

“કારકિર્દીની મેટ્રો ટ્રેન” અભ્યાસક્રમથી રોજગારી સુધી

ગુજરાત રાજ્ય યુવક બોર્ડ

રમત – ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ વિભાગ

ગુજરાત સરકાર

“ કારકિર્દીની મેટ્રો ટ્રેન ” અભ્યાસક્રમથી રોજગારી સુધી

: લેખન સંપાદન :

રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય (કારકિર્દી માર્ગદર્શક)
અને ટીમ

: પ્રકાશક :

ગુજરાત રાજ્ય યુવક બોર્ડ

રમત – ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ વિભાગ

ગુજરાત સરકાર

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિગત	પાન નં.
1.	સંવેદનશીલ ગુજરાતની કેટલીક યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમો - રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	3 થી 8
2.	ધોરણ : 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ - 'A' ગ્રૂપ પછી શું ? - તેજસ ઠક્કર	9 થી 29
3.	ધોરણ : 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ - 'B' ગ્રૂપ પછી શું ? - ડૉક્ટર ઉમેશ ગુર્જર	30 થી 57
4.	ધોરણ : 12 સમાન્ય પ્રવાહ (કોમર્સ - આર્ટ્સ) પછી શું ? - રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	58 થી 94
5.	ધોરણ : 12 કોમર્સ પછીના પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો - CA કરીમ લાખાણી	95 થી 117
6.	ધોરણ : 12 પછીની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ - તેજસ ઠક્કર	118 થી 141
7.	પ્રવેશ પરીક્ષામાં સફળ થવાની માસ્ટર - 'કી' - રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય	142 થી 148
8.	ગુજરાત રાજ્ય સરકાર તેમજ કેન્દ્ર સરકારની તમામ શૈક્ષણિક યોજનાઓ - સંકલન	149
9.	કેટલીક અગત્યની વેબસાઈટની યાદી	150 થી 152

સંવેદનશીલ ગુજરાતની કેટલીક યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમો

સંવેદનશીલ ગુજરાત તેના બુદ્ધિધનથી ભારતવર્ષમાં જ નહીં, પણ સમગ્ર વિશ્વમાં પ્રસિદ્ધ છે. આપણા ગરવા ગુજરાતમાં મેનેજમેન્ટ, ટેકનોલોજી તેમજ રિસર્ચની વૈશ્વિક કક્ષાની ઈન્સ્ટિટ્યૂટ્સ આવેલી છે. ઉપરાંત આપણું ગુજરાત રાજ્ય સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી, રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, ફોરેન્સિક્સ યુનિવર્સિટી, પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી, યોગા યુનિવર્સિટી, ટિચર્સ યુનિવર્સિટી, સ્ટાર્ટ - અપ યુનિવર્સિટી, પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટી, સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, સ્કિલ યુનિવર્સિટી, સ્ટેટ ઓપન યુનિવર્સિટી તેમજ તાજેતરમાં જ સ્થપાયેલી રેલવે યુનિવર્સિટી વગેરે જેવી વિવિધતાસભર યુનિવર્સિટી ધરાવે છે. જે પૈકીની કેટલીક સમર્થીગ ડિફરન્ટ - હટકે યુનિવર્સિટીની થોડીક જાણકારી મેળવી લઈએ, તો ભારતના ભાવી સમાન વિદ્યાર્થી મિત્રો તૈયાર છો ને ? તો જાણે ગુજરાતની ગૌરવરૂપ કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ

1. રેલવે યુનિવર્સિટી : (NRTI-National Rail and Transportation Institute)

ગુજરાતના ગૌરવ સમાન વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વિઝનરૂપે વર્ષ 2018 માં સમગ્ર ભારતની પ્રથમ અને એકમાત્ર એવી રેલવે યુનિવર્સિટીની વડોદરા ખાતે કેન્દ્રીય રેલવે મંત્રીશ્રી પિયુષ ગોયલે અને સંવેદનશીલ ગુજરાતના મુખ્યમંત્રીશ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી દ્વારા સમગ્ર દેશને ભેટ અપાઈ છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીમાં હાલમાં બે અભ્યાસક્રમો શરૂ થઈ ચૂક્યા છે. (1) B.Sc. ઈન ટ્રાન્સપોર્ટેશન ટેકનોલોજી અને (2) B.B.A. ઈન ટ્રાન્સપોર્ટ મેનેજમેન્ટ. જેમાં B.Sc. માં એડ્મીશન માટે લાયકાત ધોરણ : 12 / HSC વિજ્ઞાનપ્રવાહ લઘુત્તમ 55% સાથે પાસ (અનામત વર્ગ માટે 50%) ની છે. જ્યારે B.B.A. માં એડ્મીશન માટે ધોરણ : 12 / HSC મેથેમેટિક્સ અથવા સ્ટેટેસ્ટિક્સ સાથે લઘુત્તમ 55% સાથે પાસ (અનામત વર્ગ માટે 50%) ની છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે, કે સરકારશ્રીએ પ્રથમ વર્ષે અભ્યાસક્રમની ફીમાં તમામ વિદ્યાર્થીઓને 50% ની સ્કોલરશીપ પણ જાહેર કરી છે.

2 પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટી : (IIPH - ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પબ્લિક હેલ્થ)

આ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ગાંધીનગર ખાતે વર્ષ 2015 માં કરવામાં આવી હતી. આ યુનિવર્સિટી પણ રેલવે યુનિવર્સિટીની જેમ સમગ્ર ભારત દેશમાં આ પ્રકારની પહેલી યુનિવર્સિટી છે. આમ આપણા ગુજરાત રાજ્ય માટે રેલવે યુનિવર્સિટીની જેમ પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટી પણ ગૌરવરૂપ છે.

જો કોઈ વિદ્યાર્થી ભણી - ગણીને ડૉક્ટર થવાનું સ્વપ્ન પૂરું ન કરી શકે, તો આ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો (1) M.P.H. (માસ્ટર ઈન પબ્લિક હેલ્થ) અથવા (2) M.H.A. (માસ્ટર ઈન હોસ્પિટલ એડ્મીનીસ્ટ્રેશન) કરીને ડૉક્ટર જેવી રહેણી - કરણી જીવી શકે છે ! આ બન્ને

યુવા T₂₀ સમગ્ર ભારતની પ્રથમ રેલવે યુનિવર્સિટી ગુજરાતમાં સ્થપાઈ છે.

અભ્યાસક્રમો ગ્રેજ્યુએશન બાદના બે વર્ષની મુદત ધરાવતા માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો છે.

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો ઉપરાંત 1 વર્ષનો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઇન પબ્લિક હેલ્થ મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. ઉપરાંત આ યુનિવર્સિટી કેટલાંક e-કાર્યક્રમો અને ટૂંકાગાળાની ટ્રેનીંગ પણ પૂરા પાડે છે.

પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટી M.B.B.S. ડૉક્ટર્સ માટે AFHM (એસોસીએટેડ ફેલો ઓફ ઇન્સ્ટ્રીયલ હેલ્થ) નો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવે છે. વળી પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી ગર્વનમેન્ટ હેલ્થ ઓફિસરોને ટૂંકાગાળાની ટ્રેનીંગ આપી ચૂકી છે. ઉપરાંત આ યુનિવર્સિટી, હાવર્ડ યુનિવર્સિટીના સહયોગથી એન્વાયરમેન્ટલ હેલ્થનો ટૂંકાગાળાનો અભ્યાસક્રમ ટૂંક સમયમાં શરૂ કરનાર છે.

3. રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી :

રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટીએ સમગ્ર ભારતની સૌપ્રથમ આંતરિક સુરક્ષા અને પોલીસ યુનિવર્સિટી છે. સમાજમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા, શાંતિ અને સુસંવાદિતા સુનિશ્ચિત કરવા પોલીસ અને સુરક્ષાતંત્ર મહત્વના છે. પોલીસ અને બીજા સુરક્ષાદળોની માંગને પહોંચી વળવા તેમજ ત્રાસવાદ, સાયબર ક્રાઇમ, સંદેશાવ્યવહાર, આર્થિક ગુનાઓ જેવા પડકારોને પહોંચી વળવાના હેતુથી ગુજરાત રાજ્યના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ તેની સ્થાપના કરી હતી.

આ યુનિવર્સિટીમાંથી વિવિધ અભ્યાસક્રમો પૂર્ણ કરનારા વિદ્યાર્થી ભાઈ - બહેનોને ગુજરાત સરકાર દ્વારા પોલીસ કેન્સ્ટેબલ, પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર વગેરે ભરતીમાં વધારાના ગુણ આપીને અગ્રતા અપાય છે. આથી ભવિષ્યમાં પોલીસ ફિલ્ડના વિવિધ હોદ્દાઓ ઉપર કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકોને રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો કરવાનું સૂચન છે. રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી દ્વારા ડિપ્લોમા ઇન પોલીસ સાયન્સ, B.A. ઇન સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ, M.A. ઇન પોલીસ એડ્મિનીસ્ટ્રેશન, LL.M. ઇન ક્રાઇમ એન્ડ સિક્યોરિટી લૉ, M.Phil, Ph.D. જેવા અભ્યાસક્રમો ચલાવે છે.

4. સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી (SGSU) :

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીએ ગુજરાત રાજ્યની સૌ પ્રથમ સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી છે. જેની સ્થાપના વર્ષ 2011 માં થઈ હતી. વળી, તે વિશ્વ કક્ષાના સંગઠન એવા 'ઇન્ટરનેશનલ એસોસીએશન ઓફ ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીઝ' નું સભ્યપદ ધરાવતી હોય, તેવી સમગ્ર ભારતની સૌ પ્રથમ અને એકમાત્ર યુનિવર્સિટી છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીમાં સર્ટિફિકેશન અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો, ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો તેમજ માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

યુવા T₂₀ સમગ્ર ભારતની પ્રથમ પબ્લિક હેલ્થ યુનિવર્સિટી ગુજરાતમાં સ્થપાઈ છે !

આ યુનિવર્સિટીમાંથી વિવિધ અભ્યાસક્રમો કરીને વિદ્યાર્થી ભાઈ - બહેનો ખેલાડી જ નહીં પણ કોચ, રેફરી / એમ્પાયર, સ્કોરર, કોમેન્ટેટર, ફિઝીકલ એજ્યુકેશન / સ્પોર્ટ્સ ટીચર, સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિસ્ટ, સ્પોર્ટ્સ ફોટોગ્રાફર, સ્પોર્ટ્સ ઓફિસર, સ્પોર્ટ્સ રિસચર, ફિટનેશ ટ્રેનર વગેરે બની શકે છે. એટલું જ નહીં પણ વિવિધ સ્પોર્ટ્સ ગુફઝનો ધંધો - વ્યવસાય પણ કરી શકે છે !

5. ગુજરાત ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ યુનિવર્સિટી (GFSU) :

આ ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ યુનિવર્સિટીએ ગુજરાત રાજ્ય કે ભારત દેશની જ નહીં, પણ સમગ્ર વિશ્વની સૌ પ્રથમ અને એકમાત્ર ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ યુનિવર્સિટી છે ! દેશના વિવિધ ક્ષેત્રોના તજજ્ઞોની માંગને આધારે સ્વપ્નદૃષ્ટા એવા તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના દૂરંદેશીપણાને કારણે ગુજરાત રાજ્યને આ યુનિવર્સિટીની ભેટ મળી છે. આ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના 10 ઓક્ટોબર, 2011 ના રોજ કરવામાં આવી હતી. પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીમાં M.Sc., M.B.A., પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો, M.Tech, M.Pharm, M.Phil તેમજ Ph.D. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

આ યુનિવર્સિટીમાં ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ, સાયબર સિક્યોરિટી, ડિજિટલ ફોરેન્સિક્સ એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સિક્યોરિટી, ફોરેન્સિક્સ સાયકોલોજી, ન્યૂરો સાઈકોલોજી, ક્રિમીનોલોજી, ક્લિનીકલ સાયકોલોજી, ફોરેન્સિક્સ સાયકોલોજી વગેરે જેવા વિષયોમાં M.Sc. ના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે. વળી ક્લિનીકલ સાયકોલોજી, ફોરેન્સિક્સ સાયકોલોજી વગેરે જેવા વિષયોમાં M.Phil તેમજ Ph.D. ની સુવિધા પણ મળે છે. અહીં ટૂંકા સમયગાળાનો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન અભ્યાસક્રમો તેમજ M.Tech અને M.Pharm. ના અભ્યાસક્રમો પણ ઉપલબ્ધ છે. ઉપરાંત આ યુનિવર્સિટીમાં ફોરેન્સિક્સ એકાઉન્ટીંગ હોસ્પિટલ એન્ડ હેલ્થકેર મેનેજમેન્ટ, હોમલેન્ડ સિક્યોરિટી વગેરે જેવા વિષયોમાં M.B.A. ના અભ્યાસક્રમો પણ આ યુનિવર્સિટી દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવે છે.

6. શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી :

વિશ્વનું સૌથી સમૃદ્ધ સાહિત્ય સંસ્કૃત ભાષામાં રહેલું છે. સંસ્કૃત ભાષાએ દેવભાષા છે અને વિશ્વની મોટાભાગની ભાષાઓ સંસ્કૃત ભાષા પરથી જ ઉતરી આવેલી છે. આમ, સંસ્કૃત ભાષાએ વિશ્વની ઘણીખરી ભાષાઓની જન્મદાતા ભાષા છે. તે કમ્પ્યૂટર ફ્રેન્ડલી ભાષા છે. કમ્પ્યૂટર ભાષાની વિશેષતાઓને કારણે વિશ્વના વિકસીત દેશો પણ સંસ્કૃત ભાષા શીખવા લાગ્યા છે. આથી મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 20મી જુલાઈ 2006 ના રોજ વેરાવળ ખાતે શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરી છે.

યુવા T₂₀ રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી એ સમગ્ર ભારતની સૌ પ્રથમ આંતરિક સુરક્ષા અને પોલીસ યુનિવર્સિટી છે ! GFSU એ સમગ્ર ભારતની જ નહીં પણ સમગ્ર વિશ્વની સૌ પ્રથમ અને એક માત્ર ફોરેન્સિક્સ યુનિવર્સિટી છે.

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીમાં સંસ્કૃત ભાષાનું શિક્ષણ આપવા ઉપરાંત સંસ્કૃત માધ્યમમાં શિક્ષણ આપવામાં આવે છે ! આ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમોમાં ઘણી વિવિધતા જોવા મળે છે. અહીં સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો, ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો, માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો, M.Phil તેમજ Ph.D. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. અહીં ડિગ્રી કક્ષાના અભ્યાસક્રમોને 'શાસ્ત્રી' માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોને 'આચાર્ય', M.Phil કક્ષાના અભ્યાસક્રમોને 'તત્વાચાર્ય' તેમજ Ph.D. કક્ષાના અભ્યાસક્રમોને 'વિદ્યાપરિધી' નામે ઓળખવામાં આવે છે.

શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમોની વિવિધતા ઉપરાંત તેના અભ્યાસક્રમોના વિષયોની પણ વિવિધતા જોવા મળે છે. જેમકે પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીમાં યોગ, કર્મકાંડ વગેરે જેવા વિષયોમાં સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. તદ્ઉપરાંત યોગ, વાસ્તુશાસ્ત્ર, કર્મકાંડ, જ્યોતિષશાસ્ત્ર સંસ્કૃત / શિક્ષણ, ટેમ્પલ મેનેજમેન્ટ જેવા વિષયોમાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે. જ્યારે ડિગ્રીકક્ષાના અભ્યાસક્રમો એટલે કે શાસ્ત્રીના અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ થાય છે. તેજ પ્રમાણે આ વિષયોને આધારે M.Phil. એટલે કે તત્વાચાર્ય તેમજ Ph.D. એટલે કે વિદ્યાપરિધીના અભ્યાસક્રમોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

7.

વર્ષ 2009માં ગાંધીનગર ખાતે ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના થઈ હતી. જેની સ્થાપનામાં તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની દિર્ઘદૃષ્ટિ જવાબદાર હતી. હાલમાં પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીએ સ્થાપેલા 12 તપોધન રિસર્ચ સેન્સ ઘણી સારી કામગીરી કરી રહ્યા છે.

ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી દ્વારા 4 પ્રકારના સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો, ગ્રેજ્યુએશન / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમ, 3 પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન અભ્યાસક્રમો, 2 વિષયોમાં M.Phil અને 2 વિષયોમાં Ph.D. અભ્યાસક્રમો ચાલે છે. જેમાં સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો ટૂંકાગાળાના, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા 1 કે 2 વર્ષની, સ્નાતક / ડિગ્રી કક્ષાના અભ્યાસક્રમો 3 વર્ષની, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો 2 વર્ષની તેમજ ડબલ ગ્રેજ્યુએશન અભ્યાસક્રમો 2 વર્ષની મુદત ધરાવતા હોય છે.

ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી દ્વારા B.Sc. ઈન ફુડ એન્ડ ન્યૂટ્રીશીયન, M.A. ઈન ચાઇલ્ડ સાઇકોલોજી, M.A. ઈન એજ્યુકેશન, M.A. ઈન ઈંગ્લીશ, M.Phil / Ph.D. ઈન એજ્યુકેશન, M.Phil / Ph.D. ઈન સાયકોલોજી, M.S.W. વગેરે જેવાં અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડવામાં આવે છે.

યુવા T₂₀ સ્વતંત્ર ભારતના પ્રથમ ગૃહ પ્રધાન શ્રી સરદાર પટેલે 13મી નવેમ્બર, 1947ના રોજ દેશમાં સંસ્કૃત યુનિવર્સિટીનો સંકલ્પ કર્યો હતો. આપણા ગુજરાત રાજ્યમાં તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી અને હાલના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ તા. 05/02/2007ના રોજ શ્રી સોમનાથ યુનિવર્સિટીના મુખ્યભવનનું લોકાર્પણ કરાવ્યું હતું.

8. ટીચર્સ યુનિવર્સિટી (IITE - ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટિચર એજ્યુકેશન) :

આપણા ગુજરાત રાજ્યમાં વર્ષ 2010માં ગાંધીનગર ખાતે ટીચર્સ યુનિવર્સિટી સ્થાપના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કરી હતી. ભવિષ્યમાં શિક્ષણક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો કે જેઓ શાળા કક્ષાએ માધ્યમિક શિક્ષક બનવા ઇચ્છુક હોય, તેઓ માટે ટીચર યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો આદર્શ વિકલ્પ બને છે. પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે પ્રવેશ કસોટી આપવી પડે છે. પ્રવેશ કસોટીમાં મેરીટમાં પ્રથમ 5 ક્રમાકે આવનાર વિદ્યાર્થી ભાઈઓ -બહેનોને 35,000ની વાર્ષિક સ્કોલરશીપ પ્રાપ્ત થાય છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવાતા અભ્યાસક્રમોમાં 4 વર્ષના ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો B.A. + B.Ed. અને B.Sc. + B.Ed. તેમજ 2 વર્ષની મુદત ધરાવતા M.Ed., 3 વર્ષની મુદત ધરાવતા M.A. + M.Ed. તેમજ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતા M.Sc. + M.Ed. ના અભ્યાસક્રમોનો સમાવેશ થાય છે. સામાન્ય રીતે B.A. અથવા B.Sc. ના અભ્યાસક્રમના 3 વર્ષ તેમજ B.Ed. ના અભ્યાસક્રમના 2 વર્ષ એમ કુલ મળીને 5 વર્ષમાં B.A. / B.Sc. કે B.Ed. નું ડબલ ગ્રેજ્યુએશન વિદ્યાર્થીઓને પ્રાપ્ત થયું હોય છે. જ્યારે અહીં B.A. + B.Ed. અથવા B.Sc. + B.Ed. 4 વર્ષમાં પ્રાપ્ત થતું હોવાથી એક વર્ષના અમૂલ્ય સમયની બચત થાય છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી B.A. + B.Ed. ના અભ્યાસક્રમની 100 બેઠકો તેમજ B.Sc. + B.Ed. અભ્યાસક્રમ ની 100 બેઠકો ધરાવે છે. B.A. + B.Ed. ના અભ્યાસક્રમોમાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ઇતિહાસ, ભૂગોળ તેમજ અર્થશાસ્ત્રનો સમાવેશ થાય છે. જ્યારે B.Sc. + B.Ed. ના અભ્યાસક્રમોમાં મેથ્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, ઝુઓલોજી તેમજ બોટનીનો સમાવેશ થાય છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીએ તાજેતરમાં M.A. (અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ઇતિહાસ, ભુગોળ તેમજ અર્થશાસ્ત્ર) + M.Ed. નો 3 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ અને M.Sc. (મેથ્સ, ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, ઝુઓલોજી તેમજ બોટની) + M.Ed. નો 3 વર્ષનો અભ્યાસક્રમ જાહેર કર્યો છે. આ બંને પ્રકારના અભ્યાસક્રમો સમગ્ર દેશમાં માત્ર બે સ્થળોએ ચાલે છે. જેમાંથી એક આપણા ગુજરાત રાજ્યની આ યુનિવર્સિટી છે ! આ બંને અભ્યાસક્રમોની કુલ મળીને 50 બેઠકો છે. આમ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓમાં શિક્ષક / અધ્યાપક બનવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થી ભાઈ - બહેનો એક વર્ષના અમૂલ્ય સમયની બચત થાય છે ! ઉપરાંત પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી 2 વર્ષનો M.Ed. નો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવે છે.

યુવા T₂₀ વર્ષ 2010માં સ્થપાયેલી IITE એ સમગ્ર ભારતની આ પ્રકારની યુનિવર્સિટીઓમાં સૌ પ્રથમ યુનિવર્સિટી છે ! M.A. + M.Ed. કે M.Sc. + M.Ed. અભ્યાસક્રમો સમગ્ર ભારતમાં અત્યારે માત્ર બે સ્થળોએ ચલાવવામાં આવે છે, જેમાંનું એક IITE છે !

9. પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU - પંડિત દિનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી :

પંડિત દિનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટીએ આપણા રાજ્યની પ્રથમ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી છે. જેનું કેમ્પસ ગાંધીનગર પાસે રાયસણ ખાતે આવેલું છે. પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટી દ્વારા પેટ્રોલિયમ તેમજ એન્જિનિયરીંગને લગતા અભ્યાસક્રમો, મેનેજમેન્ટને લગતા અભ્યાસક્રમ / Ph.D. અભ્યાસક્રમો ઉપરાંત અતિ ટૂંકાગાળાના (કલાકોની મુદત ધરાવતા) કેપ્સ્યૂલ કોર્સીસ ચલાવવામાં આવે છે.

પંડિત દિનદયાળ યુનિવર્સિટીના B.A. (ઓનર્સ), B.Com. (ઓનર્સ), તેમજ B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ)ના અભ્યાસક્રમો ખુબજ લોકપ્રિય બન્યા છે. પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીનો SLS (સ્કૂલ ઓફ લિબરલ સ્ટડીઝ) વિભાગ દ્વારા આવા અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે. ક્રિએટીવ તેમજ મલ્ટી ટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓને ઓફ - બીટ તેમજ ગ્લોબલ કારકિર્દી બનાવવા માટે આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી સાબિત થાય છે. વિદ્યાર્થીઓનો સર્વાંગી વિકાસ કરતા આ અભ્યાસક્રમોની વિદેશોમાં ઘણી ડિમાન્ડ છે. જોકે આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે પ્રવેશ પરીક્ષા રૂપી પડકારનો સામનો કરવો પડે છે.

10. ઓપન યુનિવર્સિટી :

આપણા ગુજરાત રાજ્યમાં બે ઓપન યુનિવર્સિટીઓ આવેલી છે. 1) ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU) અને 2) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU). મોટી ઉંમરે પોતાનો અધૂરો રહેલો અભ્યાસ પૂર્ણ કરવા માટે આ યુનિવર્સિટીઓના અભ્યાસક્રમો શ્રેષ્ઠ વિકલ્પો બની રહે છે.

પ્રસ્તુત યુનિવર્સિટીઓમાં સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો, ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો, ડિગ્રી / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો, M.Phil, Ph.D. કક્ષાના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત સિવાય રાજ્યની સૌથી મોટી અને જૂની યુનિવર્સિટીઓમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી, ઉપરાંત અલગજ પ્રકારના વિવિધ અભ્યાસક્રમો ધરાવતી ધી મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી (એમ. એસ. યુનિવર્સિટી), IIM, IIT, NID, કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ, ટ્રાઈબલ યુનિવર્સિટી, કામધેનુ યુનિવર્સિટી, નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી, સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી, વિદ્યાપીઠો, ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટીઓ, યોગા યુનિવર્સિટી, સ્ટાર્ટઅપ & ઇનોવેશન યુનિવર્સિટી, વિવિધ પ્રકારની સ્કિલ શીખવતી ટીમલિઝ સ્કિલ યુનિવર્સિટી વગેરેનો પણ સમાવેશ થાય છે.

[રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય, ૩૭ી જીવન સ્મૃતી સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩ મોબાઈલ નં. 9327014077]

યુવા T₂₀ વર્ષ 2015માં ગુજરાતમાં સ્થપાયેલી ગુજરાત યુનિવર્સિટી ઓફ ટ્રાન્સપ્લાન્ટેશન સાયન્સ (GUTS) એ ટ્રાન્સપ્લાન્ટેશન અને એલાઈડ સાયન્સીસની સમગ્ર વિશ્વમાં સ્થપાયેલી સૌ પ્રથમ યુનિવર્સિટી છે !

ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછી શું ?

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછી કારકિર્દી ઘડવા માટેના અનેક વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. જો કે કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં અભ્યાસક્રમની પસંદગી કરતાં પહેલાં વિદ્યાર્થીએ અનેક પ્રકારના માપદંડોને ધ્યાનમાં લેવા જરૂરી બને છે. વિદ્યાર્થીની પસંદગી, આવડત, મનગમતી પ્રવૃત્તિ, કૌશલ્ય વગેરેના આધારે મનપસંદ અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવામાં આવે તે જરૂરી છે.
- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછી ઉપલબ્ધ મુખ્ય વિકલ્પો નીચે મુજબ છે :

(1)	એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમ
(2)	B.Sc., M.Sc., Ph.D.
(3)	BCA, MCA, MSc IT, B.Sc. (IT)
(4)	કૃષિ ટેકનોલોજી, ડેરી વિજ્ઞાન
(5)	પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો

- ધો. 12 ની પરીક્ષા પહેલાં કે પછી વિવિધ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટેની પ્રવેશ પરીક્ષાને લગતી જાહેરાત આવતી હોય છે. આ માટે નિયમિત રીતે સમાચારપત્રો વાંચવા અને જે તે સંસ્થાની વેબસાઈટની નિયમિત રીતે મુલાકાત લેવી. પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતાં હોઈએ તે માટેની ફોર્મ અચૂકથી ભરવું.
- ધો. 12 નું પરિણામ આવ્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓએ અગ્રગણ્ય સમાચારપત્રોમાં આવતી એડમિશન અને ફોર્મ ભરવાને લગતી જાહેરાતો અને તેને લગતાં સમાચારો ખાસ વાંચવા જોઈએ. વળી, તમે જે સંસ્થામાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છો છો કે તમને જે સંસ્થામાં પ્રવેશ મળી શકે તેમ છે તે સંસ્થા વેબસાઈટની મુલાકાત નિયમિત રીતે લેવી જોઈએ. જો શક્ય હોય તો સંસ્થાની રૂબરૂ મુલાકાત પણ લઈ શકાય છે.
- એડમિશન પ્રક્રિયા માટે જરૂરી એવાં તમામ સર્ટિફિકેટ્સ સહિતના ડોક્યુમેન્ટ તૈયાર કરીને તેને લગતી ફાઈલ તૈયાર કરીને રાખવી. આ સાથે જ તમામ પ્રમાણપત્રોની પુરતા પ્રમાણમાં ઝેરોક્સ અને તાજેતરમાં પડાવેલાં ફોટોગ્રાફ્સ પણ તૈયાર રાખવાં.
- ઓનલાઈન પ્રવેશ પરીક્ષા મેળવવા માટે ફોટોગ્રાફ, સહી સહિતના જરૂરી દસ્તાવેજોને સ્કેન કરીને રાખો.

"એન્જિનિયરિંગ એટલે ગણિત અને વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ કરીને રોજીંદા જીવનના જટીલ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરવું."

અભ્યાસક્રમની પસંદગીમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો

- ધો. 12 નું પરિણામ આવ્યા બાદ મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓના મનમાં બે પ્રશ્નો ઉદભવતાં હોય છે :

(1) અભ્યાસક્રમની પસંદગી

- ➔ અભ્યાસક્રમની પસંદગી ખૂબ મોટું મહત્વ ધરાવે છે.
- ➔ અભ્યાસક્રમની પસંદગી વિદ્યાર્થીઓ પોતના અંગત રસના આધારે પસંદ કરવામાં આવે તે જરૂરી છે.
- ➔ આ માટે સૌપ્રથમ વિવિધ અભ્યાસક્રમની યાદી તૈયાર કરો અને તેમાંથી સૌથી વધુ પસંદગીનું ક્ષેત્ર પસંદ કરવામાં આવે તે ઇચ્છનીય છે.
- ➔ હાલની ડિમાન્ડ કરતાં ભવિષ્યમાં તે અભ્યાસક્રમની ડિમાન્ડ કેવી રહેશે તેના આધારે કોર્સની પસંદગી કરવી જોઈએ.
- ➔ પસંદગીના કોર્સનો અભ્યાસક્રમ, ફી સ્ટ્રક્ચર વગેરે વિશે પૂરતી માહિતી મેળવી લેવી જોઈએ.

(2) કોલેજની પસંદગી

- ➔ અભ્યાસક્રમની સાથે જ કોલેજની પસંદગી પણ ખૂબ મહત્વ ધરાવે છે.
- ➔ સૌ પ્રથમ કોલેજની વેબસાઈટ પર જઈને તેના વિશે તમામ માહિતી મેળવી લેવી જોઈએ.
- ➔ જે કોલેજમાં એડમિશન મળે તેમ હોય અથવા જેમાં એડમિશન લેવું હોય તે કોલેજની રૂબરૂ મુલાકાત લઈને તેના વિશે તમામ બાબતો જાણી લેવી જરૂરી છે.
- ➔ કોલેજ દ્વારા આપવામાં આવતી સુવિધાઓ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, કેન્ટીન, ફી સ્ટ્રક્ચર વગેરે જાણી લેવું જોઈએ.
- ➔ જો શક્ય હોય તો સ્થાનિક કક્ષાએ આવેલી સારી કોલેજમાં એડમિશન લેવામાં આવે તે ઇચ્છનિય છે, કારણ કે તમે ઘરે રહીને અભ્યાસ કરી કરશો, નજીક હોવાથી સમયનો બચાવ થશે તેમજ આર્થિક રીતે પણ ફાયદો થશે.

"જાણવું એટલે વિજ્ઞાન અને તૈયાર કરવું એટલે એન્જિનિયરિંગ"

ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછીના અભ્યાસક્રમો

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછી વિદ્યાર્થીઓની પસંદગીના અભ્યાસક્રમો અહીં આપેલ છે.

(1)	એન્જિનિયરિંગ	IITs, NITs, IIITs, GFTIs, Gujarat (Govt/GIA/SFI)
(2)	આર્કિટેક્ચર	IITs, NITs, IIITs, GFTIs, Gujarat (Govt/SFI)
(3)	ફાર્મસી	Gujarat (Govt/SFI)
(4)	એગ્રિકલ્ચર/ડેરી/નર્સિંગ	B.Tech. એગ્રિકલ્ચર, ડેરી, ફૂડ ટેકનોલોજી વગેરે
(5)	માસ્ટર પ્રોગ્રામ્સ / ઇન્ટિગ્રેટેડ	MCA, MBA, MScIT, B.Sc. B.Ed., વગેરે
(6)	બેચલર પ્રોગ્રામ્સ	B.Sc. Physics/Chemistry/Biology વગેરે.
(7)	અન્ય બેચલર પ્રોગ્રામ્સ	BCA, BSc. IT

- ધો. 12 વિજ્જાન પ્રવાહ (A Group) પછી એન્જિનિયરિંગમાં વિદ્યાર્થીઓની પસંદગીના TOP 10 અભ્યાસક્રમ :

(1)	ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (ICT)
(2)	કમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ (CE), કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરીંગ (CSE)
(3)	ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (IT)
(4)	સિવિલ, મિકેનિકલ, ઇલેક્ટ્રિકલ (એન્જિનિયરિંગની કોર બ્રાંચ)
(5)	કેમિકલ એન્જિનિયરીંગ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ
(6)	પેટ્રોલિયમ એન્જિનિયરિંગ, એન્વાયર્નમેન્ટ ટેકનોલોજી, ફાયર ટેકનોલોજી, નેનો ટેકનોલોજી
(7)	એગ્રિકલ્ચર એન્જિનિયરીંગ, મેકાટ્રોનિક્સ, મરિન એન્જિનિયરિંગ
(8)	રબર ટેકનોલોજી, પ્રોડક્શન ટેકનોલોજી, ટેક્સટાઇલ એન્જિનિયરિંગ, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ
(9)	આર્કિટેક્ચર / ઇન્ટિરિયર ડિઝાઇનીંગ / બિલ્ડિંગ કન્સ્ટ્રક્શન / હોટલ મેનેજમેન્ટ
(10)	એરોનોટિકલ, એરક્રાફ્ટ મેન્ટેન્સ, બાયોમેડિકલ, બાયો ઇન્ફોર્મેટિક્સ એન્જિનિયરિંગ

"એન્જિનિયરિંગક્ષેત્રમાં ટેકનીકલ અને પ્રોફેશનલ સ્કિલ્સનો અવિરત રીતે વિકાસ થતો રહે છે."

ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) પછી શું ?

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહનું પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ અને પરિણામ આવ્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રકારની મુંઝવણ જોવા મળે છે, જેમ કે – કયો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવો, કઈ કોલેજ પસંદ કરવી, મનપસંદ કોલેજમાં પ્રવેશ મળશે કે કેમ વગેરે... વગેરે... આ તમામ બાબતોમાં સૌથી મહત્વની મુંઝવણ હોય છે – ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી કયાં ફોર્મ ભરવાં જોઈએ.

(1) એન્જિનિયરિંગ (B.E./B.Tech.)

- ભારતભરમાં આવેલી IITs, NITs, IIITs, GFTIs ના B.E./Tech. એન્જિનિયરિંગ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ JoSSA (Joint Seat Allocation Authority) એડમિશન કમિટી દ્વારા JEE (Advanced) અને JEE (Main) ના આધારે આપવામાં આવે છે. ગુજરાતની એકમાત્ર અને ગાંધીનગર ખાતે આવેલી IIT (ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી) માં માત્ર JEE (Advanced) ના ઓલ ઇન્ડિયા રેન્ક (AIR) ના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. ગુજરાતની એકમાત્ર અને સુરત ખાતે આવેલી NIT એવી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી (SVNIT) માં માત્ર JEE (Main) ના ઓલ ઇન્ડિયા રેન્ક (AIR) ના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- ગુજરાતમાં ધો. 12 પછીના ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગના B.E./B.Tech. અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC) ની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in પરથી ઓનલાઈન ફોર્મ ભરવાનું રહે છે. આ માટે ધો. 12 ની સાથે ચાલુ વર્ષે GUJCET ની પરીક્ષા આપેલી હોય તે જરૂરી છે. આ ફોર્મ ભરવાથી ગુજરાતભરની સરકારી, અનુદાનિત તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સરકારી બેઠકો તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સ્પેશિયલ સુપ્રત કરેલી હોય તેવી સંચાલક મંડળની બેઠકો પર પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. તેમાં સમગ્ર એડમિશન પ્રક્રિયા ઓનલાઈન મોડમાં જ કરવામાં આવે છે, જેના વિશેની વધુ માહિતી www.jacpcldce.ac.in અને www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ પરથી મેળવી શકાય છે.
- આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, સરદાર પટેલ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી અને નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી બેચલર કક્ષાનો B.Tech. કૃષિ એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસક્રમ કરી શકાય છે. આ માટેની પ્રવેશ લાયકાત ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) માં 45 % અને JEE (Main) આપી હોય તેના આધારે ફાળવવામાં આવે છે. કામધેનુ યુનિવર્સિટીમાંથી B. Tech. ડેરી ટેકનોલોજી, એગ્રિકલ્ચર, ડેરી એન્ડ ફૂડ ટેકનોલોજી, એનર્જી એન્ડ એન્વાયર્નમેન્ટ એન્જિનિયરિંગ પ્રકારના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. આ માટેની પ્રવેશ લાયકાત ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) અને JEE (Main) છે.

(2) ફાર્મસી (B. Pharm.)

- ધો. 12 પછીના ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC) ની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in પરથી ઓનલાઈન ફોર્મ ભરવાનું રહે છે. આ માટે ધો. 12 ની સાથે ચાલુ વર્ષે GUJCET ની પરીક્ષા આપેલી હોય તે જરૂરી છે.

"અન્ય કોઈ પણ ક્ષેત્ર કરતાં એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્રમાં કરિયર પસંદગી માટેની અનેક વિવિધતા ઉપલબ્ધ છે."

- આ ફોર્મ ભરવાથી ગુજરાતભરની સરકારી, અનુદાનિત તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સરકારી બેઠકો તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સ્વેચ્છાએ સુપ્રત કરેલી હોય તેવી સંચાલક મંડળની બેઠકો પર પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- વધુમાં આ કોર્સ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો વેબસાઈટ www.jacpcldce.ac.in ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

(3) આર્કિટેક્ચર (B. Arch.)

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી આર્કિટેક્ચરના બેચલર ડિગ્રી કોર્સમાં મુખ્યત્વે ACPC અને AAT ના આધારે પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- ACPC (એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ) ના આધારે ગુજરાતની વિવિધ કોલેજોમાંથી બેચલર ઓફ આર્કિટેક્ચર, બેચલર ઓફ ઇન્ટિરીયર ડિઝાઇન, બેચલર ઓફ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા મેળવી શકાય છે. આ માટે www.gujacpc.nic.in ની વેબસાઈટ પર ઓનલાઇન ફોર્મ ભરવાનું રહે છે. તેમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે NATA (National Aptitude Test in Architecture) ના સ્કોરને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે. આ ફોર્મ ભરવાથી ગુજરાતભરની ગ્રાન્ટ-ઇન-એડ અને સેલ્ફ ફાઇનાન્સ ઇન્સ્ટિટ્યુટ્સમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. જેમાં મુખ્યત્વે MS યુનિવર્સિટી, CEPT યુનિવર્સિટી, નિરમા યુનિવર્સિટી, અનંત નેશનલ યુનિવર્સિટી, ઇન્ડુસ યુનિવર્સિટી સહિતની ગુજરાતભરમાં આવેલી વિવિધ કોલેજોમાં એડમિશન મેળવી શકાય છે.
- IIT ના B. Arch. ના કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે JEE (Advanced) ની સાથે જ Architecture Aptitude Test (AAT) ની પરીક્ષામાં ક્વોલિફાઇડ થવું જરૂરી છે. વધુમાં, NIT (National Institute of Technology), SPA (School of Planning and Architecture) અને GFTI (Government-funded Technical Institutes) માં પ્રવેશ મેળવવા માટે JEE Main ના પેપર-2 ના ઓલ ઇન્ડિયા રેન્ક (AIR) ના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. તેમાં મેથેમેટિક્સ એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટની સાથે ડ્રોઇંગ ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે.

(4) ઇન્ટિરીયર ડિઝાઇન અને કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી (BID/BCT)

- ધો. 12 પછી બેચલર ઓફ ઇન્ટિરીયર ડિઝાઇન (BID) અને બેચલર ઓફ કન્સ્ટ્રક્શન ટેકનોલોજી (BCT) નો પાંચ વર્ષનો કોર્સ સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટલ પ્લાનિંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, CEPT યુનિવર્સિટી, કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ કેમ્પસ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે થાય છે. અમદાવાદ એજ્યુકેશન સોસાયટીએ સ્થાપેલી આ સેલ્ફ ફાઇનાન્સ કોલેજમાંથી કરેલાં કોર્સની ડિમાન્ડ સમગ્ર ભારત અને વિશ્વભરમાં છે. આ સંસ્થામાં પ્રવેશ મેળવવા માટે તેની વેબસાઈટ <https://cept.ac.in> ની મુલાકાત લેવી અથવા સંસ્થાનો ડબલ સંપર્ક કરવો. તેમાં ઉપલબ્ધ ACPC ની સીટ્સ માટે www.jacpcldce.ac.in વેબસાઈટ અને ઓલ ઇન્ડિયા સીટ્સ માટે સંસ્થાની <https://cept.ac.in> વેબસાઈટની મુલાકાત લેવી.

"એન્જનિયરિંગક્ષેત્રમાં અગણિત અને વિશાળ સ્કોપ ઉપલબ્ધ છે અને રહેશે"

(5) બેચલર ઓફ પ્લાનિંગ (B.Plan.)

- ધો. 12 પછી બેચલર ઓફ પ્લાનિંગના ચાર વર્ષના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ACPC (એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ) ની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in પરથી વેબ બેઝડ ઓફલાઈન એડમિશન પ્રોસેસ આધારિત ફોર્મ ભરવાનું રહે છે. આ અભ્યાસક્રમ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા ધો. 12 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ/સામાન્ય પ્રવાહ) માં જનલર કેટેગરી માટે 45 % અને SC/ST/SEBC કેટેગરી માટે 40 % કરતાં વધુ માર્ક્સ હોવા જરૂરી છે. આ માટે ACPC ની www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ પરથી અરજી પત્રકની પ્રિન્ટ લઈ જરૂરી પ્રમાણપત્રોની સ્વપ્રમાણિત નકલ સાથે એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ, એલ. ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ કેમ્પસ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે જમા કરાવવાના રહે છે. વધુમાં આ કોર્સ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો વેબસાઈટ www.jacpcldce.ac.in ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

(6) હોટલ એન્ડ ટુરીઝમ મેનેજમેન્ટ (BHTM)

- ધો. 12 પછીના ડિગ્રી હોટલ એન્ડ ટુરીઝમ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ACPC (એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ) ની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in પરથી ઓફલાઈન ફોર્મ મેળવીને તે ભરવાનું રહે છે. આ અભ્યાસક્રમ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા ધો. 12 (વિજ્ઞાન પ્રવાહ/સામાન્ય પ્રવાહ) માં જનલર કેટેગરી માટે 45 % અને SC/ST/SEBC કેટેગરી માટે 40 % કરતાં વધુ માર્ક્સ હોવા જરૂરી છે. આ સમગ્ર પ્રક્રિયા ઓફલાઈન મોડમાં કરવામાં આવે છે. આ માટે ACPC ની www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ પરથી અરજી પત્રકની પ્રિન્ટ લઈ જરૂરી પ્રમાણપત્રોની સ્વપ્રમાણિત નકલ સાથે એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ, એલ. ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ કેમ્પસ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે જમા કરાવવાના રહે છે. વધુમાં આ કોર્સ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો વેબસાઈટ www.jacpcldce.ac.in ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

(7) બેચલર ઓફ સાયન્સ B.Sc. (Phy/Chem/Maths etc.), B.Sc. (IT), B.Sc. (Yoga), B.Sc. (કૃષિ)

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી એન્જિનિયરીંગમાં પ્રવેશ મળી શકે તેમ ન હોય મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ બેચલર ઓફ સાયન્સ એટલે કે B.Sc. માટેનું ફોર્મ ભરતાં હોય છે. ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) ના વિદ્યાર્થીઓ બેચલર ઓફ સાયન્સને ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથમેટીક્સ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ, સ્ટેટેસ્ટીક્સ, ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી સહિતના વિવિધ વિષયો સાથે કરી શકાય છે. ગુજરાતભરમાં ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, કચ્છ યુનિવર્સિટી વગેરે સંલગ્ન કોલેજમાંથી બેચલર ઓફ સાયન્સ કરી શકાય છે. આ સિવાય અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, ઇન્દ્રશીલ યુનિવર્સિટી, રાય યુનિવર્સિટી, પાણલ યુનિવર્સિટી, ગણપત યુનિવર્સિટી, મારવાડી યુનિવર્સિટી જેવી પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો જે તે કોલેજ કે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે.

"કોલેજ પસંદગીમાં કોલેજના ફેકલ્ટીઝ, વાતાવરણ, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ ઓક્ટિવિટી અને પ્લેસમેન્ટ જોડું"

- B. Sc. (IT) નો અભ્યાસક્રમ પસંદ કરવાથી કમ્પ્યુટર કે ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવી શકા છે. ઘણાં વિદ્યાર્થીઓ B.Sc. ના પરંપરાગત અભ્યાસક્રમ કરતાં આ અભ્યાસક્રમને પસંદ કરતાં હોય છે. આજના ડિજિટલ ઇન્ડિયા અને સ્ટાર્ટઅપ ઇન્ડિયાના યુગમાં આ અભ્યાસક્રમ કરવાથી રોજગારીની વિપુલ પ્રમાણમાં તકો રહેલી છે. રાજ્યની ઘણી ખરી મોટી અને જાણીતી કોલેજોમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. B.Sc. IT કર્યા બાદ માસ્ટર્સ કરવા માટે M.Sc. IT અભ્યાસક્રમમાં જોડાવાની તકો ઉપલબ્ધ બને છે અને આ સાથે જ રોજગારીની અનેક તકો પણ પ્રાપ્ત થાય છે.
- B.Sc. (યોગા) નો 3 વર્ષનો બેચલર અભ્યાસક્રમ કરીને યોગ શિક્ષક કે યોગ ઇન્સ્ટ્રક્ટર કે યોગ થેરાપિસ્ટ તરીકેની કારકિર્દી બનાવી શકાય છે. આ અભ્યાસક્રમ કરવાથી શાળા/કોલેજ સિવાય જિમ્નેશિયમ અને યોગ તજજ્ઞ તરીકે વિદેશમાં જવાની પણ તક મળી શકે છે. આ અભ્યાસક્રમ લકુલીશ યોગ યુનિવર્સિટી, નિરમા યુનિવર્સિટીની સામે, છારોડી, એસ. જી. હાઇવે, અમદાવાદ ખાતે ચલાવવામાં આવે છે. આ સિવાય સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, મહર્ષિ પતંજલિ ઇન્સ્ટિટ્યુટ, ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી – જામનગર ખાતે પણ આ પ્રકારના અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.
- આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટી, સરદાર પટેલ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી અને નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટીમાંથી બેચલર કક્ષાનો B. Sc. કૃષિના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. આ પ્રવેશ ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (B Group) PCB માં 45 % અને GUJCET ના આધારે આપવામાં આવે શકે છે.

(8) બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (BCA)

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી કમ્પ્યુટર કે આઈટી ક્ષેત્રમાં રસ ધરાવતાં તેમજ તેમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છતાં વિદ્યાર્થીઓ માટે બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એટલે કે BCA નો ત્રણ વર્ષનો બેચલર કક્ષાનો કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમ રોજગારલક્ષી છે. ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ (A Group) ના વિદ્યાર્થીઓએ બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશનમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે અંગ્રેજી વિષય સાથે ગણિત, ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી વગેરે પૈકી કોઈ પણ એક વિષય સાથે પરીક્ષા પાસ કરેલી હોય તે જરૂરી છે. ગુજરાતભરની અનેક સરકારી તેમજ પ્રાઇવેટ કોલેજોમાં BCA નો કોર્સ ચલાવવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો જે તે કોલેજ કે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટી સંલગ્ન કોલેજમાંથી આ કોર્સ પસંદ કરતાં એકાઉન્ટન્સીનો બ્રીજ કોર્સ કરવાનો રહે છે. BCA કર્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓએ માટે માસ્ટર ડિગ્રી મેળવવા માટે MCA નો વિકલ્પ ખુલ્લો રહે છે, આમ કરવાથી રોજગારીની વધુ સારી તકો પ્રાપ્ત થાય છે.

(9) બેચલર ઓફ સાયન્સ + બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (B.Sc. B.Ed.)

ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે બેચલર ઓફ સાયન્સ (B.Sc.) ની સાથે બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (B.Ed.) નો ચાર વર્ષનો ઇન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ કરી શકાય છે. ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન (IITE) ની ટીચર્સ

"સમગ્ર વિશ્વમાં માત્ર એન્જિનિયરના જ્ઞાનનો જ દુનિયાના કોઈ પણ ખૂણામાં સીધો ઉપયોગ થઈ શકે છે."

યુનિવર્સિટીમાંથી ચાર વર્ષના ઇન્ટ્રીટેસ અભ્યાસક્રમ આધારિત B.Sc. B.Ed. માટે PTPT (Pre-entry Test for Prospective Teachers) ની અને ત્યાર બાદ PET (Profession Entry Test) એમ બે પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. અહીં, B.Sc. B.Ed. ને ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથેમેટિક્સ કે બોટની વિષય સાથે કરી શકાય છે. આ કોર્સ વિશે વધુ માહિતી www.iite.ac.in વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

(10) માસ્ટર ઓફ સાયન્સ (MSc.) – ઇન્ટ્રીટેસ

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી માસ્ટર ઓફ સાયન્સ એટલે કે M.Sc. માટેનો પાંચ વર્ષનો ઇન્ટ્રીટેસ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાતમાં આવેલી ચોક્કસ કોલેજોમાંથી થઈ શકે છે.
- માસ્ટર ઓફ સાયન્સ એક્યુરિઅલ સાયન્સ, ડેટા સાયન્સ, આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ એન્ડ મશીન લર્નિંગ વિષય સાથેનો ઇન્ટ્રીટેસ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ અર્થ સાયન્સમાંથી કરી શકાય છે. હાલમાં આ કોર્સ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એક માત્ર ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સ, યુનિવર્સિટી સ્કુલ ઓફ સાયન્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ છે. આ માટે વિદ્યાર્થીએ ધો. 12 અંગ્રેજી સાથે મેથમેટિક્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી, સ્ટેટેસ્ટીક કે એકાઉન્ટ પૈકી કોઈ પણ વિષય સાથે પાસ કરેલી હોય તે જરૂરી છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા ઓનલાઈન કરવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે.
- માસ્ટર ઓફ સાયન્સ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (MSc. CA & IT) નો ઇન્ટ્રીટેસ કોર્સ ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાંથી કરી શકાય છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એક માત્ર કે. એસ. સ્કુલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ ખાતે આ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ માટે વિદ્યાર્થીએ ધો. 12 અંગ્રેજી સાથે મેથમેટિક્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી, સ્ટેટેસ્ટીક કે એકાઉન્ટ પૈકી કોઈ પણ વિષય સાથે પાસ કરેલી હોય તે જરૂરી છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા ઓનલાઈન કરવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે. આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સિવાય ગુજરાતની અન્ય નામાંકિત યુનિવર્સિટીમાં પણ ઓફર કરવામાં આવે છે.

(11) માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (MBA) - ઇન્ટ્રીટેસ

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન એટલે કે MBA માટેનો પાંચ વર્ષનો ઇન્ટ્રીટેસ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાતમાં આવેલી ચોક્કસ કોલેજોમાંથી થઈ શકે છે. ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એકમાત્ર કે. એસ. સ્કુલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ ખાતે MBAના ઇન્ટ્રીટેસ અભ્યાસક્રમને ફાઈનાન્સ, હ્યુમન રિસોર્સીસ અને માર્કેટીંગ એન્ડ મેનેજમેન્ટ વિષય સાથે કરી શકાય છે. આ માટે વિદ્યાર્થીએ ધો. 12 અંગ્રેજી સાથે મેથમેટિક્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી, સ્ટેટેસ્ટીક કે એકાઉન્ટ પૈકી કોઈ પણ વિષય સાથે પાસ કરેલી હોય તે જરૂરી છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઈટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે.

એન્જિનિયરીંગ અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પ્રક્રિયા

- એન્જિનિયરીંગ એ 4 વર્ષનો ટેકનીકલ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ છે, જેમાં ટેકનીકલ સ્કીલ અને અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ જોબ મળી શકે છે. ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગ તથા ડિગ્રી અને ડિપ્લોમા ફાર્મસીના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ, ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા પ્રવેશ ફાળવવામાં આવે છે.
- તેના વડે સરકારી, અનુદાનિત તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સરકારી બેઠકો તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સ્વેચ્છાએ સુપ્રત કરેલી હોય તેવી સંચાલક મંડળની બેઠકો પર પ્રવેશ મળે છે.
- એડમિશનને લગતી તમામ પ્રક્રિયાઓ વેબ બેઈઝ ઓનલાઈન કરવામાં આવે છે. જો કે જે ઉમેદવારને ઈન્ટરનેટ માધ્યમ ઉપલબ્ધ ન હોય તેઓ પ્રવેશ સમિતિ દ્વારા નિર્ધારિત કરેલાં હેલ્પ સેન્ટર પર જઈને વિનામૂલ્યે ફોર્મ ભરી શકે છે. હેલ્પ સેન્ટરની વિગતો વેબસાઈટ અને માહિતી પુસ્તિકામાં ઉપલબ્ધ હોય છે. આ સાથે જ માર્ગદર્શન માટે પ્રવેશ સમિતના 24 કલાક કાર્યરત હેલ્પ લાઈન નંબર પર સંપર્ક કરી શકાય છે.

(1) પ્રવેશ યોગ્યતા

- ➔ એન્જિનિયરીંગ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહની પરીક્ષા એક જ બોર્ડમાંથી ફિઝિક્સ અને મેથેમેટિક્સ ફરજિયાત વિષય સાથે તથા કેમેસ્ટ્રી/બાયોલોજી/બાયોટેક્નોલોજી/ટેકનીકલ વ્યાવસાયિક વિષયો પૈકી કોઈ પણ એક વિષય સાથે કુલ ગુણનાં 45 % (SC/ST/SEBC/EWS ઉમેદવાર માટે 40%) કે તેથી વધુ હોવાની સાથે જ ચાલુ વર્ષે જ GUJCET ની પરીક્ષા આપેલી હોય તે જરૂરી છે.
- ➔ એડમિશન રજિસ્ટ્રેશન માટે વિદ્યાર્થીએ નક્કી કરેલી બેંકની શાખા પરથી નિયત રજિસ્ટ્રેશન ફી ભરીને માહિતી પુસ્તિક અને PIN મેળવવાના હાય છે.
- ➔ ઓનલાઈન એડમિશન માટે ઉમેદવારે પ્રવેશ સમિતિની વેબસાઈટ www.gujacpc.nic.in પરથી ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરવાનું રહે છે.

(2) ફી અંગેની માહિતી

- ➔ વિવિધ એન્જિનિયરીંગ કોલેજોની ફીનું ધોરણ નક્કી કરવા માટે રાજ્ય સરકારે નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિવૃત ન્યાયાધીશની એક ફી નિયંત્રણ કમિટીની રચના કરેલી છે. ફી નિયંત્રણ સમિતે એટલે કે Fee Regulatory Committee (FRC) દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવેલી ફી પ્રમાણે જ દરેક સ્વનિર્ભર કોલેજોએ ફી લેવાની રહે છે. વિવિધ સંસ્થાઓની ફી અંગેની અદ્યતન માહિતી મેળવવા માટે ફી નિયંત્રણ સમિતીની વેબસાઈટ www.frctech.ac.in જોવી જોઈએ.

"વ્હાઈટ કોલર જોબ એટલે ઓફિસ જોબ અને બ્લૂ કોલર જોબ એટલે ફિલ્ડ જોબ"

(3) એડમિશન કમીટી દ્વારા આપવામાં આવતી સુવિધાઓ

- ➔ એન્જિનિયરીંગને લગતી તમામ નોટીફિકેશન, જાહેરખબરો, પ્રવેશને લગતી તમામ જાહેરાતો, સંસ્થાઓ અને તેમના અભ્યાસક્રમોની યાદી, હેલ્પ સેન્ટર તથા નિર્ધારિત બેંક શાખાની યાદી, પ્રવેશ કાર્યક્રમ, મેરીટ યાદી, પ્રવેશની ફાળવણી, કટ ઓફ માર્ક્સની યાદી વગેરે www.jacpcldce.ac.in વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ હોય છે.
- ➔ ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન, સંસ્થાઓ અને તેના કોર્સની ચોઈસ ફિલીંગ, પ્રવેશ ફાળવણી અને પ્રવેશ રદ વગેરેને લગતી તમામ બાબતો www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ હોય છે.
- ➔ નિર્ધારિત બેંકની શાખા પરથી રજિસ્ટ્રેશન પીન, માહિતી પુસ્તિકા, ફાળવવામાં આવેલ પ્રવેશના કન્ફર્મેશન માટે ટોકન ટ્યુશન ફી વગેરે જમાવી શકાય છે.
- ➔ નિર્ધારિત હેલ્પ સેન્ટર પર પિના મૂલ્યે ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન, લાગુ પડતાં ડૉક્યુમેન્ટ્સની ચકાસમી અને એક્નોલેજમેન્ટ તથા પ્રવેશ પ્રક્રિયાને લગતી પુછપરછ કરી શકાય છે.

(4) એડમિશન પ્રક્રિયામાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો

- ➔ પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતાં તમામ ઉમેદવારોએ પ્રવેશ મેળવવા માટે ફરજિયાત રીતે ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરાવવાનું હોય છે. અન્ય કોઈ પણ પ્રકારે રજિસ્ટ્રેશન ઉપલબ્ધ નથી.
- ➔ જનરલ કેટેગરીનાં ઉમેદવારો કે જેમણે ચાલુ વર્ષે પ્રથમ પ્રયત્ને ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહની પરીક્ષા લઘુત્તમ લાયકાત સાથે પાસ કરી હોય અને ટ્યુશન ફી માફીની યોજના (TFWS) માટે યોગ્યતા ધરાવતા ન હોય તેવા ઉમેદવારોએ ઓનલાઈન રજિસ્ટ્રેશન કરાવ્યા બાદ રજિસ્ટ્રેશન ફોર્મ જમા કરાવવા માટે હેલ્પ સેન્ટર પર જવાની જરૂર નથી. આવા જનરલ કેટેગરીના Non-TFWS ઉમેદવારો પોતાના ચુસ્ત એકાઉન્ટમાંથી રજિસ્ટ્રેશન કર્યું હોવા અંગેની રિસીપ્ટ ઓનલાઈન મેળવી શકે છે.
- ➔ જનરલ Non-TFWS સિવાયના TFWF, SC, ST, SEBC, DS, PH, EWS કેટેગરીના ઉમેદવારોએ રજિસ્ટ્રેશન કરાવ્યા બાદ રજિસ્ટ્રેશન ફોર્મ તથા અન્ય જરૂરી પ્રમાણપત્રોની સ્વપ્રમાણિત નકલ નજીકના હેલ્પ સેન્ટર ખાતે ચકાસણી કરાવી જમા કરાવવાની રહેશે. વધુમાં, હેલ્પ સેન્ટર ખાતે રજિસ્ટ્રેશન ફોર્મ જમા કરાવ્યા અંગેની રિસીપ્ટ મેળવવાની રહેશે. આ પ્રક્રિયા પૂરી કર્યા બાદ જ ઉમેદવાર ચોઈસ ફિલીંગ તથા પ્રવેશની આગળની પ્રક્રિયામાં ભાગ લઈ શકે છે.

➔ સંપર્ક :

એડમિશન કમીટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (ACPC)

એલ. ડી. કોલેજ ઓફ એન્જિનિયરીંગ, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - 380015

વેબસાઈટ : www.jacpcldce.ac.in, www.gujacpc.nic.in

"કોઈ પણ સમસ્યાનું નિરાકરણ એટલે એન્જિનિયરિંગ"

એડમિશન મેળવવા માટેની મુખ્ય પ્રવેશ પરીક્ષાઓ

- એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં એડમિશન લેવા માટે વિવિધ પ્રવેશ પરીક્ષાઓ યોજવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે આ માટેની જાહેરાત ધો. 12 ની પરીક્ષા અગાઉ અગ્રગણ્ય સમાચારપત્રોમાં આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓ આ બાબતે માહિતગાર રહે અને તેનું યોગ્ય સમયમર્યાદામાં તેનું ફોર્મ ભરે તે જરૂરી છે.
- ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ (A Group) માટેની મુખ્ય પ્રવેશ પરીક્ષાઓ નીચે મુજબ છે :

(1) JEE (Advanced)

- ➔ ભારતની નંબર 1 એન્જિનિયરિંગ કોલેજ “ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી” (IIT) માં એડમિશન મેળવવા માટે Joint Entrance Examination (JEE) ની Advanced લેવલની પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- ➔ JEE Advanced માં મેળવેલ All India Rank (AIR) ના આધારે દેશભરની અગ્રગણ્ય IITs સિવાય NITs અને IIITs માં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- ➔ વેબસાઇટ : <https://jeeadv.ac.in>

(2) JEE (Main)

- ➔ IIT માં એડમિશન મેળવવા માટે સૌપ્રથમ પગલું JEE (Main) ની પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવાનું છે. JEE (Advanced) માં ભાગ લેવા માટે JEE (Main) માં પાસ થવું જરૂરી છે.
- ➔ JEE (Main) ની પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે અગ્રગણ્ય એવી B.E./B. Tech., B. Arch., B. Planning ની ઉપલબ્ધ અમુક સીટ્સ પર કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- ➔ તેના મેરીટના આધારે ગુજરાતમાં DAAICT, નિરમા યુનિવર્સિટી, PDPU, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, અદાણી, IITRAM વગેરે કોલેજોમાં ઉપલબ્ધ ચોક્કસ સીટ્સ પર પ્રવેશ મળી શકે છે.
- ➔ વર્ષ – 2019 થી આ પરીક્ષા National Testing Agency (NTA) દ્વારા લેવામાં આવે છે. તેમાં પેપર-1 માત્ર ઓનલાઇન મોડ સ્વરૂપે લેવામાં આવે છે.
- ➔ વિદ્યાર્થી વર્ષેમાં આ પરીક્ષા બે વખત જાન્યુઆરી અને એપ્રિલ મહિનામાં આપી શકે છે, જેમાંથી મેળવેલાં વધુ ગુણને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.
- ➔ વેબસાઇટ : <https://jeemain.nic.in>

GUJCET

- ➔ ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછીના ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ અને ફાર્મસી અભ્યાસક્રમ માટે GUJCET ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- ➔ ગુજરાતની તમામ સરકારી, અનુદાનિત તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સરકારી બેઠકો તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સ્વેચ્છાએ સુપ્રત કરેલી સંચાલક મંડળની બેઠકો આધારિત એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવવા GUJCET (Gujarat Common Entrance Test) ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી ફરજિયાત છે.

“એન્જિનિયરિંગની કોર બ્રાંચ સિવિલ – કન્સ્ટ્રક્શન, મિકેનિકલ – મેન્યુફેક્ચરિંગ, ઇલેક્ટ્રિકલ – ઇલેક્ટ્રિસિટી આધારિત છે”

- ➔ તેના વડે ગુજરાતની તમામ GTU (Gujarat Technological University) સંલગ્ન એન્જિનિયરિંગ કોલેજની સાથે જ DAIICT, નિરમા યુનિવર્સિટી, PDPU, GSFC, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, નવરચના યુનિવર્સિટી, IITRAM, અદાણી જેવી કોલેજોમાં
- ➔ ACPC ની બેઠકો પર પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- ➔ ડિગ્રી એન્જિનિયરીંગમાં એડમિશન લેવા માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહની સાથે જ ચાલુ વર્ષે GUJCET ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપેલી હોય તે જરૂરી છે.
- ➔ વેબસાઇટ : www.gseb.org

(4) NATA

- ➔ આર્કિટેક્ચર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી NATA (National Aptitude Test in Architecture) ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- ➔ આ પરીક્ષા ધ કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેક્ચર (CoA), નવી દિલ્હી દ્વારા લેવામાં આવે છે.
- ➔ તેમાં મેથ્સ, જનરલ એપ્ટિટ્યુડ, ડ્રોઇંગને લગતાં ત્રણ પેપર્સ આધારિત પ્રવેશ પરીક્ષા હોય છે.
- ➔ વેબસાઇટ : <http://www.nata.in>

(5) PTPT

- ➔ ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન (IITE) ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી ચાર વર્ષના ઈન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ આધારિત B.Sc. B.Ed. માં પ્રવેશ મેળવવા માટે PTPT (Pre-entry Test for Prospective Teachers) ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- ➔ હાલમાં B.Sc. B.Ed. ને ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથ્સ અથવા બોટની વિષય સાથે કરી શકાય છે, જેમાં કુલ 100 બેઠકો ઉપલબ્ધ છે.
- ➔ વેબસાઇટ : www.iite.ac.in

(6) SLS

- ➔ ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી એવી પંડિત દિનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU) ના લિબલર સ્ટડીઝ આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે SLS (School of Liberal Studies) ની પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ આપવી જરૂરી છે.
- ➔ તેમાં B.Sc. (Hons.) ને લગતો ચાર વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે. આ અભ્યાસક્રમ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓને કોર્પોરેટ જગતમાં એક્સ્પોઝર મળે છે તેમજ સ્ટુડન્ટ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ હેઠળ વિદેશ જવાની તક મળે છે.
- ➔ વેબસાઇટ : <http://sls.pdpu.ac.in>

"એન્જિનિયરિંગની તમામ બ્રાંચ ઉત્તમ જ છે, જરૂર છે ફક્ત આપણી શક્તિઓને ઓળખીને તે દિશામાં કાર્યરત થવાની"

એન્જિનિયરિંગમાં બ્રાંચ પસંદગીની સમસ્યાનો ઉકેલ

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહના પરિણામ બાદ દરેક વિદ્યાર્થીઓને મુખ્ય બે બાબતો સતાવતી હોય છે. એક તો કઈ બ્રાંચ પસંદ કરવી અને બીજું કઈ કોલેજ પસંદ કરવી. વિદ્યાર્થીએ કોઈ પણ બ્રાંચની પસંદ કરતાં અગાઉ તેના વિશે તલસ્પર્શી માહિતી મેળવવી જરૂરી બને છે. બ્રાંચ જેટલી અગત્યની છે તેટલી જ કોલેજની પસંદગી પણ મહત્વ ધરાવે છે, કારણ કે અભ્યાસ દરમિયાન 4 વર્ષ માટે કોલેજમાં જ કામગીરી કરવાની રહે છે.

(1) સિવિલ એન્જિનિયરિંગ

સિવિલ એન્જિનિયરિંગ એ કોર બ્રાંચ છે. તેનું મુખ્ય કામ કન્સ્ટ્રક્શન એટલે કે બાંધકામનું હોય છે. જો કે તેમાં બાંધકામ સિવાય પાણી-પૂરવઠા, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, વેસ્ટ મેનેજમેન્ટને લગતી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. તેનું જાહેર ક્ષેત્રમાં મોટું યોગદાન હોય છે.

(2) મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ

મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ એ કોર બ્રાંચ છે. તેનું મુખ્ય કામ મેન્યુફેક્ચરિંગનું હોય છે. જો કે તેમાં મશીનરી, ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન, ફેક્ટરીને લગતી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(3) ઇલેક્ટ્રિકલ એન્જિનિયરિંગ

મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ એ કોર બ્રાંચ છે. તેનું મુખ્ય કામ ઇલેક્ટ્રીસિટીને લગતું હોય છે. જો કે તેમાં વિજળીનું ઉત્પાદન, મેનેજમેન્ટ, વિતરણ, ઇલેક્ટ્રીફિકેશનને લગતી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(4) કમ્પ્યુટર / ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી/ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી એન્જિનિયરિંગ

કમ્પ્યુટર/ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (IT) / ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (ICT) એન્જિનિયરિંગમાં કમ્પ્યુટર હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર, કમ્યુનિકેશન, પ્રોગ્રામીંગ, વેબસાઇટ, મોબાઇલ એપ્સ ડેવલોપમેન્ટને લગતી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(5) ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ

ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગમાં ઓટોમેશન, કમ્યુનિકેશન, હાર્ડવેરને લગતી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

(6) અન્ય

આ સિવાય કેમિકલ, એન્વાયર્મેન્ટ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, પ્રોડક્શન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ, માઇનીંગ, પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી, રબર ટેકનોલોજી, ટેક્સ્ટાઇલ ટેકનોલોજી વગેરે બ્રાંચ પસંદ કરી શકાય

છે. આ સિવાય સ્પેશલાઈઝ્ડ બ્રાંચ જેવી કે ઓટોમોબાઈલ, મેકાટ્રોનીક્સ, પાવર ઇલેક્ટ્રોનિક્સ વગેરેની પસંદગી પણ કરી શકાય છે. અન્ય બ્રાંચમાં એરોનોટીકલ, ફુડ પ્રોસેસીંગ, ડેરી ટેકનોલોજી, નેનો ટેકનોલોજી, બાયોટેકનોલોજી, મરીન વગેરેમાંથી પણ પસંદગી કરી શકાય છે.

"કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનલોજી એ હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેરનું મિશ્રણ છે."

એન્જિનિયરિંગમાં કોલેજ પસંદગીની સમસ્યાનો ઉકેલ

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહના પરિણામ બાદ મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓને કોલેજ પસંદ કરવી બાબતે મુંઝવણ અનુભવતાં હોય છે. વિદ્યાર્થીએ કોઈ પણ કોલેજની પસંદગી કરતાં અગાઉ તેના વિશે તલસ્પર્શી માહિતી મેળવવી જરૂરી બને છે. બ્રાંચ જેટલી અગત્યની છે તેટલી જ કોલેજની પસંદગી પણ મહત્વ ધરાવે છે, કારણ કે અભ્યાસ દરમિયાન 4 વર્ષ માટે કોલેજમાં જ કામગીરી કરવાની રહે છે. કોલેજની પસંદગી કરતાં અગાઉ તેની વેબસાઈટ પરની તમામ માહિતી મેળવવી ત્યાર બાદ કોલેજમાં રૂબરૂ જઈને વિગતવાર માહિતી મેળવવી જરૂરી બને છે. કોલેજના ફેકલ્ટીઝ, લેબોરેટરી, વાતાવરણ વગેરે બાબતો ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી બને છે.
- ગુજરાતની નામાંકિત અને મુખ્ય એન્જિનિયરિંગ કોલેજો નીચે મુજબ છે :

(1) ધીરુભાઈ અંબાણી ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ઇન્ફોર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (DAIICT)

- ➔ છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી ગાંધીનગર ખાતે આવેલી DAIICT માં એડમિશન લેવું અનેક વિદ્યાર્થીઓનું સપનું રહ્યું છે. તેમાં ચલાવવામાં આવતાં ડિગ્રી આધારિત B.Tech. (ICT) અને B.Tech. (CS) એમ બે કોર્સમાં છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી ખૂબ ઊંચું મેરીટ જાય છે. આ બંને કોર્સ ચાર વર્ષના ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોર્સ છે. તેમાં JEE (Main) ના આધારે 50 % અને ACPC ની 50 % (All India + NRI) બેઠકોના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. આ સંસ્થામાંથી ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યા બાદ ખૂબ ઊંચા પેકજ સાથેનું પ્લેસમેન્ટ મળે છે.

➔ સંપર્ક :

ધીરુભાઈ અંબાણી ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ઇન્ફોર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી

ઈન્દ્રોડા સર્કલ પાસે, ગાંધીનગર.

વેબસાઈટ : www.daiict.ac.in

(2) નિરમા યુનિવર્સિટી (NU)

- ➔ અમદાવાદના સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે પર આવેલી નિરમા યુનિવર્સિટીની ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી દ્વારા B.Tech. આધારિત કોર્સ ઓફર કરવામાં આવે છે. હાલ તેમાં કેમિકલ, સિવિલ, કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ, ઇલેક્ટ્રિકલ, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કમ્યુનિકેશન, ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટેશન એન્ડ કંટ્રોલ અને મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગના કોર્સ ઉપલબ્ધ છે. NAAC નો 'A' ગ્રેડ તેમજ અન્ડરગ્રેજ્યુએટ પ્રોગ્રામ્સ મિકેનિકલ / કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ / કેમિકલ / ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એન્ડ કોમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ માટે NBA (National Board of Accreditation) એક્રેડિટેશન ધરાવતી નિરમા યુનિવર્સિટી અનેક વિદ્યાર્થીઓની પ્રથમ પસંદગી છે. તેમાં ACPC ના 50 %, ઓલ ઇન્ડિયા સીટ્સના 35 % અને NRI આધારિત 15 % સીટો ઉપલબ્ધ છે. તેમાં મેરીટ, મેરીટ કમ મીન્સ પ્રકારની વિવિધ સ્કોરલશીપ પણ ઉપલબ્ધ છે.

➔ સંપર્ક :

ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, નિરમા યુનિવર્સિટી, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઇવે, ગોતા, છારોડી,અમદાવાદ, વેબસાઇટ : www.nirmauni.ac.in

(3) પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU)

➔ ગુજરાત રાજ્યની એકમાત્ર અને ગાંધીનગર સ્થિત પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી એવી પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી એ અગ્રગણ્ય સંસ્થા છે. તેમાં B.Tech. પેટ્રોલિયમ સિવાય કેમિકલ, સિવિલ, ઇલેક્ટ્રિકલ, કમ્પ્યુટર, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ, ઇન્ફર્મેશન એન્ડ ટેકનોલોજી, મિકેલનિકલ એન્જિનિયરિંગ જેવા કોર્ષ ચલાવવામાં આવે છે. તેમાં JEE (Main) ના આધારે 50 % અને ACPC ની 50 % (All India + NRI) બેઠકોના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. તેમાં સ્કોલરશીપ, હોસ્ટેલ, ટ્રાન્સપોર્ટેશન સહિતની સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ છે.

➔ સંપર્ક :

સ્કુલ ઓફ પેટ્રોલિયમ ટેકનોલોજી, પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી, રાયસણ, ગાંધીનગર.

વેબસાઇટ : www.pdpu.ac.in

(4) અમદાવાદ યુનિવર્સિટી (AU)

➔ અમદાવાદ એજ્યુકેશન સોસાયટી દ્વારા સ્થાપિત અમદાવાદ યુનિવર્સિટીના સ્કુલ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ એપ્લાઇડ સાયન્સ (SEAS) માં B. Tech. આધારિત કોર્ષ ઓફર કરવામાં આવે છે. તે નોન-પ્રોફીટ અને પ્રાઇવેટ સંસ્થા છે. હાલ તેમાં કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ (CSE), મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગ અને કેમિકલ એન્જિનિયરિંગ એમ કુલ ત્રણ કોર્ષ ઉપલબ્ધ છે. અમદાવાદ યુનિવર્સિટીના સેન્ટ્રલ લોકેશન, અધ્યતન ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, લાઇબ્રેરી, લેબોરેટરી જેવી અનેક સુવિધાઓ, પ્રોજેક્ટ અને એક્ટિવિટી બેઝ્ડ લર્નિંગ, એક્ષોગ્રાફી ટુ રિસર્ચ, ઇન્ટરનેશનલ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ્સ વગેરેના કારણે તે ખૂબ ઓછા સમયમાં લોકપ્રિય થઈ છે.

➔ સંપર્ક :

સ્કુલ ઓફ એન્જિનિયરિંગ એન્ડ એપ્લાઇડ સાયન્સ, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી

GICT બિલ્ડિંગ, સેન્ટ્રલ કેમ્પસ, કોમર્સ છ રસ્તા, નવરંગપુરા, અમદાવાદ

વેબસાઇટ : ahduni.edu.in/seas

(5) ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ટેકનોલોજી, રિસર્ચ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (IITRAM)

➔ ગુજરાત રાજ્યની એક માત્ર ઓટોનોમસ યુનિવર્સિટી એવી ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ટેકનોલોજી, રિસર્ચ એન્ડ મેનેજમેન્ટમાં એન્જિનિયરિંગની કોર બ્રાંચ એવી સિવિલ, ઇલેક્ટ્રિકલ અને મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગને લગતાં કોર્ષ ઉપલબ્ધ છે. તેમાં ACPC ના 50 % અને ઓલ ઇન્ડિયા સેન્ટ્રલ સીટ એલોટમેન્ટ બોર્ડ (CSAB), ન્યુ દિલ્હી ની 50 % બેઠકોના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

"કોલેજ નક્કી કરતાં અગાઉ સૌપ્રથમ કોલેજની વેબસાઇટ અને ત્યાર બાદ કોલેજની રૂબરૂ મુલાકાત લેવી હિતાવહ છે."

➔ સંપર્ક :

ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ટેકનોલોજી, રિસર્ચ એન્ડ મેનેજમેન્ટ (IITRAM), ખોખરા સર્કલ પાસે,
મણીનગર (પૂર્વ), અમદાવાદ, વેબસાઇટ : www.iitram.ac.in

(6) ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી (GTU)

- ➔ ગુજરાત રાજ્યની ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી (GTU) હસ્તકની તમામ ઈજનેરી કોલેજોના એડમિશન, અભ્યાસ તેમજ પરીક્ષાને લગતું તમામ કાર્ય તેના હસ્તક કરવામાં આવે છે. તેની સ્થાપના ગુજરાત સરકાર દ્વારા કરવામાં આવી છે. ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી હસ્તકની તમામ એન્જિનિયરીંગ કોલેજનું એડમિશન ACPC દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- ➔ ગવર્નમેન્ટ એન્જિનિયરિંગ કોલેજો અમદાવાદ, ગાંધીનગર, વડોદરા, રાજકોટ, સુરત, ભાવનગર, મોરબી સહિત મોટા ભાગના જિલ્લાઓમાં ઉપલબ્ધ છે.
- ➔ ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ આધારિત બિરલા વિશ્વકર્મા મહાવિદ્યાલય - વલ્લભવિદ્યાનગર, ફેકલ્ટી ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ એન્જિનિયરિંગ, મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી - વડોદરા, ફેકલ્ટી ઓફ ટેકનોલોજી, ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી - નડિયાદ ખાતે આવેલી છે.
- ➔ ઓટોનોમસ યુનિવર્સિટીમાં IITRAM - અમદાવાદ તથા PPP ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં GIDC ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - નવસારી અને ગુજરાત પાવર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યુટ - મહેસાણાનો સમાવેશ થાય છે.

➔ સંપર્ક :

ગુજરાત ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી

ચાંદખેડા - વિશ્વકર્મા ગવર્નમેન્ટ એન્જિ. કોલેજ કેમ્પસ, વિસત-ગાંધીનગર હાઇવે, ચાંદખેડા, અમદાવાદ.

ગાંધીનગર - ગવર્નમેન્ટ પોલીટેકનીક પાસે, K-6 સર્કલ, સેક્ટર 26, ગાંધીનગર.

વેબસાઇટ : www.gtu.ac.in

(7) અન્ય કોલેજ અને યુનિવર્સિટી

- ➔ ગવર્નમેન્ટ કોલેજોમાં એલ. ડી. એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - અમદાવાદ, વિશ્વકર્મા ગવર્નમેન્ટ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - અમદાવાદ, લખધિરજી એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - મોરબી, શાંતીલાલ શાહ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - ભાવનગર તેમજ મોટા ભાગના જિલ્લાઓમાં આવેલી કોલેજોનો સમાવેશ થાય છે.
- ➔ ગ્રાન્ટ-ઇન-એડ કોલેજોમાં બિરલા વિશ્વકર્મા મહાવિદ્યાલય - વલ્લભવિદ્યાનગર, ફેકલ્ટી ઓફ ટેકનોલોજી એન્ડ એન્જિનિયરિંગ, મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી - વડોદરા, ફેકલ્ટી ઓફ ટેકનોલોજી, ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી, નડિયાદ, રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી - ગાંધીનગરનો સમાવેશ થાય છે.
- ➔ ઓટોનોમસ યુનિવર્સિટીમાં IITRAM - અમદાવાદ તથા PPP ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં GIDC ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજ - નવસારી અને ગુજરાત પાવર એન્જિનિયરિંગ એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યુટ - મહેસાણાનો સમાવેશ થાય છે.

" સમગ્ર ભારતમાં સૌથી નામાંકિત અને વિદ્યાર્થીઓની પ્રથમ પસંદગી એવી 23 IITs, 31 NITs અને 23 IIs આવેલી છે. "

- સેલ્ફ ફાઇનાન્સ અને GTU સંલગ્ન કોલેજોમાં અદાણી, સિલ્વર ઓક, આલ્ફા, અમીરાજ, એપોલો, આત્મીય, બિરલા વિશ્વકર્મા, CIPET, દર્શન, LJ, સાલ, શંકરસિંહ વાઘેલા બાપુ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, અમદાવાદ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી, ગાંધીનગર ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- સેલ્ફ ફાઇનાન્સ એને પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીમાં આત્મીય યુનિવર્સિટી, ચારુસત યુનિવર્સિટી, ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી, ગણપત યુનિવર્સિટી, ઈન્ડસ યુનિવર્સિટી, નિરમા યુનિવર્સિટી, મારવાડી યુનિવર્સિટી, પાઝલ યુનિવર્સિટી, RK યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, રાય યુનિવર્સિટી, નવચના યુનિવર્સિટી, ઈન્દ્રશીલ યુનિવર્સિટી, સ્વર્ણિમ સ્ટાર્ટઅપ ઇનોવેશન યુનિવર્સિટી વગેરે સંલગ્ન કોલેજોનો સમાવેશ થાય છે.

"એન્જિનિયરિંગક્ષેત્રમાં સફળ કારકિર્દી બનાવવા માટે એનાલિટીકલ અને લોજીકલ માઇન્ડસેટ હોવું જરૂરી છે."

કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી આધારિત અભ્યાસક્રમો

- વિદ્યાર્થીઓમાં છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી આધારિત વિવિધ અભ્યાસક્રમ ખૂબ જ લોકપ્રિય બન્યાં છે. તેમાં કમ્પ્યુટર આધારિત હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર, પ્રોગ્રામિંગ, વેબસાઇટ ડિઝાઇનર, મોબાઇલ એપ્સ ડિઝાઇનર, ડેટાબેઝ એડમિનિસ્ટ્રેટર, ડિજિટલ માર્કેટિંગ પ્રકારના અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થાય છે. કમ્પ્યુટર આધારિત ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, બેચલર, સર્ટિફિકેટ આધારિત અભ્યાસક્રમની પસંદગી કરી શકાય છે.
- આજના કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીના યુગમાં બીટ કોઇન, ક્રિપ્ટો કરન્સી, હેકિંગ, ઓનલાઇન પેમેન્ટ, સાયબર એટેક્સ, IoT (Internet of Things), ક્લાઉડ કમ્પ્યૂટિંગ, આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ વગેરેના કારણે સાયબર સિક્યોરિટી આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવીને પણ સારી કારકિર્દી બનાવી શકાય છે.
- **કમ્પ્યુટર આધારિત વિવિધ અભ્યાસક્રમો :**
 - ➔ ડિગ્રી આધારિત અભ્યાસક્રમ B.E./B.Tech. કમ્પ્યુટર એન્જિનિયરિંગ (CE), કમ્પ્યુટર સાયન્સ એન્ડ એન્જિનિયરિંગ (CSE), ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (IT), ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી (ICT)
 - ➔ માસ્ટર ડિગ્રી આધારિત ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ MSc IT, MCA
 - ➔ બેચલર આધારિત અભ્યાસક્રમ BCA, BSc IT, B.Sc. Computer, B.Sc. એનિમેશન
 - ➔ ડિપ્લોમા આધારિત અભ્યાસક્રમ DCP (ડિપ્લોમા ઇન કમ્પ્યુટર પ્રોગ્રામિંગ), DCA (ડિપ્લોમા ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન), DIT (ડિપ્લોમા ઇન ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી)
 - ➔ સર્ટિફિકેટ આધારિત CCC, CIC, સાયબર સિક્યોરિટી
 - ➔ માઇક્રોસોફ્ટના સર્ટિફિકેશન પ્રોગ્રામ્સ આધારિત MCDBA (માઇક્રોસોફ્ટ સર્ટિફાઇડ ડેટાબેઝ એડમિનિસ્ટ્રેટર), MCSD (માઇક્રોસોફ્ટ સર્ટિફાઇડ સોલ્યુશન ડેવલપર), MCSE (માઇક્રોસોફ્ટ સર્ટિફાઇડ સિસ્ટમ્સ એન્જિનિયર)
 - ➔ આ સિવાય IT પ્રોફેશનલ, વેબસાઇટ ડેવલપર, મોબાઇલ એપ્સ ડેવલપર, ડેટાબેઝ એડમિનિસ્ટ્રેટર, ડિજિટલ માર્કેટિંગ આધારિત વિવિધ અભ્યાસક્રમ પણ ઉપલબ્ધ છે.
- **કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી આધારિત અભ્યાસ કરવાના ફાયદાઓ :**
 - ➔ સમગ્ર વિશ્વમાં સોફ્ટવેર ક્ષેત્રમાં રહેલી તેજીના કારણે આ કોર્સ કર્યા બાદ નોકરીની વિપુલ તકો ઉપલબ્ધ છે.
 - ➔ ખ્યાતનામ સંસ્થામાં અભ્યાસ કર્યા બાદ સારું પ્લેસમેન્ટ અને પગાર મળે છે.
 - ➔ તેમાં હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર, પ્રોગ્રામિંગ, વેબસાઇટ/એપ્સ ડેવલપમેન્ટ સિવાય અનેક કોર્સની વિવિધતા ઉપલબ્ધ છે.
 - ➔ તેમાં ટીમવર્કની સાથે જ ક્રિએટીવ અને પ્રોબ્લેમ સોલ્વીંગ કામગીરી કરવાની તક મળે છે.

" એન્જિનિયરો ક્યારેય અસ્તિત્વમાં ન હોય તેવી વસ્તુનું નિર્માણ કરે છે. "

ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ આધારિત કારકિર્દી

- ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ પછી ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ કરવાથી સીધી જ માસ્ટરની ડિગ્રી મેળવી શકાય છે. સામાન્ય રીતે બેચલર ડિગ્રી મેળવ્યા બાદ માસ્ટરની ડિગ્રી મેળવવાની થાય છે, પરંતુ જો ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવીને સીધી જ માસ્ટરની ડિગ્રી મેળવી શકાય છે. ધો. 12 પછી ઉપલબ્ધ મુખ્ય ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ નીચે મુજબ છે :

(1) B.Sc. B.Ed.

- ધો. 12 પછી શૈક્ષણિક ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે બેચલર ઓફ સાયન્સ (B.Sc.) ની સાથે બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન (B.Ed.) નો ચાર વર્ષનો ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ કરી શકાય છે. ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન (IITE) ની ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી ચાર વર્ષના ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ આધારિત B.Sc. B.Ed. માટે બે પ્રવેશ પરીક્ષા યોજવામાં આવે છે.

(1) PTPT (Pre-entry Test for Prospective Teachers)

(2) PET (Profession Entry Test)

- અહીં, B.Sc. B.Ed. ને ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથેમેટિક્સ કે બોટની વિષય સાથે કરી શકાય છે.
- આ અભ્યાસક્રમ વિશે વધુ માહિતી www.iite.ac.in વેબસાઇટ ઉપર ઉપલબ્ધ છે.

(2) MBA

- ધો. 12 પછી બિઝનેસક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (MBA) નો પાંચ વર્ષનો ઇન્ટ્રેટેડ કોર્સ ઉપલબ્ધ છે.
- ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એકમાત્ર કે. એસ. સ્કુલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ ખાતે MBAનો ઇન્ટ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે. અહીં, MBA ને ફાઇનાન્સ, હુમન રિસોર્સીસ અને માર્કેટીંગ એન્ડ મેનેજમેન્ટ વિષય સાથે કરી શકાય છે. આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની કામગીરી ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમ વિશે વધુ માહિતી www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઇટ ઉપર ઉપલબ્ધ છે.
- આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સિવાય નિરમા યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, કડી સર્વ વિદ્યાલય, ગણપત યુનિવર્સિટી, ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી, હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, કચ્છ યુનિવર્સિટી જેવી અનેક સંસ્થામાં પણ ઉપલબ્ધ છે.

(3) MCA

- ધો. 12 પછી કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે માસ્ટર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (MCA) નો ઇન્ટ્રેટેડ કોર્સ કરી શકાય છે. ધો. 12 માં અંગ્રેજી વિષય સાથે મેથેમેટિક્સ, ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી જેવા વિષયો પૈકી કોઈ પણ એક વિષય સાથે પાસ કરેલ વિદ્યાર્થીઓ એડમીશન મેળવી શકે છે.

"એન્જિનયરો જેનું અસ્તિત્વ નથી તેવી બાબતને તૈયાર કરે છે !!!"

- અમુક યુનિવર્સિટીમાં આ અભ્યાસક્રમમાં ત્રણ વર્ષના અંતે બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (BCA) ની ડિગ્રી અને ત્યાર બાદના બે વર્ષ પછી માસ્ટર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન (MCA) ની ડિગ્રી આપવામાં આવે છે.
- MCA નો ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ગણપત યુનિવર્સિટી, ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી, કડી સર્વ વિદ્યાલય જેવી અનેક સંસ્થામાં પણ ઉપલબ્ધ છે.

(4) MSc. IT

- ધો. 12 પછી કમ્પ્યુટર અને ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે માસ્ટર ઓફ સાયન્સ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી (MSc. CA & IT) નો ઇન્ટિગ્રેટેડ કોર્સ કરી શકાય છે.
- ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એકમાત્ર કે. એસ. સ્કુલ ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ ખાતે MBAનો ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ઉપલબ્ધ છે. અહીં, MBA ને ફાઇનાન્સ, હુમન રિસોર્સીસ અને માર્કેટીંગ એન્ડ મેનેજમેન્ટ વિષય સાથે કરી શકાય છે. આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની કામગીરી ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ અભ્યાસક્રમ વિશે વધુ માહિતી www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઇટ ઉપર ઉપલબ્ધ છે.
- આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સિવાય GLS યુનિવર્સિટી, ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી, ગણપત યુનિવર્સિટી, કડી સર્વ વિદ્યાલય, કચ્છ યુનિવર્સિટી, જેવી અનેક સંસ્થામાં પણ ઉપલબ્ધ છે.

(5) MSc. (એક્યૂરિઅલ સાયન્સ, ડેટા સાયન્સ, આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ એન્ડ મશીન લર્નિંગ)

- ધો. 12 પછી પ્રમાણમાં નવી જ અને પ્રોફેશનલ કારકિર્દીક્ષેત્રમાં રસ ધરાવતાં વિદ્યાર્થીઓ માસ્ટર ઓફ સાયન્સ એક્યૂરિઅલ સાયન્સ, ડેટા સાયન્સ અને આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ એન્ડ મશીન લર્નિંગ વિષય સાથેનો ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ અર્થ સાયન્સમાંથી કરી શકે છે.
- હાલમાં આ કોર્સ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એક માત્ર ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સ, યુનિવર્સિટી સ્કુલ ઓફ સાયન્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે ઉપલબ્ધ છે. આ માટે વિદ્યાર્થીએ ધો. 12 અંગ્રેજી સાથે મેથમેટિક્સ, ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી, સ્ટેટેસ્ટીક કે એકાઉન્ટ પૈકી કોઈ પણ વિષય સાથે પાસ કરેલી હોય તે જરૂરી છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એડમીશન કમિટી દ્વારા ઓનલાઇન કરવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ યોગ્યતા, પ્રવેશ માટે ઉપલબ્ધ સંસ્થાઓ અને બેઠકો, પ્રવેશ કાર્યક્રમ તેમજ અન્ય વિગતો www.gujaratuniversity.ac.in વેબસાઇટ ઉપર ઉપલબ્ધ હોય છે.

તેજસ ઠક્કર

એ-503, પરિષ્કાર-2, ખોખરા સર્કલ પાસે,
મણિનગર (પૂર્વ), અમદાવાદ-380026

"એન્જિનિયરિંગ વિના વિજ્ઞાન માત્ર અને માત્ર વિચાર છે !!!"

ધોરણ : 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ - 'B' ગ્રુપ પછી શું ? - ડૉ. ઉમેશ ગુર્જર

ધોરણ ૧૨ સાયન્સ બી ગ્રુપમાં અભ્યાસ કરતાં મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ તથા તેમના માતા પિતાનું સ્વપ્ન વર્ષોથી આગવું મહત્વ ધરાવતું એવું મેડિકલ ક્ષેત્ર છે. મેડિકલ ક્ષેત્ર અથવા તો તબીબી ક્ષેત્ર એટલે એક જીવતો માણસ, મૃત માણસ પાસેથી શીખે છે કે કેવી રીતે એક જીવતા માણસને સારવાર આપવી.

જો સાથે ધોરણ ૧૨ બી ગ્રુપ સાથે પૂર્ણ કર્યું હોય તો માત્ર મેડિકલ તથા પેરા મેડિકલ નહીં પરંતુ, નર્સિંગ, ફાર્મસી, વેટરનીટી સાયન્સ, કૃષિ, જેવી વિવિધ ક્ષેત્રે વિદ્યાર્થીઓ એમના સ્વપ્નોના ભાવિ કારકિર્દી ઘડતરનો સંયોજીત માળો બાંધી શકે છે .

ધોરણ ૧૨ સાયન્સ પછીના અભ્યાસક્રમો એક વિશાળ દરિયા સન્માન છે આ દરિયામાંથી તમારે તમારી પસંદગીનું કોઈપણ એક અભ્યાસક્રમ પસંદ કરી સફળ કારકિર્દીના કિનારા સુધી પહોંચવાનું છે .

આવો આ વિશાળ દરિયામાં એક ડૂબકી લગાવીને અને જાણીએ કે ધોરણ બાર બી ગ્રુપ પછી જુદા જુદા કયા અભ્યાસક્રમોમા આપ અભ્યાસ કરી શકો .

LIST OF THE COURSES:

No.	Courses Name (કોર્સનું નામ)	Full Form (પૂર્ણ નામ)	Total years (કુલ વર્ષ)	Total Seats (કુલ સીટો)	
				Gov. (ગવર્નમેન્ટ)	SFI (સેલ્ફ ફાઇનાન્સ)
1	MBBS	Bachelor of Medicine, Bachelor of Surgery બેચલર ઓફ મેડીસીન, બેચલર ઓફ સર્જરી	4.5 + 1	1104	2700

2	BDS	Bachelor of Dental Surgery બેચલર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી	4 + 1	170	955
3	BAMS	Bachelor of Ayurvedic Medicine and Surgery બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડીસીન એન્ડ સર્જરી	4.5 + 1	440	1340
4	BHMS	Bachelor of Homoeopathic Medicine & Surgery બેચલર ઓફ હોમીઓપેથીક મેડીસીન એન્ડ સર્જરી	4.5 + 1	400	2625
5	BPT	Bachelor of Physiotherapy બેચલર ઓફ ફીઝિયોથેરાપી	4.5 + 0.5	380	4155
6	Nursing	Nursing નર્સિંગ			
	1. B.Sc. Nursing	Bachelor of Science, Nursing બેચલર ઓફ સાયન્સ, નર્સિંગ	4	400	4325
	2. GNM	General Nursing Midwifery જનરલ નર્સિંગ મીડવાઈફરી	3	935	5740
	3. ANM	Auxilliary Nursing Midwives	2	610	3055

		ઓફ્ટીલરી નર્સિંગ મીડિયમ			
7	B.V.Sc.&A.H	Bachelor of Veterinary Science and Animal Husbandry બેચલર ઓફ વેટેરીનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી	4.5 + 1	320	0
8	B.Sc.Agri.	Bachelor of Science Agriculture બેચલર ઓફ સાયન્સ એગ્રીકલ્ચર	4	320	0
9	Pharmacy	Pharmacy ફાર્મસી			
	1. B.pharma	Bachelor in Pharmacy બેચલર ઇન ફાર્મસી	4	235	4800
	2. D.pharma	Diploma in Pharmacy ડિપ્લોમા ઇન ફાર્મસી	2	530	230
10	B.A.P.	Bachelor of Ayurvedic Pharmacy બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક ફાર્મસી	4	60	0
11	B.U.M.S.	Bachelor Of Unani Medicine and Surgery બેચલર ઓફ ઉનાની મેડીસીન એન્ડ સર્જરી	4.5 + 1	0	0

12	B.N.Y.S.	Bachelor of Naturopathy & Yogic Science બેચલર ઓફ નેચરોપેથી એન્ડ યોગિક સાયન્સ	4.5 + 1	0	30
13	B.Sc.	Bachelor of Science બેચલર ઓફ સાયન્સ			
	3. B.Sc. Botany	Bachelor of Science in Botany બી. એસસી. બોટની	3	-	-
	4. B.Sc. Computer Science	Bachelor of Science in Computer Science બી. એસસી. કોમ્પ્યુટર સાયન્સ	3	-	-
	5. B.Sc. Food Technology	Bachelor of Science in Food Technology બી. એસસી. ફૂડ ટેકનોલોજી	3	-	-
	6. B.Sc. Home Science	Bachelor of Science in Home Science બી. એસસી. હોમ સાયન્સ	3	-	-
	7. B.Sc. Biomedical Science	Bachelor of Science in Biomedical Science બી. એસસી. બાયોમેડીકલ સાયન્સ	3	-	-
	8. B.Sc Bio-Chemistry	Bachelor of Science in Bio-Chemistry બી. એસસી. બાયોકેમેસ્ટ્રી	3	-	-
	9. B.Sc. Geology	Bachelor of Science in Geology	3	-	-

		બી. એસસી. જીઓલોજી			
14	B.A.S.L.P	Bachelor in Audiology & Speech- Language Pathology બેચલર ઓફ ઓડીઓલોજી એન્ડ સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથીલોજી	4 + 1	-	-
15	B.E.M.S	Bachelor of Electro homeopathy Medicine and Surgery બેચલર ઓફ ઇલેક્ટ્રો હોમીઓપેથી મેડીસીન એન્ડ સર્જરી	4.5	-	-
16	B.M.L.T	Bachelor of Medical Lab Technology બેચલર ઓફ મેડીકલ લેબ ટેકનોલોજી	3	-	-
17	B.Optom	Bachelor of Optometry બેચલર ઓફ ઓપ્ટોમેટ્રી	3 + 1	-	-
18	B.R.I.T.	Bachelor of Radio- diagnosis & Imaging Technology બેચલર ઓફ રેડીઓ - ડાયોગ્નોસીસ એન્ડ ઇમેજિંગ ટેકનોલોજી	3	-	-
19	B.O.T.	Bachelor of Occupational Therapy બેચલર ઓફ ઓક્યુપેશનલ થેરાપી	4 + 0.5	10	0

20	B. P. & O.	Bachelor in Prosthetics and Orthotics બેચલર ઓફ પ્રોસ્થેટીક્સ એન્ડ ઓર્થોટીક્સ	4 + 0.5	-	-
21	D.M.L.T.	Diploma in Medical Laboratory Technology ડીપ્લોમા ઇન મેડીકલ લેબોરેટરી ટેકનોલોજી	2 + 0.5	-	-
22	B.M.R.	Bachelor of Mental Rehabilitation બેચલર ઓફ મેન્ટલ રીહાબિલિટેશન	4 + 0.5	-	-
23	B.S.L.H.	Bachelor of Speech, Language & Hearing બેચલર ઓફ સ્પીચ, લેંગ્વેજ એન્ડ હીઅરિંગ	4	-	-
24	B.R.T.	Bachelor in Rehabilitation Therapy બેચલર ઇન રીહાબિલિટેશન થેરાપી	4	-	-
25	B.A.S.M.	Bachelor of Alternative System of Medicine બેચલર ઓફ અલ્ટરનેટીવ સીસ્ટમ ઓફ મેડીસીન	3	-	-

ધોરણ ૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓ મેડિકલ તથા પેરા મેડિકલના જુદા જુદા અભ્યાસક્રમો જેવા કે MBBS(મેડિકલ), BDS(ડેન્ટલ), BAMS(આયુર્વેદિક), BHMS(હોમિયોપેથી), Naturopathi(નેચરોપેથી) જેવા વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં કારકિર્દી ઘડી સમાજને નિરોગી સ્વચ્છ સુંદર સુલભ જીવન જીવવા મદદરૂપ થઈ શકે છે.

તો આવો જાણીએ ગુજરાત રાજ્યમાં મેડિકલ તથા પેરા મેડિકલમાં અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે જોતી લાયકાત, મિનિમમ ક્વોલિફાઇ માર્ક્સ, કોલેજની યાદી, સીટોની સંખ્યા, ફીનું ધોરણ, એડમિશન પ્રક્રિયા જેવી મહત્વની માહિતી .

ગુજરાત રાજ્યમાં જુદા જુદા મેડિકલ તથા પારામેડિકલ અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે જોઈતી લાયકાત:

ગુજરાત રાજ્યમાં જુદા જુદા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવો હોય તો એના માટે જરૂરી લાયકાતો; જે નીચે મુજબ છે:

1. Domicile Certificate of Gujarat State [ગુજરાત રાજ્ય નું ડોમિસાઇલ સર્ટિફિકેટ હોવું જરૂરી છે]
2. વિદ્યાર્થી ગ્રુપ B અથવા ગ્રુપ AB સાથે ધોરણ ૧૨ સાયન્સ પાસ કરેલ હોવું જોઈએ.
3. વિદ્યાર્થીએ નીચે જણાવેલ બોર્ડ દ્વારા ધો. ૧૨ પાસ કરેલું હોવું જોઈએ, અને જે તે બોર્ડની શાળા ગુજરાત રાજ્યમાં જ આવેલી હોવી જોઈએ.
 - ગુજરાત બોર્ડ [GSHSEB]
 - સેન્ટ્રલ બોર્ડ[CBSE]
 - ઇન્ડિયન સ્કૂલ સર્ટીફાઇડ એજ્યુકેશન બોર્ડ [ISCE]
4. ગુજરાત રાજ્ય ની પ્રવેશ પરીક્ષા NEET / GUJ-CET આપેલ હોવી જોઈએ.
4. જે-તે વર્ષે પ્રવેશ લેનાર વિદ્યાર્થીના તે વર્ષના ડિસેમ્બર મહિના સુધીમાં ૧૭ વર્ષ પૂરા થતા હોવા જોઈએ.

[નોંધ: જો કોઈ વિદ્યાર્થીને ૧૭ વર્ષ પૂરા ન થતા હોય તો તે વિદ્યાર્થીને કાઉન્સેલિંગ સમયે પ્રવેશ તો આપવામાં આવે છે. પરંતુ જે દિવસે વિદ્યાર્થીના ૧૭ વર્ષ પૂરા થાય એ દિવસથી જ વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસનું સત્ર શરૂ થશે.]

જો વિદ્યાર્થી ઉપર દર્શાવેલ લાયકાત ધરાવતા હોય તો તેઓ ગુજરાત રાજ્યની મેડિકલપ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લઈ શકે છે .

નીચે દર્શાવેલા અભ્યાસક્રમો માં એડમિશન મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીઓનાં PCB થીયરી + પ્રક્ટીકલ [50%]

NEET ના મીનીમમ માર્ક્સ હોવા જરૂરી છે. એ માર્ક્સ હોય તો જ વિદ્યાર્થી એડમીશન પ્રક્રિયા માં ભાગ લઈ શકે છે.

Minimum Qualified Marks: [જોઈતા લઘુત્તમ માર્ક્સ]

અભ્યાસક્રમ	કેટેગરી	P+C+B થીયરીના + પ્રક્ટીકલ	NEET માર્ક્સ
Medical (MBBS), Dental (BDS)	General Category	50% marks	50 પર્સનટાઈલ
	Gen-PH Category	45% marks	45 પર્સનટાઈલ
	Reserved (SC, ST, SEBC including Physically disabled) Categories	40% marks	40 પર્સનટાઈલ
Ayurvedic (BAMS)	General Category	50% marks	50 પર્સનટાઈલ
	Gen-PH Category	45%	45 પર્સનટાઈલ
	Reserved (SC, ST, SEBC including Physically disabled) Categories	40%	40 પર્સનટાઈલ
Homeopathy (BHMS), Naturopathy (BNAT/ BNYS)	General Category	Pass	50 પર્સનટાઈલ
	Gen-PH Category	Pass	45 પર્સનટાઈલ
	Reserved (SC, ST, SEBC including Physically disabled) Categories	Pass	40 પર્સનટાઈલ

MBBS

પૂરું નામ :- Bachelor of Medicine, Bachelor of Surgery [બેચલર ઓફ મેડીસીન, બેચલર ઓફ સર્જરી]

સમય ગાળો :- 4.5 + 1 વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન :- MD, MS, Diploma, Phd, MCH, CPS, Research

ધોરણ - 12 પછી ટોપ માં પહેલાં ક્રમાંકે આવતા અભ્યાસક્રમ એટલે MBBS જેમાં વિદ્યાર્થી મનુષ્ય ના શરીર માં આવેલી 12 સિસ્ટમો, તેના ઓર્ગનો, સેલ, તેમજ એટમ લેવલ નો વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ કરે છે તો આવો જાણીએ MBBS માટે ગુજરાત માં આવેલી કૉલેજો, સીટો, ફી નું ધોરણ તથા કટ ઑફ માર્ક્સ વગેરે.

Sr. No.	Inst.Name	Type	University	Permission	Intake					Tuition Fees (2018-19)		
					AIQ Seats	GovSeat	MQ Seats	NRI Seats	Total	Govt. Seats (in Lakhs)	MQ Seats (in Lakhs)	NRI Seats (in US \$/ Rs. Lakhs)
1	B. J. Medical College, Ahmedabad	GOV	Gujarat University	Recognized	37	213	0	0	250	0.06 Lakh		
2	Govt. Medical College, Baroda	GOV	MS University	Recognized	38	212	0	0	250	0.06 Lakh		
3	M. P. Shah Medical College, Jamnagar	GOV	Saurashtra University	Recognized	38	212	0	0	250	0.06 Lakh		
4	Govt. Medical College, Surat	GOV	Veer Narmad South Gujarat University	Recognized	38	212	0	0	250	0.06 Lakh		
5	P. D. U. Medical College, Rajkot	GOV	Saurashtra University	Recognized	23	127	0	0	150	0.06 Lakh		
6	Govt. Medical College, Bhavnagar	GOV	M. K. Bhavnagar University	Recognized	22	128	0	0	150	0.06 Lakh		
7	GMERS Medical College, Sola, Ahmedabad	SFI	Gujarat University	Recognized	0	127	0	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
8	GMERS Medical College, Gotri, Vadodara	SFI	MS University	Recognized	0	127	0	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
9	GMERS Medical College, Gandhinagar	SFI	Gujarat University	Recognized	0	128	0	22	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
10	GMERS Medical College, Dharpur, Patan	SFI	Hemchandracharya North Gujarat University	Recognized	0	128	0	22	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$

11	GMERS Medical College, Valsad	SFI	Veer Narmad South Gujarat University	Recognized	0	127	0	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
12	GMERS Medical College, Junagadh	SFI	Bhakta Kavi Narsinh Mehta University	Permitted	0	128	0	22	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
13	GMERS Medical College, Himmatnagar	SFI	Hemchandracharya North Gujarat University	Permitted	0	128	0	22	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
14	GMERS Medical College, Vadnagar	SFI	Hemchandracharya North Gujarat University	Permitted	0	127	0	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	20000 \$
15	Smt. N.H.L. Municipal Medical College, Ahmedabad	SFI	Gujarat University	Recognized	0	187	25	38	250	5.44 Lakh	13.80 Lakh	27000 \$
16	A.M.C. M.E.T. Medical College, Ahmedabad	SFI	Gujarat University	Recognized	0	113	15	22	150	6.04 Lakh	13.91 Lakh	27000 \$
17	Surat Municipal Institute of Medical Education & Research (SMIMER), Surat	SFI	Veer Narmad South Gujarat University	Recognized	0	112	15	23	150	6.51 Lakh	13.5 Lakh	25,000 \$
18	Pramukh Swami Medical College, Karamsad	SFI	Sardar Patel University	Recognized	0	75	10	15	100	7.80 Lakh	14.40 Lakh	29,000 \$
19	C.U. Shah Medical College, Surendranagar	SFI	Saurashtra University	Recognized	0	75	10	15	100	5.24 Lakh	12.5 Lakh	22.00 Lakh
20	Gujarat Adani Institute of Medical Sciences, Bhuj	SFI	KSKV Kachchh University	Recognized	0	127	0	23	150	5.65 Lakh	17.30 Lakh	31,000 \$
21	GCS Medical College and Research Center, Ahmedabad	SFI	Gujarat University	Recognized	0	112	15	23	150	7.25 Lakh	12.7 Lakh	24000 \$
22	Parul Institute of Medical Science and Research, Po: Limda, Ta: Waghodiya, Dist: Vadodara	SFI	Parul University, Vadodara	Permitted	0	113	15	22	150	6.90 Lakh	13.55 Lakh	25000 \$
23	Banas Medical College & research Institute, Palanpur	SFI	Hemchandracharya North Gujarat University	Permitted	0	112	15	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	19.5 Lakh
24	Zydus Medical Collage and Hospital, Dahod	SFI	Shri Govind Guru University	Permitted	0	112	15	23	150	3.00 Lakh	3.25 Lakh	19.5 Lakh
TOTAL					196	3262	135	407	4000			

કટ ઑફ માર્ક્સ :

	CATEGORY	TYPE OF COLLEGE	CUT OFF 2018
--	----------	--------------------	--------------

MBBS	OPEN	GOV.	475
		SFI.	350
	SEBC	GOV.	367
		SFI.	270
	SC	GOV.	334
		SFI.	248
	ST.	GOV.	214
		SFI.	118

BDS

પૂરું નામ : Bachelor of Dental Surgery (બેચલર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી)

કુલ વર્ષ - ૪ વર્ષ + ૧ વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન:

- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન કમ્યુનિટી ડેન્ટિસ્ટ્રી,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓરલ મેડિસીન એન્ડ રેડિયોલોજી,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓરલ સર્જરી,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન પારિયોડોન્ટીક્સ,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન કન્ઝર્વેટિવ ડેન્ટિસ્ટ્રી,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓરલ મેડિસિન,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓર્થોડોન્ટીક્સ,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન પ્રોસથોડોન્ટીક્સ એન્ડ કરાઉન એન્ડ બ્રિજ,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓરલ એન્ડ મેક્સિલો ફેસિયલ સર્જન,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન ઓરલ પેથોલોજી,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન પેડિઓડોન્ટીક્સ,
- માસ્ટર ઓફ ડેન્ટલ સર્જરી ઇન પ્રોસથોડોન્ટીક્સ

મનુષ્યના આંતરડાનું અરીસો એટલે ઓરલ કેવિટી. ફાસ્ટ ફૂડ, હાઇજીન, ક્ષારવાળું પાણી, તમાકુનું સેવન જેવા વિવિધ પરિબલોના કારણે દાંત તથા જડબાની બીમારીઓમાં ખૂબ જ વધારો થઈ રહ્યો છે

ધોરણ ૧૨ પછી મનુષ્યના એક જ સિસ્ટમ એટલે કે જડબા પર કામ કરવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ ડેન્ટલ અભ્યાસક્રમની પસંદગી કરવી જોઈએ.

કોલેજની લિસ્ટ:

Sr. No.	Institute Name	Type	Uni.	Permission	Intake					Govt. Quota Fees (in lakhs) (2018-19)	Management Quota Fees (in lakhs) (2018-19)	NRI Quota Fees (in lakhs/US dollar) (2018-19)
					AIQ Seats	Govt. Seats	MQ Seats	NRI Seats	Total			
1	Govt. Dental College & Hospital, Ahmedabad	GOV	Gujarat	Permitted	15	85	0	0	100	0.04 Lakh	-	
2	Govt. Dental College & Hospital, Jamnagar	GOV	Saurashtra	Permitted	15	85	0	0	100	0.04 Lakh		
3	M.P. Patel Dental College & Dental Hospital, Vadodara	SFI	Bhavnagar	Permitted	0	30	4	6	40	3.85 Lakh	6.75 Lakh	9.20 Lakh
4	Ahmedabad Dental College, Bhadaj-Ranchoodpura Road, Dist. Gandhinagar	SFI	Gujarat	Permitted	0	75	10	15	100	3.14 Lakh	6.00 Lakh	7.50 Lakh
5	Karnavati School of Dentistry, Uvarsad, Gandhinagar	SFI	Karnavati (Deemed Uni)	Permitted	0	75	10	15	100	3.60 Lakh	7.35 Lakh	10.00 Lakh
6	Dharamsinh Desai Institute of Dental Sciences, Nadiad	SFI	Dharamsinh Desai (Deemed University)	Permitted	0	75	10	15	100	3.99 Lakh	6.98 Lakh	7.95 Lakh
7	Narsinhbhai Patel Dental College & Hospital, Visnagar	SFI	Sankalch and Patel (Deemed Uni)	Permitted	0	75	10	15	100	2.60 Lakh	4.00 Lakh	10,000 \$

8	College of Dental Sciences & Research Centre, Near Bopal, Ahmedabad	SFI	Gujarat	Permitted	0	75	10	15	100	3.19 Lakh	6.00 Lakh	10,000 \$
9	AMC Dental College, Ahmedabad	SFI	Gujarat	Permitted	0	75	10	15	100	4.25 Lakh	6.61 Lakh	12,000 \$
10	Vaidik Dental College & Research, Kadaiya, Nani Daman (U.T.)	SFI	Gujarat	Permitted	0	15	0	0	15	2.8125 Lakh	-	-
11	College of Dental Sciences & Research, Amargadh, Dist. Bhavnagar	SFI	Bhavnagar	Permitted	0	75	10	15	100	2.70 Lakh	3.06 Lakh	5.00 Lakh
12	Goenka Research Institute of Dental Science, Pethapur Road, Piplaj, Dist. Gandhinagar	SFI	Gujarat	Permitted	0	75	10	15	100	2.95 Lakh	5.50 Lakh	5.50 Lakh
13	SGDHER Dental College, Dethadi, Siddhpur	SFI	North Gujarat	Permitted	0	85	0	15	100	2.00 Lakh	2.00 Lakh	10,000 \$
	TOTAL				30	900	84	141	1155			

કચ્છ ઓફ:

CATEGORY (કેટેગરી)	TYPE OF COLLEGE (કોલેજ ટાઇપ)	CUT OFF (કચ્છ ઓફ) 2018	CUT OFF (કચ્છ ઓફ) 2019
-----------------------	---------------------------------	------------------------------	---------------------------

OPEN/GENERAL	GOV.	327	349
	SFI.	133	155
SEBC/OBC	GOV.	235	257
	SFI.	111	133
SC	GOV.	218	240
	SFI.	121	143
ST	GOV.	107	129
	SFI.	107	129

BAMS

પૂરું નામ :- Bachelor of Ayurvedic Medicine and Surgery [બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડીસીન એન્ડ સર્જરી]

સમય ગાળો :- 4.5 + 1 વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

- વિશ્વની સૌથી પૌરાણિક ચિકિત્સા તથા સારવાર પદ્ધતિ એટલે કે આયુર્વેદ.
- આયુર્વેદના પૌરાણિક ગ્રંથોમાં દરેક પ્રકારની બીમારીની સારવાર થઈ શકે છે એ પણ આડઅસર વગર મૂળમાંથી પરંતુ લાંબા સમયે બીમારીને મટાડી શકાય છે.
- વનસ્પતિ, વૃક્ષો, ફળ, ફૂલ ટૂંકમાં કહેવાય તો નેચર સાયન્સ સાથે લગાવ તથા ધીરજ સ્વભાવ ધરાવતાં વિદ્યાર્થીઓએ આયુર્વેદિક અભ્યાસક્રમની પસંદગી કરવી જોઈએ.
- તો આવો જાણીએ BAMS માટે ગુજરાત માં આવેલી કૉલેજો, સીટો, ફી નું ધોરણ તથા કટ ઑફ માર્ક્સ વગેરે.

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન :- કેટલાક ઉચ્ચ શિક્ષણ કાર્યક્રમો MD / MS આયુર્વેદમાં, આયુર્વેદ વનસ્પતિ અથવા ધનવંતરીમાં MS જેવા છે.

સ્પેશ્યલાઇઝેશન :-

- M.S (AyurvedaDhanvantari)
- M.D (AyurvedVachaspathi)
- M.S (Ayurveda)

- M.D / M.S (Ayurvedavachaspathi)
- Ayurvedic Pharmacy
- M.D Strirog&prasoothi tantra
- Hospital And Health Management Course
- DGO in Ayurveda
- M.D (Ayurveda)
- Ears, Eyes, Nose And Throat - Shalakya Tantra
- Health And Longevity - Rasayana Tantra
- Internal Medicine - Kayachikitsa
- Pediatrics - Kaumarabhritya Tantra
- Purification Of The Genetic Organs - Bajikarana (Or Vajikarana) Tantra
- Spiritual Healing/Psychiatry - Bhuta Vidya

	COLLEGE NAME	COLLEGE CODE	TYPE	UNIVERSITY	PERMISSION STATUS	INTAKE					GROSS FEE (in Lacs)	M
						TOTAL	GQ	GOI (AYUSH FELLOWSHIP SCHEM)	MQ	NRI		
1	GOVT. AKHANDANAND AYURVED COLLEGE, AHMEDABAD	AAY	GOVT	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.04	NA
2	GOVT. AYURVED COLLEGE, VADODARA	DAY	GOVT	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.04	NA
3	GOVT. SHETH J.P. AYURVED COLLEGE, BHAVNAGAR	BHAY	GOVT	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.04	NA
4	GOVT. AYURVED COLLEGE, JUNAGADH	JUNAY	GOVT	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.04	NA
5	STATE MODEL INSTITUTE OF AYURVEDA SCIENCES, KOLAVADA, GANDHINAGAR,	SMAY	GOVT	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.04	NA
6	SHREE GULABKUNVARBA AYURVED COLLEGE, JAMNAGAR	JAMAY	GIA	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	90	90	0	0	0	0.04	NA
7	SHRI O H NAZAR AYURVED MAHAVIDYALAYA, SURAT	SAY	GIA	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	0.25	NA
8	SWAMINARAYAN AYURVED COLLEGE, TALUKALOL, DIST. GANDHINAGAR	KSAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.5
9	J. S. AYURVED MAHAVIDYALAYA, NADIAD	NAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	100	74	0	10	15	2.64	4.1
10	INDIAN INSTITUTE OF AYURVED RESEARCH & HOSPITAL, RAJKOT	RIAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.64	4.0
11	G J PATEL AYURVED COLLEGE V V NAGAR , ANAND	VGAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	50	0	0	0	3.15	3.1
12	EVA COLLEGE OF AYURVEDA, SUPEDI, DIST. RAJKOT	EVAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.6	4.0
13	PARUL INSTITUTE OF AYURVED & RESEARCH, VADODARA	PIARY	SFI	PARUL UNIVERSITY WAGHODIYA, VADODARA	Permitted	100	75	0	10	15	2.5	3.5

14	PARUL INSTITUTE OF AYURVED, LIMDA, WAGHODIA VADODARA	PRAY	SFI	PARUL UNIVERSITY WAGHODIYA, VADODARA	Permitted	100	75	0	10	15	2.4	3.5
15	MURLIDHAR AYURVED COLLEGE,RAJKOT	MAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.5
16	NETRA CHIKITSA AYURVED COLLEGE,AMRELI	AMAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.6	3.5
17	NOBLE AYURVED COLLEGE AND RESEARCH INSTITUTE,JUNAGADH	JNLAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.5
18	SHRI V. M. MEHTA INSTITUTE OF AYURVED, RAJKOT	VMAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	38	0	5	7	2.5	3.1
19	K J INSTITUTE OF AYURVED AND RESEARCH,SAVLI,VADODARA	KJAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	15	0	2.5	3.5
20	MANJUSHREE RESEARCH INSTITUTE OF AYURVEDIC SCIENCE PIPLAJ, GANDHINAGAR	PMAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	100	75	0	10	15	2.6	4.0
21	SHREE R M D AYURVED COLLEGE & HOSPITAL, WAGHALDHARA,	RMAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.1
22	DHANVANTARI, AYURVED COLLEGE, KOYDAM (KAJIYA)	KOAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	37	0	13	0	2.6	4.0
23	B G GARAIYA AYURVED COLLEGE,KALIPAT,RAJKOT	RBGAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.5
24	BHARGAVA AYURVED COLLEGE,DAHEMI,ANAND	DBAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.6	3.5
GLOBAL INSTITUTE OF AYURVED.RAJKOT		RGLAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.57
R K UNIVERSITY AYURVEDIC COLLEGE AND HOSPITAL,RAJKOT		RRKAY	SFI	R K UNIVERSITY, RAJKOT	Permitted	50	45	0	5	9	2.5	3.57
ANANYA COLLEGE OF AYURVED ,KALOL,GANDHINAGAR		KANAY	SFI	GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR	Permitted by the order of High Court of Gujarat in SCA No. 16595/2018	50	45	0	15	0	2.64	4.05
			TOTAL			1780	1459	1	154	166		

- Surgery - Shalya Tantra
- Toxicology - Agada Tantra

- કૉલેજો નું લિસ્ટ :
- કટ ઑફ માર્ક્સ :

	CATEGORY	TYPE OF COLLEGE	CUT OFF 2018
BAMS	OPEN	GOV.	330
		SFI.	227
	SEBC	GOV.	311
		SFI.	212
	SC	GOV.	269
		SFI.	207
	ST.	GOV.	140
		SFI.	97

BHMS

પૂરું નામ : Bachelor of Homoeopathic Medicine & Surgery (બેચલર ઓફ હોમીઓપેથીક મેડીસીન એન્ડ સર્જરી)

કુલ વર્ષ - ૪.૫ વર્ષ + વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન:

- Master of Science in
 - Regenerative Medicine
 - Psychiatry
 - Epidemiology
 - Endocrinology
 - Hospital Management (MHM)
- Doctor of following
 - Medicine in Organon of Medicine and Homoeopathic Philosophy
 - Homeopathic Practice of Medicine
 - Homeopathic Pharmacy
 - Medicine in Homoeopathy
 - Homoeopathic Repertory

- Medicine in Homoeopathic Psychiatry
- Medicine in Homoeopathic Pediatrics
- Medicine in Homoeopathic Materia Medica
- Medicine in Endocrinology
- Skin specialist
- Infertility and sex specialist

હોમિયોપેથી અથવા સમચિકિત્સાવિજ્ઞાન એ એક ચિકિત્સાવિજ્ઞાન છે, કે જેને તેના સ્થાપક ડૉ. સેમ્યુઅલ હૉનમાનના નામ પરથી 'હૉનમાનની ચિકિત્સાપદ્ધતિ' પણ કહેવામાં આવે છે. તે અલોપથી (allopathy) અને અને આયુર્વેદ પછી ત્રીજા ક્રમે આવતું વૈકલ્પિક ચિકિત્સાવિજ્ઞાન છે. હોમિયોપેથીય ઔષધો ગંધક, પારો, સોનું, જસત, કલાઈ, ચાંદી, લોખંડ, ચૂનો, તાંબુ અને ટેલ્યુરિયમ જેવા તત્વો તેમજ છોડ કે તમનાં મૂળ, છાલ, વિવિધ પ્રાણીઓનાં અંગો કે વિષ નો ઉપયોગ કરીને બનાવવામાં આવે છે. તત્વોનાં સંયોજનોમાંથી પણ આ ઔષધો તૈયાર કરવામાં આવે છે. હોમિયોપેથીના ઔષધ નિઘંટુમાં ૨૬૦ થી ૨૭૦ ઔષધોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે.

જે વિદ્યાર્થીઓ આડઅસર વગરની લાંબા સમયની સારવાર આપી દર્દીઓની રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વધારી અને જુદા જુદા રોગોનું નિવારણ લાવવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ હોમિયોપેથીક અભ્યાસક્રમમાં આગળ વધવું જોઈએ.

કોલેજની સિસ્ટ:

S R N O	COLLE GES / INSTI TUTES	COLLE GE CODE	TYP E	UNIVERSITY	PERMISSI ON STATUS	INTAK E				FEES		
						TOT AL	G Q	M Q	N R	GQ FEES(IN LACKS)	MQ FEES(IN LACKS)	NR I FE ES
1	GOVERNMENT HOMEOPATHIC MEDICAL COLLEGE AND HOSPITAL, DETHLI, SIDHPUR	DHM	GOV T	HEMCHANDRACHARY A NORTH GUJARAT UNIVERSITY	Permitted	100	10 0	0	0	0.04		
2	DR. V.H. DAVE HOMOEOPATHY COLLEGE, DAIRY ROAD, ANAND.	AVHDHM	GIA	SARDAR PATEL UNIVERSITY	Permitted	100	10 0	0	0	0.25		
3	A.J. SAVLA HOMOEOPATHY COLLEGE, MEHSANA	MHM	GIA	HEMCHANDRACH ARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY	Permitted	100	10 0	0	0	0.25		
4	ANAND HOMOEOPATHY COLLEGE AND RESEARCH INSTITUTE, ANAND	ARKHM	GIA	SARDAR PATEL UNIVERSITY	Permitted	100	10 0	0	0	0.25		

5	GUJARAT HOMOEOPATHY COLLEGE, SAVLI, DIST. VADODARA.	SAVHM	GIA	HEMCHANDRACH ARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY	Permitted	100	100	0	0	0.25		
6	AHMEDABAD HOMOEOPATHY COLLEGE, GHUMA, DIST. AHMEDABAD	AHM	SFI	PARUL UNIVERSITY VADODARA	Permitted	100	75	10	15	0.75	1.1	
7	BARODA HOMOEOPATHY COLLEGE, NEAR SONARKUI, SINDHROT ROAD, SEVASI, VADODARA	BSVSHM	SFI	HEMCHANDRACH ARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.8	1.54	
8	RAJKOT HOMOEOPATHY COLLEGE, BEHIND JAINATH PETROL PUMP, GONDAL ROAD, RAJKOT	RHM	SFI	PARUL UNIVERSITY VADODARA	Permitted	100	75	10	15	0.75	1.1	
9	C.N. KOTHARI HOMEOPATHY COLLEGE,NR. VANCHETNA KAKARAPAR BYPASS,TADKUVA, VYARA	VHM	SFI	VEER NARMAD UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.78	1.25	
10	SHREE SHAMLAJI HOMEOPATHYMEDICAL COLLEGE, HOSPITAL & RESEARCH INSTITUTE NR. MOON LIGHT CINEMA, GODHRA	GHM	SFI	HEMCHANDRACH ARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.89	1.34	
11	SWAMI VIVEKANAND HOMEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & HOSPITAL, SIDASAR ROAD, NEAR SPORTS COMPLEX, BHAVNAGAR	BHHM	SFI	BHAVNA GAR UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.82	1.15	
12	SHREE MAHALAXMIJI MAHILA HOMEOPATHY MEDICAL COLLEGE, BESIDES GUJARAT	BMLXHM	SFI	BHAVNA GAR UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.81	1.22	

	TRACTORS, NEAR VISHWAMITRI BRIDGE, VADODARA (ONLY FOR GIRLS)											
13	JAWAHARLAL NEHRU HOMOEOPATHEIC MEDICAL COLLEGE,LIMDA, TA - WAGHODIA	JNHM	SFI	PARUL UNIVERSITY VADODARA	Permitted	100	75	10	15	0.75	1.1	
14	PIONEER HOMEOPATHIC MEDICAL COLLEGE & HOSPITAL , AJWA- NIMETA ROAD, AT & POST:- SAYAJIPURA,VADODA RA	BMSPHM	SFI	SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY GODHRA	Permitted	100	75	10	15	0.72	0.96	
15	SMT. MALINI KISHORE SANGHVI HOMEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, KARJAN, MIYAGAM, DIST- BARODA	KHM	SFI	SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY GODHRA	Permitted	50	37	5	8	0.89	1.54	
16	SHRI B.G.GARAIYA HOMOEOPATHIC MEDICAL COLLEGE, KALIPAT, B/H ASHAPURA HOTEL, BHAVNAGAR HIGHWAY, RAJKOT	RGJHM	SFI	SAURASH TRA UNIVERSI TY	Permitted	100	75	10	15	0.85	1.45	
17	SMT. VASANTABEN N. VYAS HOMOEOPATHY MEDICAL COLLEGE, AMRELI	AMVHM	SFI	SAURASHTRA UNIVERSITY	Permitted	100	75	10	15	0.7	0.9	
18	SHREE H. N. SHUKLA HOMOEOPATHIC COLLEGE & HOSPITAL, NEAR LAL PARI LAKE, B/H MARKETING YARD, AMARGADH (BHICHARI), RAJKOT	HNHM	SFI	SAURASH TRA UNIVERSI TY	Permitted	100	75	10	15	0.89	1.34	

કટ ઓફ:

CATEGORY (કેટેગરી)	TYPE OF COLLEGE (કોલેજ ટાઇપ)	CUT OFF (કટ ઓફ) 2018	CUT OFF (કટ ઓફ) 2019
OPEN	GOV.	287	297
	SFI.	167	177
SEBC	GOV.	264	274
	SFI.	154	164
SC	GOV.	212	222
	SFI.	145	155
ST	GOV.	121	131
	SFI.	101	111

BNYS

પૂરું નામ : Bachelor of Naturopathy And Yogic Science (બેચલર ઓફ નેચરોપેથી એન્ડ યોગિક સાયન્સ)

કુલ વર્ષ - ૪.૫ વર્ષ + ૧ વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન:

- M.D. in Naturopathy Medicine
- M.D. in Yoga & Rehabilitation
- M.Sc. in Yoga
- M.Sc. in Yoga and Management
- M.Sc. in Yoga Education
- M.A. in Yoga, Journalism and Mass Communication
- Post Graduate Diploma in Yoga Therapy

- MBA in Hospital Management
- MBA in Health Care Management

હોમિયોપેથી અથવા સમચિકિત્સાવિજ્ઞાન એ એક ચિકિત્સાવિજ્ઞાન છે, કે જેને તેના સ્થાપક ડૉ. સેમ્યુઅલ હૉનમાનના નામ પરથી 'હૉનમાનની ચિકિત્સાપદ્ધતિ' પણ કહેવામાં આવે છે. તે અલોપથી (allopathy) અને અને આયુર્વેદ પછી ત્રીજા ક્રમે આવતું વૈકલ્પિક ચિકિત્સાવિજ્ઞાન છે. હોમિયોપેથીય ઔષધો ગંધક, પારો, સોનું, જસત, કલાઈ, ચાંદી, લોખંડ, ચૂનો, તાંબુ અને ટેલ્યુરિયમ જેવા તત્વો તેમજ છોડ કે તમનાં મૂળ, છાલ, વિવિધ પ્રાણીઓનાં અંગો કે વિષ નો ઉપયોગ કરીને બનાવવામાં આવે છે. તત્વોનાં સંયોજનોમાંથી પણ આ ઔષધો તૈયાર કરવામાં આવે છે. હોમિયોપેથીના ઔષધ નિઘંટુમાં ૨૬૦ થી ૨૭૦ ઔષધોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે.

જે વિદ્યાર્થીઓ આડઅસર વગરની લાંબા સમયની સારવાર આપી દર્દીઓની રોગ પ્રતિકારક શક્તિ વધારી અને જુદા જુદા રોગોનું નિવારણ લાવવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓએ હોમિયોપેથીક અભ્યાસક્રમમાં આગળ વધવું જોઈએ.

કોલેજની લિસ્ટ:

S R. N O.	COLLEGES / INSTITUTE S	COLLE GE CODE	TYP E	University	INTAKE				FEES (IN LACKS)	
					TOTA L	G Q	M Q	NR I	GQ FEE S	MQ FEE S
1	Morarji Desai Institute Of Naturopat hy & Yogic Sciences, Vadodara	BNAT	SFI	Gujara t Ayurv ed Univer sity Jamna gar	30	30	0	0	0.59	0.77

કટ ઓફ:

CATEGORY (કેટેગરી)	TYPE OF COLLEGE (કોલેજ ટાઇપ)	CUT OFF (કટ ઓફ) 2018	CUT OFF (કટ ઓફ) 2019
OPEN	GOV.	-	-
	SFI.	185	190
SEBC	GOV.	-	-

	SFI.	170	175
SC	GOV.	-	-
	SFI.	160	165
ST.	GOV.	-	-
	SFI.	-	-

પ્રોફેશનલ નર્સિંગ તથા એલાઈડ મેડિકલ એજ્યુકેશનલ કોર્સીસ નીચે મુજબના છે.

1. Bachelor of Physiotherapy (BPT);
2. Bachelor of Science In Nursing (B.Sc. Nursing);
3. Bachelor of Orthotics and Prosthetics (BOP);
4. Bachelor of Optometry (BO);
5. Bachelor of Occupational Therapy (BOT);
6. Bachelor of Audiology and Speech Language Pathology (BASLP).
7. General Nursing and Midwifery (GNM) (Diploma Course)
8. Auxiliary Nurses and Midwives Course (ANM) (Diploma Course)

અભ્યાસક્રમમાં એડમિશન માટે જોતિ લાયકાત નીચે મુજબ હોય છે લાયકાત:

Courses	EXAM	General Category(including Physically disabled)	Reserved (SC,ST, SEBC including Physically disabled) Categories
BSc Nursing	ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષા વિજ્ઞાન પ્રવાહના ચિયરી તથા પ્રેક્ટિકલ ફિજીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજીઅને અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.	45 %	40 %
BPT	ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષા વિજ્ઞાન પ્રવાહના ચિયરી તથા પ્રેક્ટિકલ ફિજીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજીઅને અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.	પાસ	પાસ

BOP, BO, BOT, BASLP	ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષા વિજ્ઞાન પ્રવાહના ચિયરી તથા પ્રેક્ટિકલ ફિજીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી અને વિષય સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.	પાસ	પાસ
GNM	ધોરણ ૧૨ સાયન્સ ,કોમર્સ તથા આર્ટ્સ પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.	40%	35%
ANM	ધોરણ ૧૨ સાયન્સ ,કોમર્સ તથા આર્ટ્સ પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.	પાસ	પાસ

એડમિશન પ્રક્રિયા તથા અન્ય માહિતી માટે:-

**C/o. GMERS Medical College, Civil Hospital Campus, Sector-12,
Gandhinagar – 382016**

Website: www.medadmgujrat.org

નર્સિંગ [NURSING]

❖ નર્સિંગ કોર્સ ત્રણ રીતે થઈ શકે જે નીચે મુજબ છે:-

1	B.Sc Nursing
	<ul style="list-style-type: none"> કોર્સનું નામ : Bachelor of Science Nursing કોર્સનો સમયગાળો : ૪ વર્ષ
2	GNM
	<ul style="list-style-type: none"> કોર્સનું નામ : General Nursing Midwifery કોર્સનો સમયગાળો : ૩.૫ વર્ષ
3	ANM
	<ul style="list-style-type: none"> કોર્સનું નામ : Auxilliary Nurses Midwives કોર્સનો સમયગાળો : ૨ વર્ષ

❖ પ્રવેશ મેળવવા માટે ની જરૂરી લાયકાતો :

- વિદ્યાર્થીએ ધોરણ ૧૨ સાયન્સ (બાયોલોજી) પાસ કરેલું હોવું જોઈએ.

- જે વર્ષે એડમીશન લેતા હોય તે વર્ષના ડીસેમ્બર મહિના સુધીમાં વિદ્યાર્થીના ૧૭ વર્ષ પુરા થતા હોવા જોઈએ.
- ધોરણ ૧૨ એ નીચે દર્શાવેલ બોર્ડ દ્વારા પાસ કરેલ હોવું જોઈએ. એ બોર્ડ ની સ્કુલ ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ હોવી જોઈએ.

૧) ગુજરાત બોર્ડ [GSHSEB]

૨) સેન્ટ્રલ બોર્ડ [CBSE]

૩) ઇન્ડિયન સ્કુલ સર્ટીફિકેટ એજ્યુકેશન બોર્ડ [ISCE]

- વિદ્યાર્થીના ફીઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બયોલાજી અને અંગ્રેજીના થઇને ૪૫% થવા જોઈએ.

❖ પ્રવેશપદ્ધતિ :

- એડમીશન મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીએ તેમનું અરજી પત્રક રાજ્યની એડમીશન કમિટી ઓફ ધ સ્ટેટ ને જમા કરાવવાનું રહેશે. આ બેઠકો માં પ્રવેશ માટે રાજ્યની એડમીશન કમિટી ગવર્નમેન્ટ નિયમો અનુસાર GNM અને ANM કોર્સમાં પ્રવેશ માટે નિયમો અનુસાર પ્રવેશ આપશે.
- કાઉન્સેલિંગ સમયે વિદ્યાર્થીએ તેમના બધા જ અસલ પ્રમાણપત્રો ચકાસણી માટે આપવાના રહેશે.
- વિદ્યાર્થીને પ્રોફેશનલ મેડીકલ એજ્યુકેશન ઇન્સ્ટીટ્યુટ માં એડમીશન મેળવવા માટે તેમનું શારીરિક ક્ષમતા નું પ્રમાણ પત્ર પ્રવેશ સમયે નિર્ધારિત પત્રમાં આપવાનું રહેશે.
- એડમીશન કમિટી દ્વારા મેરીટ લીસ્ટ બહાર પાડવામાં આવશે જે કોલેજના નોટી સબોર્ડ પર અને કમિટીની વેબસાઈટ પર પણ મુકવામાં આવશે.
- જે વિદ્યાર્થી તે પરીક્ષા માં પાસ થયા હશે (પ્રથમ ૧૨) તેઓને અલગથી પોસ્ટ દ્વારા જાણકરવા માં આવશે.
- તથા પાસ થયેલ વિદ્યાર્થીઓને કાઉન્સેલિંગ માટે નિશ્ચિત તારીખ અને સમયે હાજર રહેવા વ્યક્તિગત પત્ર મોકલવામાં આવશે.
- અનિવાર્ય સંજોગો માં જો હાજર ન રહેવાના હોય તો એડમીશન કમિટીની પર વાનગી લેવાની રહેશે.
- જો આ નિયમો માં કોઈ પણ પ્રકાર ની ભૂલ હશે તો એડમીશન કમિટીનો નિર્ણય આખરી રહેશે.

❖ કોર્સની ફી અંગે માહિતી :-

- ઉમેદવાર કે જેને એડમીશનના સમયે એડમીશન મળ્યું હોય તે વિદ્યાર્થીએ ફી રેગ્યુલેટરી કમિટીના સેક્શનના નિયમો પ્રમાણે ફી ભરવાની રહેશે.

- જો કોઈ સંજોગમાં ઉમેદવારે એડમીશન મળ્યા પછી ફી ભરી હોય અને એડમીશન કેન્સલ થાય તો, અને એ બીજા ઉમેદવાર ને સીટ આપવામાં આવે તો એડમીશનની પ્રક્રિયા પૂરી થયા બાદ તેમને ફી પરત આપવામાં આવશે.
- જો કોઈ સંજોગો માં ઉમેદવાર ફી ભરી એડમીશન મેળવ્યા બાદ કોર્સ બદલે તો તેને રીશફલીંગની પ્રક્રિયા બાદ ફી માં જે તફાવત થાય તે ઉમેદવારે એ કોર્સમાં એડમીશન મેળવવા સમયે ભરવાની રહેશે જો ફી પરત કરવાની હોય તો એડમીશનની પ્રક્રિયા પૂરી થયા બાદ પરત કરવામાં આવશે.

BPT

પૂરું નામ : Bachelor of Physiotherapy (બેચલર ઓફ ફીઝિયોથેરાપી)

કુલ વર્ષ – ૪.૫ વર્ષ + ૦.૫ વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન:

- M.P.T. (Biomechanics)
 - M.P.T. (Cardio-Pulmonary Physiotherapy)
 - M.P.T. (Cardiorespiratory)
 - M.P.T. (Cardiothoracic Physiotherapy)
 - M.P.T. (Cardiovascular & Pulmonary specialties)
 - M.P.T. (Community Physiotherapy)
 - M.P.T. (Community Rehabilitation)
 - M.P.T. (Hand Conditions)
 - M.P.T. (Musculo-skeletal)
 - M.P.T. (Neuro-Physiotherapy)
 - M.P.T. (Neurology)
 - M.P.T. (Ortho-Physiotherapy)
 - M.P.T. (Pediatrics)
 - M.P.T. (Sports-Physiotherapy)
 - Master Degree in Sports Physiotherapy (Hons.) (M.S.P.T.)
 - PG courses like:
 - Masters of Science in Anatomy
 - Masters of Science in Physiology
 - Post Graduate Diploma in Sport Science
 - Masters of Business Administration (Hospital Administration)
 - Masters of Sports Physiotherapy
- ૨૧ મી સદી એટલે ટેકનોલોજી તથા ડિજિટલ ભારતનો યુગ જેના કારણે માણસનું જીવન દિવસે દિવસે સરળ તો બનતું જાય છે પરંતુ માણસનું હલનચલન ઓછું થવાથી શારીરિક તકલીફોમાં વધારો જોવા મળી

રહો છે. આવનારા સમયમાં જુદા જુદા પ્રકારના સાંધા, સ્નાયુ, હાડકાંઓના દુખાવામાં નિવારણ માટે વધુમાં વધુ ગુણવત્તાવાળા ફિઝિયોથેરાપિસ્ટની જરૂર ઊભી થશે.

જે વિદ્યાર્થી ફિટનેસ કોન્સાયસ હોય તથા અન્યને કસરત વ્યાયામ દ્વારા સેવા કરવા ઇચ્છતા હોય તો ફિઝિયોથેરાપીમાં ખૂબ જ મોટો અવકાશ છે.

BPO:- બેયલર્સ ઓફ પ્રોસ્થેટિક અને ઓર્થોટિક્સ

સમય ગાળો :- 3 + 1 વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

કૉલેજો નું લિસ્ટ:

1) ગુજરાતની ટોપ કોલેજ:

No	Name of Institute	City
1	Govt. Orthotics and prosthetics college	Ahmedabad

1) ઇન્ડિયાની ટોપ- 10 કોલેજ:

No	Name of Institute	City
1	All India Institute of Physical Medicine and Rehabilitation, Mumbai	Mumbai, Maharashtra
2	ISHWAR Institute of Prosthetics and Orthotics, Anna Nagar	Tamilnadu
3	Chakradhara Institute of Rehabilitation Science.	Bhubaneswar, orissa
4	DAV Institute of Physiotherapy and Rehabilitation	Jalandhar, Punjab
5	Mobility India,	Bangalore, Karnataka
6	Pt. DeenDayal Upadhyay Institute for the Physically Handicapped	New Delhi
7	National Institute for the Orthopaedically Handicapped	Kolkata, West Bengal
8	Government Prosthetics and Orthotics College	Ahmedabad
9	Swami Vivekanand National Institute of Rehabilitation Training and Research (SVNIRTAR)	Cuttack, Orissa
10	Government Institute of Rehabilitation of Medicine	Chennai, Tamilnadu

BASLP:- બેચલર ઇન ઓડિયોલોજી અને સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી

સમય ગાળો :- 3 + 1 વર્ષ ઇન્ટર્નશિપ

કૉલેજો નું લિસ્ટ :

2) ગુજરાતની ટોપ કોલેજ:

No	Name of Institute	City
1	C.U.Shah College Of Audiology And Speech Therapy	Surendrnagar

3) ભારતની ટોપ- 10 કોલેજ:

No	Name of Institute	City
1	Ali Yavar Jung National Institute for the Hearing Handicapped (AYJNIHH)	Mumbai
2	Post Graduate Institute of Medical Education and Research (PGIMER)	Chandigarh
3	All India Institute of Medical Sciences (AIIMS)	New Delhi
4	Gujarat University (GU)	Gujarat
5	University of Bombay	Mumbai
6	TN Medical College	Mumbai
7	Osmania University (OU)	Hyderabad
8	University of Madras	Chennai
9	University of Mysore (UOM)	Mysore
10	Kasturba Gandhi Medical College	Manipal

BOT

- પૂરુંનામ : Bachelor of Optometry (બેચલરઓફઓપ્ટોમેટ્રી)
- કુલવર્ષ-૩વર્ષ +1વર્ષઇન્ટર્નશિપ
- પોસ્ટગ્રેજ્યુએશન:

Master Degree Courses:

- Master of Optometry (M.Opto)
- Master of Science (M.Sc)
- M.A/ M.Sc. (5-year Integrated) Courses

M.Opto&M.Sc are two years duration regular full-time course. For admission in these courses, students have to pass Bachelor degree in Optometry or equivalent course from any Indian University.

- કોલેજનીલિસ્ટ:

INSTITUTE NAME	PHONE NO.	Govt./ SFI	INST. CODE	UNIVERSITY	INTAKE	GOVT FEES
NAGAR SCHOOL OF OPTOMETRY, NAGARI HOSPITAL, ELLISHBRIDGE, AHMEDABAD	(O) & (F)079-26441788	SFI	NSO	GUJARAT UNI	40	63,000
HARI JYOT COLLEGE OF OPTOMETRY, DUDHIA TALAV, NAVSARI	(O)02637-258920,258931,7016497652	SFI	HJO	VEER NARMAD UNI	40	45,000
H.V. DESAI & S.D. DESAI SCHOOL OF OPTOMETRY, DRASHTI NETRALAYA, CHAKALIA ROAD, NEAR G.I.D.C., DAHOD	(O): 02673-238700,251100	SFI	DO	GOVIND GUR U UNI	15	33,000
SHREE BHARTIMAIYA COLLEGE OF OPTOMETRY, SHREE BHARTIMAIYA VIDHYA SANKUL, BEHIND BIG BAZAR, VESU ROAD, SURAT-395007.	(O)9574411188	SFI	BMO	VEER NAR MAD UNI	40	60,000
CHAROTAR INSTITUTE OF PARAMEDICAL SCIENCE,(B.OPTOMETRY),CHARUSAT CAMPUS,CHANGA,ANAND-388421	02697-265007,9427629951,7574002921	SFI	CHO	CHARUSAT UNI	20	1,00,000
DIWALIBA OPTOMETRY COLLEGE,TEJAS EYE HOSPITAL,MANDAVI, SURAT-394160	02625-255882 , 02622-290561	SFI	DIO	UKA TARSADIA UNI	30	55,000

B.N. PATEL INSTITUTE OF PARAMEDICAL AND SCIENCE [MANAGED BY SARDAR PATEL EDUCATION TRUST] ,N S PATEL ARTS COLLEGE CIRCLE,OPP. MAHENDRA SHAH HOSPITAL,ANAND 388001	02692-250432 , 9586501281 , 8000162611	SFI	BNO	SARDAR PATEL UNIVERSITY	30	55,000
B.P.A.SCHOOL OF OPTOMETRY,[MANAGED BY BLIND PEOPLES ASSO. ABAD]NAVALBHAI HIRABA EYE HOSPITAL,BAREJA,AHMEDABAD	9898456171, 9327547205, 9723338433	SFI	BPAO	GUJARAT UNI	30	TOKEN FEE* 40,000

4) ગુજરાતનીટોપ-5 કોલેજ:

No	Name of Institute	City
1	Nagar School of Optometry, nagari hospital	Ahmedabad
2	HariJyot Optometry college	Navsari
3	H.V. Desai & S.D. Desai School of Optometry, DrashtiNetralaya.	Dahod
4	Shree Bhartimaiya college of optometry, shreebhartimaiyavidyasankul	Surat
5	Charotarinate of paramedical science, charusat campus, changa.	Anand

5) ભારતનીટોપ- 10 કોલેજ :

No	Name of Institute	City
1	All India Institute of Medical Sciences	New Delhi
2	Lotus College of Optometry	Mumbai

3	Elite School of Optometry	Chennai
4	BharatiVidyapeeth University School of Optometry	Pune
5	Sri Prakash Institute of Optometry	Chennai
6	Vidyasagar College of Optometry & Vision Science	Kolkata
7	AdityaJyot Institute of Optometry	Mumbai
8	Bausch & Lomb School of Optometry	Hyderabad
9	College of Optometry and Ophthalmic Sciences	Nashik
10	Lions Arvind Institute of Community Ophthalmology, Madurai.	Tamilnadu

ફાર્મસી

❖ ફાર્મસીમાંકોર્ષબેરીતેયઇશકેજેનીચેમુજબછે:-

1	બેચલરઓફફાર્મસી (B.Pharm)
	<ul style="list-style-type: none"> કોર્ષનુંનામ : બેચલરઓફફાર્મસી કોર્ષનોસમયગાળો : ૪વર્ષ
2	ડીપ્લોમાંઇનફાર્મસી (D.Pharm)
	<ul style="list-style-type: none"> કોર્ષનુંનામ : ડીપ્લોમાંઇનફાર્મસી કોર્ષનોસમયગાળો : ૨ વર્ષ

❖ ફાર્મસીનીદરેકકોલેજમાંજુદા-જુદાત્રણપ્રકારનીસીટોતથારીઝવેશનસીટોહોયછે:-

નં.	સીટ	ટકા
1	ગર્વમેન્ટસીટ	75%
2	મેનેજમેન્ટસીટ	25%
3	NRI સીટ	15%

નોંધ:- ૨૫% મેનેજમેન્ટસીટમાંથી ૧૫% NRA સીટલેવામાં આવે છે.

❖ **ફાર્મસીમાં રીઝર્વેશન સીટ:**

1. SC - ૭%
2. ST - ૧૫%
3. SEBC - ૨૭%

❖ **એડમીશન માટેની લાયકાત :**

- ફાર્મસી ધોરણ ૧ રસાયન્સ A અને B ગ્રુપના બધા જ વિદ્યાર્થીઓ કરી શકે છે.
- ધોરણ ૧ રસાયન્સ એની ચેદર્શાવેલ બોર્ડ દ્વારા પાસ કરેલ હોવું જોઈએ. એ બોર્ડની સ્કુલ ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ હોવી જોઈએ.

૧) ગુજરાત બોર્ડ [GHSEB]

૨) સેન્ટ્રલ બોર્ડ [CBSE]

૩) ઇન્ડિયન સ્કુલ સર્ટીફિકેટ એજ્યુકેશન બોર્ડ [ISCE]

૪) નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઓપન સ્કુલ [NIOS]

૫) ઇન્ટરનેશનલ સ્કુલ બોર્ડ [ISB]

- જે વર્ષમાં એડમીશન લેવાનું હોય તે વર્ષ માં JEE(Main)/NEET/GUJCET ની પરીક્ષા આપેલ હોવી જોઈએ.
- જે વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓ ગુજરાત ના જ હોય પણ તે વાલીઓ જો બીજા રાજ્યોમાં કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, કે રાષ્ટ્રીય કૃતબેન્કમાં નોકરી કરી રહ્યા હોય અને જો વિદ્યાર્થીઓ જે તે રાજ્ય માંથી ધોરણ ૧૨ની પરીક્ષા આપેલ હોય અને JEE(Main)/NEET/GUJCET માંથી કોઈ પણ એક પરીક્ષા આપેલી હોય તો તે વિદ્યાર્થીને આકોર્ષ માં એડમીશન મેળવી શકે છે.

❖ **મેરીટ લીસ્ટની ગણતરી:**

- આકોર્ષમાં એડમીશન માટે વિદ્યાર્થીએ ધોરણ ૧ રસાયન્સ પાસ કરેલ તથા ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી / ગણિત, અંગ્રેજી વિષય આપેલ હોવા જરૂરી છે. તથા JEE(Main) / NEET / GUJCET પણ આપેલ હોવી જોઈએ.
- ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી/ગણિત આ ત્રણ વિષયમાંથી યરીના ૬૦% તથા JEE(Main) / NEET / GUJCET ૪૦% લઈને તેનું મેરીટ લીસ્ટ બને છે.
- સમાન ગુણ ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓ ના કેસમાં મેરીટ ઓર્ડર વિદ્યાર્થીઓએ ધોરણ ૧૨ સાયન્સમાં મેળવેલ ટકાવારી મુજબની ચેનાક્રમ પ્રમાણે નક્કી કરવામાં આવશે.

- ૧) બાયોલોજી /ગણિતઅનેફિઝિક્સમાર્ક્સ
- ૨) બાયોલોજી /ગણિતઅનેકેમેસ્ટ્રીમાર્ક્સ
- ૩) ફિઝિક્સઅનેકેમેસ્ટ્રીમાર્ક્સ
- ૪) બાયોલોજી/ગણિતમાર્ક્સ
- ૫) ફિઝિક્સમાર્ક્સ
- ૬) કેમેસ્ટ્રીમાર્ક્સ
- ૭) અંગ્રેજીમાર્ક્સ
- ૮) એકંદરમાર્ક્સ

❖ **પ્રવેશ નોંધણી:**

- એડમીશન કમિટી દ્વારા નિર્ધારિત કરેલ ચોક્કસ સમય મર્યાદામાં વિદ્યાર્થીઓએ ઓન-લાઇન અરજી કરવાની હોય છે.(વેબસાઇટ :- www.jacpcldce.ac.in and www.gujacpc.nic.in)
- એડમીશન કમિટી દ્વારા રાજ્યના પ્રખ્યાત ન્યુઝપેપરમાં (અખબારોમાં) કે વેબસાઇટ પર નોંધણીની તારીખ, હેલ્પસેન્ટરનીયાદી, અરજી ફોર્મ મેળવવાની છેલ્લી તારીખ તથા અરજીની છેલ્લી તારીખ, આ તમામ બાબતો વિશેની જાહેરાત આપવામાં આવે છે.
- એડમીશન કમિટી દ્વારા નક્કી કરેલ રેજિસ્ટ્રેશન ફી રેજિસ્ટ્રેશન સમયે આપવાની હોય છે.
- એક કરતા વધુ અરજી કરેલ હોય તો છેલ્લી અરજી માન્ય કરી આગળની બધી અરજી રદ કરવામાં આવશે.
- રેજિસ્ટ્રેશન અરજી માં સહી કરી સાથે જરૂરી ડોક્યુમેન્ટ્સ (દસ્તાવેજો) ની સ્વપ્રમાણિત નકલો રેજિસ્ટ્રેશન ફોર્મમાં દર્શાવ્યા મુજબ હેલ્પ સેન્ટરમાં જમા કરાવવાનું રહેશે ત્યાંથી વિદ્યાર્થીને ફીની રસીદ આપવામાં આવશે.

ગુજરાત રાજ્યની કૃષિ યુનિવર્સિટી દ્વારા બી-ગ્રુપના વિદ્યાર્થીઓ માટે
ચાલતા જુદા જુદા અભ્યાસક્રમો

Sr. No.	Course Name (કોર્સનુંનામ)	Short Form (શોર્ટ ફોર્મ)	Duration (કોર્સનોસમયગાળો)
1	Bachelor Of Veterinary Science and Animal Husbandary (બેચલર ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી)	B.V.Sc.& AH	4.5 + 1
2	Bachelor of Science in Agriculture (બેચલર ઓફ સાયન્સ ઇન એગ્રીકલ્ચર)	B.Sc. (Agri)	4
3	Bachelor of Science in Horticulture (બેચલર ઓફ સાયન્સ ઇન હોર્ટિકલ્ચર)	B.Sc. (Horti)	4
4	Bachelor of Fisheries Science (બેચલર ઓફ ફિશરીઝ સાયન્સ)	B.F.Sc	4
5	Bachelor of Science in Forestry (બેચલર ઓફ સાયન્સ ઇન ફોરેસ્ટ્રી)	B.Sc. (Forestry)	4
6	Bachelor of Biotechnology (બેચલર ઓફ બાયોટેકનોલોજી)	B. Tech.	4

• પ્રવેશ મેળવવા માટેની જરૂરી લાયકાતો :

1.0	બી.એસસી. એગ્રીકલ્ચર/બી.એસસી. હોર્ટીકલ્ચર/ બી.એસસી. ફોરેસ્ટ્રી/ બી.એફ. એસસી./ બી. ટેક. (બાયોટેકનોલોજી) સ્નાતક કક્ષાના બી ગ્રુપના અભ્યાસક્રમો
1.1	ઉમેદવાર ગુજરાતનો રહેવાસી હોવો જોઈએ અને તેણે ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ પ્રમાણપત્ર પરીક્ષા (ધોરણ-૧૨) વિજ્ઞાન પ્રવાહના ફિ જીક્સ , કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી અને અંગ્રેજી વિષય સાથે ગુજરાત બોર્ડ અથવા રાજ્યના અન્ય માન્યતા પ્રાપ્ત બોર્ડમાંથી પાસ કરેલ હોવી જોઈએ.
1.2	૧૨ની પરીક્ષામાં ફિ જીક્સ , કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી વિષયોની માત્ર થીયરીમાં (ગ્રેસિંગ માર્ક્સ સિવાય)કેટેગરી પ્રમાણે ઓછામાં ઓછા નીચે મુજબના ગુણ મેળવેલ હોવા જોઈએ. (i) અનુસૂચિ ત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે - ૧૦૫ માર્ક્સ (35%) (ii) અનુસૂચિ ત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે - ૧૦૫ માર્ક્સ (35%) (iii) સામાજિક ક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે - ૧૨૦ માર્ક્સ (40%) (iv) અન્ય તમામ વિદ્યાર્થીઓ કે જે નિયમોનુસાર પ્રવેશપાત્ર ગણાતા હોય - ૧૨૦ માર્ક્સ (40%)
1.3	પ્રવેશ માટે ઉમેદવારે નીચેના બોર્ડમાંથી પરીક્ષા પાસ કરેલી હોવી જોઈએ : ગુજરાત બોર્ડ અથવા CBSE, CISE, NIOS, ISB, a) ઉમેદવાર જે શાળામાંથી અભ્યાસ કરેલ હોય તે શાળા ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ હોવી જોઈએ અથવા (b) ઉમેદવાર જે શાળામાંથી અભ્યાસ કરેલ હોય તે શાળા દીવ, દમણ અને દાદરા નગર હવેલીમાં આવેલી હોય, પરંતુ તેના માતા-પિતા ગુજરાત રાજ્યના મૂળ રહેવાસી હોય
1.4	પ્રવેશ માટે ઉમેદવારે ચાલુ વર્ષમાં ગુજકેટની પરીક્ષા આપેલી હોવી જોઈએ.
2.0	બેચલર ઓફ વેટરનરી સાયન્સ એન્ડ એનિમલ હસબન્ડરી અભ્યાસ ક્રમમાં પ્રવેશ માટે ની લાયકાત
	ઉમેદવારે ધોરણ-૧૨ની પરીક્ષા વિ જ્ઞાન પ્રવાહના ફિ જીક્સ , કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજીઅને અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ કરેલ હોવી જોઈએ. ધોરણ-૧૨ના ફિ જીક્સ , કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજીઅને અંગ્રેજી વિષયોનીમાત્ર થીયરીમાં (ગ્રેસિંગ માર્ક્સ સિવાય) ઓછામાં ઓછા કેટેગરી પ્રમાણે નીચે મુજબના ગુણ મેળવેલ હોવા જોઈએ. i. અનુસૂચિ ત જાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૧૮૦ માર્ક્સ (47.50%*) ii. અનુસૂચિ ત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૧૮૦ માર્ક્સ (47.50%*) iii. સામાજિક ક અને શૈક્ષણિક પછાતવર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે ૧૮૦ માર્ક્સ (47.50%*) iv. અન્ય તમામ વિદ્યાર્થીઓ કે જે નિયમોનુસાર પ્રવેશપાત્ર ગણાતા હોય ૨૦૦ માર્ક્સ (50%*) નોંધ:- *VCI ૨૦૧૬-૧૭ પ્રવેશ લાયકાતના ધારાધોરણો મુજબ

	૧. પ્રવેશ માટે ઉમેદવારે ચાલુ વર્ષે GUJCET પરીક્ષા આપેલ હોવી જોઈએ. ૨. પ્રવેશ મેરીટ બનાવવા ચાલુ વર્ષે GUJCET પરીક્ષામાં મેળવેલ કુલ ગુણ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે. ૩ ઉમેદવારની ઉંમર તા. ૧-૮-૨૦૧૮ સુધીમાં ઓછામાં ઓછા ૧૭ વર્ષ અને ૨૫ વર્ષ થી વધુ ના હોવી જોઈએ.
3.0	જેતેવર્ષેએડમીશનલેતાહોયતેવર્ષનાડીસેમ્બરમહિનાસુધીમાંવિદ્યાર્થીના ૧૭વર્ષ પુરાયતાહોવાજોઈએ.

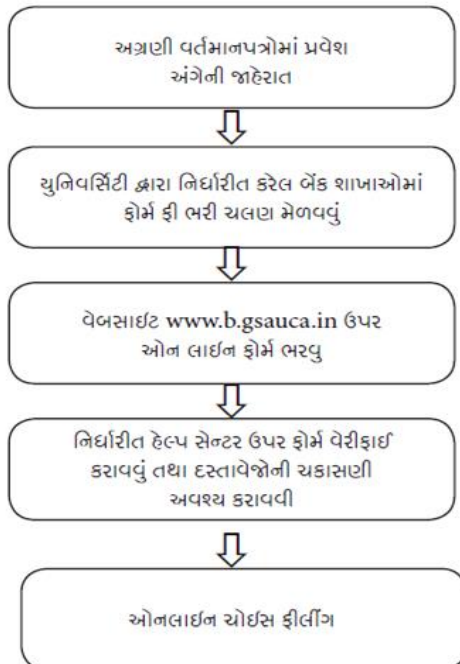
• કોલેજની લિસ્ટ

Sr. No.	કોલેજ / યુનિ વર્સિટી	કુલ બેઠકો
અભ્યાસ ક્રમ : B.V.Sc.& AH		
1	પશુચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, આકૃત્યુ, આણંદ	૮૦
2	પશુચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, સદાકૃત્યુ, સ.કૃ.નગર	૮૦
3	પશુચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, નકૃત્યુ, નવસારી	૮૦
4	પશુચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, જૂકૃત્યુ, જૂનાગઢ	૮૦
અભ્યાસ ક્રમ : B.Sc. (Agri)		
1	બં. અ. કૃષિ મહાવિદ્યાલય, આકૃત્યુ, આણંદ	૧૩૫
2	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, આકૃત્યુ, વસો	૬૦
3	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, આકૃત્યુ, જબુગામ	૪૦
4	ચી.પ. કૃષિ મહાવિદ્યાલય, સદાકૃત્યુ, સ.કૃ.નગર	૧૩૫
5	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, સદાકૃત્યુ, થરાદ	૫૦
6	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, જૂકૃત્યુ, જૂનાગઢ	૧૩૫
7	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, મોટા ભંડારિયા, જૂકૃત્યુ, અમરેલી	૭૦
8	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, જૂકૃત્યુ, ખાપટ (પોરબંદર)	૩૦
9	ન. મ. કૃષિ મહાવિદ્યાલય, નકૃત્યુ, નવસારી	૧૩૫
10	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, નકૃત્યુ, ભરૂચ	૭૦
11	કૃષિ મહાવિદ્યાલય, નકૃત્યુ, વઘઈ	૭૦

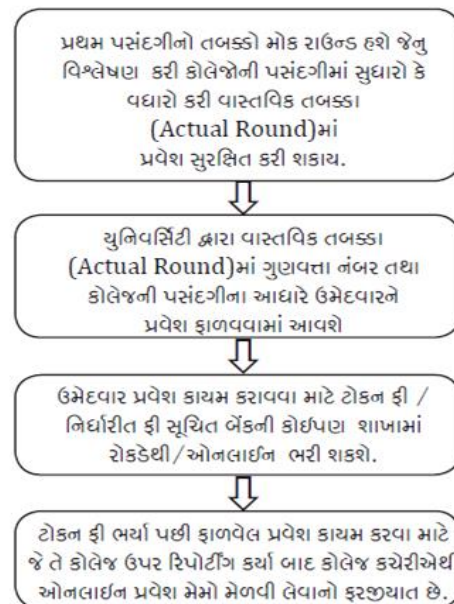
અભ્યાસ ક્રમ : B.Sc. (Horti)		
1	બાગાય ત મહાવિધાલય, આકૃયુ, આણંદ	૭૦
2	અસ્પી બાગાય ત-વ-વનવિધામહાવિધાલય, નકૃયુ, નવસારી	૭૦
3	બાગાય ત મહાવિધાલય, સદાકૃયુ, જગૂદણ	૭૦
4	બાગાય ત મહાવિ ધાલય, જૂકૃયુ, જૂનાગઢ	૭૦
અભ્યાસ ક્રમ : B.Sc. (Forestry)		
1	અસ્પી બાગાયત-વ-વનવિધા મહાવિધાલય, નકૃયુ, નવસારી	૬૬
અભ્યાસ ક્રમ : B. Tech.		
1	અસ્પી શકીલમ એગ્રી બાયોટેકનોલોજી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, નકૃયુ, સુરત	૬૦
અભ્યાસ ક્રમ : B.F.Sc		
1	મત્સ્ય વિજ્ઞાન મહાવિધાલય, જૂકૃયુ, વેરાવળ	૭૦
2	મત્સ્ય વિજ્ઞાન મહાવિ ધાલય, નકૃયુ, નવસારી	૨૫

• પ્રવેશ પ્રક્રિયા:

(૧) ઓન લાઇન રજીસ્ટ્રેશન પ્રક્રિયા

(૨) ઓન લાઇન પસંદગી અને પ્રવેશ કાયમ કરવાની પ્રક્રિયા

vii. ઉપરનીકોઈપણવધુમાહિતીમાટે:-

No	Name of the University	Designation	Phone
1	SardarkrushinagarDantiwada Agricultural University, Sardarkrushinagar-385506.	Asstt. Registrar (Acad)	02748-278229
2.	Navsari Agricultural University,Navsar	Asstt. Registrar (Acad)	02637-282786
3.	Junagadh Agricultural University, Junagadh-362001.	Asstt. Registrar (Acad)	0285-2673040
4.	Anand Agricultural University, Anand-388 110.	Asstt. Registrar (Acad)	02692-264462
5.	College of Dairy Science, Kamdhenu University, Amreli	Principal	02792-229456
No	Name of the University	Designation	Phone
1	SardarkrushinagarDantiwada Agricultural University, Sardarkrushinagar-385506.	Asstt. Registrar (Acad)	02748-278229
2.	Navsari Agricultural University,Navsar	Asstt. Registrar (Acad)	02637-282786
3.	Junagadh Agricultural University, Junagadh-362001.	Asstt. Registrar (Acad)	0285-2673040
4.	Anand Agricultural University, Anand-388 110.	Asstt. Registrar (Acad)	02692-264462
5.	College of Dairy Science, Kamdhenu University, Amreli	Principal	02792-229456

B. Sc. (Bachelor of Science) - સ્નાનકવિજ્ઞાનપ્રવાહ

ii.B. Sc. કોલેજોમાંએડમીશનમાટેકુલ૩ પ્રકારનીકોલેજોઅનેસીટોઉપલબ્ધછે.

1	ગર્વમેન્ટકોલેજો
2	ગ્રાન્ટ -ઇન -એઇડકોલેજો
3	સેલ્ફફાયનાન્સકોલેજો

તમામકોલેજોનુંસંચાલનવ્યવસાયિકઅભ્યાસક્રમોનીપ્રવેશસમિતિ (admission committee of professional courses, Gujarat - ACPC) દ્વારાકરવામાંઆવેછે.

iii.કોર્ષનોસમયગાળો - 3 વર્ષ

iv.કોર્ષફી-

	અંદાજીતફી
ગર્વમેન્ટકોલેજોમાં	1200/- (વિદ્યાર્થી), શૂન્ય (વિદ્યાર્થીની)
સેલ્ફફાયનાન્સકોલેજોમાં	10,000 /- થી 50,000 /-

v.B. Sc.માં પ્રવેશ અંગેની માહિતી (જરૂરીલાયકાત)

1. વિદ્યાર્થી એ ધોરણ ૧૨ સાયન્સ A અથવા B ગ્રૂપસાથે પાસ કરેલ હોવું જોઈએ.
2. વિદ્યાર્થીએ નીચે જણાવેલ બોર્ડ દ્વારા ધો. ૧૨ પાસ કરેલું હોવું જોઈએ, અને જે તે બોર્ડની શાળા ગુજરાત રાજ્યમાં જ આવેલી હોવી જોઈએ.
3. ગુજરાતબોર્ડ [GSHSEB]
4. સેન્ટ્રલબોર્ડ[CBSE]
5. ઇન્ડિયન સ્કુલ સર્ટીફાઇડ એજ્યુકેશન બોર્ડ [ISCE]
6. નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઓપન સ્કૂલિંગ[NIOS]
7. ઇન્ટરનેશનલ સ્કૂલ બોર્ડ [ISB]
8. જે વિદ્યાર્થી ના વાલી ગુજરાત ના હોય અને તે વાલી બીજા કોઈ રાજ્યમાં કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર કે કોઈ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકમાં નોકરી કરી રહ્યા હોય અને જો વિદ્યાર્થીએ જે - તે રાજ્યમાં ધોરણ ૧૨ ની પરીક્ષા આપેલ હોય તે વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે યોગ્યતા ધરાવે છે તથા તેનો મેરીટ લીસ્ટમાં સમાવેશ કરવામાં આવે છે.
9. ગુજરાત સિવાયના અન્ય રાજ્યોના વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશ માટે -
10. જે વિદ્યાર્થીઓએ બીજા રાજ્યમાંથી ધોરણ ૧૨ સાયન્સ પાસ કરેલ હોય તો ચાલુ વર્ષમાં નિયમ મુજબ જો કોઈ સીટ ખાલી જાહેર કરવામાં આવેલ હોય તો તે સીટમાં પ્રવેશ માટે લાયકાત ધરાવે છે.
11. જો કોઈ વિદ્યાર્થીએ બીજા રાજ્યમાંથી ધોરણ ૧૨ સાયન્સ ISCE બોર્ડમાંથી પાસ કરેલ હોય તો તે વિદ્યાર્થીએ ગુજરાત સ્થિત યુનીવર્સિટીમાંથી પ્રોવિઝન એલીજબીલીટી સર્ટીફિકેટ (PEC) મેળવવાનું રહે છે.

vi.પ્રવેશપ્રક્રિયા

- એડમીશન કમિટી સૌ પ્રથમ વિદ્યાર્થીએ જમા કરેલ ડોક્યુમેન્ટ્સ ચકાસી નિયમો મુજબ મેરીટ લીસ્ટ તૈયાર કરે છે.
- મેરીટ લીસ્ટ એડમીશન કમિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે. [Website: www.jacpcldce.ac.in]
- ત્યારબાદ એડમીશન કમિટીની વેબસાઈટ પર તથા ન્યૂઝ પેપર માં ઓન-લાઈન કાઉન્સેલિંગ ની જાહેરાત કરવામાં આવે છે.
- વિદ્યાર્થીએ પોતાના પસંદગીના પ્રોગ્રામનો ઓર્ડર ઓન-લાઈન સૂચવવાનો હોય છે.
- સીટોની ફાળવણી મેરીટ, વિદ્યાર્થીઓની કેટેગરી તથા સીટોની ઉપલબ્ધતા પર કરવામાં આવે છે.
- વિદ્યાર્થીએ માહિતી પત્ર તથા બેંક ફી રસીદ ઓન-લાઈન વેબસાઈટ પરથી મેળવવાની રહેશે.
- વિદ્યાર્થી એ નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં એલોટમેન્ટ લેટર, ફી રસીદ તથા બીજા જરૂરી અસલ દસ્તાવેજો ડેલ્પસેન્ટરમાં રજુ કરવાના રહે છે.

vii.ફીનીમાહિતી

જે વિદ્યાર્થી ગર્વમેન્ટ, ઐડિડ (aided) અથવા અન ઐડિડ (Unaided) કોલેજોમાં એડમીશન મેળવે તેને યુનીવર્સિટી દ્વારા નિર્ધારિત કરેલ ફી ચૂકવવી હોય છે.

જે વિદ્યાર્થી ગર્વમેન્ટ, ઐડિડ (aided) અથવા અનઐડિડ (Unaided) કોલેજો માં એડમીશન મેળવે તેને એડમીશન કમિટીની 600/- ટોકનફી (તથા વિદ્યાર્થીની માટે શૂન્ય) ચૂકવવાની હોય છે.

જે વિદ્યાર્થી સેલ્ફ ફાયનાન્સ સીટમાં એડમીશન મેળવે તો તેને 10000 rs. ટોકન ફી એડમીશન કમિટીને ચૂકવવાની હોય છે.

viii. ગુજરાતમાં આવેલ યુનીવર્સિટીનું લીસ્ટ

- Gujarat University, Ahmedabad
- Hemchandracharya North Gujarat University, Patan
- Veer Narmad South Gujarat University, Surat
- The Maharaja Sayajirao University Of Baroda
- Sardar Patel University, Vallabh Vidyanagar
- Ahmedabad University, Ahmedabad
- C U Shah University, Wadhwan, Surendranagar
- Ganpat University, Kerva
- Kadi Sarva Vishwavidyalaya University, Gandhinagar
- Rk University, Rajkot
- University And Institute Of Advanced Research, Gandhinagar
- Rai University, Dholka
- Navrachana University, Vadodara

ix. ગુજરાતમાં આવેલ કોલેજો તથા સીટોની સંખ્યા

વિગત	સંખ્યા
કુલ કોલેજો	115
કુલ સીટો	15285

ઉપરની વધુ માહિતી કે સ્પષ્ટતા માટે,

Admission Committee for Professional Courses

Admission Building, Nr. Library, L. D. College of Engg. Campus,
Ahmedabad 380015, INDIA

Tele: + 91-79-26300360, **Fax:** +91-79-26304118

E-mail: info@jacpcldce.ac.in

Web site: www.jacpcldce.ac.in

ડૉ. ઉમેશ ગુર્જર

513 - 514, પાંચમો માળ, "અસ્તિતા", અરમેડાની નજીક, સિંધુભવન રોડ, બોડકદેવ, અમદાવાદ - 54

ધોરણ : 12 સામાન્ય પ્રવાહ (કોમર્સ + આર્ટ્સ) પછી શું ? - રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

વિદ્યાર્થી મિત્રો ! ધોરણ : 12 / HSC (સામાન્ય પ્રવાહ) ની પરીક્ષા પાસ કરવા બદલ આપ સૌને અભિનંદન ! શાળાકીય કારકિર્દી પૂરી કર્યા બાદ હવેની કારકિર્દીના વિકલ્પો જાણવા આપ સૌ ઉત્સુક હશો. ખરું ને ?

તો સાંભળો ધોરણ : 12 (સામાન્ય પ્રવાહ) પાસ કરનારા વિદ્યાર્થી મિત્રોને ધોરણ : 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહની જેમ કારકિર્દીના અનેક વિકલ્પો પ્રાપ્ત થાય છે, તેમાંથી કેટલાંક વિકલ્પોની માહિતી જોઈએ.

સામાન્ય પ્રવાહ (જનરલ સ્ટ્રીમ) ને મુખ્યત્વે બે વિભાગમાં વહેંચી શકાય.

- I. વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ) અને
- II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટ્સ સ્ટ્રીમ)
- I. વાણિજ્ય (કોમર્સ) પ્રવાહ :

ધોરણ : 12 કોમર્સ સ્ટ્રીમમાં પાસ થનારા વિદ્યાર્થીઓ માટે ધોરણ : 12 પછી પ્રાપ્ત થતા વિકલ્પોને મુખ્યત્વે નીચે મુજબ વહેંચી શકાય.

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો
 - B. ઇન્ટિગ્રેટેડ (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો
 - C. પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો
 - D. અન્ય અભ્યાસક્રમો
 - (1) ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો
 - (2) ITI ના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમો
 - (3) સર્ટિફાઇડ અભ્યાસક્રમો
- હવે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમોની વિગતે ચર્ચા કરીએ.

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો

1. B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં કે ગ્રેજ્યુએશનની સાથોસાથ C.A., C.S., C.M.A. જેવા પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ કરવા ઇચ્છુકો, ભવિષ્યમાં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપીને કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો, બેંક, વીમા કંપની, અન્ય કંપનીઓમાં એકાઉન્ટન્ટ બનવા ઇચ્છુકો તેમજ કોર્પોરેટ સેક્ટર્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં ક્લેરીકલ કાર્ય કરવા ઇચ્છુકોએ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ કરવો જોઈએ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : કોમર્સ સ્ટ્રીમના વિવિધ પ્રકારના ગ્રેજ્યુએશન અભ્યાસક્રમોમાં આ અભ્યાસક્રમ સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવે છે. આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ કોમર્સ પ્રવાહના તમામ કારકિર્દીના વિકલ્પો ખુલ્લા રહે છે. પરિણામે ભવિષ્યની કારકિર્દીનું ક્ષેત્ર નક્કી થઈ શક્યું ન હોય, તેવા વિદ્યાર્થીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ખુબ જ લોકપ્રિય છે.

યુવા T₂₀ કોમર્સ સ્ટ્રીમમાં ધોરણ : 12 પછીના તમામ અભ્યાસક્રમોમાં સૌથી વધુ લોકપ્રિય અને સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ B.Com. નો છે

સંપર્ક : પ્રણાલિકાગત અભ્યાસક્રમો ચલાવતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. જેમાં અનેક ગ્રાન્ટેડ તેમજ સેલ્ફ ફાઇનાન્સ કોલેજોની પસંદગી મળી રહે છે. મેરિટ પદ્ધતિથી પ્રવેશ મળે છે.

2. **B.B.A. (બેચલર ઓફ બિઝનેસ મેનેજમેન્ટ) :**

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં M.B.A. કરી કોર્પોરેટ હાઉસમાં જોબ મેળવવા ઇચ્છુકો તેમજ ભવિષ્યમાં પોતાનો સ્વતંત્ર કે કૌટુંબિક ધંધો કરવા ઇચ્છુકો માટે 3 વર્ષની (કેટલીક યુનિવર્સિટીઓમાં 4 વર્ષની) મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ આદર્શ વિકલ્પ બને છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : M.B.A.ના પ્રથમ વર્ષના અભ્યાસક્રમની તૈયારી આ અભ્યાસક્રમમાં થઈ જાય છે. આ અભ્યાસક્રમ બાદ, વિદ્યાર્થી પોતાની પસંદગી, ક્ષમતા અને વ્યક્તિત્વને આધારે મેનેજમેન્ટના અન્ય અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવી શકે.

સંપર્ક : રાજ્યની ઘણી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરીટને આધારે તેમાં પ્રવેશ મળી શકે છે. કેટલીક યુનિવર્સિટીઓની યાદી * ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-380009 ફોન નં. : 079-26301341 વેબ સાઈટ : www.gujaratuniversity.org.in * હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટી રોડ, પાટણ - 384265 ફોન નં. : 02766 - 220932 વેબ સાઈટ : www.ngu.ac.in * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ઉધના મગદલ્લા રોડ, સુરત - 395007 ફોન નં. : 0261 - 23227141 વેબ સાઈટ : www.southgujaratuni.edu * સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ - 360005 ફોન નં. : 0281-2578501 વેબ સાઈટ : www.saurasthtrauniversity.edu * કૃષ્ણકુમારસિંહજી યુનિવર્સિટી, ગૌરીશંકર લેઈફ રોડ, ભાવનગર - 364002 ફોન નં. : 0278 - 243006 વેબ સાઈટ : www.bhavuni.edu * સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિધાનગર - 388120 ફોન નં. : 02692-231122 વેબ સાઈટ : www.spuvv.edu * ધી મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા (એમ.એસ. યુનિવર્સિટી) ફતેહગંજ, વડોદરા - 390002 ફોન નં. : 0265-2795555 વેબ સાઈટ : www.msubaroda.ac.in * સ્થામજીકૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, મુંદ્રા રોડ, ભુજ (કચ્છ) ફોન નં. : 02832-229073 વેબ સાઈટ : www.kskvku.ac.in * ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, 'જ્યોર્તિમય' પરિસર, શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, એસ.જી. હાઈ-વે, છારોડી, અમદાવાદ -382481 ફોન નં. : 2717297170 વેબસાઈટ : www.baou.edu.in મોબાઈલ : 9376986522, 9978408584 ઉપરાંત

યુવા T₂₀ કેટલાંક વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ : 12 પછી ઇન્ટિગ્રેટેડ M.B.A.ના અભ્યાસક્રમમાં સીધું જ એડમિશન મળતું હોવા છતાં તેઓ B.B.A. માં પ્રવેશ મેળવીને પ્રિમીયર ઇન્સ્ટિટ્યૂટની એન્ટ્રસ ટેસ્ટ પાસ કરીને M.B.A. કરતાં હોય છે

નિરમા યુનિવર્સિટી, રાય યુનિવર્સિટી, પંડિત દિનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી, કડી સર્વ વિશ્વવિદ્યાલય, ITM વોકેશનલ યુનિવર્સિટી, કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, ધર્મસિંહ દેસાઈ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી, કેલોરેક્સ ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, નવરચના યુનિવર્સિટી, RK યુનિવર્સિટી, સ્વર્ણામી સ્ટાર્ટઅપ યુનિવર્સિટી (યાદી અપૂર્ણ છે.) વગેરેમાં પણ આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

3. B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં રસ ધરાવતા તેમજ ભવિષ્યમાં કમ્પ્યુટર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકોએ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ કરવો જોઈએ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : આ અભ્યાસક્રમ આધુનિક જમાનાની માંગ ધરાવતો તેમજ રોજગારલક્ષી છે.

સંપર્ક : B.B.A નો અભ્યાસક્રમ ચલાવતી રાજ્યની ઘણી ખરી મોટી અને જાણીતી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.

4. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી ધરાવતા ઇચ્છુકો માટે 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ડીજિટલ ઇન્ડિયા તેમજ સ્ટાર્ટ અપ ઇન્ડિયાના આ યુગમાં રોજગારીની વિશાળ તકો આ ક્ષેત્રમાં રહેલી છે.

સંપર્ક : સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની રાજકોટ ખાતે આવેલી 13 કોલેજો, જુનાગઢ ખાતે આવેલી 4 કોલેજો, સુરેન્દ્રનગર ખાતે આવેલી 1 કોલેજ તેમજ ધોરાજી ખાતે આવેલી 1 કોલેજમાં આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. (યાદી અપૂર્ણ છે.) ઉપરાંત ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510 મોબાઇલ નં. : 909973099 વેબ સાઇટ : www.aourouniversity.edu.in ખાતે પણ આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. વળી, M.Sc. (IT) ના 5 વર્ષના ઇન્ટીગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમમાં આ અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થઈ જાય છે.

5. B.Sc. (યોગ) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - યોગ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : યોગ શિક્ષક / ઇન્સ્ટ્રક્ટર / કો-ઓર્ડિનેટર કે યોગ થેરાપીસ્ટ બનવા ઇચ્છુકો માટે 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી છે.

અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની તકો :

- રાજ્ય સ્તરે, આંતરરાજ્ય સ્તરે, રાષ્ટ્રીય તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે રમતોની ટીમમાં કો-ઓર્ડિનેટર તરીકે.

યુવા T₂₀ ભવિષ્યમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે વિદેશ જવા ઇચ્છુક વિદ્યાર્થી મિત્રોએ "યોગ" નો અભ્યાસક્રમ કરી લેવો જોઈએ. વિદેશોમાં "યોગ" ઇન ડિમાન્ડ છે.

- જાણીતા બીઝનેસમેન / ઇન્સ્ટ્રીયાલીસ્ટ તેમજ સેલીબ્રીટીઓના યોગ ટ્રેનર તરીકે.
- જીમનેશિયમ, આયુર્વેદિક કેન્દ્રો, સ્પા ક્લીનીક, નિસર્ગોપચાર સેન્ટર્સ, હોટેલ્સ તેમજ રિસોર્ટસમાં યોગ ઇન્સ્ટ્રક્ટર તરીકે.
- વિદેશમાં યોગ ઇન્સ્ટ્રક્ટર તેમજ યોગ થેરાપીસ્ટ તરીકે.
- સ્વતંત્ર યોગ કેન્દ્ર શરૂ કરીને યોગ શિક્ષક / ઇન્સ્ટ્રક્ટર કે થેરાપીસ્ટ બનીને.
- વિદ્યાલયો, ગુરૂકુળોમાં યોગ શિક્ષક તરીકે તેમજ મહાવિદ્યાલયો અને યુનિવર્સિટીઓમાં યોગ અધ્યાપક તરીકે.

અભ્યાસક્રમનું મહત્વ :-

- વિશ્વમાં આશરે 45 કરોડ લોકો ડીપ્રેશનનો શીકાર બનેલા છે. વળી, આ સંખ્યા ઝડપથી વધી રહી છે. યોગ દ્વારા ડીપ્રેશનમાંથી મુક્તિ મેળવી શકાય છે. યોગ શીખનારાઓની સંખ્યા આશરે 15% ના દરે વધી રહી છે.
- આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ સારા વળતરવાળી રોજગારીની તક ઝડપથી મળી શકે છે. ભવિષ્યમાં આયુર્વેદિક પ્રેક્ટીશ કરવા ઇચ્છુકો માટે આ અભ્યાસક્રમ ખૂબજ ઉપયોગી થઈ પડે છે.
- અહીં યોગના વિવિધ વિષયોનું થિયોરીટીકલ જ્ઞાન આપવા ઉપરાંત પ્રાયોગિક (પ્રેક્ટિકલ) તેમજ ડેમોસ્ટ્રેશન અને પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેસનનો પણ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓને સ્વાધ્યાય આપવામાં આવે છે. તેમજ તેમના દ્વારા પ્રોજેક્ટ વર્ક પણ આપવામાં આવે છે. તેમજ તેમના દ્વારા પ્રોજેક્ટ વર્ક પણ કરાવવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીને જુદા - જુદા લોકેશન પર લઈ જવામાં આવે છે.
- દેશ કરતા પણ વિદેશોમાં યોગ ઇન્સ્ટ્રક્ટર, યોગ ટ્રેનર, યોગ અધ્યાપક તેમજ યોગ થેરાપીસ્ટ તરીકે વધુ સારી રોજગારીની તકો ઉપલબ્ધ છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

- * **લકુલીશ યોગા યુનિવર્સિટી, 'લોટસ વ્યુ' છારોડી,**
અમદાવાદ - ગાંધીનગર હાઇવે, અમદાવાદ-382481.
હેલ્પ લાઇન :- (02717) 297405
વેબસાઇટ :- www.lyu.ac.in
- * **શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી**
- * **મહર્ષિ પતંજલિ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (MPIYNER)**

• ગુજરાત આર્યુવેદ યુનિવર્સિટી, જામનગર (યાદી અપૂર્ણ છે.)

યુવા T20 બે વર્ષ અગાઉ રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત વિદ્યાપીઠ (તિરુપતિ), રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત સંસ્થાન (દિલ્હી) અને લાલબહાદુર શાસ્ત્રી રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત વિદ્યાપીઠ (નવી દિલ્હી) માં સંસ્કૃત વિષયમાં Ph.D. ની ઉપલબ્ધ 450 બેઠકોની સામે 3,000 થી વધુ વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ પરીક્ષા આપી હતી !

6. B.A. ઇન એડવાન્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : પત્રકારકત્વના કોઈપણ માધ્યમ (રેડિયો, ટીવી, વર્તમાનપત્રો, ડિજિટલ વગેરે) માં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકોએ 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ કરવો જોઈએ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : માસ કમ્યુનિકેશન અને જર્નાલિઝમના અભ્યાસક્રમો મોટે ભાગે ગ્રેજ્યુએશન બાદ ઉપલબ્ધ હોય છે. જ્યારે આ અભ્યાસક્રમ ધોરણ : 12 (કોઈપણ પ્રવાહ) બાદ ઉપલબ્ધ છે.

સંપર્ક : ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેજ સ્ટડીઝ એન્ડ એપ્લાઈડ સોશિયલ સાયન્સ (ઈલસાસ), સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિધાનગર * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત * ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત - 394510 મોબાઈલ નં. : 909973099 વેબ સાઈટ : www.aurouniversity.edu.in * કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, 907/A ઉવારસદ.

7. B.J.M.C.(બેચરલ ઇન જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન) :

ચાલુ વર્ષથી આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત રાજ્યની સૌથી મોટી એવી ગુજરાત યુનિવર્સિટીની ત્રણ કોલેજો / ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ખાતે શરૂ થનાર છે.

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : પત્રકારકત્વના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો જો ઝડપથી આ ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ મેળવવા ઇચ્છતા હોય તો તેઓ માટે આ અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ બની શકે છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ ઝડપથી રોજગારી અપાવે તેવો છે. તેમજ આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષથી જ શરૂ થતો હોવાથી નવીન તેમજ અદ્યતન છે.

સંપર્ક :

- (1) પ્રેસિડેન્ટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જર્નાલિઝમ, શાયોના કેમ્પસ, આર. સી. ટેકનિકલ રોડ, ઘાટલોડિયા, અમદાવાદ-380061.

ફોન નં : 079-27665354 ઈ-મેઈલ : presidentsciencecollege@gmail.com

ઉપલબ્ધ બેઠકો : 60 - 60 ના બે વર્ગો હોવાથી કુલ બેઠકો 120

- (2) ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ જર્નાલિઝમ એન્ડ કમ્યુનિકેશન, કર્ણાવતી ક્લબની સામે, પ્રહલાદનગર, અમદાવાદ.

ફોન નં : 079-26926568, 079-26927569

ઈ-મેઈલ : vidyutj@gmail.com

ઉપલબ્ધ બેઠકો : કુલ 60 બેઠકોનો એક વર્ગ

- (3) નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ માસ કમ્યુનિકેશન એન્ડ જર્નાલિઝમ, ચોથો માળ, શપથ - 1, રાજપથ કલબની સામે, એસ.જી. હાઈવે, અમદાવાદ-380015.

ફોન નં : 079-26870443, 079-40373323, મોબાઈલ નં. : +91-7600068443

ઈ-મેઈલ : os@nimcj.org

વેબ સાઈટ : www.nimcj.org

ઉપલબ્ધ બેઠકો : 60 - 60 ના બે વર્ગો હોવાથી કુલ બેઠકો 120

8. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશીયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રિસલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સમાજ સેવા તેમજ ગ્રામીણ જીવનપરનાં અભ્યાસ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી બને છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : નોન-ગર્વમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન (NGO) માં રોજગારીની તકો રહેલી છે.

નોંધ : B.S.W. ના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધોરણ : 12 / HSC માં લઘુત્તમ 45% હોવા જરૂરી છે.

સંપર્ક : * સોરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી (જુનાગઢ, રાજકોટ) * કચ્છ યુનિવર્સિટી (ભચાઉ) * ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (વિજયનગર) * દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (ભરૂચ) * સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (આણંદ) * ગુજરાત યુનિવર્સિટી * ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ (સાદરા, રાંધેજા) * ગ્રામ ભારતી વિદ્યાપીઠ * લોક ભારતી તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓ (યાદી અપૂર્ણ છે.)

8. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશીયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રિસલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સમાજ સેવા તેમજ ગ્રામીણ જીવનપરનાં અભ્યાસ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકો માટે 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી બને છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : નોન-ગર્વમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન (NGO) માં રોજગારીની તકો રહેલી છે.

યુવા T₂₀ પ્રસાર માધ્યમો (પ્રિન્ટ મિડીયા, ઇલેક્ટ્રોનિક મિડીયા, સોશીયલ મિડીયા)નો વિકાસ થવાથી માસ કમ્યુનિકેશન & જર્નાલિઝમનો અભ્યાસક્રમ ઝડપથી રોજગારી આપાવે છે.

નોંધ : B.S.W. ના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધોરણ : 12 / HSC માં લઘુત્તમ 45% હોવા જરૂરી છે.

સંપર્ક : * સોરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી (જુનાગઢ, રાજકોટ) * કચ્છ યુનિવર્સિટી (ભચાઉ) * ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (વિજયનગર) * દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી (ભરૂચ) * સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી (આણંદ) * ગુજરાત યુનિવર્સિટી * ગૂજરાત વિધાપીઠ (સાદરા, રાંધેજા) * ગ્રામ ભારતી વિધાપીઠ * લોક ભારતી તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓ (યાદી અપૂર્ણ છે.)

9. B.B.A. ઈન હોટલ મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં રોજગારી મેળવવા તેમજ સ્વતંત્ર રીતે હોટલનો વ્યવસાય કરવા ઈચ્છુકોએ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ કરવો જોઈએ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :- હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના વિવિધ ક્ષેત્રો ઝડપથી વિકસી રહ્યા છે. ટૂંક અંતે ટ્રાવેલ્સ ઉદ્યોગને સરકાર તરફથી પ્રોત્સાહન મળતા, હોટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં પણ તેજી આવવાની શક્યતા છે.

સંપર્ક : * ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510 મોબાઇલ નં. : 909973099 વેબ સાઇટ : www.aourouniversity.edu.in * વિવેકાનંદ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ હોટલ મેનેજમેન્ટ, અમદાવાદ / રાજકોટ * એશિયા પેસિફિક કોલેજ, ઉસ્માનપુરા, અમદાવાદ * રાય યુનિવર્સિટી, ધોળકા, અમદાવાદ (યાદી અપૂર્ણ છે.) મોટા શહેરોમાં આવેલી યુનિવર્સિટી માન્ય ખાનગી કોલેજો, જ્યારે IHM માટે JEE, ધ તાજ ગ્રુપની હોટલ્સ માટે IHM-A, ઓબેરોય માટે STEP, સીમ્બાયોસીસ માટે SET-GEN જેવી એન્ટ્રસ એકઝામ દ્વારા પ્રવેશ.

10. B.P.A. (બેચલર ઈન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ / B.Music (બેચલર ઈન મ્યુઝીક) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : સંગીત, ગાયન, નૃત્ય, અભિનય જેવી કલાઓમાં કારકિર્દી બનાવવા ઈચ્છુકોએ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ કરવો જોઈએ.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : ક્રિએટીવ વિદ્યાર્થીઓને ઝડપથી કામ મળે છે.

સંપર્ક : ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ GAIET કેમ્પસ, હેલ્મેટ ચાર રસ્તા પાસે અમદાવાદ (ગુજરાત યુનિવર્સિટી) * જે.જી.કોલેજ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ, અમદાવાદ-3800054(ગુજરાત

યુવા T₂₀ દેશનો આર્થિક વિકાસ થવાથી પ્રજાનું જીવન ધોરણ ઊંચું આવ્યું છે. વળી, સરકારના પ્રોત્સાહનને કારણે હોસ્પિટલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ તેમજ ટૂંક અંતે ટ્રાવેલ્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝનું ભાવી ઉજ્જવળ છે.

યુનિવર્સિટી) * ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મન્સ આર્ટ, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા * ધોળકિયા મ્યુઝિક કોલેજ, શિહોર (ભાવનગર યુનિવર્સિટી) * અર્જુનલાલ હિરાણી કોલેજ, રાજકોટ (સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી) * સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિધાનગર (યાદી અપૂર્ણ છે.)

11. **B.P.Ed. અને B.P.E.S. (બેચલર ઇન ફિઝિકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ) B.Sc. (સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ / સ્પોર્ટ્સ ન્યુટ્રીશન), B.B.A. (સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ / ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઇન સ્પોર્ટ્સ) :**

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : રમત - ગમતમાં રસ ધરાવતા તેમજ શારિરીક શિક્ષણ અથવા સ્પોર્ટ્સ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ એક આદર્શ વિકલ્પ છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : રમત - ગમત ક્ષેત્રે શિક્ષક, ખેલાડી, કોચ, કોમેન્ટેટર, એમ્બાયર, રેફરી, સ્પોર્ટ્સ જર્નાલિસ્ટ, સંશોધક જેવા વિવિધ પ્રકારની કારકિર્દીની તકો ઉપલબ્ધ છે.

ગુજરાત સરકારના રમત - ગમત, યુવા અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિ વિભાગ દ્વારા ઇ.સ. 2011માં યુનિવર્સિટી ગ્રાંટ કમિશન (UGC) દ્વારા માન્યતા પ્રાપ્ત 'સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી'ની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. વિશ્વકક્ષાની યુનિવર્સિટીઓ 'International Association of Physical Education and Sports Universities' નું સભ્યપદ ધરાવતી હોય છે. ગુજરાતી પ્રજા માટે ગર્વની બાબત એ છે, કે આપણા ગરવી ગુજરાતની આ સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીએ સમગ્ર ભારતવર્ષની એકમાત્ર એવી યુનિવર્સિટી છે, કે જે ઉપરોક્ત વૈશ્વિક સંગઠનની સભ્ય છે.

આજની પરિસ્થિતિમાં સ્પોર્ટ્સ ક્ષેત્રમાં ઉચ્ચ કક્ષાના ગાઈડ, સાયકોલોજિસ્ટ, સ્પોર્ટ્સ ટેકનોલોજીના નિષ્ણાંતો, સ્પોર્ટ્સ એન્જિનિયર્સ, પરફોર્મન્સ એનાલિસ્ટ, સ્ટેટેસ્ટિશીયન્સ, સ્પોર્ટ્સ ડાયટીશીયન્સ, સ્પોર્ટ્સ એનાલિસ્ટની સમગ્ર દેશમાં અછત વર્તાઈ રહી છે. ઓલમ્પિક્સ, એશિયન ગેઈમ્સ તેમજ કોમનવેલ્થ ગેમ્સમાં ભારતીયોનું પાર્ટીશીપેશન તેમજ પરફોર્મન્સ વધી રહ્યું છે. વિવિધ સ્પોર્ટ્સ સરેરાશ ભારતીયોમાં લોકપ્રિય બની રહ્યા છે, ત્યારે સ્પોર્ટ્સના ફિલ્ડમાં નીચે પ્રમાણેના મુખ્ય તેમજ પેટાક્ષેત્રોમાં વિવિધ પ્રકારની કારકિર્દીની આકર્ષક તકો રહેલી છે.

સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ :

જેમાં મોટા ભાગના ક્ષેત્રો વણખેડાયેલા છે, જેમાં કોઈ ખાસ હરિફાઈનો સામનો કર્યા વગર રોજગારી મળી શકે છે. આવા ક્ષેત્રોમાં સ્પોર્ટ્સ ફીજીઓલોજી * સ્પોર્ટ્સ બાયોમીકેનીક્સ * સ્પોર્ટ્સ સાયકોલોજી એન્ડ એન્થ્રોપોમેટ્રી * સ્પોર્ટ્સ ટેકનોલોજિસ્ટ * સ્પોર્ટ્સ પરફોર્મન્સ

યુવા T₂₀ આપણા ગરવી ગુજરાતની સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીએ સમગ્ર ભારતવર્ષની એકમાત્ર એવી યુનિવર્સિટી છે, કે જે વૈશ્વિક સંગઠન 'International Association of Physical Education and Sports Universities' ની સભ્ય છે.

એનાલીસ્ટ * સ્પોર્ટ્સ ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી એક્ષર્ટ * સ્પોર્ટ્સ લેબોરેટરી ટેકનીશીયન * કોચિંગના વિશિષ્ટ સોફ્ટવેર ડેવલપર્સ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ મેડીસીન :

આ ક્ષેત્રની વિદેશોમાં ઘણી માંગ રહેલી છે. જેમાં * સ્પોર્ટ્સ મેડીસીન એક્ષર્ટ * સ્પોર્ટ્સ ફીઝિયોથેરાપી કન્ડીશનીંગ ટ્રેઇનર્સ * એક્સરસાઇઝ થેરાપી ટેકનીશીયન * સ્પોર્ટ્સ ડાયનાટોમી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ :

આ ક્ષેત્ર નોકરી કરતાં સ્વરોજગારી મેળવવા માટે શ્રેષ્ઠ છે. જેમાં * સ્પોર્ટ્સ ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ * H.R. મેનેજમેન્ટ ઈન સ્પોર્ટ્સ * સ્પોર્ટ્સ ટુરીઝમ * સ્પોર્ટ્સ ઈકોનોમિક્સ એન્ડ ફાઇનાન્સિંગ મેનેજમેન્ટ * મેનેજમેન્ટ ઓફ સ્કૂલ સ્પોર્ટ્સ * મેનેજમેન્ટ ઓફ યુનિવર્સિટી સ્પોર્ટ્સ * સ્પોર્ટ્સ ગુડ્ઝ માર્કેટિંગ * હેલ્થ ક્લબ એન્ડ ફીટનેશ સેન્ટર મેનેજમેન્ટ * યોગ સેન્ટર મેનેજમેન્ટ * સ્પોર્ટ્સ લૉ * સ્પોર્ટ્સ આર્બિટ્રેશન વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ :

સ્પોર્ટ્સના ક્ષેત્રમાં મોટાપાયા પર મૂડી રોકાણ અને માર્કેટિંગની જરૂર પડે છે. સરકારના સ્ટાર્ટ અપ ઈન્ડિયા તેમજ મેઇક ઈન ઈન્ડિયાને કારણે સ્પોર્ટ્સ ગુડ્ઝના ઉત્પાદન અને વેચાણથી રોજગારીના અનેક ક્ષેત્રો ઉદભવ્યા છે. આ ક્ષેત્રમાં સ્પોર્ટ્સ કારપેન્ટરી બ્લેક સ્મિથ એન્ડ વેલ્ડિંગ વર્ક ઈન સ્પોર્ટ્સ ગુડ્ઝ મેન્યુફેક્ચરિંગ લેધરવર્ક કોપર ફાઇબર વર્ક ફોમ વર્ક સ્પોર્ટ્સ હોઝીયરી એન્ડ માર્કેટિંગ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ :

જેમાં * સ્પોર્ટ્સ ગ્રાઉન્ડ માર્કેટિંગ * સ્પોર્ટ્સ ઈક્વિપમેન્ટ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ * ટ્રેક માર્કેટિંગ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ * સ્પોર્ટ્સ ગુડ્ઝ રીપેરર્સ એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ * સિન્ટેટીક પ્લે સરફેસીસ કેર એન્ડ મેઇન્ટેનન્સ * ઈક્વિપમેન્ટ ઓપરેટર * સ્પોર્ટ્સ સિનેમેટોગ્રાફી * કમ્પ્યૂટર એનાલિસ્ટ ઓફ સ્પોર્ટ્સ સ્કીલ્સ એન્ડ ઈવેન્ટ્સ * સ્પોર્ટ્સ ટ્રેઇનર્સ કન્ડીશનીંગ કોચ * રીહેલ થેરાપીસ્ટ * એક્સસાઇઝ થેરાપીસ્ટ * HPC કોચ (High Performance Coach) વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ મીડિયા :

લેખન અને વ્યાખ્યાનમાં રસ ધરાવનારાઓ માટે રમત - ગમત અને ખેલકૂદનું

યુવા T₂₀ "ખેલો ઈન્ડિયા", "ખેલ મહાકુંભ" વગેરે જેવા કાર્યક્રમોને કારણે રમત - ગમત ક્ષેત્રની લોકપ્રિયતા વધી રહી છે. આવા સમયે આપણા ગુજરાત રાજ્યની સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમોનું ભાવી પણ ઉજ્જવળ છે.

ક્ષેત્ર નવું ખુલી રહ્યું છે. ખેલો ઇન્ડિયાનું આયોજન નવા ડીજીટલ યુગમાં થયું છે. જેથી તેમાં ભાગ લેનાર દરેક ખેલાડીઓની સફળતા અને તેમણે કરેલા દેખાવની તમામ વિગતો ડીજીટલ સ્વરૂપે સાચવીને તેનું વિશ્લેષણ કરવું પણ જરૂરી હોય છે. અત્યારસુધી ભૂતપૂર્વ ખેલાડીઓને મેચમાં કોમેન્ટ્રી કરતા કે અખબારોમાં કોલમ લખતા જોઈ રહ્યા છીએ. પરંતુ અગામી સમયમાં આ પરિસ્થિતિમાં પણ મોટા ફેરફારો આવી શકે તેમ છે. કેમકે હવે રમત - ગમત ક્ષેત્રે જીવંત પ્રસારણ અને કોમેન્ટ્રી આગળ વધીને તેનો અહેવાલ આપવાની જરૂરિયાત ઉભી થઈ રહી છે. ક્રિકેટમાં આઈ.પી.એલ.ની સફળતા બાદ હવે બીજી અનેક રમતોમાં પણ આ પ્રકારની લીગ સ્પર્ધાઓનો પ્રારંભ થઈ ચુક્યો છે. સ્પોર્ટ્સ મીડિયાના ક્ષેત્રમાં સ્પોર્ટ્સ જર્નાલીસ્ટ, સ્પોર્ટ્સ ન્યુઝ રિપોર્ટર, વિડીયો શૂટિંગ ઇન સ્પોર્ટ્સ, સ્પોર્ટ્સ ઇવેન્ટ કોમેન્ટર, સ્પોર્ટ્સ સ્ટેટીસ્ટીશીયન વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

સ્પોર્ટ્સ પેડાગોગી :

આજના યુગમાં માતા-પિતા પોતાના બાળકોને નાનપણથી જ રમત - ગમતનું પ્રશિક્ષણ આપવા લાગ્યા છે. આશાસ્પદ ખેલાડીઓને સરકારશ્રી તરફથી સ્કોલરશીપ મળી રહી છે. આથી દેશમાં મોટા પાયે બાળકોને પ્રશિક્ષિત કરવા માટે મોટી સંખ્યામાં પ્રશિક્ષકો તેમજ સ્પોર્ટ્સ ગુરૂઓની જરૂરિયાત ઉભી થઈ છે. ગુજરાત સરકાર તેમજ કેન્દ્ર સરકાર વિવિધ રમતોમાં વિજેતા બનેલ ખેલાડીઓને પ્રોત્સાહન આપી રહી છે. આથી સ્પોર્ટ્સ બિઝનેસ તેમજ સ્પોર્ટ્સ ઇકોનોમિક્સના ક્ષેત્રમાં મોટા પાયા પર રોજગારીની તકો ઉભી થાય તેવી સુખદ સંભાવનાઓ છે.

એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ :

છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી ભારતમાં એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ ઝડપથી વિકસી રહ્યું છે. એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એક્ટિવિટીઝમાં લેન્ડ એડવેન્ચર, વોટર એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ, એરો એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સનો સમાવેશ થાય છે. જેને કારણે એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ એન્ડ ટુરીઝમ, હોસ્પિટાલિટી મેનેજમેન્ટ, એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ ટૂર-ગાઈડ જેવી નવી કારકિર્દીની તકો પેદા થઈ છે. વળી પબ્લિક રીલેશન ઓફિસર્સ, સ્પોર્ટ્સ પ્રમોશનલ કો-ઓર્ડિનેટર તેમજ ટૂર એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશનના વ્યવસાય ક્ષેત્રમાં પણ રોજગારીની તકો વધી રહી છે.

કોર્પોરેટ ક્ષેત્રમાં સ્પોર્ટ્સ :

મોટી કંપનીઓ પોતાની બ્રાંડ અને માર્કેટિંગની ઉત્તેજન આપવા માટે પણ નવા ઉભરતા ખેલાડીઓને સ્પોન્સરશીપ આપે છે. દેશમાં ખેલાડીઓ દ્વારા કરતી જાહેરાતોનો બાળકો અને યુવાનોમાં વધુ પ્રભાવ પડતો હોવાથી રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્પર્ધા સ્પોન્સર કરવામાં

યુવા T₂₀ આપણા ભારત દેશના ઝડપી આર્થિક વિકાસના પરિણામે અગામી 5 વર્ષોમાં દેશમાં જૂના અને નવા મળીને કર્મચારીઓની કુલ સંખ્યા 60 કરોડ થવાની સુખદ સંભાવના છે!

પણ મોટી કંપનીઓ આગળ આવતી જોવા મળી રહી છે.

સ્પોર્ટ્સ ડેટા રિસર્ચ :

સ્પોર્ટ્સ ડેટાને આધારે પૂર્વાનુમાન અને સરખામણી કરવામાં સરળતા રહે છે. આથી ડેટાનું મૂલ્યાંકન અને પૃથ્થકરણ કરી શકે તેવા લોકોની માંગ વધી રહી છે.

સ્પોર્ટ્સ ફોટોગ્રાફી :

જે ફોટોગ્રાફર્સ કે કેમેરામેન તસવીર કે ફોટો દ્વારા લોકોને રમત - ગમતની શ્રેષ્ઠ અને રોમાંચક પળોનો અનુભવ કરાવી શકે છે, તેવાં નિષ્ણાંત કેમેરામેનની માંગ દિન-પ્રતિદિન વધી રહી છે. પરંતુ હવેના સમયમાં સ્પોર્ટ્સ ફોટોગ્રાફી અને વિડીયોગ્રાફીથી આગળ વધીને સ્પોર્ટ્સ એસ્ટેટીક્સ એટલે કે ખેલકૂદ સોન્દર્યશાસ્ત્રની નવી દિશા ખુલી રહી છે. આ વ્યવસાયમાં કોઈ રમત - ગમત સ્પર્ધામાં ડીઝાઈનથી લઈને તેના પ્રસારણ કેપ્શ્યુલનું વિતરણ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. તેનાથી ભારતીય ફૂટબોલ લીગના પ્રસંશકો આપણને અમેરિકા કે યુરોપમાં પણ જોવા મળી શકે છે. જોકે આ માટે ફોટોગ્રાફી અને વિડીયોગ્રાફી ટેકનીકલ જ્ઞાન ઉપરાંત તમારી પાસે રમત - ગમતને વધુ આકર્ષક અને વધુ રોમાંચક બનાવવા માટેની એક વિશિષ્ટ દ્રષ્ટિ હોવી જરૂરી છે.

સ્પોર્ટ્સ ફીટનેશ કન્સલ્ટન્ટ :

સ્પોર્ટ્સ ફીટનેશ કન્સલ્ટન્ટ ખેલાડીઓની હેલ્થ, ફીટનેશ તેમજ ડાયટ અંગે સલાહ આપે છે.

સ્પોર્ટ્સ અમ્બાયર / રેફરી :

દરેક સ્પોર્ટ્સમાં અમ્બાયર / રેફરીની જરૂર રહે છે. જે માટે જે - તે સ્પોર્ટ્સના નિયમની જાણકારી તેમજ નિર્ણય આપવાની ક્ષમતાના વિશિષ્ટ ગુણની આવશ્યકતા રહે છે.

વિશેષતા :

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટીમાં કોઈપણ સ્ત્રી ઉમેદવારની કોઈપણ કોર્સમાં ટ્યુશન ફી લેવામાં આવતી નથી.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, સરકારી કોમર્સ કોલેજ કોમ્પસ, મહાત્મા મંદિર પાસે, યુથ હોસ્ટેલ સામે, ગ - 4 પાસે, સેક્ટર - 15, ગાંધીનગર - 382015.

યુવા T₂₀ નેસકોમના રિપોર્ટ મુજબ વર્ષ 2022 સુધીમાં કુલ રોજગારીના 37% એટલે કે 22.2 કરોડ કર્મચારીઓને પોતાની નોકરી ટકાવી રાખવા માટે નવી સ્કીલ શીખવી પડશે !

ફોન નં. : 079-23288364 / 621 મોબાઈલ નંબર : 9825885193, વેબ સાઈટ :
www.sgsu.edu.in

12. B.Com.(ઓનર્સ) / B.A. (ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ક્ષિએટીવ તેમજ મલ્ટીટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓને ઓફ - બીટ તેમજ વૈશ્વિક કારકિર્દી બનાવવા માટે આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી સાબિત થાય છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ કરતા આ અભ્યાસક્રમની વિદેશોમાં ઘણી ડિમાન્ડ છે.

સંપર્ક : * પંડિત દિનદયાળ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU), રાયસણ, ગાંધીનગર, વેબ સાઈટ : www.sls.pdpu.ac.in * ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510 મોબાઈલ નં. : 909973099 વેબ સાઈટ : www.aurouniversity.edu.in * કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી, 707/1 ઉવારસદ, જિ. ગાંધીનગર - 382422 વેબસાઈટ : www.karnavatiuniversity.com (યાદી અપૂર્ણ છે.)

13. B.B.A. (Hons.) (I.T. + મેનેજમેન્ટ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ઈ-કોમર્સમાં રસ ધરાવનારાઓ તેમજ IT ક્ષેત્રમાં સ્ટાર્ટઅપ કરવા ઇચ્છુકો માટે આ 3 વર્ષની મુદત ધરાવતો આ અભ્યાસક્રમ આદર્શ વિકલ્પ છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતાઓ : I.T. (ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) તેમજ મેનેજમેન્ટ એમ બન્ને વિષયોમાં સ્પેશિયાલાઇઝેશન મળે છે.

સંપર્ક : SEMCOM, વલ્લભવિધાનગર - 388120. (www.semcom.ac.in)

14. B.Voc. (બેચરલ ઓફ વોકેશનલ) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ઝડપથી વ્યવસાયલક્ષી રોજગારી મેળવવા ઇચ્છુકો માટે 3 વર્ષનો આ અભ્યાસક્રમ ઉપયોગી છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : અભ્યાસક્રમ દરમિયાન સ્કોલરશીપ મળે છે.

સંપર્ક : UGC માન્ય કમ્યુનિટી કોલેજો (www.ugc.ac.in) * ટાટા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સોશીયલ સાયન્સ (TISS) ની સ્કૂલ ઓફ વોકેશનલ એજ્યુકેશન (www.sve.tiss.edu)

15. B.I.D. (બેચરલ ઓફ ઇન્ટિરીયલ ડિઝાઇનીંગ) / B.Sc. (ફેશન કમ્યુનિટી) :

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ક્ષિએટીવ વિદ્યાર્થીઓ કે જેઓને ડિઝાઇનીંગ કે એપ્લાર્ડ આર્ટના ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવી હોય.

સંપર્ક : * ધી મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા (એમ.એસ. યુનિવર્સિટી) ફતેહગંજ, વડોદરા - 390002 ફોન નં. : 0265-2795555 વેબ સાઈટ : www.msubaroda.ac.in * વીર

નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, ઉધના મગદલ્લા રોડ, સુરત. * ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510 મોબાઇલ નં. : 909973099 વેબ સાઇટ : www.auruniversity.edu.in

16. B.Sc. (F.C. Sci.) (ફેમિલી એન્ડ કમ્યુનિકેશન સાયન્સ) / B.Sc. (ફુડ એન્ડ ન્યુટ્રિશીયન) :

ધી મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા (એમ.એસ. યુનિવર્સિટી) ફતેહગંજ, વડોદરા - 390002 ફોન નં. : 0265-2795555 વેબ સાઇટ : www.msubaroda.ac.in ખાતે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમો ડિપ્લોમા થી શરૂ કરીને Ph.D. સુધી ચલાવવામાં આવે છે.

17. B.A. ઇન સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ (6 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ : 12 / HSC (10 + 2 પેટર્ન મુજબ) કોઈપણ પ્રવાહમાં કોઈપણ બોર્ડ માંથી કોઈપણ માધ્યમ સાથે પાસ

અભ્યાસક્રમની ફી : વિદ્યાર્થી લાઇઓ માટે ` 10,000/- (વાર્ષિક) અને વિદ્યાર્થીની બહેનો માટે 50%

(SC, ST, SEBC તેમજ અન્ય અનામત કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓને સરકારશ્રીના માપદંડ મુજબ સ્કોલરશીપનો લાભ આપવામાં આવે છે.)

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :

- આ અભ્યાસક્રમ કરતા વિદ્યાર્થીઓને પ્રતિષ્ઠિત ઇન્સ્ટિટ્યૂટ તેમજ કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં ઇન્ટર્નશીપ કરવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે.
- પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ ગુજરાતી માધ્યમ તેમજ અંગ્રેજી માધ્યમમાં ઉપલબ્ધ છે.
- આ અભ્યાસક્રમમાં વિદ્યાર્થીઓએ કરેલા પરફોર્મન્સને આધારે ગુજરાત રાજ્ય પોલીસની ભરતીમાં વધારાના મેરીટ માર્ક્સ આપવામાં આવે છે.
- આ અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની તકો ઝડપથી મળી શકે છે.

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાની વિશેષતા :

- વિદ્યાર્થીલાઇઓ અને વિદ્યાર્થીનીબહેનો માટે અલગ અલગ હોસ્ટેલની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.

યુવા T₂₀ નેસકોમ (IT ઉદ્યોગોનું ટોચનું સંગઠન), ઈવાઈ (અગ્રગણ્ય મલ્ટીનેશનલ ફર્મ) અને એસોચમ (ઉદ્યોગ સંગઠન) ના રિપોર્ટ મુજબ વર્ષ 2022 સુધીમાં આશરે 12.6 કરોડ કર્મચારીઓની નોકરીનો પ્રકાર બદલાઈ જશે !

- સમૃદ્ધ લાયબ્રેરીની સગવડ પ્રાપ્ય છે કે જેમાં ઈન્ટરનલ સિક્યોરીટી, ક્રિમીનોલોજી, ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ, પોલીસ એડ્મિનીસ્ટ્રેશન, લૉ, ફિઝીકલ એજ્યુકેશન જેવા વિષય પર 6600 થી વધુ પુસ્તકો ઉપરાંત ગુજરાતી - અંગ્રેજી સાહિત્ય તેમજ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટેની વાંચન સામગ્રી ઉપલબ્ધ છે. ઉપરાંત 50 થી વધુ સામાયિકો તેમજ લિંગલ અને જસ્ટીસના ઈલેક્ટ્રોનિક ડેટાબેઝની પણ સુવિધા છે.

અભ્યાસક્રમ બાદ પ્રાપ્ત થતી રોજગારીની તકો :

- * ગુજરાત રાજ્ય પોલીસ * GASF * ખાનગી સિક્યોરીટી એજન્સીસ * આર્મ્ડ ફોર્સીસ
- * એનફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટોરેટ * કોર્પોરેટ સેક્ટર્સ * NGOs

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા :

રાજ્યમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા તેમજ શાંતિ અને એખલાસનું વાતાવરણ ટકાવી રાખવા માટે પોલીસ અને સુરક્ષાતંત્ર ખુબજ અગત્યની ભૂમિકા ભજવે છે. આથી ગુજરાત રાજ્યના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ તા. 22/07/2010 ના રોજ રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરી હતી. જે અગાઉ અમદાવાદ ખાતે કેમ્પસ ધરાવતુ હતું. જે હવે 230 એકરના નવા કેમ્પસ - ગાંધીનગર જિલ્લાના, દહેગામ તાલુકાના લવાડ ગામે વૈશ્વિક કક્ષાની સુવિધા સાથે પ્રસ્થાપિત થયેલ છે. યુનિવર્સિટીની સ્થાપના કરી હતી. જે અગાઉ અમદાવાદ ખાતે કેમ્પસ ધરાવતુ હતું. જે હવે 230 એકરના નવા કેમ્પસ - ગાંધીનગર જિલ્લાના, દહેગામ તાલુકાના લવાડ ગામે વૈશ્વિક કક્ષાની સુવિધા સાથે પ્રસ્થાપિત થયેલ છે.

પરીક્ષા પદ્ધતિ :

સેમેસ્ટરદીઠ 600 માર્ક્સ

અભ્યાસક્રમના 3 વર્ષના 6 સેમેસ્ટરના કુલ 3600 માર્ક્સ

સેમેસ્ટરદીઠ 24 ક્રેડિટ

અભ્યાસક્રમના 3 વર્ષના 6 સેમેસ્ટરની કુલ 144 ક્રેડિટ

1 કલાકના થિયોરિટીકલ લેક્ચર્સની દર અઠવાડિયે 1 ક્રેડિટ

2 કલાકના પ્રેક્ટિસની દર અઠવાડિયે 1 ક્રેડિટ

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, પોસ્ટ લવાડ, તા. દહેગામ, જિ. ગાંધીનગર - 382305ફોન નં. : 079-22684222, 079-22683624, 079-22684173

યુવા T₂₀ ભવિષ્યમાં પોલીસ બનવા ઇચ્છુકોએ રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટીના અભ્યાસક્રમો પસંદ કરવા જોઈએ. આવા અભ્યાસક્રમો કરનાર વિદ્યાર્થી ભાઈ - બહેનોને ગુજરાત રાજ્ય પોલીસ ભરતીમાં કેટલાંક વધારાના ગુણ આપવામાં આવે છે !

ફેક્સ નં. : 079-22683762

ઈ-મેઈલ : academicbr@rsu.ac.in

વેબસાઈટ : www.rsu.ac.in

18. ઓપન યુનિવર્સિટીના ના અભ્યાસક્રમો :

ગુજરાત રાજ્યમાં વિદ્યાર્થીઓને I. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU) તેમજ II. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU) એમ બે ઓપન યુનિવર્સિટીઓના વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે.

I. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના ગ્રેજ્યુએશન / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

- (1) B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) / B.A. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ)
- (2) B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લીકેશન)
- (3) B.Ed. (બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન)
- (4) B.Ed. (SE) (બેચલર ઇન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન)
- (5) B.T.S. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ ઇન ટૂરિઝમ સ્ટડીઝ)
- (6) B.L.I.S. (બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ)
- (7) B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશીયલ વર્ક)
- (8) B.P.P. (બેચલર પ્રિપેટોરી પ્રોગ્રામ)
- (9) B.B.A. (રિટેલીંગ)
- (10) B.Sc. (નર્સીંગ પોસ્ટ બેચીક)

ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

- (1) ડિપ્લોમા ઇન કમ્પ્યુટર ઇન્ટિગ્રેટેડ મેન્યુફેક્ચરીંગ (DCIM)
- (2) ડિપ્લોમા ઇન ક્વિએટીવ રાઈટીંગ ઇન ઇંગ્લીશ (DCE)

યુવા T₂₀ એક રીસર્ચ રીપોર્ટ મુજબ વર્ષ 2022માં 5.5 કરોડ કર્મચારીઓ એવી નોકરીઓ કરતા હશે, કે જેનું હાલમાં અસ્તિત્વ જ નથી !

- (3) ડિપ્લોમા ઇન ક્રિએટીવ રાઈટીંગ ઇન હિન્દી (DCH)
- (4) ડિપ્લોમા ઇન ડેરી ટેકનોલોજી (DDT)
- (5) ડિપ્લોમા ઇન અરલી ચાઈલ્ડહૂડ કેર એન્ડ એજ્યુકેશન (DECE)
- (6) ડિપ્લોમા ઇન HIV એન્ડ ફેમેલી એજ્યુકેશન (DAFE)
- (7) ડિપ્લોમા ઇન ન્યુટ્રીશીયન એન્ડ હેલ્થ એજ્યુકેશન (DNHE)
- (8) ડિપ્લોમા ઇન રિટેલીંગ (DIR)
- (9) ડિપ્લોમા ઇન ટૂરિઝમ સ્ટડીઝ (DTS)
- (10) ડિપ્લોમા ઇન વેલ્યુએડેડ પ્રોડક્સ ફ્રોમ ફૂડ્સ એન્ડ વેજિટેબલ્સ (DVAPFV)

ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

- (1) સર્ટિફિકેટ ઇન કન્ઝ્યુમર્સ પ્રોટેક્શન (CCP)
- (2) સર્ટિફિકેટ ઇન ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ (CDM)
- (3) સર્ટિફિકેટ ઇન એન્વાયરમેન્ટલ સ્ટડીઝ (CES)
- (4) સર્ટિફિકેટ ઇન ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રીશીયન (CFN)
- (5) સર્ટિફિકેટ ઇન ગાઈડન્સ (CIG)
- (6) સર્ટિફિકેટ ઇન હેલ્થકેર વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ (CHCWN)
- (7) સર્ટિફિકેટ ઇન HIV એન્ડ ફેમેલી એજ્યુકેશન (CAFE)
- (8) સર્ટિફિકેટ ઇન હુમન રાઈટ્સ (CHR)
- (9) સર્ટિફિકેટ ઇન ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી (CIT)
- (10) સર્ટિફિકેટ ઇન લીટરસી પ્રોગ્રામ (CLP)
- (11) સર્ટિફિકેટ ઇન ન્યુટ્રીશીયન એન્ડ ચાઈલ્ડ કેર (CNCC)
- (12) સર્ટિફિકેટ ઇન પરફોર્મીંગ આર્ટ્સ - ભરતનાટ્યમ્ (CPABN)
- (13) સર્ટિફિકેટ ઇન પરફોર્મીંગ આર્ટ્સ - કથક (CPAKT)

યુવા T₂₀ વર્ષ 1876 માં જન્મેલા વિદ્યાગૌરી નિલકંઠ વર્ષ 1901 માં ગુજરાત રાજ્યના સૌપ્રથમ મહિલા ગ્રેજ્યુએટ બનેલા ! જેમની પાંચેય પુત્રીઓ કેમ્બ્રિજના પણ ગ્રેજ્યુએટ બનેલા !

- (14) સર્ટિફિકેટ ઇન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ - થિયેટર આર્ટ્સ (CPATHA)
- (15) સર્ટિફિકેટ ઇન ડ્રલ ડેવલપમેન્ટ (CRD)
- (16) સર્ટિફિકેટ ઇન ટિચીંગ ઇંગ્લીશ એઝ એ સેકન્ડ લેંગ્વેજ (CTE)
- (17) સર્ટિફિકેટ ઇન ટૂરીઝમ સ્ટડીઝ (CTS)
- (18) સર્ટિફિકેટ ઇન વિઝ્યુઅલ આર્ટ્સ - એપ્લાઈડ આર્ટ્સ (CVAA)
- (19) સર્ટિફિકેટ ઇન વિઝ્યુઅલ આર્ટ્સ - પેઇન્ટીંગ્સ (CVAP)
- (20) સર્ટિફિકેટ પ્રોગ્રામ ઇન લેબોરેટરી ટેકનીક્સ (CPLT)
- (21) સર્ટિફિકેટ પ્રોગ્રામ ઇન ટીચીંગ પ્રાયમરી સ્કૂલ મેથેમેટીક્સ (CTPM)

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, નીરમા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીની સામે,
એસ.જી, હાઈવે, છારોડી, અમદાવાદ.

II. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ગ્રેજ્યુએશન / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

(1) B.A. (બેચલર ઓફ આર્ટ્સ) : (કોડ B.A.)

જેમાં સંસ્કૃત, હિન્દી, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સમાજશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ, રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ તેમજ અર્થશાસ્ત્ર જેવા વિષયો મુખ્ય વિષય તરીકે લઈ શકાય છે.

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ **અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ :** 98

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : BAOU / IGNOU માંથી B.P.P. અથવા ધોરણ 12 પાસ અથવા ધોરણ 10 + ડિપ્લોમા / PTC / ITI

અભ્યાસક્રમની ફી : લાઈઓ માટે ` 1,800 , બહેનો માટે ` 1,200 વાર્ષિક

(2) B.Com. (બેચલર ઓફ કોમર્સ) : (કોડ B.Com.)

જેમાં ધંધાકીય સંચાલન, એકાઉન્ટિંગ એન્ડ ફાઈનાન્સ તેમજ કમ્પ્યુટર એકાઉન્ટિંગ જેવા વિષયો મુખ્ય વિષય તરીકે લઈ શકાય છે.

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 103

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

(3) B.B.A. (બેચલર ઇન બિઝનેસ એડ્મીનીસ્ટ્રેશન) : (કોડ B.B.A.)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 86 (થિયરી) અને 10 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટરલીઠ ` 4,000

(4) B.B.A. ઇન હોટલ એન્ડ ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ : (કોડ BBAHT)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 84 (થિયરી) અને 14 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 22,000

(5) B.B.A. ઇન ઇન્સ્યોરન્સ એન્ડ બેન્કિંગ : (કોડ BBAIB)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 96 (થિયરી) અને 2 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 8,000

(6) B.B.A. ઇન એર ટ્રાવેલ મેનેજમેન્ટ : (કોડ BBAAT)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 98 (થિયરી) અને 4 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 15,000

(7) B.C.A. (બેચલર ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) : (કોડ BCA)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 76 (થિયરી) અને 28 (પ્રેક્ટિકલ)

યુવા T₂₀ વર્ષ 1892માં જન્મેલા શ્રી નગીનદાસ એમ. શાહ સૌથી નાની ઉંમરે (26 વર્ષ) સ્ટાર રૅન્કલર થનારા પહેલા ગુજરાતી આચાર્ય હતા ! તેઓ ન્યૂ પૂના કોલેજના આચાર્ય હતા ...

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 7,000

(8) B.B.A. (મલ્ટીમીડિયા) : (કોડ BCAMUL)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 72 (થિયરી) અને 8 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 15,000

(9) B.M.G. and A (બેચલર ઇન મીડિયા, ગ્રાફિક્સ એન્ડ એનીમેશન : (કોડ BMGA)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 86 (થિયરી) અને 8 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 10,000

(10) B.C.A. ઇન ડિઝાઇન (એનીમેશન, ગ્રાફીક્સ, UI / UX) : (કોડ BCADES)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 15,000

(11) B.Ed. (બેચલર ઓફ ગ્રેજ્યુએશન) : (કોડ B.Ed.)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 2 વર્ષ મહત્તમ 5 વર્ષ

અભ્યાસક્રમનું માધ્યમ : ગુજરાત

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી સાયન્સ / કોમર્સ / આર્ટ્સ સ્ટ્રીમમાંથી લઘુત્તમ 50% ગુણ સાથે સ્નાતક / અનુસ્નાતક અથવા ઇજનેરી / તકનિકી વિદ્યાશાખામાંથી ગણિત અને વિજ્ઞાન મુખ્ય વિષયો સાથે લઘુત્તમ 55% ગુણ સાથે સ્નાતક / અનુસ્નાતક (S.C. / S.T. માટે 5% છૂટછાટ) અથવા N.C.T.E. ની શૈક્ષણિક સંસ્થામાંથી સ્નાતક, ડિપ્લોમા (P.T.C. / D.Ed. / D.E.I.D.) હોય તેવા નોકરીમાં કાર્યરત શિક્ષકો.

યુવા T₂₀ જિંદગીમાં સતત હસતા રહેવાથી 1 વર્ષનું, પ્રાણીઓને પ્રેમ કરવાથી 2 વર્ષનું, સમયસર ભોજન કરવાથી 3 વર્ષનું, નિયમીત કસરત કરવાથી 4 વર્ષનું જ્યારે પોઝિટીવ એટીટ્યૂડ રાખવાથી 9 વર્ષ સુધીનું આયુષ્ય વધી શકે છે !

અભ્યાસક્રમનું પ્રવેશ પરીક્ષા : 100 માર્ક્સની (સામાન્ય જ્ઞાન - 50 અને વિષય 50)

અભ્યાસક્રમનું પાસીંગનું ધોરણ : સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નપત્રમાં 40% અને પ્રાયોગિકમાં 50%

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર દિઠ - ` 20,000

(12) B.Ed. (સ્પેશ્યલ એજ્યુકેશન) : (કોડ SP.B.Ed.)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 2.5 વર્ષ (5 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમનું માધ્યમ : ગુજરાતી

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પરીક્ષા : 100 માર્ક્સની

અભ્યાસક્રમની ફી : વાર્ષિક ` 60,000

અભ્યાસક્રમનું પાસીંગનું ધોરણ : સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નપત્રમાં 40% અને પ્રાયોગિકમાં 50%

(13) B.L.I.S. (બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફર્મેશન સાયન્સ) : (કોડ BLIS)

અભ્યાસક્રમની મુદત : લઘુત્તમ 1 વર્ષ, મહત્તમ 4 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 36

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીની સ્નાતક પદવી અથવા વ્યાવસાયિક સ્નાતક જેવાં કે બેચલર ઓફ એન્જિનિયરીંગ - ફાર્મસી, કાયદાના સ્નાતક વગેરે

અભ્યાસક્રમની ફી : લાઇ માટે ` 6,100 અને બહેનો માટે ` 4,300

અભ્યાસક્રમનું પાસીંગનું ધોરણ : 40%

મૂલ્યાંકન : સ્વાધ્યાય કાર્યોને સતત મૂલ્યાંકન 30%, સત્રાંત પરીક્ષા 70%

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

- (1) M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ ઇન ઇંગ્લીશ) (કોડ : MEG)
 - (2) M.A. (હિન્દી) (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ ઇન હિન્દી) (કોડ : MHD)
 - (3) M.A. (સમાજશાસ્ત્ર) (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ ઇન સોશીયોલોજી) (કોડ : MSO)
 - (4) M.A. (ગુજરાતી) (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ ઇન ગુજરાતી) (કોડ : MGT)
- ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમો માટે

લઘુત્તમ લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીની સ્નાતક પદવી અથવા વ્યાવસાયિક પદવી

અભ્યાસક્રમની મુદત : લઘુત્તમ 2 વર્ષ અને મહત્તમ 6 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની ફી : લાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ ` 3,800, બીજા વર્ષ ` 3,700

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ ` 2,700, બીજા વર્ષ ` 2,600

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 32

અભ્યાસક્રમનું પાસીંગ ધોરણ : 40%

મૂલ્યાંકન : સ્વાધ્યાય કાર્ય મૂલ્યાંકન - 30%, સત્રાંત પરીક્ષા - 70%

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા (PGD)

કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

(1) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન બીઝનેસ એડમીનીસ્ટ્રેશન (કોડ : PGDBA)

(2) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન ફાઈનાન્સ (કોડ : PGDF)

(3) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન માર્કેટીંગ (કોડ : PGDM)

(4) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન હુમન રિસોર્સ (કોડ : PGDHR)

(5) પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન ડિપ્લોમા ઈન ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન (કોડ : PGDDE)

ઉપરોક્ત તમામ અભ્યાસક્રમો માટે

લઘુત્તમ લાયકાત : માન્ય યુનિવર્સિટીની સ્નાતક પદવી

અભ્યાસક્રમની મુદત : લઘુત્તમ 1 વર્ષ અને મહત્તમ 4 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની ફી : પ્રથમ 4 અભ્યાસક્રમો માટે સેમેસ્ટર ફી ` 7,500

5 માં અભ્યાસક્રમમાં લાઈઓ માટે ` 1,700 અને બહેનો માટે ` 1,200

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : પ્રથમ 4 અભ્યાસક્રમો માટે 32, પાંચમા અભ્યાસક્રમ માટે 30

યુવા T₂₀ ભારતના જ નહીં પણ સમગ્ર દક્ષિણ એશિયાના સૌ પ્રથમ મહિલા ડૉક્ટર આનંદીબાઈ જોશી હતા, જેમણે 11 માર્ચ 1886 માં પાશ્ચાત્ય ચિકિત્સામાં M.D.ની ડિગ્રી પેન્સિલ્વેનિયા મેડિકલ કોલેજમાંથી મેળવી હતી !

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના **ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :**

(1) ડિપ્લોમા ઇન બીઝનેસ એડ્મિનિસ્ટ્રેશન : (કોડ DBA)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 1 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 30 (થિયરી) અને 2 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : BAOU / IGNOU માંથી B.P.P. અથવા ધોરણ 12 પાસ અથવા ધોરણ 10 + ડિપ્લોમા / PTC / ITI

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર ફી ` 4,000

(2) ડિપ્લોમા ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન : (કોડ DCA)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 1 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 28 (થિયરી) અને 12 (પ્રેક્ટિકલ)

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર ફી ` 7,000

(3) ડિપ્લોમા ઇન ક્રિએટીવ રાઈટીંગ ઇન હિન્દી : (કોડ DCH)

અભ્યાસક્રમની મુદત : લઘુત્તમ 1 વર્ષ, મહત્તમ 4 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 20

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : ભાઈઓ માટે ` 2,600 અને બહેનો માટે ` 1,800

(4) ડિપ્લોમા ઇન ફાઈનાન્સીયલ મેનેજમેન્ટ : (કોડ DFM)

અભ્યાસક્રમની મુદત : લઘુત્તમ 1 વર્ષ, મહત્તમ 4 વર્ષ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 32

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : ભાઈઓ માટે ` 2,200 અને બહેનો માટે ` 1,600

(5) ડિપ્લોમા ઇન એડવાન્સ કોસ્ટ એકાઉન્ટીંગ : (કોડ DACA)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(6) ડિપ્લોમા એડવાન્સ એકાઉન્ટીંગ : (કોડ DAA)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(5) ડિપ્લોમા ઈન એડવાન્સ કોસ્ટ એકાઉન્ટીંગ : (કોડ DACA)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(6) ડિપ્લોમા એડવાન્સ એકાઉન્ટીંગ : (કોડ DAA)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(7) ડિપ્લોમા ઈન ઈન્સ્યોરન્સ : (કોડ DIN)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(8) ડિપ્લોમા ઈન ઓપરેશન : (કોડ DOR)

અભ્યાસક્રમની વિગતો ઉપર મુજબ

(9) ડિપ્લોમા ઈન મધર એન્ડ ચાઇલ્ડ હેલ્થ એન્ડ ફેમીલી વેલફેર : (કોડ DMCH)

અભ્યાસક્રમની મુદત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 24

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : ભાઈઓ માટે ` 5,200 અને બહેનો માટે ` 3,600

(10) ડિપ્લોમા ઈન ઈન ડ્રરલ હેલ્થ : (કોડ DVHW)

અભ્યાસક્રમની મુદત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 24

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : ભાઈઓ માટે ` 4,200 અને બહેનો માટે ` 2,900

(11) ડિપ્લોમા ઈન સંસ્કૃત લેંગ્વેજ : (કોડ DSL)

અભ્યાસક્રમની મુદત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની કુલ ક્રેડિટ : 16

અભ્યાસક્રમની લઘુત્તમ લાયકાત : ઉપર મુજબ

અભ્યાસક્રમની ફી : ભાઈઓ માટે ` 2,200 અને બહેનો માટે ` 1,600

યુવા T₂₀ પ્રાચીન યુગની નાલંદા વિદ્યાપીઠ 1,500 થી વધુ અધ્યાપકો ધરાવતી હતી. શિક્ષક - વિદ્યાર્થીનો ગુણોત્તર 1:9 ધરાવતી આ યુનિવર્સિટીનું શિક્ષણ વિનામૂલ્યે અપાતું !

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

- (1) સર્ટિફિકેટ ઇન ફ્લૂ એન્ડ ન્યૂટ્રીશન
- (2) સર્ટિફિકેટ ઇન કમ્પ્યૂટીંગ
- (3) સર્ટિફિકેટ ઇન ટૂરિઝમ માર્કેટિંગ
- (4) સર્ટિફિકેટ ઇન ટૂરિઝમ મેનેજમેન્ટ
- (5) સર્ટિફિકેટ ઇન ચાઇલ્ડકેર એન્ડ ડેવલપમેન્ટ
- (6) સર્ટિફિકેટ ઇન પર્સનલ કમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર
- (7) સર્ટિફિકેટ ઇન ટીચિંગ ઓફ ઇંગ્લિશ,
- (8) સર્ટિફિકેટ ઇન એન્વાયરમેન્ટ સ્ટડીઝ
- (9) સર્ટિફિકેટ ઇન કોમ્યુનિકેશન સ્કીલ્સ ઇન ઇંગ્લિશ : લેવલ -1
- (10) સર્ટિફિકેટ ઇન કમ્પ્યુટર કન્સેપ્ટ્સ
- (11) સર્ટિફિકેટ ઇન ટ્રેડિશનલ બર્થ અન્ટેન્ડન્સ
- (12) સર્ટિફિકેટ ઇન બેટર પેરન્ટહુડ
- (13) સર્ટિફિકેટ ઇન યોગ વિજ્ઞાન
- (14) સર્ટિફિકેટ ઇન નેચરોપેથી
- (15) સર્ટિફિકેટ ઇન હુમન રાઇટ્સ
- (16) સર્ટિફિકેટ ઇન એન્વાયરમેન્ટ અવેરનેસ
- (17) સર્ટિફિકેટ ઇન ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર લાઇફ એન્ડ થ્રોટ્સ
- (18) સર્ટિફિકેટ ઇન આંગણવાડી કાર્યકર્તા
- (19) સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમ NGO મેનેજમેન્ટ

ઉપરાંત ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાં મુખ્યત્વે ચાર શાખાઓ (1) સ્કૂલ ઓફ એજ્યુકેશન, ડિસટન્સ એજ્યુકેશન એન્ડ એજ્યુકેશનલ ટેકનોલોજી, (2) સ્કૂલ ઓફ કમ્પ્યુટર સાયન્સ, (3) સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ ઓફ મેનેજમેન્ટ અને (4) સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીસ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સ આપેલી છે. જે અતંર્ગત M.Phil તેમજ Ph.D. અભ્યાસક્રમની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.

જેમાં (1) સ્કૂલ ઓફ એજ્યુકેશન, ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન એન્ડ એજ્યુકેશનલ ટેકનોલોજી અંતર્ગત ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન તેમજ એજ્યુકેશન વિષયોમાં M.Phil તેમજ Ph.D. નો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.(2) સ્કૂલ ઓફ કમ્પ્યુટર સાયન્સ અંતર્ગત કમ્પ્યુટર સાયન્સ તેમજ ઇન્ફોર્મેશન કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી વિષયોમાં M.Phil તેમજ Ph.D. નો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

(3) સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ ઓફ મેનેજમેન્ટ અંતર્ગત કોમર્સ તેમજ મેનેજમેન્ટ વિષયોમાં M.Phil તેમજ Ph.D. નો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

(4) સ્કૂલ ઓફ હુમેનિટીસ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સ અંતર્ગત ઇંગ્લીશ, ઇંગ્લીશ લેંગ્વેજ ટીચીંગ, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ઇતિહાસ, લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ, માસ કમ્યુનિકેશન, પોલિટિકલ સાયન્સ, ઇકોનોમિક્સ, સોશિયોલોજી, સોશિયલ વર્ક વિષયોમાં M.Phil તેમજ Ph.D. નો અભ્યાસક્રમ ચાલે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, ‘જ્યોર્તિમય’ પરિસર, શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે,એસ.જી. હાઇ-વે, છારોડી, અમદાવાદ -382481.

વેબસાઇટ : www.baou.edu.in

ઇ-મેઇલ : kmro@baou.edu.in

ફોન નં. : 2717297170

મોબાઇલ : 9376986522, 9978408584

ટોલ ફ્રી નંબર : 1800 233 1020

B. 4 કે 5 વર્ષીય ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમો :

1. M.B.A. (માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડ્મીનીસ્ટ્રેશન) :

સંપર્ક : કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ * કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભૂજ * ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા * કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય (યાદી અપૂર્ણ છે.)

2. M.Sc. (C.A.I.T.) (M.Sc. ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી) :

સંપર્ક : * કે.એસ. સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી અમદાવાદ-9 * I.T. ભવન હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી પાટણ-384265 * વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ઉધના મગદલ્લા રોડ, સુરત-395007 * I.T. ભવન સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી રાજકોટ * શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી ભૂજ * ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી અમદાવાદ * ગણપત યુનિવર્સિટી ખેરવા * ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510 મોબાઇલ નં. : 909973099 વેબ સાઇટ : www.aurouniversity.edu.in (યાદી અપૂર્ણ છે.)

3. B.Com. + LL.B / B.A. + LL.B. / B.B.A. + LL.B. :

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓ : * નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી * ગુજરાત નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી * એમ.એસ. યુનિવર્સિટી * નિરમા યુનિવર્સિટી * કર્ણાવતી યુનિવર્સિટી * આરો યુનિવર્સિટી * GLS યુનિવર્સિટી (યાદી અપૂર્ણ છે.) CLAT ની પરીક્ષા પાસ કરનારને આ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મળે છે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ : www.clat.ac.in નો સંપર્ક કરવો.

4. M.Com. (માસ્ટર ઓફ કોમર્સ) :

સંપર્ક : S.D. સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ, તેમજ રાજ્યની કેટલીક યુનિવર્સિટીઓ.

5. M.A.M. (માસ્ટર ઓફ એપ્લાઈડ મેનેજમેન્ટ) :

સંપર્ક : ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

વેબસાઈટ : www.mammca.ac.in

6. M.Sc. (એક્યુરિયલ સાયન્સ)

સમગ્ર ભારત વર્ષમાં પ્રોફેશનલ એક્યુરીઝની સંખ્યા માત્ર હજારોમાં છે. અને આખા દેશમાં આ માટેનું શિક્ષણ પૂરી પાડતી સંસ્થાઓ પણ પૂરી વીસ પણ નથી, ત્યારે આ અભ્યાસક્રમ અંગે જાગૃતતા ફેલાય તે જરૂરી છે. એક્યુરલ સાયન્સ બેંકો, વીમા કંપનીઓ, ફાયનાન્સ કંપનીઓ, શેર માર્કેટ વગેરેમાં સારા પેકેજથી એન્ટ્રી મેળવવા માટે લાલ જાજમ બીછાવીને તૈયાર કરેલા પ્રવેશ દ્વાર છે.

‘એક્યુરિયલ સાયન્સ’ એ નવો વિષય હોવાથી સૌ પ્રથમ ‘એક્યુરિયલ સાયન્સ’ના અર્થ, કાર્ય વગેરે રૂપી પરિચય મેળવી લઈએ.

એક્યુરિયલ સાયન્સનો અર્થ :

‘ગણિત શાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્રની મદદથી ધંધાના કે કોઈપણ પ્રકારના જોખમો (રિસ્ક) ની ગણતરી કરીને તેની મદદથી ધંધા કે જે - તે વિષયની આસપાસના નાણાંકીય (ફાઈનાન્સીયલ) ઈસ્યુને હલ કરવાની પ્રક્રિયા એટલે એક્યુરલ સાયન્સ.’

એક્યુરલ્સનું કાર્ય :

1. એક્યુરલ્સની સૌથી વધુ જરૂર ઈન્સોરન્સ સેક્ટર તેમજ બેન્કિંગ - ફાઈનાન્સ સેક્ટરમાં રહે છે. જીવનવીમો ઉતારવા ઈચ્છુકને વીમા કંપનીનો એજન્ટ તેની ઉંમર, વજન, ઊંચાઈ, આર્થિક ક્ષમતાને લગતા પ્રશ્નો પૂછીને પોતાની પાસે રેડી રેકનર સ્વરૂપે તૈયાર ટૂલ્સમાંથી જૂદા - જૂદા પ્લાનની ભલામણ કરે છે. આવા પ્લાન એક્યુરલ્સ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા હોય છે.

2. બેન્કિંગ તેમજ ફાઇનાન્સ સેક્ટર્સમાં વિવિધ પ્રકારના ડેટાઓનું એનાલિસીસ કરીને, 'ટાઇમ વેલ્યુ ઓફ મની' શોધવાનું અગત્યનું કાર્ય એકચૂરત્સ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
3. શેર બજારમાં સંભવિત ગ્રાહકોને જોખમોની જાણકારી આપતા 'સબ્જેક્ટ ટુ માર્કેટ રિસ્ક' તૈયાર કરવાનું નૈતિક તેમજ કઠિન કાર્ય પણ એકચૂરત્સના માથે છે.
4. વિવિધ ફિલ્ડના રિસ્કનું એસેસમેન્ટ કરી, ક્રેડિટ રેટિંગ આપીને ઇન્વેસ્ટર્સને સાચુ માર્ગદર્શન પૂરુ પાડવાનું કાર્ય પણ એકચૂરત્સનું છે.
5. બેન્કિંગ, ફાઇનાન્સ, ઇન્સ્યોરન્સ, હેલ્થ કેર જેવા વિવિધ ફિલ્ડની માર્કેટિંગ ટીમના સૈનિકોને ટૂલ્સ રૂપી હથિયારથી સજ્જ કરવાનું કાર્ય નાણાંકીય ક્ષેત્રના સેનાપતિ તરીકે એકચૂરત્સનું જ છે.
6. ઇન્સ્યોરન્સ કંપનીઓ, હેલ્થકેર ઇન્ડસ્ટ્રીઝ, બેન્કિંગ સેક્ટર્સ, ફાઇનાન્સ કંપનીઓ, નોન-બેન્કિંગ ફાઇનાન્સ કંપનીઓની વ્યૂહરચનાઓ (સ્ટ્રેટેજી) તૈયાર કરવાનું બૌદ્ધિક પ્રકારનું કાર્ય કરવાની જવાબદારી પણ નિભાવતા હોય છે.

અભ્યાસક્રમની પદ્ધતિ :- થિયોરીટીકલ એન્ડ પ્રેક્ટિકલ

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :-

- રાજ્યની યુનિવર્સિટી દ્વારા ચલાવાતો આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં પ્રથમ અને એકમાત્ર છે.
- આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ કરનારાઓની માંગ દેશમાં જ નહીં, પણ વિદેશોમાં પણ છે.
- પસ્તુત અભ્યાસક્રમમાં મેથેમેટિક્સ, સ્ટેટેસ્ટિક્સ, ઇકોનોમીક્સ ઉપરાંત સોફ્ટવેર અંગેના પ્રેક્ટિકલ્સનો પણ સમાવેશ થાય છે.
- આ અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ, વ્યાવસાયિક રીતે ઇન્સ્ટિટ્યૂટ એન્ડ ફેકલ્ટી ઓફ એકચૂરિઝ (IOFA), U.K., અથવા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ એકચૂરિઝ, ઇન્ડિયાની પરીક્ષા આપીને પ્રોફેશનલ એકચૂરિઅલ બની શકાય છે.
- આ અભ્યાસક્રમની ફી પ્રમાણમાં વાજબી છે. તેમજ અભ્યાસક્રમના અંતે ગુજરાતી રાજ્યની સૌથી મોટી અને સૌથી જુની યુનિવર્સિટીઓમાંથી એક એવી ગુજરાત યુનિવર્સિટીનો પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન પ્રાપ્ત થાય છે.

યુવા T₂₀ પ્રાચીન યુગની નાલંદા વિદ્યાપીઠમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી પડતી, જેનું પરિણામ આશરે 20% આવતું !

અભ્યાસક્રમની મુદત : 5 વર્ષ (10 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમની કુલ બેઠકો : 60

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની **લઘુત્તમ લાયકાત :** ધોરણ : 12 / HSC (10+2 ની પેટર્નથી) કોઈપણ પ્રવાહ / કોઈપણ માધ્યમ / કોઈપણ બોર્ડમાંથી મેથેમેટિક્સ / સ્ટેટેસ્ટીક્સ / એકાઉન્ટન્સી / ફિઝીક્સ / કેમેસ્ટ્રી / બાયોલોજી પૈકીના કોઈપણ વિષય સાથે પાસ થનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓ.

અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પદ્ધતિ : મેરીટ પ્રમાણે

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર દીઠ ` 37,600/-

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સ, સ્કૂલ ઓફ સાયન્સ,

ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - 380009.

ઈ-મેઈલ : actuarialsciencemsc@gujaratuniversity.ac.in

ફોન નં : 079-26301154

7. M.Sc. (ડેટા સાયન્સ)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 5 વર્ષ (10 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમની કુલ બેઠકો : 60

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની **લઘુત્તમ લાયકાત :** ધોરણ : 12 / HSC (10+2 ની પેટર્નથી) કોઈપણ પ્રવાહ / કોઈપણ માધ્યમ / કોઈપણ બોર્ડમાંથી મેથેમેટિક્સ / સ્ટેટેસ્ટીક્સ / એકાઉન્ટન્સી / ફિઝીક્સ / કેમેસ્ટ્રી / બાયોલોજી પૈકીના કોઈપણ વિષય સાથે પાસ થનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓ.

અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પદ્ધતિ : મેરીટ પ્રમાણે

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર દીઠ ` 37,600/-

યુવા T₂₀ વર્ષ 1915માં ભારતના વાઈસરોયનો માસિક પગાર ` 21,000/- નો હતો, જે તે સમયના ઈંગ્લેન્ડના વડાપ્રધાનના માસિક પગાર ` 5450/- કરતા ચાર ગણો વધુ હતો !

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સ, સ્કૂલ ઓફ સાયન્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - 380009.

ઈ-મેઈલ : datasciencemsc@gujaratuniversity.ac.in

ફોન નં : 079-26301154

8. M.Sc. (A.I. - આર્ટિફિસિયલ ઇન્ટેલિજન્સ)

અભ્યાસક્રમ ની મુદત : 5 વર્ષ (10 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમ કુલ બેઠકો : 60

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ : 12 / HSC (10+2 ની પેટર્નથી) કોઈપણ પ્રવાહ / કોઈપણ માધ્યમ / કોઈપણ બોર્ડમાંથી મેથેમેટિક્સ / સ્ટેટેસ્ટીક્સ / એકાઉન્ટન્સી / ફિઝીક્સ / કેમેસ્ટ્રી / બાયોલોજી પૈકીના કોઈપણ વિષય સાથે પાસ થનાર તમામ વિદ્યાર્થીઓ.

અભ્યાસક્રમની પ્રવેશ પદ્ધતિ : મેરીટ પ્રમાણે

અભ્યાસક્રમની ફી : સેમેસ્ટર દીઠ ` 37,600/-

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ મેથેમેટિક્સ, સ્કૂલ ઓફ સાયન્સ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, નવરંગપુરા, અમદાવાદ - 380009.

ઈ-મેઈલ : aimlmsc@gujaratuniversity.ac.in

ફોન નં : 079-26301154

9. M.P.A. (માસ્ટર ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ)

ગુજરાત રાજ્યની સૌથી મોટી અને જાણીતી યુનિવર્સિટી એવી ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ 2011માં પોતાનો જ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સનો અલગ ડિપાર્ટમેન્ટ સ્થાપ્યો છે, જેનું નામ છે - 'ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ'. જેમાં 2 વર્ષના ફુલ ટાઈમ માસ્ટર ડિગ્રી આપતો અભ્યાસક્રમો તેમજ ત્રણ માસના ટૂંકાગાળાના સર્ટીફિકેટ કોર્સીસ ઉપલબ્ધ હતા. તાજેતરમાં ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ દ્વારા ધોરણ 12 પછી 5 વર્ષના ઇન્ટિગ્રેટેડ કોર્સીસ તેમજ M.Phil અને Ph.D. ના કોર્સીસ શરૂ કર્યા છે. જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

M.P.A. માં કુલ ત્રણ મુખ્ય ક્ષેત્રોમાં નીચે મુજબના વિષયોમાં માસ્ટર ડિગ્રી ઉપલબ્ધ છે.

સંગીત :MPA in Hindustani Vocal, MPA in Percussion, MPA in Non-percussion

નૃત્ય : MPA in Kathak, MPA in Bharat Natyam,

નાટક :MPA in Theatre

(જેમાં ઈન્ડિયન ટ્રેડીશનલ, મોડર્ન થિયેટર અને વેસ્ટર્ન થિયેટરનો સમાવેશ થાય છે.)

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત : HSC / ધોરણ 12 કોઈપણ પ્રવાહમાંથી માન્ય એજ્યુકેશનલ બોર્ડમાંથી 10 + 2 પેટર્નમાં પાસ

અભ્યાસક્રમની મુદત : કુલ 5 વર્ષ જેમાં 3 વર્ષ બાદ B.P.A. અને 5 વર્ષ પછી M.P.A ની ડિગ્રી મળે છે.

અભ્યાસક્રમનો સમય :સોમવારથી શનિવાર બપોરે 1 થી 5

અભ્યાસક્રમ માટે ઉપલબ્ધ બેઠકોની સંખ્યા :

- Vocal - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
 - Percussion - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
 - Non-Percussion - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
 - કથક - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
 - ભરતનાટ્યમ્ - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
 - થિયેટર / નાટક - બેચ દિઠ મહત્તમ 30 વિદ્યાર્થીઓ
- કુલ મહત્તમ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા 180

અભ્યાસક્રમ માટેની ફેકલ્ટીઝ :

પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમના કો-ઓર્ડીનેટર અને ફાઉન્ડર ડિરેક્ટર શ્રીમતી વિરાજ અમર ભટ્ટ પ્રખ્યાત શાસ્ત્રીય સંગીત ગાયિકા છે. તાલવાદ્ય (તબલા, પખાવજ) માટે હેતલ મહેતા જોશી,

યુવા T20 ગુજરાત યુનિવર્સિટીના સંગીત, નૃત્ય, નાટકના અભ્યાસક્રમોમાં MPA ની ડિગ્રી આપવામાં આવે છે, જ્યારે આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્સીના અભ્યાસક્રમોમાં પણ MPAની ડિગ્રી આપવામાં આવે છે ! છેને સંગીતના સૂર અને આંકડાઓનો મધુર સંગમ !!!

મુંજાલ મહેતા તંતુ વાદ્ય (વાયોલીન, સીતાર) માટે મંજુ મહેતા, નૃત્ય માટે ઈશીરા પરીખ, ચંદન ઠાકોર, બીજોય શીવરામ, વૈભવ આરેકર, નાટક / અભિનય માટે ચિંતન પંડ્યા, પ્રો. ડૉ. મહેશ ચંપકલાલ વગેરે ઉપરાંત તપન અંજારીયા, શ્રમા શાહનો પણ સમાવેશ થાય છે.

પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમમાં 'ગુરુ - શિષ્ય પરંપરા'ના ભાગરૂપે હિન્દુસ્તાની શાસ્ત્રીય સંગીત ગાયન / વાદન માટે પદ્મભૂષણ પંડિત રાજન - સાજન મિશ્રા તેમજ નૃત્ય ગુરુ તરીકે સુશ્રી સાશ્વતી સેન તેમજ અભિનય ગુરુ તરીકે જાણીતા કલાકારો, વિદ્યાર્થીઓને વર્ષમાં બે વાર પાંચ - પાંચ દિવસના વર્કશોપ કરાવવા માટે ખાસ હાજરી આપે છે. તેટલું જ નહીં, પણ પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમમાં ગુરુ - શિષ્ય પરંપરાનો એક વિષય પણ શીખવવામાં આવે છે !

અભ્યાસક્રમના વિષયવસ્તુ :

- MPA in Hindustani Vocal
જેમાં ઉત્તર ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીત - વાદન અને ગાયનનો સમાવેશ થાય છે.
- MPA in Percussion
જેમાં તાલવાદ્ય જેવાં કે તબલા અને પખાવાજનો સમાવેશ થાય છે.
- MPA in Non-percussion
જેમાં તંતુવાદ્ય જેવાંકે વાયોલીન અને સીતારનો સમાવેશ થાય છે.
- MPA in Kathak
જેમાં કથક નૃત્ય શૈલીનો ઉંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે.
- MPA in Bharat Natyam
જેમાં ભરતનાટ્યમ નૃત્યશૈલીનો ઉંડાણપૂર્વક અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે.
- MPA in Theatre
જેમાં ભરતમુનીના નાટ્યશાસ્ત્રથી શરૂ કરીને મોડર્ન તેમજ વેસ્ટર્ન થિયેટરનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમનું મહત્વ :

- આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત યુનિવર્સિટીની કોઈ માન્યતા પ્રાપ્ત કોલેજ નહીં, પરંતુ ગુજરાત યુનિવર્સિટીના જ ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે.
- આ પ્રકારનો અભ્યાસક્રમ ખાનગી સંસ્થાઓ દ્વારા પણ ચલાવવામાં આવે છે. પરંતુ ખાનગી કોચીંગ સંસ્થાઓના પ્રમાણમાં તેની ફી વાજબી છે.
- પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ ફિલ્મી કારકિર્દીના કાશી ગણાતા N.S.D. (National School of Drama, દિલ્હી)ના અભ્યાસક્રમ પર આધારીત છે.
- આ અભ્યાસક્રમ કરી ચૂકેલા વિદ્યાર્થીઓ કમ કલાકારોને સંપૂર્ણપણે રોજગારી મળી જાય છે.

- પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમમાં થિયેટરના વિષયમાં 7 વિવિધ પ્રકારના પ્રોડક્શનનો પરિચય કરાવવામાં આવે છે. જેમાં સંસ્કૃત થિયેટર, બંગાળી થિયેટર, ગ્રીક થિયેટર, મરાઠી થિયેટર, ઈન્ડિયન ટ્રેડીશનલ થિયેટર, મોડર્ન થિયેટર તેમજ વેસ્ટર્ન થિયેટરનો સમાવેશ થાય છે.
- પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ થિયરી તેમજ પ્રેક્ટીકલ્સ એમ બન્નેનો સમાવેશ થાય છે.

અભ્યાસક્રમ બાદ પ્રાપ્ત થતી રોજગારીની તકો :

* આકાશવાણી * દુરદર્શન * ગુજરાતી ફિલ્મો * ગુજરાતી સિરીયલ્સ * ગુજરાતી નાટકો * સ્કૂલ - કૉલેજો - યુનિવર્સિટીના વિવિધ ફંક્શનમાં કલાકાર, કોરીયોગ્રાફર તરીકે * કલાના શિક્ષણ / અધ્યયન ના ક્ષેત્રોમાં

ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટસમાં માસ્ટર ડિગ્રી / પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન બાદ પણ આગળ અભ્યાસ કરવા ઈચ્છુકો માટે M.Phil. (માસ્ટર ઈન ફિલોસોફી) ની વ્યવસ્થા છે. આથી M.P.A. થયેલા કલાકાર - વિદ્યાર્થી મિત્રો સંગીત તેમજ સંગીત સંબંધીત વિવિધ બાબતોમાં M.Phil. નો અભ્યાસક્રમ કરી શકે છે. વળી, ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટસને Ph.D. અભ્યાસક્રમ ચલાવવાની મંજૂરી મળી ગઈ હોવાથી ટૂંક સમયમાં જ સંગીત તેમજ સંગીત સંબંધીત વિવિધ બાબતોમાં સંશોધન કરવા ઈચ્છુકો M.P.A. બાદ Ph.D. કરીને કલાના ક્ષેત્રમાં ડૉક્ટરેટ પણ કરી શકશે !

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

ઉપાસના સ્કૂલ ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટસ, G.I.E.T. કોમ્પસ, હેલ્મેટ ચાર રસ્તા, અમદાવાદ-380009.

ઈ-મેઈલ : upasana.performing.arts@gmail.com, virajamar@gmail.com

ફોન નં. : 9974779048, 9825592120, 9727548435

10. M.Sc. હોસ્પિટાલીટી મેનેજમેન્ટ :

અભ્યાસક્રમની વિશેષતાઓ :

સામાન્ય રીતે B.Sc. ઈન હોસ્પિટાલીટી મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ કર્યા બાદ M.Sc. કરવા માટે વધુ બે વર્ષનો અભ્યાસક્રમ કરવો પડે છે. આમ વિદ્યાર્થીએ ધોરણ : 12 બાદ 6 વર્ષનો અભ્યાસ કરવો પડે છે. જ્યારે પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ B.Sc. + M.Sc. નો ઈન્ટિગ્રેટેડ 5 વર્ષનો હોઈ 1 વર્ષના અમૂલ્ય સમયની બચત થાય છે.

યુવા T₂₀ બુદ્ધિ અને પૈસાનો તફાવત "બુદ્ધિ"થી "પૈસા" મેળવી શકાય, પરંતુ "પૈસા"થી "બુદ્ધિ" મેળવી શકાય નહીં.

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાઓ : ઑરો યુનિવર્સિટી, અર્થસ્પેસ, હજીરા રોડ, સુરત -394510
મોબાઈલ નં. : 909973099 વેબ સાઈટ : www.aurouniversity.edu.in (યાદી અપૂર્ણ છે.)

11. M.S.W. (માસ્ટર ઓફ સોશીયલ વેલફેર) :

સંપર્ક : ગણપત યુનિવર્સિટી, ખેરવા, મહેસાણા.

12. M. Design (માસ્ટર ઓફ ડિઝાઈન) :

સંપર્ક : ઑરો યુનિવર્સિટી, હજીરા રોડ, સુરત.

C. પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમો :

1. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.A. (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા 1. C.A Foundation, 2. CA Inter અને C.A. ફાઈનલ છે. દરેક તબક્કાઓની પરીક્ષા ક્રમશઃ અઘરી બનતી જાય છે. વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : ICAI 'અન્વેક્ષક' 27, કાફે પરેડ, મુંબઈ - 400005 અથવા ICAI, 123, સરદાર પટેલ કોલોની, સરદાર પટેલ સ્ટેડીયમ રોડ, અમદાવાદ-38014,

વેબસાઈટ : www.icai.org

2. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.S. (કંપની સેક્રેટરી)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા 1) C.S. ફાઉન્ડેશન 2) ઈન્ટર અથવા એક્ઝિક્યુટિવ અને 3) ફાઈનલ અથવા પ્રોફેશનલ છે. વધુ માહિતી માટે

સંપર્ક : ICISI હાઉસ, 22, ઈન્સ્ટિટ્યુશનલ એરિયા, લોદી રોડ, નવી દિલ્હી-110003,

વેબસાઈટ : www.icsi.org

3. અભ્યાસક્રમનું નામ : C.M.A. (કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : અગાઉ I.C.W.A. તરીકે ઓળખાતો આ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ હવે C.M.A. તરીકે ઓળખાય છે. આ અભ્યાસક્રમના મુખ્યત્વે ત્રણ તબક્કા છે. 1) ફાઉન્ડેશન, 2) ઈન્ટરમિડીયેટ અને 3) ફાઈનલ છે. વધુ માહિતી માટે

સંપર્ક : ICAI, 303, સારપ, ગૂજરાત વિધાપીઠ પાછળ, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-380013.

વેબસાઈટ : www.icmai.in

યુવા T₂₀ શાસ્ત્રોનો ભાવાર્થ પકડનારા કારકિર્દીમાં દોડે છે, જ્યારે શબ્દાર્થ પકડનારા બેસી રહે છે.

નોંધ : જેઓને એકાઉન્ટસ, ફાઇનાન્સ જેવા ફિલ્ડમાં રસ હોય અને વિદેશોમાં આ અંગેની કારકિર્દી બનાવવી હોય, તે નીચે જણાવેલા અભ્યાસક્રમો અપનાવી શકે છે. આ અભ્યાસક્રમો આપણા દેશમાં ચલાવાય છે. અને તેની એકઝામ પણ ભારતમાં લેવાય છે.

CFP - Certified Financial Planner, મુળ U.S.A.

ACCA - Association of Chartered Certified Accountants, મુળ U.K.

CIMA - Chartered Institute of Management Accountants, મુળ U.K., બાદ U.S.A.

4. અભ્યાસક્રમનું નામ : D.S.E. (ડિપ્લોમા ઈન સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન)

અભ્યાસક્રમની વિગતો : વધુ માહિતી માટે સંપર્ક : બાઈમ પીપલ્સ એસોસિયેશન * ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ રોડ, વસ્ત્રાપુર, અમદાવાદ-15 * બી.કે. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેન્ટલ હેલ્થ, આશ્રમ રોડ, નહેરુબ્રિજ, અમદાવાદ * ટ્રેનિંગ કોલેજ ઓફ ટીચર ઓફ ડેફ એન્ડ બ્લાઈન્ડ, નવરંગપુરા, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ * અક્ષર ટ્રસ્ટ, મેઘદૂત, આર.સી. દત્ત રોડ, વડોદરા * ટીચર ટ્રેનિંગ કોલેજ, ન્યુ ફિલ્ટર પાછળ, વિધાનગર, ભાવનગર-15 * કોલેજ ઓફ સ્પેશિયલ એજ્યુકેશન, ઈન્દ્રપ્રસ્થ, ભુજ હાઈવે, અંજાર, કચ્છ * નટરાજ રિસર્ચ સેન્ટર એન્ડ ટ્રેનિંગ કોલેજ, કાળવા બીડ, ભાવનગર.

D. અન્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

1. ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો :

(1) ડિપ્લોમા ઈન પોલીસ સાયન્સ (DIPS)

અભ્યાસક્રમની મુદત : 1 વર્ષ (2 સેમેસ્ટર)

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ : 12 / HSC (10 + 2 પેટર્ન મુજબ) કોઈપણ પ્રવાહમાં કોઈપણ બોર્ડ માંથી કોઈપણ માધ્યમ સાથે પાસ

અભ્યાસક્રમની કુલ બેઠકો : 80

અભ્યાસક્રમની ફી : વિદ્યાર્થી ભાઈઓ માટે ` 21,000/- અને વિદ્યાર્થીની બહેનો માટે ` 10,500/-

(SC, ST, SEBC તેમજ અન્ય અનામત કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓને સરકારશ્રીના માપદંડ મુજબ સ્કોલરશીપનો લાભ આપવામાં આવે છે.)

યુવા T20 નવેમ્બર 2018માં લેવાયેલ CA ફાઈનલ પરીક્ષાનું ઓલ્ડ કોર્સનું પરિણામ પ્રથમ ગ્રુપનું 30.44%, બીજા ગ્રુપનું 23.41% અને બંને ગ્રુપનું 15.03% આવ્યું હતું !

અભ્યાસક્રમના વિષયો :

✽ પ્રથમ સેમેસ્ટરમાં કુલ 6 વિષયો

- સુરક્ષા વ્યવસ્થાપન - 1
- મૂળભૂત કાયદાઓ - 1 (ભારતીય દંડ સહિતા, ભારતીય બંધારણ અને માનવ હક)
- સામાજિક વિજ્ઞાન
- કમ્પ્યુટર
- ભાષા કૌશલ્ય અને વાતચીત કલા
- આઉટડોર ટ્રેનિંગ - 1

✽ બીજા સેમેસ્ટરમાં કુલ 6 વિષયો

- મૂળભૂત કાયદાઓ - 2 (ભારતીય પુરવા અધિનિયમ , લઘુકાયદા, ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા)
- પોલીસ સંગઠન અને વ્યવસ્થા અપરાધ શાસ્ત્ર
- ન્યાય સહાયક વિજ્ઞાન
- સુરક્ષા વ્યવસ્થાપન - 2
- ઈન્ટર્નશીપ
- આઉટડોર ટ્રેનિંગ - 2

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :

- પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમના વિદ્યાર્થીઓને ખ્યાતનામ વ્યાવસાયિક સંસ્થાઓમાં અભ્યાસક્રમના ભાગરૂપે ઈન્ટર્નશીપ કરવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે.
- પોલીસ ભરતીમાં વધારાના ગુણ પ્રાપ્ત થાય છે જે અંગેની માહિતી નીચેના કોષ્ટકમાં આપવામાં આવી છે.

ડિપ્લોમા / ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પ્રાપ્ત કરેલ ગ્રેડ	P.S.I / I.O. / A.S.I. ની ભરતીમાં અપાતા વધારાના ગુણ	કોન્સ્ટેબલની ભરતીમાં અપાતા વધારાના ગુણ
ડિસ્ટીક્શન	15 ગુણ	5 ગુણ
ફર્સ્ટ ક્લાસ	12 ગુણ	4 ગુણ
સેકન્ડ ક્લાસ	9 ગુણ	3 ગુણ
અન્ય ગ્રેડ	5 ગુણ	2 ગુણ

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થાની વિશેષતા :

- વિદ્યાર્થીભાઈઓ અને વિદ્યાર્થીનીબહેનો માટે સ્વતંત્ર હોસ્ટેલની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે. જેમાં વાજબી દરે રહેવાની તેમજ જમવાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.
- સમૃદ્ધ લાયબ્રેરીની સગવડ પ્રાપ્ય છે કે જેમાં ઈન્ટરનલ સિક્યોરીટી, ક્રિમીનોલોજી, ફોરેન્સિક્સ સાયન્સ, પોલીસ એડ્મિનીસ્ટ્રેશન, લૉ, ફિઝીકલ એજ્યુકેશન જેવા વિષય પર 6600 થી વધુ પુસ્તકો ઉપરાંત ગુજરાતી - અંગ્રેજી સાહિત્ય તેમજ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટેની વાંચન સામગ્રી ઉપલબ્ધ છે.
- લાયબ્રેરીમાં 50 થી વધુ સામાયિકો નિયમીત રીતે આવે છે. વળી લાયબ્રેરીમાં "EBSCO Criminal Justice Abstract with Full Text" અને "The Laws Super" જેવા ખાસ ઇલેક્ટ્રોનિક ડેટાબેઝની સુવિધા પણ ઉપલબ્ધ છે.
- સંસ્થા સ્પોર્ટ્સ માટે અલગ ગ્રાઉન્ડની તેમજ યુનિવર્સિટી પોતાના બેન્ડ સાથે પરેડની સુવિધા ધરાવે છે. આ માટે ડ્રીલ ઈન્સ્ટ્રક્ટરની વ્યવસ્થા છે.
- સંસ્થા જીમ, યોગા, ટેબલ ટેનિસ, સ્વીમીંગ, કેરમ જેવી ઈન્ડોર તેમજ આઉટડોર રમતની સુવિધા ધરાવે છે.
- સંસ્થા કાયમી ફેકલ્ટી તેમજ અનુભવી કોચની વ્યવસ્થા ધરાવે છે.

અભ્યાસક્રમ બાદ પ્રાપ્ત થતી રોજગારીની તકો :

- (1) વિવિધ પદ પર પોલીસ ભરતી * પ્રવર્તન નિર્દેશાલય એરફોર્સ * GASF * વ્યાવસાયિક સંસ્થાનો પ્રાઈવેટ સિક્યોરીટી * વિવિધ એજન્સીઓ વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

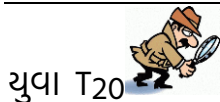
રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, પોસ્ટ લવાડ, તા. દહેગામ, જિ. ગાંધીનગર - 382305

ફોન નં. : 079-22684222, 079-22683624, 079-22684173

ફેક્સ નં. : 079-22683762

ઈ-મેઇલ : academicbr@rsu.ac.in

વેબસાઇટ : www.rsu.ac.in

યુવા T20 ડિસેમ્બર 2018માં CS (કંપની સેક્રેટરી) કોર્સ મોડ્યુલ - 1, 2 અને 3નું પરિણામ અનુક્રમે 12.86%, 14.74% અને 13.06% આવ્યું હતું !

- (2) ફિલ્મ, ટીવી, ડ્રામા ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે ડિપ્લોમા ઇન ડ્રામેટિક આર્ટ, ડિપ્લોમા ઇન ડાન્સ એન્ડ ડ્રામેટિક્સ, ડિપ્લોમા ઇન એપ્લાઈડ આર્ટ (સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, ગુજરાત યુનિવર્સિટીની ગુજરાત કોલેજ, અમદાવાદ.)
 - (3) ચિત્રકલા ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે A.T.D. (આર્ટ ટીચર ડિપ્લોમા), ડિપ્લોમા ઇન પેઇન્ટીંગ (સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, ભાવનગર યુનિવર્સિટી)
 - (4) હીરા ઉદ્યોગ તેમજ જવેલરી ડિઝાઇનીંગ ક્ષેત્રોમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે ડિપ્લોમા ઇન ડાયમન્ડ એન્ડ જવેલરી (સંપર્ક : www.diamandinstitute.net),
 - (5) ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)ના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો જેની વિગતો આગળ આપેલ છે.
 - (6) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU)ના ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમો જેની વિગતો આગળ આપેલ છે.
 - (7) ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ : (સંપર્ક : ઑરો યુનિવર્સિટી, સુરત તેમજ ખાનગી સંસ્થાઓ)
 - (8) **એજ્યુકેશનલ એડમિનીસ્ટ્રેશન** : (સંપર્ક : એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા)
 - (9) **D.Ed. / P.T.C.** : (સંપર્ક : www.ptcgujarat.gov.in)
- 2. ITI ના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમો :** ધોરણ : 12 કોઈપણ પ્રવાહમાંથી પાસ કર્યા બાદ NCVT તેમજ GCVT પેટર્નના 6 માસ તેમજ 1 વર્ષની મુદત ધરાવતા ITI ના રોજગારલક્ષી વિવિધ અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. સંપર્ક : <http://itiadmission.guj.in> અને www.talimrojgar.org

3. સર્ટિફાઇડ અભ્યાસક્રમ :

(1) પ્રિવેન્શન એન્ડ ઇન્વેસ્ટીગેશન ફોટોગ્રાફી

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 માસ

અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે લઘુત્તમ લાયકાત : ધોરણ : 12 / HSC (10 + 2 પેટર્ન મુજબ) કોઈપણ પ્રવાહમાં કોઈપણ બોર્ડ માંથી કોઈપણ માધ્યમ સાથે પાસ

યુવા T₂₀ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ આઝાદી પહેલા દર 10 વર્ષે બ્રિટીશ સંસદ પાસેથી પરવાનગી લેવી પડતી. એક સમયે ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીની આવક ખાસ્સી વધી ગઈ હોવાથી બ્રિટીશ સંસદના કહેવાથી વર્ષ 1854માં 3 યુનિવર્સિટી - મુંબઈ યુનિ., મદ્રાસ યુનિ., કલકત્તા યુનિ. સ્થાપવી પડી હતી !

અભ્યાસક્રમના વિષયો :

- ફંડામેન્ટલ્સ એન્ડ હિસ્ટ્રી ઓફ ફોટોગ્રાફી
- પ્રવેન્ટીવ એન્ડ ઇન્વેસ્ટીગેટીવ ફોટોગ્રાફી
- કાઈમસીન ફોટોગ્રાફી
- ફોરેન્સિક્સ એનાલિસીસ ઓફ ફોટોગ્રાફીકલી રેકૉર્ડ્ડ અન ઇમેજીસ
- એવિડેન્સિયલ ફોટોગ્રાફી
- પ્રોજેક્ટ પર પ્રેક્ટિકલ ફોટોશુટ
- પ્રોજેક્ટ વર્ક

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા :

- જે - તે ટોપિકના એક્ષપર્ટના ગેસ્ટ લેક્ચર્સની સુવિધા છે.
- ફોટોશુટ ટુરનુ આયોજન કરવામાં આવે છે.
- રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટીના આંતરીક સુરક્ષાના વિચારોને આધારે પ્રોજેક્ટ આપવામાં આવે છે.

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :

રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, પોસ્ટ લવાડ, તા. દહેગામ, જિ. ગાંધીનગર - 382305

ફોન નં. : 079-22684222, 079-22683624, 079-22684173

ફેક્સ નં. : 079-22683762

ઈ-મેઈલ : academicbr@rsu.ac.in

વેબસાઈટ : www.rsu.ac.in

(2) NSE સર્ટિફિકેશન, (3) BSE સર્ટિફિકેશન, (4) CSB સર્ટિફાઈડ સ્ટોક બ્રોકર (શેર બજારમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે),

(5) CIB સર્ટિફાઈડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બેંકર, સર્ટિફાઈડ એક્ચ્યુરી (બેન્ક, ઇન્સ્યોરન્સ તેમજ ફાઈનાન્સમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો માટે)

(5) ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી (IGNOU)ના સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો જેની વિગતો આગળ આપેલ છે.

(6) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી (BAOU)ના સર્ટિફિકેટ અભ્યાસક્રમો જેની વિગતો આગળ આપેલ છે.

યુવા T20 પોતાની ભુલમાંથી શીખવું એ સારી વાત છે, પણ બીજાની ભુલમાંથી શીખવું એ વધુ સારી વાત છે.

II. વિનયન પ્રવાહ (આર્ટસ) બાદના અભ્યાસક્રમો :

ધોરણ : 12 આર્ટસ સ્ટ્રીમમાં પાસ થનારા વિદ્યાર્થીઓ માટે ધોરણ : 12 પછી પ્રાપ્ત થતા વિકલ્પોને મુખ્યત્વે નીચે મુજબ વહેંચી શકાય.

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો
- B. ઈન્ટિગ્રેટેડ (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો
- C. અન્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો

હવે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમોની વિગતે ચર્ચા કરીએ.

- A. સ્નાતક કક્ષાના (ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો

1. B.A. (બેચરલ ઓફ આર્ટસ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ (6 સેમેસ્ટર)

નોંધ : વિનયન વિદ્યાશાખામાં સૌથી વધુ સંખ્યા ધરાવતો અભ્યાસક્રમ રાજ્યની પ્રશાસિકાગત અભ્યાસક્રમો પૂરા પાડતી તમામ મોટી યુનિવર્સિટીઓમાં આ અભ્યાસક્રમ ચાલે છે. મેરિટને આધારે કોલેજોની પસંદગી થઈ શકે. ગ્રેજ્યુએશનમાં મુખ્ય વિષય તરીકે યુનિવર્સિટી / કોલેજ મુજબ અલગ અલગ વિકલ્પો મળી શકે. પરંતુ અંગ્રેજી/ અર્થશાસ્ત્ર / મનોવિજ્ઞાન જેવા મુખ્ય વિષયો સાથે આ અભ્યાસક્રમ કરનારાઓ હાલમાં ઈનડિમાન્ડ છે. રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી દ્વારા B.A. ઈન સિક્યુરિટી મેનેજમેન્ટનો અભ્યાસક્રમ પણ ચલાવવામાં આવે છે. આ માટે રક્ષા શક્તિ યુનિવર્સિટી, લવાડ, જિ. ગાંધીનગર નો સંપર્ક કરવો.

2. B.Sc. (હોમ સાયન્સ) / B.A. (હોમ સાયન્સ) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : 3 વર્ષ

સંપર્ક : અમદાવાદની બી.ડી. આર્ટસ કોલેજ તેમજ S.L.U. કોલેજ, વડોદરાની ફેકલ્ટી ઓફ હોમ સાયન્સ એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, સૂરતની Z.F. વિમેન્સ કોલેજ તેમજ શેઠ પી.ટી. મહિલા કોલેજ, વનિતા આશ્રમ, આઠવા લાઈન્સ, ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજ, જામનગરની A.K. દોશી કોલેજ, દાંતીવાડાની કોલેજ ઓફ હોમ સાયન્સ, ફૂડ એન્ડ ન્યુટ્રિશન, સરદાર કૃષિનગર (યાદી અપૂર્ણ છે.)

યુવા T20 પ્રાચીન યુગની ઉત્તમ યુનિવર્સિટીઓ પૈકીની એક નાલંદા વિદ્યાપીઠની લાયબ્રેરી 9 માળ તેમજ 6 માળ ધરાવતા ચાર બિલ્ડિંગની બનેલી હતી !

3. B.F.A. (બેચલર ઓફ ફાઇન આર્ટસ) - 5 વર્ષ / 4 વર્ષ

સંપર્ક : સી.એન. કોલેજ ઓફ ફાઇન આર્ટસ, આંબાવાડી, અમદાવાદ, એસ.પી. યુનિવર્સિટી, વલ્લભ વિધાનગર, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી, વડોદરા, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સૂરત, ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગરની કોલેજો. (યાદી અપૂર્ણ છે.)

4. B.A. ઇન ફોરેન લેંગ્વેજીસ :

ગુજરાત રાજ્યમાં વડોદરા ખાતે આવેલ એમ.એસ. યુનિવર્સિટીમાં જર્મન, રશીયન અને પરશીયન ભાષાઓમાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ થી શરૂ કરીને Ph.D. સુધીના અભ્યાસક્રમો તેમજ ફ્રેંચ ભાષામાં ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ થી શરૂ કરીને માસ્ટર ડિગ્રી સુધીના અભ્યાસક્રમો ચલાવવામાં આવે છે.

5. B.A. / B.L.I.S. (બેચલર ઇન લાયબ્રેરી & ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ) :

અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સંસ્થા : ધી મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ઓફ બરોડા (એમ.એસ. યુનિવર્સિટી) ફતેહગંજ, વડોદરા - 390002 ફોન નં. : 0265-2795555 વેબ સાઈટ : www.msubaroda.ac.in

6. B.C.A. (બેચલર ઓફ કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન) :

7. B.Sc. (I.T.) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી) :

8. B.Sc. (યોગા) (બેચલર ઓફ સાયન્સ - યોગા) :

9. B.A. ઇન એડવાન્સ જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન :

10. B.J.M.C.(બેચલર ઇન જર્નાલિઝમ એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન) :

11. B.S.W. (બેચલર ઓફ સોશીયલ વર્ક) અને BRS (બેચલર ઓફ રૂરલ સ્ટડીઝ) :

12. B.B.A. ઇન હોટલ મેનેજમેન્ટ :

13. B.P.A. (બેચલર ઇન પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ / B.Music (બેચલર ઇન મ્યુઝીક) :

14. B.P.Ed. અને B.P.E.S. (બેચલર ઇન ફિઝીકલ એજ્યુકેશન એન્ડ સ્પોર્ટ્સ) B.Sc. (સ્પોર્ટ્સ કોચિંગ / સ્પોર્ટ્સ ન્યુટ્રીશન), B.B.A. (સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ / ઇવેન્ટ મેનેજમેન્ટ ઇન સ્પોર્ટ્સ) :

યુવા T20 પ્રાચીન યુનિવર્સિટીની ઉત્તમ યુનિવર્સિટીઓ પૈકીની એક નાલંદા વિદ્યાપીઠની લાયબ્રેરીનો નાશ કરવા ઇ.સ. 1197માં બખ્તિયાર ખિલજીએ આગ લગાડેલી. આગમાં તમામ પુસ્તકોનો નાશ થતા પૂરા 16 દિવસ લાગ્યા હતાં !!!

15. B.A. (ઓનર્સ) / B.B.A. (લિબરલ સ્ટડીઝ) :
16. B.Voc. (બેચરલ ઓફ વોકેશનલ) :
17. B.I.D. (બેચરલ ઓફ ઇન્ડિરીયલ ડિઝાઇનીંગ) / B.Sc. (ફેશન કમ્યુનિટી) :
18. B.Sc. (F.C. Sci.) (ફેમિલી એન્ડ કમ્યુનિકેશન સાયન્સ) / B.Sc. (ફુડ એન્ડ ન્યુટ્રિશીયન):
19. B.A. ઇન સિક્યોરિટી મેનેજમેન્ટ :
20. ઓપન યુનિવર્સિટીના ના અભ્યાસક્રમો :

I. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના ગ્રેજ્યુએશન / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

II. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ગ્રેજ્યુએશન / સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ નં 6 થી 20 ની વિગતો સામાન્ય હોવાથી ઉપર વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ)માં જોઈ જવી.

B. ઇન્ટિગ્રેટેડ (પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / ડબલ ગ્રેજ્યુએશન) અભ્યાસક્રમો

1. B.A. + B.Ed. (બેચલર ઓફ આર્ટસ + બેચલર ઓફ એજ્યુકેશન) :

અભ્યાસક્રમની મુદત : 4 વર્ષ

અભ્યાસક્રમ કોના માટે ઉપયોગી : ભવિષ્યમાં શિક્ષણક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકો, શાળામાં માધ્યમિક કક્ષાએ શિક્ષક બનવા ઇચ્છુકો માટે આ એક આદર્શ વિકલ્પ છે.

અભ્યાસક્રમની વિશેષતા : બી.એ.ના ત્રણ વર્ષ તેમજ બી.એડ.ના બે વર્ષ એમ કુલ પાંચ વર્ષોને બદલે પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ ચાર વર્ષમાં પૂર્ણ થતો હોવાથી એક વર્ષના અમૂલ્ય સમયની બચત થઈ શકે છે. ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટીચર એજ્યુકેશન (IITE) ની પ્રવેશ કસોટીમાં મેરીટમાં પ્રથમ 5 ક્રમના વિદ્યાર્થીઓને ` 35,000/- ની વાર્ષિક સ્કોલરશીપ પ્રાપ્ત થાય છે.

સંપર્ક :

(1) ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટીચર એજ્યુકેશન (IITE), સ્ટેટ પબ્લિક યુનિવર્સિટી ઓફ ગવર્નમેન્ટ ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 15, મહાત્મા મંદિર પાસે, ગાંધીનગર-382016.

કુલ બેઠકો : 100 **વિષયો :** અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ઇતિહાસ, ભૂગોળ, અર્થશાસ્ત્ર

હેલ્પ ડેસ્ક : +91 9726633099, +91 9726631810

ઈ-મેઈલ : onlineadmission@iite.ac.in

વેબસાઈટ : www.iite.ac.in

(2) કેલોરેક્સ ટીચર્સ યુનિવર્સિટી, દિલ્હી પબ્લીક સ્કૂલ, બોપલ, અમદાવાદ.

(3) રિજીયોનલ કોલેજ (એજ્યુકેશન) ભોપાલ, મધ્ય પ્રદેશ. (યાદી અપૂર્ણ)

2. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ) - 5 વર્ષ :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 30, ગાંધીનગર **વેબસાઈટ :**
www.cugu.org

3. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ - સોસાયટી એન્ડ ડેવલપમેન્ટ પોલિટિક્સ) - 5 વર્ષ :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 30, ગાંધીનગર **વેબસાઈટ :**
www.cugu.org

4. M.Sc. (C.A.I.T.) (M.Sc. ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

5. B.A. + LL.B. / B.B.A. + LL.B. :

6. M.P.A. (માસ્ટર ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ) :

7. ઓપન યુનિવર્સિટીના ના અભ્યાસક્રમો :

I. ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

2. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ) - 5 વર્ષ :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 30, ગાંધીનગર **વેબસાઈટ :**
www.cugu.org

3. M.A. (માસ્ટર ઓફ આર્ટસ - સોસાયટી એન્ડ ડેવલપમેન્ટ પોલિટિક્સ) - 5 વર્ષ :

સંપર્ક : સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, સેક્ટર - 30, ગાંધીનગર **વેબસાઈટ :**
www.cugu.org

4. M.Sc. (C.A.I.T.) (M.Sc. ઇન કમ્પ્યુટર એપ્લિકેશન એન્ડ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી) :

5. B.A. + LL.B. / B.B.A. + LL.B. :

6. M.P.A. (માસ્ટર ઓફ પર્ફોર્મિંગ આર્ટ્સ) :

7. ઓપન યુનિવર્સિટીના ના અભ્યાસક્રમો :

I. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / અનુસ્નાતક કક્ષાના

અભ્યાસક્રમો :

II. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન / અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ નં 4 થી 7 ની વિગતો સામાન્ય હોવાથી ઉપર વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ)માં જોઈ જવી.

C. અન્ય કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :

1. G.N.M. (જનરલ નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈફરી) / ANM (એક્ઝીલરી નર્સિંગ એન્ડ મિડવાઈવઝ) :

નોંધ : આમ તો આ અભ્યાસક્રમ વિજ્ઞાન પ્રવાહનો છે પરંતુ ખાલી પડેલ બેઠકો ઉપર અંગ્રેજી વિષય સાથે પાસ થનાર સામાન્ય પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને પણ પ્રવેશ મળે છે. વધુ માહિતી માટે વેબસાઈટ www.diplomanursing.in નો સંપર્ક કરવો.

2. ઇન્દિરીયર ડિઝાઈન :

સંપર્ક : C.E.P.T. યુનિવર્સિટી અમદાવાદ, સ્વર્ણીમ સ્ટાર્ટઅપ યુનિવર્સિટી, સ્કૂલ ઓફ ઇન્દિરીયર ડિઝાઈન વલ્લભ વિધાનગર, વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી સુરત, નેશનલ સ્કૂલ ઓફ ઇન્દિરીયર ડિઝાઈન રાજકોટ, એમ.એસ. યુનિવર્સિટી વડોદરા, સંખ્યાબંધ પ્રાઈવેટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ. (યાદી અપૂર્ણ છે.)

3. એરહોસ્ટેસ / ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ અને એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ :

18 થી 20 વર્ષની ઉંમર ધરાવતા તેમજ છોકરીઓ માટે જરૂરી 160 સે.મી. અને છોકરાઓ માટે જરૂરી 170 સે.મી. ઉંચાઈ ધરાવનારાઓ માટે ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ માટે ગુજરાત ફ્લાઈંગ ક્લબ, સિવિલ એરોડ્રામ, હરણી રોડ, વડોદરાનો સંપર્ક કરવો. કોમર્શિયલ પાઈલોટ લાયસન્સ (CPL) કોર્સ માટે H.S.C. માં વિજ્ઞાન / વાણિજ્ય પ્રવાહ હોવો જરૂરી છે. જ્યારે એરહોસ્ટેસ / ફ્લાઈટ સ્ટુઅર્ટ કે એરલાઈન્સ ગ્રાઉન્ડ સ્ટાફ માટે કોઈપણ પ્રવાહ સાથે H.S.C. કરેલું હોવું જરૂરી છે. અત્રે યાદ રહે કે આ અભ્યાસક્રમ બાદ રોજગારીની કોઈ ગેરંટી હોતી નથી.

4. કોલ સેન્ટર આસિસ્ટન્ટ :

અંગ્રેજી ભાષા ઉપર પ્રભુત્વ હોય, તો ITI સરદારનગર, અમદાવાદ, ITI કાલુપુર રેલવે સ્ટેશન સામે, અમદાવાદ કે ITI સેક્ટર - 15 'ઘ' રોડ, ગાંધીનગર અથવા www.talimrojgar.org નો આ અભ્યાસક્રમ માટે સંપર્ક કરવો.

5. ડિપ્લોમા ઇન પોલીસ સાયન્સ (DIPS) :

6. ITI ના રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમો :
 7. પ્રિવેન્શન એન્ડ ઇન્વેસ્ટીગેશન ફોટોગ્રાફી :
 8. ઓપન યુનિવર્સિટીના ના અભ્યાસક્રમો :
 - I. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :
 - II. ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીના ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :
 - III. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સર્ટિફિકેટ કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :
 - IV. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો :
- ઉપરોક્ત અભ્યાસક્રમ નં 5 થી 8 ની વિગતો સામાન્ય હોવાથી ઉપર વાણિજ્ય પ્રવાહ (કોમર્સ સ્ટ્રીમ)માં જોઈ જવી.

રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય

૩બી, જીવન સ્મૃતી સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ,

નારણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩

મોબાઈલ નં. 9327014077

પ્રશંસા સારા માણસને વધુ સારા બનાવે છે અને ખરાબ માણસને વધુ ખરાબ.

- અંગ્રેજી કહેવત.

ધોરણ ૧૨ કોમર્સ પછીનાં પ્રોફેશનલ કોર્સીસ

- CA Karim Lakhani

ધોરણ ૧૨ {કોમર્સ} પછી અગાઉ ઉત્તમ કારકિર્દીના મર્યાદિત વિકલ્પો હતા. પરંતુ છેલ્લા ઘણા સમયથી ભારતમાં કોલેજના અભ્યાસની સાથે સાથે પ્રોફેશનલ ડિગ્રી કોર્સ પણ કરી શકાય છે .તદઉપરાંત ગ્રેજ્યુએશન ઉપરાંત નામાંકિત સંસ્થા અને સરકાર માન્ય ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાંથી CA,CS,ICWA જેવી ખુબ જ પ્રતિષ્ઠિત ડિગ્રી મેળવી શકાય છે .

જે વિદ્યાર્થી મિત્રોએ ધોરણ ૧૨ {કોમર્સ} ની પરીક્ષા પાસ કરેલ હોય તેવા વિદ્યાર્થી મિત્રોએ કોલેજમાં B.COM,BBA,BCA જેવી ગ્રેજ્યુએશનની ડિગ્રી માં પ્રવેશ લેવાની સાથે સાથે તેઓની રુચિ અને ક્ષમતા અનુસાર પ્રોફેશનલ ડિગ્રી માં પ્રવેશ લઈ સખત મહેનત કરી પોતાની ઉત્તમ કારકિર્દી બનાવી શકે છે.

શા માટે પ્રોફેશનલ કોર્સીસ ?

પ્રોફેશનલ કોર્સીસ આપણને કારકિર્દી માં ખુબ જ મદદરૂપ બને છે. કોઈ એક ક્ષેત્રમાં નિપુણતા મેળવવા જેમ કે ફાઇનાન્સ , એકાઉન્ટીંગ , કોસ્ટીંગ , મેનેજમેન્ટ, વીમો , બેન્કિંગ , IT વગેરે

પ્રોફેશનલ કોર્સીસ દ્વારા આપ જે તે વિષયની "થિયરીમાં" તો નિષ્ણાત બનો જ છો પણ સાથે સાથે ઇન્સ્ટિટ્યૂટ દ્વારા આપને જે તે વિષયની પ્રેક્ટિકલ ટ્રેઇનિંગ પણ આપવામાં આવે છે જેથી આપ જ્યારે કોઈ પણ કંપનીમાં નોકરી કરવા જાઓ કે પોતાનો વ્યવસાય કરવા માંગો તો સરળતાથી સફળ કારકિર્દી બનાવી શકો છો.

આપણો દેશ વિશ્વની સૌથી ઝડપથી વિકસિત આર્થિક સત્તા બની રહ્યો છે . ત્યારે ભારતમાં આર્થિક ક્ષેત્રે સરકાર દ્વારા ઘણા બધા પગલાંઓ લેવામાં આવ્યા છે ત્યારે દેશને વધુ ને વધુ પ્રોફેશનલ્સની જરૂર છે. જેમકે,નોટબંધી ,GST, કરવેરા ક્ષેત્રે સુધારા વગેરે જેવા પગલાં દ્વારા

પ્રોફેશનલ ડિગ્રી કોર્સનું મહત્વ -

- CA,CS,ICWA જેવા મહત્વના ડિગ્રી કોર્સ કોલેજના અભ્યાસની સાથે સાથે કરી શકાય છે .
- સરકાર દ્વારા પ્રમાણિત હોય છે એટલે તેમાં છેતરાવવાનો પ્રશ્ન આવતો નથી .
- આ કોર્સીસમાં ભારતભરમાં એકસરખી અને એકસમાન પરીક્ષાઓ લેવાય છે .
- મોટાભાગના કોર્સ સેલ્ફ સ્ટડી છે . કોઈ પણ જાતના ટ્યુશન ખર્ચ વગર પણ કરી શકાય છે .
- મોટાભાગના કોર્સમાં સમયગાળો ૩ થી ૫ વર્ષ નો છે. લગભગ ૨૨ વર્ષની ઉંમરે ડિગ્રી હાંસલ કરી શકાય છે .
- મોટાભાગના કોર્સમાં પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી કોર્પોરેટ ફિલ્ડમાં નોકરી કરી શકાય છે અથવા પોતાની ઓફિસ કરી સ્વતંત્ર પ્રેક્ટિસ કરી શકાય છે .
- પ્રોફેશનલ ડિગ્રી પાસ કરવાથી સમાજમાં માન – મોભો પણ મેળવી શકાય છે

- પ્રોફેશનલ કોર્સીસમાં મંદી આવતી નથી . હંમેશા આવા ડિગ્રી ધારકોની સતત માંગ રહે છે .
- આ પ્રકારના કોર્સ માં સામાન્ય રીતે નિવૃત્તિ હોતી નથી .

શું જોઈએ?

૧. ધીરજ
૨. રસ
૩. ખંતપૂર્વક મહેનત
૪. ફોકસ
૫. Never Give up Approach

ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ (C.A.)

ભારતમાં C.A. ની ડિગ્રી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા આપવામાં આવેલ છે. સરકાર દ્વારા 'ધી ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ એક્ટ , ૧૯૪૯ દ્વારા આ ડિગ્રી નું અસ્તિત્વ આવેલ છે. C.A. ની ડિગ્રી મેળવનાર ઓડિટિંગ એકાઉન્ટન્સી , ટેક્ષેશન , GST , ફાઇનાન્સ વગેરે બાબતોમાં નિષ્ણાત ગણાય છે. આપણા દેશમાં છેલ્લા ઘણા વર્ષથી થયેલ ઉદારીકરણ ને કારણે કે C.A. ની ખુબ જ મોટા પ્રમાણમાં ડિમાન્ડ છે .

ભારતમાં ઉદારીકરણ અને ઝડપી આર્થિક વિકાસને કારણે C.A. પ્રોફેશનલની માંગ દિન પ્રતિદિન વધતી જાય છે. C.A. એ એકાઉન્ટિંગ, ઓડિટિંગ, કરવેરા, નાણાકીય વિષયોના તેમજ સંચાલનના નિષ્ણાત ગણાય છે. ઘણા બધા C.A. હાલમાં જાહેર અને ખાનગી કંપનીઓના ઉચ્ચ સંચાલન ક્ષેત્રે કાર્ય કરી રહ્યા છે . તેઓ અલગ અલગ ક્ષેત્રમાં નિષ્ણાત તરીકેની સેવાઓ પણ આપી રહ્યા છે. ખાસ કરીને નોટબંધી અને GST આવ્યા બાદ C.A.ની માંગમાં જબરદસ્ત ઉછાળ આવ્યો છે.

યુવા T20 માનવનું દાનવ થવું એ તેની 'હાર' છે, મહામાનવ થવું એ તેનો 'ચમત્કાર' છે, અને માનવનું માનવ થવું એ તેની 'જીત' છે !

1.C.A. કરવા માટે શું કરવું પડે છે ?

એચ.એસ.સી).ધોરણ ૧૨ (ની પરીક્ષા પાસ થયા બાદ C.A. નો કોર્સ કરી શકાય છે અને આ કોર્સ ની સાથે સાથે B.com નો અભ્યાસ પણ કરી શકાય છે.

2. C.A. કરવા માટે ના તબક્કાઓ કયા-કયા છે?

1. C.A. ફાઉન્ડેશન
2. C.A. Inter
3. C.A. ફાઇનલ

જોકે ૫૫ %સાથે B.Com, M.Com અને અન્ય કોઈ સ્ટ્રીમમાં ૬૦ %સાથે ગ્રેજ્યુએટ અથવા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિગ્રી મેળવનાર વિદ્યાર્થી ને ફાઉન્ડેશન ની પરીક્ષા આપવાની જરૂર નહિ પડે .તેઓ સીધાજ C.A .ના બીજા તબક્કા Interમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

3. C.A.નું રેજીસ્ટ્રેશન ક્યારે કરવું પડે છે?

CA ફાઉન્ડેશન ની પરીક્ષા નવેમ્બર અને મે મહિના માં યોજવામાં આવતી હોય છે માટે નવેમ્બર ની પરીક્ષા આપવા માટે ધોરણ ૧૨ ની પરીક્ષા આપ્યા બાદ ૩૦ જુન સુધી અને મે મહિનામાં પરીક્ષા આપવા માટે ૩૧ ડિસેમ્બર સુધીમાં ચાર મહિના પેહલા રેજીસ્ટ્રેશન કરાવી દેવું પડે છે

વિસ્તૃતમાં કોર્સ અંગે ની માહિતી :-

ધોરણ ૧૨ ની પરીક્ષા પાસ થયા પછીના તબક્કા	ગ્રેજ્યુએશન કોર્સ કર્યા પછીના તબક્કા
↓	↓
ધોરણ ૧૨)માર્ચ -2019)	ગ્રેજ્યુએશન
C.A. ફાઉન્ડેશન (નવેમ્બર-2019 અથવા મે - 2020) C.A. INTER (નવેમ્બર-2020 અથવા મે-2021) C.A. ફાઇનલ (મે-2023 અથવા નવેમ્બર- 2023)	C.A. INTER C.A. ફાઇનલ

યુવા T20 વિધાની 25% પ્રાપ્તિ ગુરૂ ધ્વારા, 25% અભ્યાસ ધ્વારા, 25% મિત્રો ધ્વારા થાય છે, જ્યારે બાકીના 25% પોતાની જિંદગીમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે. - રૂવેદ

4) C.A. કોર્સ માટે ફી સ્ટ્રક્ચર શું છે ?

C.A. ફાઉન્ડેશન	રૂ.૬૮૦૦
C.A. INTER	રૂ.૧૮૦૦૦
C.A. ફાઇનલ	રૂ.૨૨૦૦૦

5) C.A. ની પરીક્ષા મેથડમા માર્કિંગ કઈ રીતે હોય છે ?

આ વર્ષ થી 40 %પાસિંગ માર્ક નો નિયમ લાગુ કરશે તેમાં વિદ્યાર્થી ચારેય સેક્શન માં ઓછામાં ઓછા 40 %અને ચારેય સેક્શન મેં કુલ ૫૦ %માર્ક્સ લાવવા જરૂરી બનશે.

6) C.A. ના કોર્સ માં આર્ટિકલશીપ કરવી ફરજિયાત છે ?

હા, INTER C.A. પાસ થયા ના બંને ગ્રુપમાંથી કોઈ એક ગ્રુપ કલીઅર થયા પછી ફરજિયાત પણે ૩ વર્ષની ટ્રેનિંગ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ ની અંડર માં કરવી ફરજિયાત છે. બદલામાં વિદ્યાર્થીઓને સ્ટાઈપેન્ડ પણ આપવામાં આવે છે .

7) C.A. ફાઇનલ ની પરીક્ષા પહેલા કઈ કઈ ટ્રેનિંગ લેવી જરૂરી છે ?

૧. આર્ટિકલશીપ પહેલા બે પ્રકારની ટ્રેનિંગ હોય છે	1.ORIENTATION 2.IT TRAINING
૨. આર્ટિકલશીપ દરમિયાન અને ફાઇનલ ની પરીક્ષા પહેલા બે પ્રકાર ની ટ્રેનિંગ હોય છે	1.ADVANCE IT TRAINING 2.MCS COURSE

8) CA તરીકેની તકો -

- પોતાની સ્વતંત્ર પ્રેક્ટિસ
- વૈશ્વિક તકો
- ઓડિટર તરીકે
- આવકવેરા સલાહકાર
- GST સલાહકાર
- ફાઇનાન્સ કન્સલ્ટન્સી
- Managment Consultancy Service
- સરકારી સેવા

યુવા T₂₀ "શિક્ષકનું ઉત્તમ કાર્ય પોતાના વિદ્યાર્થીઓને સ્વપ્ન જોતા શીખવવાનું છે, સ્વપ્ન જોનાર વિદ્યાર્થી તે હાંસલ કરવા પ્રયત્ન કરશે અને શિક્ષકનું કાર્ય સરળ બની જશે." - ડૉ. એ.પી.જે. કલામ (ભૂતપૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ)

9) C.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે ક્યાં મળવું?

ICAI ભવન

'અનવેક્ષક' 27, કફ પરેડ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૫ અથવા

ICAI ભવન,

૧૨૩, સરદાર પટેલ કોલોની,

સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ રોડ, અમદાવાદ -૩૮૦૦૧૪

વેબસાઈટ :-www.icai.org

ફોન નંબર : 079-2768 0946

“CA are Partners in Nation Building” – Dr. A.P.J. Abdul Kalam ”

કંપની સેક્રેટરી (C.S.)

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કંપની સેક્રેટરી ઓફ ઇન્ડિયા એ કંપની સેક્રેટરી કાયદો , ૧૯૮૦ મુજબ ભારતમાં કંપની સેક્રેટરીના વ્યવસાયને વિકસાવવા અને નિયંત્રિત કરવા માટે સ્થાપિત કરવામાં આવેલ સંસ્થા છે. આ સંસ્થા ભારત સરકારની મિનિસ્ટ્રી ઓફ કોર્પોરેટ અફેર્સ ના માર્ગદર્શન હેઠળ કાર્ય કરે છે. હાલમાં આ સંસ્થામાં લગભગ ૫૩૦૦૦ સભ્યો સક્રિય રીતે કાર્યરત છે. અને લગભગ ૪૦૦૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓ કંપની સેક્રેટરીનો અભ્યાસ કરી રહ્યા છે.

1. C.S. કોણ કરી શકે છે?

ધોરણ ૧૨ લઘુત્તમ ૫૦ ટકા સાથે પાસ થયા બાદ CS નો કોર્સ કરી શકાય છે.

2. C.S. કોર્સ કરવા માટે કેટલા અને ક્યાં તબક્કાઓ છે?

C.S. નો કોર્સ માટે ના ત્રણ તબક્કાઓ છે

- ફાઉન્ડેશન
- Inter અથવા Executive
- Professional

આ કોર્સ માં B.Com ની ડિગ્રી મેળવનાર વિદ્યાર્થીને ફાઉન્ડેશન ની પરીક્ષા આપવાની જરૂર રહેતી નથી. . તેઓ સીધા જ તેના બીજા તબક્કા Inter or Executive માં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

3. C.S. ફાઉન્ડેશન નું રેજીસ્ટ્રેશન ક્યારે કરાવું પડે?

C.S. ની પરીક્ષાઓ સામાન્ય રીતે જૂન અને ડિસેમ્બર મહિનામાં યોજવામાં આવતી હોય છે. તેથી પરીક્ષા ના ૯ મહિના પહેલાં C.S. ફાઉન્ડેશન માટેનું રેજીસ્ટ્રેશન કરાવું ફરજિયાત છે.

- ડિસેમ્બર માં યોજવામાં આવતી પરીક્ષા માટે : ૩૧ માર્ચ
- જૂન માં યોજવામાં આવતી પરીક્ષા માટે: ૩૦ સપ્ટેમ્બર

4. C.S. ના તબક્કાઓની અવધિ કેટલી હોય છે?

ફાઉન્ડેશન	8 મહિનાઓ
Executive અથવા Inter	9 મહિનાઓ
Professional	10 મહિનાઓ

- C.S. ની ડિગ્રી 'ધી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કંપની સેક્રેટરી ઓફ ઇન્ડિયા' દ્વારા આપવામાં આવે છે. જે ધી કંપની સેક્રેટરી ૧૯૮૦, એક્ટ દ્વારા કાયદો પસાર કરવામાં આવેલ છે.

5. C.S. ના કોર્સ માટેનું ફી સ્ટ્રચર શું છે?

ફાઉન્ડેશન	૩,4,500/-
Executive: ફાઉન્ડેશન પાસ વિદ્યાર્થી માટે	૩,8,500/-
કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટ વિદ્યાર્થી માટે	૩,9,000/-
અન્ય ગ્રેજ્યુએટ વિદ્યાર્થી માટે	૩,10,000/-
Professional	૩,12,000/-

6. C.S. ની પરીક્ષા આપવા માટે કોઈ ઉમર મર્યાદા હોય છે?

હા, CS ફાઉન્ડેશન ની પરીક્ષા પાસ થયા બાદ ઇન્ટરમીડિએટ ના કોર્સ માટે ઉમેદવાર ની ઉમર લઘુત્તમ ૧૭ વર્ષ ની હોવી ફરજિયાત છે.

8. C.S. ના કોર્સ દરમિયાન આર્ટિકલશીપ (ટ્રેનિંગ) લેવી ફરજિયાત છે?

હા, C.S. કોર્સ દરમિયાન C.S. ફાઇનલ થયા પછી પણ ટ્રેનિંગ લઈ શકો છો. પરંતુ C.S. ફાઇનલ પેહલા આર્ટિકલશીપ કરો તો ૧૨ મહિના અને C.S. ફાઇનલ પછી આર્ટિકલશીપ કરો તો ૧૫ મહિનાની ટ્રેનિંગ લેવી પડે છે.

9. કંપની સેક્રેટરી માં તકો.

સરકાર દ્વારા કોર્પોરેટ ક્ષેત્રમાં પારદર્શકતા માટે મોટા પાયે પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા છે. તેમાં કંપની સેક્રેટરી નો રોલ ખુબ જ મહત્વનો છે.

દરેક નોંધાયેલ કંપની અને અન્ય પબ્લિક કંપની કે જેની ભરપાઈ થયેલ મૂડી ૧૦ કરોડ કે તેથી વધારે હોય તો તેને પૂર્ણ સમયના Key Managerial Personnel નિયુક્તિ કરવી પડે છે.

10. C.S. ના કોર્સ ની વધુ માહિતી માટે સંપર્ક

ICSI હોઉસ , ૨૨, ઇન્સ્ટિટ્યૂશનલ એરિયા,

લોધી રોડ, નવી દિલ્હી - ૧૧૦૦૦૩

વેબસાઈટ: www.icsi.org અથવા

ICSI S-2 , B ટાવર , ચીનુભાઈ ટાવર ,

આશ્રમ રોડ , વિશાલપુર, મુસ્લિમ સોસાયટી ,
એલિસબ્રિજ , અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૯
ફોન નંબર : ૦૭૯-૩૦૦૨૫૩૩૫ , ૨૬૫૭૫૩૩૪/૩૫

"I am happy that I am sitting with professionals with a specific qualification , who make sure that the companies of India follow the laws and regulations, do not mishandle the accounts, and are honest in their work." The Prime Minister also asserted that the way the CS professionals adhere to their responsibilities is how the 'corporate culture' in India is decided. – PRIME MINISTER SHRI NARENDRA MODI.

યુવા T20 "જે તે કામ સમયસર કરો. પાણી ખુટી જશે ત્યારે નદી ઓળંગીશું એમ રાહ જોતા બેસી રહેવું એ નરી મુખર્મી છે." - સ્વામી વિવેકાનંદ

C.M.A(કોસ્ટ એન્ડ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ)

ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોસ્ટ એકાઉન્ટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા કોલકાતા દ્વારા આ અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે પ્રાઇવેટ કંપનીમાં કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટના હોદ્દા ઉપર આ લાયકાત ધરાવનારને લેવામાં આવે છે. તદ્દુપરાંત જાહેરક્ષેત્રની કંપનીમાં એકાઉન્ટ ઓફિસર તરીકે નિમણુંક મળી શકે છે. અગાઉ I.C.W.A. તરીકે ઓળખાતો આ પ્રોફેશનલ અભ્યાસક્રમ હવે C.M.A. તરીકે ઓળખાય છે.

1) C.M.A. કોર્સ શું છે?

પાર્લામેન્ટના એક્ટ દ્વારા સ્થાપિત ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ કોસ્ટ એકાઉન્ટ્સ દ્વારા આ કોર્સનું સંચાલન કરવામાં આવે છે. દેશમાં ઉદ્યોગમાં કોસ્ટ મેનેજમેન્ટ માટે પ્રોફેશનલ તૈયાર કરે છે. CMA કોર્સમાં ફાઇનલ પરીક્ષા પાસ કરીને કોસ્ટ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ બની શકાય.

2) આ કોર્સ કોને કરવો જોઈએ ?

આ કોર્સમાં પ્રવેશ માટે ધોરણ ૧૨ ની લાયકાત જોઈએ છે. (ફાઉન્ડેશન માટે).

જો ગ્રેજ્યુએશન હોય તો ઇન્ટરમિડિયેટ માં સીધો પ્રવેશ મળી જાય છે . જેમને ભવિષ્યમાં ફાઇનાન્સ પ્રોફેશનલ બનવું હોય તેના માટે આ કોર્સ ઉપયોગી છે . આ કોર્સ સી.એ (ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટની) સમકક્ષ છે. હરીફાઈના જમાનામાં દરેક ઉદ્યોગે પોતાની પડતર જણાવવાની અને તેને અંકુશમાં લેવા ઉપરાંત આર્થિક લાભોનાં બગાડ અટકે તે જોવું જરૂરી છે . ઉપરાંત જેને પોતાની સ્વતંત્ર પ્રેક્ટિસ કરવામાં રસ હોય તેના માટે પણ આ કોર્સ ઉપયોગી છે.

3) C.M.A. ફાઉન્ડેશન નું રજીસ્ટ્રેશન ક્યારે કરાવવું પડે?

C.M.A. ફાઉન્ડેશન ની પરીક્ષાઓ સામાન્ય રીતે જૂન ને ડિસેમ્બર મહિનામાં યોજવામાં આવતી હોય છે.

જૂન મહિના માટે ૨૦૧૯	૩૧ જાન્યુઆરી , ૨૦૧૯
ડિસેમ્બર મહિના માટે ૨૦૧૯	૩૧ જુલાઈ , ૨૦૧૯

4) C.M.A. નું સ્ટ્રક્ચર શું હોય છે ?

CMA ફાઉન્ડેશન	રૂ. 4,000/-
CMA ઇન્ટરમીડિયેટ	રૂ. 20,000/-
CMA ફાઇનલ	રૂ. 17,000/-

યુવા T20 વર્ષ 1879માં સમગ્ર ભારતની પ્રથમ ગલ્સ કોલેજ કલકત્તા યુનિવર્સિટીની "બેથુન કોલેજ" હતી, જેની સ્થાપના ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ કરેલી હતી !

1) આ પરીક્ષામાં તબક્કા ક્યાં છે?

આ પરીક્ષામાં ગ્રેજ્યુએટ પછી ઇન્ટરમાં બે ગ્રુપ અને ફાઇનલમાં બે ગ્રુપ છે . અને ધોરણ ૧૨ પછી ૩ સ્ટેજ હોય છે

૧) ફાઉન્ડેશન

૨) ઇન્ટરમીડિએટ

૩) ફાઇનલ

2) આ કોર્સ નો સ્કોપ શું છે?

કવોલિફાઇડ CMA ખાનગી અને જાહેર ક્ષેત્રે જોબ મેળવી શકે છે. ફાર્મા,સુગર , સ્ટીલ , કેમિકલ , ટેક્સટાઇલ , એન્જીનીયરીંગ , પેટ્રોલ, ફર્ટિલાઇઝર જેવી કંપનીઓને આની જરૂર પડે છે.ઉપરાંત સેવાક્ષેત્રે એટલે શિક્ષણ , બેંક, ઇન્સ્યોરન્સ , ટ્રેડર્સ , હોસ્પિટલ, ટેલિફોન , વીજળી કંપની, સોફ્ટવેર કંપનીઓને પણ જરૂર પડે છે. CMA આવી કંપનીઓના એકાઉન્ટ્સ , ફાઇનાન્સ , ઓડિટિંગ , કોસ્ટીંગ , MIS , બજેટ , ERP , ટેક્ષેશન , વગેરે ડિપાર્ટમેન્ટમાં કામ કરી શકે છે.

3) ગુજરાત/ ભારત ક્ષેત્રે કઈ કંપનીઓ માં કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ હોય છે?

લગભગ બધી જ નામાંકિત કંપનીઓ માં CMA જોબ મેળવે છે . ઓફિસરથી માંડી વાઇસ પ્રેસિડન્ટ અને CFO ની પદવી પણ ધરાવે છે. ગુજરાત માટે GSFC, GNFC, CADILA, TORRENT, ADANI, APPOLO, INTAS, VGVCL, RELIANCE, ONGC, ATUL, ELECON, MAFATLAL GROUP , GMM જેવી નામાંકિત કંપનીઓ જે સમગ્ર ગુજરાતમાં અમદાવાદ, મહેસાણા , વડોદરા, સુરત , જામનગર , વાપી, અંકલેશ્વર , વિધાનગર , રાજકોટ , ભાવનાગર ઉપરાંત ભારતભરમાં કેમ્પસ ઇન્ટરવ્યૂ દ્વારા VEDANT ગ્રુપ, TCS, TATA PROJECT, RELIANCE જેવી કંપનીઓ માં તેમજ મુંબઈ , હૈદરાબાદ, બેંગ્લોર, જયપુર , પુના, નાગપુર, જેવા મોટા શહેરોમાં પણ જોબ મળે છે.

4) REMUNARETION / SALARY કેવું મળે?

CA ની સમકક્ષ હોવાને લીધે CMA કેમ્પસ ઇન્ટરવ્યૂ માં વાર્ષિક ૫ લાખથી ૧૮ લાખ સુધીના પેકેજ મેળવી ચુક્યા છે સરેરાશ ૩ થી ૫ નું પેકેજ શરૂઆતમાં અને આગળ જતા આ પેકેજ ઘણું મોટું થાય છે . ગર્લ્સ માટે પણ આ કોર્સ ઉપયોગી છે. સારી એવી સંખ્યામાં CMA થયેલ છે.

5) આ કોર્સ ની વિશિષ્ટતા શું છે? તેમાં આર્ટિકલશીપ કરવી ફરજિયાત છે?

તે CA ની સમકક્ષ છે માટે જોબ મેળવવામાં , હોદ્દો મેળવવામાં અને વેતન મેળવવામાં ઉપરાંત ફોરેઇન પણ જઈ શકે . USA માં આ ડિગ્રી માન્ય છે . ૨૦૦ ડોલર ભરીને USA ની CMA ઇન્સ્ટિટ્યૂટના મેમ્બર થઈ શકાય છે.

આ કોર્સ CA કરતા જુદો તેના સમયગાળા મા પડે છે. ૨.૫ વર્ષ માં ગ્રેજ્યુએટ પછી અને ૩ વર્ષમાં ધોરણ ૧૨ પછી પૂરો કરી શકાય છે . જે નોકરી કરતા હોય તેમને આર્ટિકલશીપ કરવાની જરૂર પડતી નથી , આમ જોબમાં હોય તેના માટે પણ ખુબ જ ઉપયોગી છે . આ સાથે સાથે ગમે તેટલા બીજી કોર્સ પણ કરી શકાય છે

6) આ કોર્સ માત્ર કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટ કરી શકે

ના, કોઈપણ ગ્રેજ્યુએટ BA, B.COM, B.SC, BBA , BE, BCA પણ કરી શકે છે . કોઈ લેખિત પરીક્ષા નથી ગમે તેટલા ટકા આવેલ હોય તો પણ કરી શકે .

વધુ માહિતી માટે સંપર્ક :-

C.M.A. PD Modh (Chairman oral Coaching)

મોં નંબર : ૯૭૨૭૭૬૭૫૭૪

ICAI - અમદાવાદ ચેપ્ટર,

૪૦૨-૪૦૩, શોપર્સ પ્લાઝા યુનિટ -૩ ,

૪ થા માળે , મ્યુનિસિપલ માર્કેટ ની પાછળ ,

સી.જી.રોડ , નવરંગપુરા,-૩ ૮૦૦૦૯

મોં નંબર : (૦૭૯-૨૬૪૦૩ ૬૧૬)

યુવા T20 થોમસ આલ્વા એડિસને 'બલ્બ'ની શોધ કરી તે પહેલા તેને બે - પાંચ નહીં, સો - બસો - પાંચસો વાર નહીં પણ પુરા 9999 વાર નિષ્ફળતા મળેલી. ઘણીવાર એમને વિજળીના શોક લાગતા. એકવારતો વિજળીના શોકથી તેમની લેબોરેટરી અને તેમનું ઘર પણ બળી ગયેલા !

ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA

આપણા દેશમાં ધંધા ક્ષેત્રે કોર્પોરેટ ક્લયર વિકસતું જાય છે. ધંધામાં હરીફાઈ વધવાની સાથે તેમાં જટિલતા પણ ખુબ જ વધી રહી છે હવે સ્પર્ધાનું સ્તર આંતરરાષ્ટ્રીય લેવલે થવા માંડ્યું છે આ પરિસ્થિતિ મેનેજર કક્ષાએ સીઈઓ લેવલે કંપનીનું મેનેજમેન્ટ પ્રોફેશનલી કરી શકે તેવા MBA ની જરૂર વધતી જાય છે.

સારા 'MBA'ની જરૂરિયાત માત્ર ધંધામાં જ નથી પડતી પરંતુ સરકારી સંસ્થાઓ હોસ્પિટલ , NGO વગેરે ચલાવવા માટે પણ પડે છે.

MBA કોર્સ વિશ્વના સૌથી લોકપ્રિય કોર્સમાં નો એક કોર્સ ગણી શકાય .

1) આ કોર્સ ક્યારે કરી શકાય ?

ધોરણ ૧૨ પછી આ કોર્સ કરવામાં આવે છે .

2) ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA નો કોર્સ કેટલા વર્ષ નો હોય છે?

ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA ૫ વર્ષ નો હોય છે જેમાં ૩ વર્ષ BBA અને ૨ વર્ષ MBA

અથવા

૩ વર્ષ B TECH અને છેલ્લા ૨ વર્ષ MBA કરી શકાય છે.

3) શું આ કોર્સ માં CAT ની પરીક્ષા આપવાની જરૂર પડે છે ?

ના, ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA માં CAT આપવાની જરૂર રહેતી નથી અને ધોરણ ૧૨ પછી કરી શકાય છે.

4) કઈ કઈ કોલેજ / યુનિવર્સિટીથી કરી શકાય છે ?

K.S. SCHOOL OF MANAGEMENT (GUJARAT UNIVERCITY, AHMEDABAD)

આ કોર્સ અન્ય પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીમાંથી પણ કરી શકાય છે

- અમદાવાદ યુનિવર્સિટી
- GLS યુનિવર્સિટી
- નિરમા યુનિવર્સિટી
- ઈન્ડ્સ યુનિવર્સિટી

ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA કોર્સ ના ફાયદા શું છે ?

- ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA કોર્સ માટે વિદ્યાર્થી પાસે ૩ વર્ષ વિકલ્પ હોય છે કે એ ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA ચાલુ રાખવા માંગે છે જો તે વિષય / કોર્સ બદલવામાં આવે તો તેને BBA ની ડિગ્રી તો મળે જ છે.
- BBA પછી MBA માં પ્રવેશ મેળવવા માટે CAT ની પરીક્ષા આપવી પડે છે પરંતુ ઇન્ટીગ્રેટેડ MBA માં આ પરીક્ષા આપવાથી મુક્તિ મળે છે .

ઇન્ટીગ્રેટેડ કોર્સ માટે અંદાજિત ખર્ચો કેટલો થાય છે ?

અંદાજિત ૩ થી ૭ લાખ રૂપિયા નો ખર્ચ થાય છે.

MBA REGULAR

અગાઉ માત્ર ગ્રેજ્યુએશન પછી જ MBA કરી શકાતું હતું. MBA કોર્સ માટે સૌથી અગત્ય એ છે કે MBA કઈ સંસ્થામાંથી કરવામાં આવી રહ્યું છે. જો IIM જેવી ટોપ BUSINESS સ્કૂલ માંથી MBA કરવામાં આવે તો તેની માંગ ખુબ જ છે. MBA માં એડમિશન લેતી વખતે ખાસ એ ધ્યાન રાખવું પડે કે સંસ્થા માન્યતા પ્રાપ્ત છે કે નહીં. ગ્રેજ્યુએશન પછી અલગ અલગ પ્રકારના MBA કરી શકાય છે.

- 1) FULL TIME MBA
- 2) PART TIME MBA
- 3) EXECUTIVE MBA
- 4) DISTANCE MBA
- 5) ONLINE MBA વગેરે,

ઉપરના MBA ની સમય મર્યાદા પણ ૧ વર્ષથી ૩ વર્ષ ની હોય છે

કોર્સ પસંદ કરતી વખતે શું ધ્યાન રાખવું જોઈએ ?

૧. નામાંકિત બિઝનેસ સ્કૂલ સામાન્ય રીતે પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે MBA માં એડમિશન આપતી હોય છે. જેમકે વિશ્વ પ્રતિષ્ઠિત IIM માં એડ્મીસીઓન લેવા માટે CAT ની પરીક્ષા આપવી પડે છે તેવી જ રીતે અલગ અલગ ઇન્સ્ટિટ્યુશનમાં વિવિધ પ્રકારની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ લેવાય છે
૨. MBA માં પ્રવેશ લેતી વખતે સિલેક્ટિવ કોર્સ કયો પસંદ કરવામાં આવે છે તે પણ એટલું જ અગત્ય નું છે એટલે MBA HR , MBA માર્કેટિંગ , MBA ફાઇનાન્સ .
૩. MBA કર્યા બાદ નોકરીની તકો કેવી છે એ પણ એટલું જ મહત્વનું છે.

I.I.M.: - I.I.M.ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એ ભારત સરકાર દ્વારા સ્થપાયેલી દેશની નંબર વન મેનેજમેન્ટ ઇન્સ્ટિટ્યુટ છે. સમગ્ર ભારત દેશમાં I.I.M.ની માત્ર છ કોલેજો છે જે નીચે પ્રમાણેના શહેરોમાં આવેલી છે. : (૧) અમદાવાદ, (૨) કોલકાતા (૩) લખનૌ (૪) બેંગલોર (૫) ઇન્દોર (૬) કોચિ કોડ . આ છ કોલેજો પૈકી અમદાવાદ I.I.M.નું આકર્ષણ અને દબદબો સવિશેષ છે. I.I.M.માં પ્રવેશ મેળવવા માટે કેટ (કોમન એડમિશન ટેસ્ટ) પસાર કરવી પડે છે . CAT નું ફોર્મ ભરવા માટે કોઈપણ શાખામાં બેચલર ડિગ્રી ધરાવતા હોવા જોઈએ B.SC., B.E., B.TECH, BAMS, BHMS, MBBS, B.pharm, વગેરે જેવી ડિગ્રી ધરાવતા ઉમેદવારોને I.I.M.નું આકર્ષણ રહ્યું છે. કારણ કે I.I.M.માંથી MBA કરેલ સ્ટુડન્ટની મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓ , કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં ખુબ જ માંગ છે. કોમર્સ અને આર્ટ્સના સ્નાતકોની સાપેક્ષે એન્જિનિયરો અને અન્ય સાયન્સ ગ્રેજ્યુએટ આ પરીક્ષા વધુ મેદાન મારી શકે છે અને સાયન્સ શાખાના સ્નાતકોની પાછળ MBA ની ડિગ્રી ઉમેરાય ત્યારે તે ક્ષેત્ર ૨૨ કેરેટ સોનું બની જાય છે.

MBA પ્રવેશ મેળવવા માટે:

ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલી I.I.M.ની કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CAT માં પાસ થવું જરૂરી છે. I.I.M સિવાયની ગુજરાતની કોલેજોમાં પ્રવેશ માટે કોમન મેનેજમેન્ટ એપ્લિકેશન ટેસ્ટ આપવી પડે છે. આ પરીક્ષા જૂન - જુલાઈ માં યોજાય છે. CMAT માં એપ્રિલ થવા માટે કોઈપણ બ્રાન્ચમાં ૫૦% સાથે ગ્રેજ્યુએશન હોવું જોઈએ. છેલ્લા વર્ષની પરીક્ષા આપવાની બાકી હોય તે વિદ્યાર્થીઓ પણ CMAT નું ફોર્મભરી શકે છે.

ગુજરાત રાજ્યમાં MBA કરવા માટે:

ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (IITS) અને ઇન્ડિયન ઓફ સાયન્સ (IISC) જેવી સંસ્થાઓમાં ચાલતા મેનેજમેન્ટના અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે જોઈન્ટ મેનેજમેન્ટ એન્ટ્રન્સ (JMET) લેવામાં આવે છે. જેમાં વિજ્ઞાન, એન્જીનીયરીંગ, ટેકનિકલ, કૃષિ, ફાર્મસી, વગેરે શાખાના સ્નાતકો પ્રવેશપાત્ર છે. કોમર્સ અને ઇકોનોમિક્સના અનુસ્નાતકો પણ JMET આપી શકે છે.

MBA રેગ્યુલર ક્યારે કરી શકાય?

ગ્રેજ્યુએશન પછી MBA કરી શકાય છે.

MBA માં પ્રવેશ માટે શું કરવું પડે?

MBA માં પ્રવેશ માટે IIM દ્વારા આયોજિત CAT અથવા CMAT, NATIONAL TESTING AGENCY OF INDIA દ્વારા આપવી ફરજિયાત છે.

MBA માં ક્યા ક્યા વિષયો હોય છે ?

MBA માં મનગમતા ક્ષેત્રને પસંદ કરીને તેમાં તે ક્ષેત્ર માં વિશિષ્ટતા મેળવી શકાય છે. જેમ કે MBA માર્કેટિંગ, MBA ફાઇનાન્સ, MBA HR વગેરે.

MBA નો કોર્સ કેટલા વર્ષ નો હોય છે?

MBA 2 વર્ષ નો હોય છે.

કોર્સ માટે અંદાજિત ખર્ચો કેટલો થાય છે ?

અંદાજિત ૩ થી ૫ લાખ રૂપિયા નો ખર્ચ થાય છે.

કઈ કઈ કોલેજ / યુનિવર્સિટીથી કરી શકાય છે ?

B.K. SCHOOL OF MANAGEMENT (ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ)

આ કોર્સ અન્ય પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીમાંથી પણ કરી શકાય છે જેવી કે,

- અમદાવાદ યુનિવર્સિટી
- GLS યુનિવર્સિટી
- નિરમા યુનિવર્સિટી

M.SC. (CA & IT)

ત્રણ વર્ષ સફળતાપૂર્વક પુરા કાર્ય બાદ વિદ્યાર્થીઓને B.SC . ની ડિગ્રી અને પાંચ વર્ષ પુરા કર્યા બાદ M.SC. ની ડિગ્રી આપવામાં આવે છે . જે વિદ્યાર્થી મિત્રો IT ફિલ્ડ માં રસ ધરાવતા હોય તેઓ માટે ખુબ જ ઉપયોગી આ કોર્સ છે.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી માં ચાલતા આ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધોરણ ૧૨ માં ૮૦% કે તેથી વધુ ગુણ હોય તો પ્રવેશ મેળવવાની શક્યતા વધી જાય છે . M.SC.IT . પૂરું કર્યા બાદ IT કંપનીમાં સરળતાથી જોબ મળે છે અથવા વિદેશ જવાની તકો પણ વધી જાય છે .

1.) આ કોર્સ ક્યારે કરી શકાય ?

ધોરણ ૧૨ પછી આ કોર્સ કરવામાં આવે છે .

2) આ કોર્સ કેટલા વર્ષનો હોય છે?

M.SC. (CA & IT) પાંચ વર્ષનો કોર્સ છે

3) આ કોર્સ ની વિગતો શું છે?

આ કોર્સમાં વિદ્યાર્થી ને InformationTechnology ને લગતા વિષયો , software , engineering , Java જેવા વિષયો ભણાવવા માં આવે છે . આ એક પારસ્પરિક કોર્સ છે જેમાં વિદ્યાર્થીઓને IT ફિલ્ડમાં પ્રેક્ટિકલ ટ્રેઇનિંગ વધારે આપવામાં આવે છે.

4) આ કોર્સ કઈ યુનિવર્સિટી માંથી થાય છે?

K.S.SCHOOL OF BUSINESS MANAGEMENT – ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
GLS યુનિવર્સિટી
હેમચંદ્રાચાર્ય નોર્થ ગુજ. યુનિવર્સિટી પાટણ
કૃષ્ણવર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, ભુજ
સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી
વીર નર્મદ સાઉથ ગુજ . યુનિ. સુરત

5) આ કોર્સની ફી આશરે કેટલી છે?

આ કોર્સની આશરે ફી ૨ થી ૪ લાખ રૂપિયા ની હોય છે

ચાર્ટર્ડ ફાઇનાન્સિયલ એનાલિસ્ટ (C.F.A)

1) C.F.A શું છે?

ચાર્ટર્ડ ફાઇનાન્સિયલ એનાલિસ્ટ (સીએફએ) અભ્યાસનો એક વ્યાપક ક્ષેત્ર છે જે વિદ્યાર્થીઓને કુશળતા અને રોકાણ તેમજ નાણાકીય વ્યવસ્થાપનના જ્ઞાનમાં માહિતગાર કરે છે. વૈશ્વિક કક્ષાએ એકાઉન્ટિંગમાં કારકિર્દી બનાવવા ઇચ્છુકોને ચાર્ટર્ડ ફાઇનાન્સિયલ એનાલિસ્ટ એટલે કે C.F.A બનવું પડે. આપણે C.F.A ની સમજ મેળવી લઈએ. ભારતીય ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટસીનો અભ્યાસક્રમ અન્ય દેશોના એકાઉન્ટિંગના પ્રમાણમાં લાંબો અને કઠીન છે. જ્યારે અમેરિકાની ચાર્ટર્ડ ફાઇનાન્સ એનાલિસ્ટ ઇન્સ્ટિટ્યૂટનો અભ્યાસક્રમ પ્રમાણમાં ટૂંકો અને સરળ છે. વળી આ અભ્યાસક્રમ વિશ્વના મોટાભાગના દેશોમાં માન્યતા પ્રાપ્ત છે. જેનું શિક્ષણ ભારતમાં લઈ શકાય છે.

2) C.F.A. કોણ કરી શકે છે?

જેઓ બેચલર ડિગ્રીના અંતિમ વર્ષને અનુસરે છે તથા ગ્રેજ્યુએશન કરેલા વિદ્યાર્થીઓ પણ કરી શકે છે.

3) C.F.A. કોર્સ ની વિગતો શું છે?

અમેરિકન CFA કરવા માટે ત્રણ તબક્કાઓ છે.

- C.F.A. લેવલ - 1 :- વર્ષમાં બે વખત (જૂન અને ડિસેમ્બર) C.F.A. લેવલ - 1 ની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. જેમાં બે વિષયોની ત્રણ - ત્રણ કલાકોની 120 MCQની એક્ઝામ લેવાય છે.
- C.F.A. લેવલ - 2 :- દર વર્ષે જૂન માસમાં C.F.A. લેવલ - 2ની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. જેમાં લેવલ - 1 ના 10 ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ટૂલ્સના ઉપયોગો અને તેના એનાલિસીસ અંગેના બે વિષયોની ત્રણ - ત્રણ કલાકોની 160 MCQ (દરેક ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ટૂલ્સના 6 પ્રશ્નોની) નેગેટીવ માર્કીંગ વગરની એક્ઝામ લેવાય છે.
- C.F.A. લેવલ - 3 :- દર વર્ષે જૂન માસમાં C.F.A. લેવલ - 3 ની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. જેનો અભ્યાસક્રમ 7 વિષયોનો બનેલો છે. જેમાં એક પેપર વર્ણનાત્મક નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોનું બનેલું હોય છે. જ્યારે એક પેપર MCQ બેઈઝડ હોય છે.

4) C.F.A. કરવા નો કેટલો ખર્ચો થાય છે?

ઉમેદવારને 450 ડોલરની એક વખતની પ્રોગ્રામ નોંધણી ફી ચૂકવવાની રહેશે એ સિવાય દરેક સ્તરે પ્રમાણભૂત ફી 950 ડોલરની રહેશે.

5) C.F.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે ક્યાં મળવું?

C.F.A. કોર્સ માટે એમની વેબસાઇટ www.cfainstitute.org પરથી વધુ વિગતો મેળવી શકાય છે. તથા પ્રાઇવેટ ટ્યુશન ક્લાસિસ થી પણ વિગતો મેળવી શકાય છે.

6) C.F.A. બાદની તકો.

C.F.A. (USA) કરેલાઓને વિશ્વની 31,000 થી વધુ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કંપનીઓએ સારા પેકેજ આપી ચૂકી છે. CFA કરેલાઓ પ્રોફેશનલ સર્વિસીસ અને કન્સલ્ટન્સી આપી શકે છે તથા પોર્ટફોલિયો મેનેજર, રિસર્ચ એનાલિસ્ટ લેવલ એક્ઝીક્યુટીવ, કન્સલ્ટન્ટ, રિસ્ક મેનેજર, ફાઇનાન્સીયલ એડવાઇઝર, કોર્પોરેટ ફાઇનાન્સીયલ એનાલિસ્ટ તરીકે નોકરી મેળવી શકે છે.

ભારતમાં વધુને વધુ મલ્ટીનેશનલ કંપની અને બિગ ૪ કંપનીઓને કારણે CPA , ACCA , CIMA જેવી એકાઉન્ટિંગ ક્ષેત્ર વિશ્વ પ્રસિદ્ધ ડિગ્રીઓની માંગ વધતી જાય છે. એકાઉન્ટિંગ OUT SOURCE ભારતમાં થવાને કારણે પર આ ડિગ્રી ધારકોની જરૂર પડે છે. જોકે તેઓની સ્પર્ધા ભારતના CA સાથે થાય છે . તેઓ ભારતમાં ઓડિટ કામગીરી કરી શકતા નથી .

CIMA (ચાર્ટર્ડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટસ)

1. CIMA શું છે?

CIMA એક મેનેજમેન્ટ અને એકાઉન્ટસી એમ બન્ને વિષયોને સુગમ સમન્વય ધરાવતો અભ્યાસક્રમ છે

CIMA (ચાર્ટર્ડ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટસ) એ U.K. નું એકાઉન્ટીંગ ક્વોલીફિકેશન છે. U.K. ના CIMA નું હાલનું AICPA, અમેરિકા સાથે જોડાણ કરવામાં આવ્યું છે. આથી હવેથી CIMA નો અભ્યાસપૂર્ણ કરનાર વિદ્યાર્થીઓને CIMA ઉપરાંત CGMA (ચાર્ટર્ડ ગ્લોબલ મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટ) ની ડિગ્રી પણ મળશે.

2. CIMA કોણ કરી શકે છે?

CIMA પરીક્ષા માટેની લઘુત્તમ લાયકાત HSC / 10 + 2 પાસ તથા ગ્રેજ્યુએશન, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન કરેલાઓને કેટલાંક વિષયોની પરીક્ષામાંથી મુક્તિ મળે છે..

3. CIMA કોર્સ ની વિગતો શું છે?

CIMA ની પરીક્ષા ૪ લેવલ ની હોય છે.

- સર્ટિફિકેટ લેવલ (4 વિષયો) → સર્ટિફિકેટ ઇન બિઝનેસ એકાઉન્ટીંગ,
- ઓપરેશનલ લેવલ (3 વિષયો) → ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટીંગ
- મેનેજમેન્ટ લેવલ (3 વિષયો) → એડવાન્સ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટીંગ,
- સ્ટ્રેટેજિક લેવલ (3 વિષયો)

CIMA ની પરીક્ષા વિશ્વભરના વિવિધ સ્થળોએ ઓનલાઇન લેવા માં આવે છે અને વર્ષમાં 4 વખત કેસ સ્ટડીના વિષયોની પરીક્ષા આયોજીત કરવામાં આવે છે.

4. CIMA કરવા નો કેટલો ખર્ચો થાય છે?

નોંધણી અને પરીક્ષા ફી એક સાથે રૂ. 2 થી 3 લાખ નો ખર્ચો થાય છે.

5. CIMA કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે ક્યાં મળવું?

CIMA કોર્સ ની વધુ વિગતો એમની વેબસાઇટ www.cimaglobal.com પરથી મેળવી શકાય છે. તથા પ્રાઇવેટ ટ્યુશન ક્લાસિસમાંથી પણ વિગતો મેળવી શકાય છે.

6. CIMA બાદની તકો.

CIMA થનારા વિદ્યાર્થીઓને અમેરિકાની CGMAની ડિગ્રી પણ મળે છે. કે જે મેનેજમેન્ટ એકાઉન્ટન્ટસના 6 લાખથી વધુ ફાઇનાન્સીયલ પ્રોફેશનલ્સ ધરાવતું વિશ્વનું સૌથી મોટું ઓર્ગેનાઇઝેશન છે, જેથી પ્રોફેશનલ સર્વિસીસ અને કન્સલ્ટન્સી આપી શકે છે અને એન્જિનિયરીંગ અને મેન્યૂફેક્ચરીંગ ક્ષેત્રે નોકરી મેળવી શકે છે.

ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઇડ એકાઉન્ટન્ટ્સ એસોસિએશન (A.C.C.A.)

1. A.C.C.A. કોર્સ શું છે?

1904 માં રચાયેલ ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઇડ એકાઉન્ટન્ટ્સ (A.C.C.A.) એસોસિએશનનું એસોસિએશન એ વૈશ્વિક વ્યાવસાયિક એકાઉન્ટિંગ સંસ્થા છે જે "ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઇડ એકાઉન્ટન્ટ" લાયકાત ઓફર કરે છે. 13 પ્રોફેશનલ પરીક્ષાઓ, ત્રણ વર્ષ નિરીક્ષણ, સંબંધિત એકાઉન્ટિંગ અનુભવ અને નીતિશાસ્ત્ર મોડ્યુલ સુધી પૂર્ણ થવાને કારણે, તે વ્યક્તિને ચાર્ટર્ડ સર્ટિફાઇડ એકાઉન્ટન્ટ બનવામાં સક્ષમ બનાવે છે.

2.A.C.C.A. કોણ કરી શકે છે?

A.C.C.A. પરીક્ષા માટેની લઘુત્તમ લાયકાત HSC / 10 + 2 પાસ તેમજ ગ્રેજ્યુએશન કરેલા વિદ્યાર્થીઓ પણ કરી શકે છે.

3.A.C.C.A. કોર્સ ની વિગતો શું છે?

સામાન્ય રીતે A.C.C.A. 3 વર્ષ નો હોય છે અને તે દરમિયાન ૧૩ પરીક્ષાઓ આપવાની રહે છે. પણ જો B.Com પછી શરૂ કરવામાં આવે તો ૨ થી ૨.૫ વર્ષમાં ૮ પરીક્ષાઓ આપવાની રહે છે.

A.C.C.A. ની તમામ તબક્કાઓ ની પરીક્ષાઓ નો લઘુત્તમ પાસીંગ ધોરણ ૫૦% રાખવામાં આવ્યું છે.

A.C.C.A. ઉમેદવારની પાછલી લાયકાતને આધારે કેટલીક પરીક્ષાઓમાં મુક્તિ આપે છે.

4.A.C.C.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે ક્યાં મળવું?

A.C.C.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો એમની વેબસાઇટ www.accaglobal.com પરથી મેળવી શકાય છે. તથા પ્રાઇવેટ ટ્યુશન ક્લાસિસમાંથી પણ વિગતો મેળવી શકાય છે.

5. A.C.C.A. કરવા માટે કેટલો ખર્ચ થાય છે?

A.C.C.A કોર્સ કરવા માટે કુલ ખર્ચ, 2 થી 3 લાખ રૂપિયા.

6.A.C.C.A. બાદની તકો.

વૈશ્વિક રૂપે 78 થી વધુ બજારોમાં માન્યતા પ્રાપ્ત થઈ છે અને તેમાં 80 થી વધુ આંતરરાષ્ટ્રીય એકાઉન્ટન્સી બોર્ડી ભાગીદારી છે. એસીસીએ (A.C.C.A.) થી લાંબા ગાળાની કારકિર્દી તમને વરિષ્ઠ મેનેજમેન્ટ સ્તરે વ્યૂહાત્મક ભૂમિકાઓ કરવા તાલીમ આપે છે. CA પરીક્ષાઓમાં 5% ની સરખામણીમાં, આ પરીક્ષા માટે પાસ રેટ 30% થી 40% છે. મોટાભાગના A.C.C.A. ભારતમાં લાયક પ્રોફેશનલ્સ, BIG4 અથવા મલ્ટીનેશનલ કંપની સાથે કાર્યરત છે. ભારતમાં નોકરીદાતાઓ હવે A.C.C.A. ની લાયકાતથી પરિચિત થયા છે અને તેમને આતુરતાથી ભરતી કરે છે. A.C.C.A. માટે ભારતના મુખ્ય રોજગારદાતાઓ પ્રાઇસ વોટરહાઉસ કૂપર, અર્ન્સ્ટ એન્ડ યંગ, ડેલોઇટ, કેપીએમજી, ટાટા કોમ્યુનિકેશન્સ, એમ્બેસી ગ્રૂપ, ગ્રાન્ટ થોર્ન્ટન, વગેરે જેવા છે. સીએ અને એસીસીએ સભ્યોને રોજગારીની સમાન પ્રોફાઇલ્સ, નામ અને વેતન પેકેજો ઓફર કરવામાં આવે છે.

ભારત આઇએફઆરએસ જેવા સિદ્ધાંતો પર તૈયાર કરવામાં આવેલા ઇન્ડ-એએસને રજૂ કરીને વૈશ્વિકરણ તરફ વધુ એક પગલું આગળ લઈ રહ્યું છે. A.C.C.A. આઇએફઆરએસને વ્યાપક રીતે તેના અભ્યાસક્રમમાં આવરી લે છે જે ચોક્કસપણે ભારતમાં A.C.C.A. સભ્યોને ધાર આપશે.

C.P.A. (CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT)

1.C.P.A. શું છે?

CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT વૈશ્વિક એકાઉન્ટન્સી ક્ષેત્રે સક્ષમતાની ઉચ્ચતમ ધોરણે છે. આ પરીક્ષા AMERICAN INSTITUTE OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (AICPA) દ્વારા સંચાલિત થાય છે જો વિશ્વની સૌથી મોટી એકાઉન્ટિંગ માં કારકિર્દીનો વિચાર કરો છો અને સારી કારકિર્દી માંગો છો તો C.P.A. કોર્સ તમારા માટે શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ છે . C.P.A. વૈશ્વિક સ્તરે પ્રીમિયર એકાઉન્ટ્સ તરીકે ઓળખાય છે.

2.C.P.A. શું કરી શકે છે ?

પબ્લિક એકાઉન્ટન્ટ ની જવાબદારીઓમાં પરિવર્તન ઉપર અહેવાલ તૈયાર કરવા અને તેનું વિશ્લેષણ કરવા , કોર્પોરેટ અને વ્યક્તિગત આવક ટેક્સની સમીક્ષા તૈયાર કરવી અને નવા ગ્રાહકો માટે ટેક્સ કન્સલ્ટન્ટ અને ON –BOARDING પ્રદાન કરવી સામેલ છે .

3.C.P.A. કરવા માટે કઈ લાયકાત હોવી આવશ્યક છે?

C.P.A. પરીક્ષા માટે પ્રગતિ કરવા માટે ઉમેદવારોના નીચે આપેલ કોઈપણ લાયકાત હોવી આવશ્યક છે

- ૧) ભારતના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ સંસ્થા ના સભ્ય
- ૨) C.W.A. સંસ્થા ના સભ્ય
- ૩) ભારતના કંપની સેક્રેટરી ના સભ્ય
- ૪) M .COM
- ૫) MBA

4.C.P.A. કોર્સ ક્યાં અને કેટલા વિભાગમાં વહેંચાયેલો છે?

C.P.A. કોર્સ ચાર વિભાગમાં વહેંચાયેલો છે.

- ૧) ઑડિટિંગ એન્ડ એટટેસ્ટેશન
- ૨) ફાઇનાન્સીયલ એકાઉન્ટિંગ એન્ડ રિપોર્ટિંગ
- ૩) રેગ્યુલેશન
- ૪) બિઝનેસ એન્વાયર્નમેન્ટ કોન્સેપ્ટ્સ

5) C.P.A. કોર્સનો અંદાજિત ખર્ચ કેટલો થાય છે

C.P.A. કોર્સનો અંદાજિત ખર્ચ રૂ. ૧,૩૦,૦૦૦/- જેટલો થાય છે

6.C.P.A. માટે ભારતમાં શું તકો છે?

ભારતમાં એકાઉન્ટન્સી અને BPO , KPO તેમજ FOREIGN ACCOUNTANCY અને કન્સલ્ટન્સી આપતી સંસ્થાઓ ની સંખ્યામાં વધારો થયો છે . તેથી આવી મલ્ટીનેશનલ કંપનીઓમાં C.P.A. ની માંગમાં વધારો થયો છે . તેમજ બિગ -૪ (DELLOTE , EY , PWC , KPMG) માં પણ સતત C.P.A. ની જરૂરિયાત પડતી હોય છે.

7.કોર્સના લાભો કયા કયા છે?

આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા : CA, ICWA, CS, LLB, MBA (FINANCE) , M.Com અને કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટસ માટે ઉત્તમ તક , જે આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રમાણપત્ર માટે મહત્વ ધરાવે છે. આ પરીક્ષા AICPA દ્વારા સંચાલિત થાય છે. જે વિશ્વની સૌથી મોટી એકાઉન્ટિંગ સંસ્થા છે.

કારકિર્દીના તકો :C.P.A. પરીક્ષા પાર કર્યા પછી ઉમેદવારો તેમના કારકિર્દી એકાઉન્ટિંગ અને ઓડિટિંગ કંપનીઓ , સંશોધન કંપનીઓ , ઇન્વેસ્ટમેન્ટ બેંકો , હેજ ફંડ્સ , ખાનગી ઇકવીટી કંપનીઓ , કોમર્શિયલ બેંકો , મ્યુચુઅલ ફંડ્સ , મર્જર અને એકવીઝીશન વગેરે સાથે શરૂ કરે છે .

સરળતા : તે ફક્ત ૪ પેપર્સ સાથે એકલ સ્તરની ઓનલાઇન પરીક્ષા છે ; એક વર્ષથી ઓછા સમયમાં પરીક્ષાઓ સરળતાથી પાસ કરી શકાય છે .CA. , M.COM અને કોમર્સ ગ્રેજ્યુએટ માટે કરવું હિતાવહ છે . ત્યાં ખુબ ઓછા આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રમાણપત્રો છે જે તમને નોકરી આપી શકે છે અને સંભવિત ઉચ્ચ રોજગાર મેળવી શકે છે.

10.C.P.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે કયાં મળવું?

C.P.A. કોર્સ ની વધુ વિગતો એમની વેબસાઇટ પરથી www.aicpa.org મેળવી શકાય છે. તથા પ્રાઇવેટ ટ્યુશન ક્લાસિસમાં પણ વિગતો મેળવી શકાય છે.

C.F.P(CERTIFIED FINANCIAL PLANNER)

1.C.F.P શું છે?

ભારતમાં C.F.P.નો અભ્યાસક્રમ ફાઇનાન્સીયલ પ્લાનીંગ સ્ટાન્ડર્ડ બોર્ડ (FPSB, ઇન્ડિયા) દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. જે FPSB – USAની સંલગ્નતા ધરાવે છે. આ અભ્યાસક્રમ 23 દેશોમાં માન્યતા ધરાવે છે. સીક્યુરિટીઝ એક્ચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડિયા (SEBI) દ્વારા C.F.P સર્ટિફિકેટને રજીસ્ટર્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એડવાઈઝર (RIA) તરીકે માન્યતા આપી છે. C.F.P અભ્યાસક્રમનો હેતુ વ્યક્તિગત ફાઇનાન્સીયલ પ્લાનીંગ તેમજ વેલ્થ મેનેજમેન્ટના ક્ષેત્રમાં વિદ્યાર્થીઓને નિષ્ણાંત બનાવવાનો છે, આ અભ્યાસક્રમ શિક્ષણ, પરીક્ષણ, અનુભવ અને નિતીમત્તાનો સુમેળ છે.

2.C.F.P કોણ કરી શકે છે?

C.F.P. માં પ્રવેશ માટેની લઘુત્તમ લાયકાત : રેગ્યુલર મોડ માટે : HSC (ધોરણ -12) કોઈપણ સ્ટ્રીમમાંથી પાસ તથા ચેલેન્જ મોડ માટે : C.A. / C.F.A / ICWA / C.S. /LL.B. / Ph.D. / M.Phil. / પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએશન અને 3 વર્ષનો કાર્યસંબંધી અનુભવ હોવો જરૂરી છે.

3.C.F.P કોર્સ ની વિગતો શું છે?

C.F.P.માં રેગ્યુલર / ચેલેન્જ મોડમાં રજિસ્ટ્રેશન કરાયા પછી 5 પરીક્ષાઓ આપવાની હોય છે. અભ્યાસ પહેલાં/ દરમિયાન કે પછી 3 વર્ષનો કાર્યસંબંધી અનુભવ મેળવવો ફરજિયાત છે.

4.C.F.P. કરવા નો કેટલો ખર્ચો થાય છે?

એફપીએસબી ઇન્ડિયા સાથે વિદ્યાર્થી નોંધણી ફી: રૂ. 16,385 (1 વર્ષ માટે માન્ય)
પરીક્ષા 1-4 ફી: રૂ. 4,130 પ્રતિ પ્રયાસ
પરીક્ષા 5 ફી: રૂ. 8,260 પ્રતિ પ્રયાસ

5.C.F.P. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે -

C.F.P. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે એમની વેબસાઈટ <https://india.fpsb.org> મેળવી શકાય છે. તથા પ્રાઇવેટ ટ્યુશન ક્લાસિસ થી પણ વિગતો મેળવી શકાય છે.

6.C.F.P. બાદની તકો.

ફાઇનાન્સિયલ પ્લાનીંગ અને વેલ્થ મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રે સૌથી માન્યતા પ્રાપ્ત લાયકાત છે. વેલ્થ મેનેજમેન્ટ, ફાઇનાન્સિયલ પ્લાનીંગ ફર્મ, બેંકો, મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં રોજગારી મેળવવાની તમારી તકો વધારી દે છે. CFP પછી પ્રોફેશનલ સર્વિસીસ અને કન્સલ્ટન્સી પણ આપી શકે છે

૫ વર્ષનો ઇન્ટીગ્રેટેડ LL.B.(Hons.) પ્રોગ્રામ

જે વિદ્યાર્થીમિત્રો દલીલમાં પાવરધા હોય અને પોતાની વાતને સારી રીતે રજૂઆત કરી શકતા હોય તેમના માટે ભારતમાં કાયદાના ક્ષેત્રે વિપુલ તક રહેલી છે . કાયદાના ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવવા માટે LLB ની ડિગ્રી (Bachelor of Laws) હોવી જરૂરી છે. ભારતમાં LL.B બે રીતે કરી શકાય છે .

૧. પાંચ વર્ષનો ઇન્ટીગ્રેટેડ LL .B કોર્સ

૨. ગ્રેજ્યુએશન બાદ ત્રણ વર્ષનો LL.B.નો કોર્સ જેમાં શરૂઆતના બે વર્ષને LL.B. જનરલ અને પછીના એક વર્ષને LL.B. સ્પેશ્યલ કહે છે.

કાયદાના ક્ષેત્રમાં ક્રિમીનલ ,દિવાની) સિવિલ ,(કોર્પોરેટ ,સાયબર ,IPR) બોલ્લિક સંપદા) , મેડિકો-લીગલ એજ્યુકેશન જેવી બ્રાંચ ઉપરાંત સ્પેસ લૉ) અવકાશી કાયદા (તેમજ મરીન લૉ)સંપર્ક : ગુજરાત નેશનલ લૉ યુનિવર્સિટી (જેવી અદ્યતન બ્રાંચ પણ જેવા મળે છે.

1. LLB ની પરીક્ષા માટે ક્યારે પ્રવેશ મેળવી શકાય છે ?

LLB અંડર ગ્રેજ્યુએટ અને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ બંને સમયે કરી શકાય છે

અંડર ગ્રેજ્યુએટ માટે

૧૨માં ધોરણ પછી એલ એલ બી કરી શકાય છે. તેના માટે ઉમેદવારે CLAT (COMMON LAW ADMISSION TEST) ની પરીક્ષા આપવી પડે છે.૧૨માં ધોરણની પરીક્ષા આપી રહેલા વિદ્યાર્થી પણ CLAT ની પરીક્ષા આપી શકે છે ૧૨માં ધોરણ માં ઓછામાં ઓછા ૫૦% હોવા જોઈએ સામાન્ય વર્ગ ના ઉમેદવાર માટે મહત્તમ વયમર્યાદા ૨૦ વર્ષ છે

એસ સી /એસ ટી અને વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે મહત્તમ વયમર્યાદા ૨૨ વર્ષની છે

પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ માટે

એલ એલ બી માં ઉમેદવારે ૫૫% કરતા ઓછા માર્ક મેળવેલા ન હોવા જોઈએ

એસ સી/એસ ટી /ઓબીસી અને વિકલાંગો માટે ઓછામાં ઓછા ૫૦% મેળવેલા હોવા જોઈએ

2. કલેટ ની પરીક્ષા ના ફોર્મ ક્યાં મળે છે?

કલેટ પરીક્ષા માટે OMR અરજીપત્ર ,બ્રોશર સાથે રૂ.૧૫૦ આપીને દેશની બધીજ પોસ્ટ ઓફિસોમાંથી અને દેશની ૧૨ નેશનલ લો યુનિવર્સિટી માંથી પ્રાપ્ત કરી શકાય છે

3. આ કોર્સ કેટલા વર્ષનો છે અને તેમાં ક્યાં ક્યાં અભ્યાસક્રમ છે ?

આ કોર્સ ૫ વર્ષનો છે અને ૫ વર્ષના સમયગાળા ના ત્રણ અભ્યાસક્રમ છે

- B.A. , L.L.B. (HONOURS)
- B.SC. ,L.L.B.(HONOURS)
- B.COM.,L.L.B.(HONOURS)

4. આ કોર્સ કરવા માટે કોઈ વયમર્યાદા હોવી જરૂરી છે ?

હા, જે તે શૈક્ષણિક વર્ષની ૧લી જુલાઈના રોજ ઉમેદવારની વય ૨૦ વર્ષથી ઓછી હોવી જોઈએ અને SC /ST ઉમેદવારો માટે ૨૨ વર્ષથી ઓછી હોવી જોઈએ.

5. કોર્સ ની વધુ વિગતો માટે કયાં મળવું?

Registrar,Gujarat National Law University ,
Old NIFT Campus ,
E4,GIDC Gleeson zone,
Gandhinagar -382028
વેબસાઈટ:-www.gnlu.ac.in

CA કરીમ લાખાણી
911-912-913, સ્પાન ટ્રેડ સેન્ટર,
પાલડી, અમદાવાદ.

ધોરણ - 12 પછીની

પ્રવેશ પરીક્ષાઓ

અને

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ

ધો. 12 પછીની વિવિધ પરીક્ષાઓ

- ધો. 12 પાસ કર્યા બાદ રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય અને આંતર રાષ્ટ્રીયકક્ષાએ અનેક પ્રકારની પ્રવેશ પરીક્ષાઓ અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ પ્રકારની પરીક્ષામાં ભાગ લેવા માટે વિદ્યાર્થી અને વાલીઓએ જાગૃત રહેવું જરૂરી છે. ઘણી વખત જાણકારીના અભાવના કારણે આ પ્રકારની પરીક્ષા આપવાનું ચુકી જવાય છે. વિવિધ સંસ્થાઓ દ્વારા આ પ્રકારની પ્રવેશ પરીક્ષા અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા વિશેની જાહેરાત અગ્રગણ્ય સમાચારપત્રોમાં આપવામાં આવતી હોય છે, જેથી નિયમિત રીતે સમાચારપત્ર વાંચતા રહેવું જરૂરી છે. સંસ્થા અને તેની પ્રવેશ પરીક્ષાને લગતી તમામ બાબતો વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ હોય છે. વિદ્યાર્થીને જે સંસ્થામાં પ્રવેશ મેળવવો હોય તેની જાણકારી વેબસાઈટ વડે સૌપ્રથમ મેળવી લેવામાં આવે તે હિતાવહ છે. સંસ્થા વિશે વધુ માહિતી મેળવવા માટે સંસ્થાની ડબ્લ ડુબલ ક્લિક લેવામાં આવે તે જરૂરી છે.
- ધો. 12 પછી ઉપલબ્ધ મુખ્ય પ્રવેશ પરીક્ષાઓ :
 - JEE (Joint Entrance Examination)
 - NEET (National Eligibility Cum Entrance Test)
 - AIIMS (All India Institute of Medical Sciences)
 - NATA (National Aptitude Test in Architecture)
 - GUJCET (Gujarat Common Entrance Test)
 - PTPT (Pre-entry Test for Prospective Teachers)
 - SLS (School of Liberal Studies)
 - BITSAT (Birla Institute of Technology & Science Admission Test)
 - VITEEE (Vellore Institute of Technology Engineering Entrance Examination)
 - IIST (Indian Institute of Space Science and Technology)
 - IPM-AT (Integrated Programme in Management-Aptitude Test)
 - CLAT (Common Law Admission Test)
 - LSAT (Law School Admission Test)
 - CA-CPT (Chartered Accountancy - Common Proficiency Test)
 - NDA (National Defence Academy)
 - SCRA (Special Class Railway Apprentice)
 - BSF (Border Security Force) વગેરે

■ **ધો. 12 પછી ઉપલબ્ધ મુખ્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ :**

- સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન (SSC)
- રેલ્વે રિફ્રૂટમેન્ટ બોર્ડ (RRB)
- તલાટી કમ મંત્રી / રેવન્યુ તલાટી
- સચિવાલય / બિન સચિવાલય વગેરે.

"કારકિર્દી એટલે સમજણ અને માર્ગદર્શનનો સુભગ સમન્વય."

પરીક્ષામાં સફળ થવા માટેની ટીપ્સ અને ટ્રિક્સ

- વિવિધ પ્રકારની પ્રવેશ પરીક્ષા અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં સફળ થવા માટે આપેલ ટીપ્સ અને ટ્રિક્સને અનુસરો :

(1) સાચી દિશાની મહેનત

- ➔ વિવિધ પ્રવેશ પરીક્ષા અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે સાચી દિશાની આયોજનબદ્ધ મહેનત કરવામાં આવે તો જ તે ઈચ્છિત પરિણામ આપી શકે છે. આ માટે ચોક્કસ પ્રકારની મહેનત કરવી જરૂરી છે.

(2) યોગ્ય પ્લાનિંગ

- ➔ ચોક્કસ પ્રકારનું પ્લાનિંગ કર્યા વિના સફળતા મળવી શક્ય નથી. ચોક્કસ, સ્પષ્ટ અને વાસ્તવિક ધ્યેય સાથે નક્કી કરવામાં આવે તો ચોક્કસથી સફળતા મળે છે. વિવિધ પાસાંઓને ધ્યાનમાં લઈને યોગ્ય પ્લાનિંગ કરીને યોગ્ય પ્રકારે મહેનત કરવામાં આવે તો ધારી સફળતા મેળવી શકાય છે.

(3) સમય પાલન

- ➔ પરીક્ષાની તૈયારી માટે પૂરતો સમય આપવો જરૂરી છે. સમયનું ચોક્કસ અને આયોજનબદ્ધ આયોજન કરવાથી જે તે વિષયમાં માસ્ટરી મેળવી શકાય છે. તે સફળતાની મુખ્ય ચાવી છે. મોબાઈલ, ટીવી, ગેમ્સ, ઇન્ટરનેટ, સોશિયલ મીડિયા વગેરેમાં વધુ સમય બગાડ્યા વિના યોગ્ય સમયનું આયોજન કરવાથી ધારી સફળતા મેળવી શકાય છે.

(4) આત્મવિશ્વાસ

- ➔ આત્મવિશ્વાસ વિનાની મહેનત સફળતા ન આપાવી શકે. આત્મવિશ્વાસની સાથે જ હકારાત્મક અભિગમ હોવો પણ એટલો જ જરૂરી છે. જો પૂરતા આત્મવિશ્વાસ સાથે યોગ્ય દિશામાં મહેનત કરવામાં આવે તો ચોક્કસથી સફળતા મેળવી શકાય છે.

(5) વિષયોની વહેંચણી

- ➔ પરીક્ષાને લગતાં વિવિધ વિષયોની સમય અનુસાર વહેંચણી કરવી જરૂરી છે. યોગ્ય રીતે વિષયોની વહેંચણી કર્યા બાદ તેમાં નિયમિત રીતે મહેનત કરવાથી ચોક્કસથી સળથા મેળવી શકાય છે.

(6) સ્વમૂલ્યાંકન

- ➔ પરીક્ષા માટેની તૈયારી કર્યા બાદ તેનું નિયમિત રીતે સ્વમૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી છે. સ્વમૂલ્યાંકન કરવાથી તમે ક્યા છો અને ક્યાં કેટલી મહેનતની જરૂર છે તેના વિશે માહિતી મેળવી શકાય છે.

➔

"સફળ કારકિર્દી મેળવવા માટે જરૂર છે ફક્ત નિશ્ચિત ધ્યેય અને સચોટ લક્ષ"

JEE (Joint Entrance Examination)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) A અથવા AB ગ્રુપ
હેતુ	દેશભરની IITs, NITs, IIITs અને અગ્રગણ્ય ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સમાં પ્રવેશ માટે ફરજિયાત
પરીક્ષા પદ્ધતિ	JEE Main અને JEE Advanced એમ બે ભાગમાં કમ્પ્યુટર આધારિત ટેસ્ટ
વેબસાઈટ	https://jeemain.nic.in અને https://jeeadv.ac.in

- ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ બાદ ઇજનેરીક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે JEE ની પરીક્ષા આપવામાં આવે છે. આ પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે દેશની નામાંકિત એવી IITs, NITs, IIITs અને અન્ય અગ્રગણ્ય સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. ગુજરાતના ગાંધીનગરમાં આવેલી IIT અને સુરતમાં આવેલી NIT માં JEE ની પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે એડમીશન મેળવી શકાય છે.
- JEE ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપીને દેશની અગ્રગણ્ય એવી B.E./B. Tech., B. Arch., B. Planning ની કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- JEE પરીક્ષા બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે : (1) JEE Main (2) JEE Advanced
- JEE Main માં પેપર-1 B.E./B.Tech. માટે તથા પેપર-2 B. Arch./B. Planning માટે હોય છે. પેપર-1 માં મેથ્સના 30 પ્રશ્નો 120 માર્ક્સના, ફિઝિક્સના 30 પ્રશ્નો 120 માર્ક્સના અને કેમેસ્ટ્રીના 30 પ્રશ્નો 120 માર્ક્સના એમ કુલ 360 માર્ક્સની કમ્પ્યુટર બેઝડ ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે, જેમાં દરેક પ્રશ્નના 4 માર્ક્સ અને 1 માર્ક નેગેટીવ હોય છે. પેપર-2 માં મેથ્સના 30 પ્રશ્નો 120 માર્ક્સના, એપ્લિકેટિવ ટેસ્ટના 50 પ્રશ્નો 200 માર્ક્સના અને ડ્રોઈંગ ટેસ્ટ 70 માર્ક્સની એમ કુલ 390 માર્ક્સની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે, જેમાં દરેક પ્રશ્નના 4 માર્ક્સ અને 1 માર્ક નેગેટીવ હોય છે. અહીં, પરીક્ષાનો સમયગાળો 3 કલાકનો હોય છે. પ્રશ્નપત્રની ભાષા અંગ્રેજી, હિન્દી, ગુજરાતીમાંથી પસંદ કરી શકાય છે. પ્રવેશ પરીક્ષા પ્રવેશ પરીક્ષાના મેરીટના આધારે DAICT, નિરમા, PDPU, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી પ્રકારની અગ્રગણ્ય ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં તેમજ NITs માં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. JEE Main વિશેની વિગતવાર માહિતી મેળવવા માટે <https://jeemain.nic.in> વેબસાઈટ ઉપયોગી બનશે.
- JEE Advanced ની પ્રવેશ પરીક્ષામાં ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથ્સ અને આર્કિટેક્ચર એપ્લિકેટિવ આધારિત કમ્પ્યુટર બેઝડ ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે. JEE Advanced માં મેળવેલ All India Rank (AIR) ના આધારે દેશભરની અગ્રગણ્ય IITs માં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. JEE Advanced વિશેની વિગતવાર માહિતી મેળવવા માટે <https://jeeadv.ac.in> વેબસાઈટ ઉપયોગી બનશે.

"કારકિર્દી એ વ્યક્તિત્વની અભિવ્યક્તિ હોય છે."

NEET (National Eligibility Cum Entrance Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) B અથવા AB ગ્રુપ
હેતુ	મેડિકલ અને ડેન્ટલક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી પ્રવેશ પરીક્ષા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 180 પ્રશ્નો, કુલ ગુણ 720, સમય 3 કલાક
વેબસાઈટ	https://ntaneet.nic.in

ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ બાદ તબીબી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે NEET-UG ની પરીક્ષા આપવી ફરજિયાત છે. તે રાષ્ટ્રીય કક્ષાની મેડિકલ અભ્યાસક્રમો માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા છે. MIC અને DCI દ્વારા માન્ય તમામ MBBS અને BDS બેઠકો પર NEET-UG All India Rank (AIR) ના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

- પ્રવેશ પરીક્ષામાં ધો. 11 અને 12 આધારિત ફિઝિક્સના 45 પ્રશ્નો, કેમેસ્ટ્રીના 45 પ્રશ્નો અને બાયોલોજી (બોટની અને ઝુઓલોજી) ના 90 પ્રશ્નો એમ કુલ 180 પ્રશ્નો અને દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ પ્રમાણે કુલ 720 ગુણનું પ્રશ્નપત્ર હોય છે અને આ માટે 3 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે.
- આ માટે વિદ્યાર્થી ગુજરાત રાજ્યનું ડોમિસાઈલ ધરાવતો હોવો જોઈએ, ધો. 10 અને 12 ગુજરાત બોર્ડ અથવા ગુજરાતમાં આવેલ CBSC/ICSE/કેમ્બ્રિજ કે ઓપન સ્કુલમાંથી પાસ કરેલ હોવો જોઈએ
- NEET ની પ્રવેશપરીક્ષામાં આપવા જતી વખતે ખાસ પ્રકારના નિયમો અને ટ્રેસકોડનું પાલન કરવું જરૂરી છે.
- પ્રશ્નપત્રનું માધ્યમ ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી સિવાય કુલ 11 ભાષાઓમાંથી પસંદ કરી શકાય છે.
- પ્રવેશપરીક્ષા માટેનો અભ્યાસક્રમ www.mciindia.org વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે.
- ગુજરાતના તમામ મેડિકલ આધારિત MBBS, BDS, BAMS, BHMS, BNAY અભ્યાસક્રમમાં એડમિશન મેળવવા માટે ACPUGMEC (Admission Committee for Professional Under Graduate Medical Courses) ની www.medadmgujarat.org વેબસાઈટ પર ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરવાનું રહે છે, જેમાં NEET-UG ના મેરીટના આધારે પ્રવેશ ફાળવવામાં આવે છે.
- ગુજરાતના તમામ પેરામેડિકલ આધારિત ફીઝીયોથેરાપી, ઓર્થોટીક્સ અને પ્રોસ્થેટીક્સ, ઓક્યુપેશનલ થેરાપી, ઓપ્ટોમેટ્રી, ઓડિયોલોજી અને સ્પીચ લેંગ્વેજ પેથોલોજી, નર્સિંગ પ્રકારના અભ્યાસક્રમમાં એડમિશન મેળવવા માટે ACPNAMEC (Admission Committee for Gujarat Professional Nursing & Allied Medical Educational Courses) ની www.medadmgujarat.org વેબસાઈટ પર ઓનલાઈન રજીસ્ટ્રેશન કરવાનું રહે છે, જેમાં NEET-UG ના મેરીટના આધારે પ્રવેશ ફાળવવામાં આવે છે.

" સફળ કારકિર્દી બનાવીને ટોચ પર પહોંચવું હોય તો તમારા કામની શરૂઆત પાયાથી કરો. "

AIIMS (All India Institute of Medical Sciences)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) B અથવા AB ગ્રુપ
હેતુ	MBBS, ડેન્ટલ, નર્સિંગ, બાયોટેકનોલોજી અને પેરામેડીકલ આધારિત અભ્યાસક્રમ
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 200 પ્રશ્નો આધારિત ઓનલાઇન પરીક્ષા
વેબસાઇટ	www.aiimsexams.org

- AIIMS (એમ્સ) એટલે કે ઓલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સીઝ એ ભારતની અગ્રગણ્ય મેડિકલ કોલેજ છે, જેના દ્વારા લેવામાં આવતી પ્રવેશ પરીક્ષા આપીને સમગ્ર ભારતમાં આવેલી AIIMS ની મેડિકલ કોલેજમાં એડમીશન મેળવી શકાય છે. ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં મેથ્સ, ફિઝિક્સ અને બાયોલોજી વિષય સાથે પાસ કરેલ વિદ્યાર્થીઓ આ પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે છે. AIIMS અને તેમાં ચાલતાં વિવિધ અભ્યાસક્રમ વિશે માહિતી મેળવવા માટે www.aiims.edu વેબસાઇટ ઉપયોગી બનશે.
- ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ બાદ તબીબી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે અને સમગ્ર ભારતમાં આવેલી કુલ 15 જેટલી AIIMS ની MBBS બેઠકો પર એડમિશન લેવા માટે પ્રવેશ પરીક્ષા આપવામાં લેવામાં આવે છે. આ પ્રવેશ પરીક્ષા AIIMS, નવી દિલ્હી દ્વારા લેવામાં આવે છે. જો કે AIIMS માં MBBS ઉપરાંત ડેન્ટલ, નર્સિંગ, બાયોટેકનોલોજી અને પેરામેડીકલ આધારિત અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.
- તેમાં ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી અને જનરલ નોલેજ આધારિત કુલ 200 પ્રશ્નો અને 200 માર્ક્સની કમ્પ્યુટર આધારિત ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે.

"જો લક્ષ્ય નક્કી હશે તો સફળતા પાક્કી જ છે"

NATA (National Aptitude Test in Architecture)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) A ગ્રુપ
હેતુ	આર્કિટેક્ચર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી પ્રવેશ પરીક્ષા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	મેથ્સ, જનરલ એપ્ટિટ્યુડ, ડ્રોઇંગને લગતાં ત્રણ પેપર્સ આધારિત પ્રવેશ પરીક્ષા
વેબસાઇટ	http://www.nata.in

- આર્કિટેક્ચર ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે ધ કાઉન્સિલ ઓફ આર્કિટેક્ચર (CoA), નવી દિલ્હી દ્વારા લેવામાં NATA પ્રવેશ પરીક્ષા આવતી જરૂરી છે.
- તેની પરીક્ષા બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે. પ્રથમ ભાગમાં કમ્પ્યુટર આધારિત ઓનલાઇન પરીક્ષા લેવામાં આવે છે, જ્યારે બીજા ભાગમાં ડ્રોઇંગ આધારિત પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. તેમાં મેથ્સના 20 પ્રશ્નોના 40 માર્ક્સ, જનરલ એપ્ટિટ્યુડના 40 પ્રશ્નોના 80 માર્ક્સ આધારિત કુલ 120 માર્ક્સની ઓનલાઇન ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત એક કલાકની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે તથા ડ્રોઇંગની 80 માર્ક્સની 2 કલાકની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે

"કારકિર્દી જાહેરમાં જ્યારે પ્રતિભા અંગત રીતે ઘડાતી હોય છે, પ્રતિભાશાળી હશે તો કારકિર્દીને સન્માન મળશે."

GUJCET (Gujarat Common Entrance Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	એન્જિનિયરિંગ અને ફાર્મસી ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા માટે ઉપયોગી પ્રવેશ પરીક્ષા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 120 પ્રશ્નો આધારિત ઓફલાઈન પરીક્ષા
વેબસાઈટ	www.gseb.org , www.jacpcldce.ac.in , www.gujacpc.nic.in

- ગુજરાતની તમામ સરકારી, અનુદાનિત તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સરકારી બેઠકો તથા સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓની સ્વેચ્છાએ સુપ્રત કરેલી સંચાલક મંડળની બેઠકો આધારિત એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધો. 12 ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથ્સ વિષય સાથે ચાલુ વર્ષે ગુજકેટની પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી છે. અહીં, ધો. 12 PCM વિષયોમાં થિયરીમાં મેળવેલાં પર્સેન્ટાઈલના 60 % અને ગુજકેટના PCM વિષયોમાં મેળવેલાં પર્સેન્ટાઈલના 40 % ના આધારે મેરીટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. અહીં, મેળવેલા મેરીટના આધારે DAICT, નિરમા, PDPU, અદાણી, અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, IITRAM જેવી સંસ્થાઓમાં ઉપલબ્ધ ACPC ક્વોટમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. આ સિવાય ગુજરાતની તમામ GTU (Gujarat Technological University) સંલગ્ન એન્જિનિયરિંગ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ACPC (The Admission Committee for Professional Course) દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે માટે www.jacpcldce.ac.in અને www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ ઉપયોગી છે.
- ગુજરાતની તમામ ફાર્મસી કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધો. 12 ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથ્સ અથવા બાયોલોજી સાથે અને ગુજકેટની પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી છે. અહીં, ધો. 12 ના 60 % અને ગુજકેટના 40 % ના આધારે મેરીટ તૈયાર કરવામાં આવે છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ACPC (Admission Committee for Professional Course) દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે માટે www.jacpcldce.ac.in અને www.gujacpc.nic.in વેબસાઈટ ઉપયોગી છે.
- ગુજરાતની કૃષિ આધારિત અગ્રીકલ્ચર યુનિવર્સિટીના વેટરનરી, એગ્રીકલ્ચર, હોર્ટીકલ્ચર, ફિશરીઝ, ફોરેસ્ટ્રી, બાયો ટેકનોલોજી, એગ્રીકલ્ચર આઈટી અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ધો. 12 ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, બાયોલોજી વિષય સાથે ગુજકેટની પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી છે. આ માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા GSAUCA (Gujarat State Agricultural Universities Common Admission) દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે માટે વેબસાઈટ www.gsauca.in ઉપયોગી છે.

"સફળ કારકિર્દીનો પાયો ચોક્કસ તાલીમ, આયોજન, કૌશલ્ય અને અથાગ પ્રયત્નોથી નંખાય છે."

PTPT (Pre-entry Test for Prospective Teachers)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (સામાન્યપ્રવાહ / વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી બેચલરની સાથે બીએડની ડીગ્રી મેળવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	જનરલ નોલેજ, અંગ્રેજી, ICT વગેરે આધારિત ઓબ્જેક્ટિવ પરીક્ષા
વેબસાઈટ	www.iite.ac.in

- ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન (IITE) ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી ચાર વર્ષના ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમ આધારિત B.Sc. B.Ed. અને B.A. B.Ed. કરવા માટે PTPT ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. સામાન્ય રીતે B.Sc./B.A. ના ત્રણ વર્ષ અને B.Ed. ના બે વર્ષ આધારિત અભ્યાસક્રમમાં કુલ પાંચ વર્ષ થાય છે, પરંતુ આ જ અભ્યાસક્રમ ટીચર્સ યુનિવર્સિટીમાંથી 4 વર્ષમાં કરી શકાય છે.
- હાલમાં B.A. B.Ed. ને અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, ભૂગોળ અથવા અર્થશાસ્ત્ર પ્રકારના વિષય સાથે કરી શકાય છે, જ્યારે B.Sc. B.Ed. ને ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથેમેટિક્સ અથવા બોટની વિષય સાથે કરી શકાય છે. હાલમાં આ બંને અભ્યાસક્રમમાં કુલ 100-100 બેઠકો સાથે કુલ 200 બેઠકો ઉપલબ્ધ છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષામાં સામાન્ય જ્ઞાન, કમ્યુનિકેશન સ્કીલ ઇન ઇંગ્લિશ, રિઝનીંગ એન્ડ ન્યુમરીકલ એબીલીટી, ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી, લોજીકલ એન્ડ એનાલિટીકલ એબીલીટી તથા ક્રિએટીવ, ઇનોવેશન એન્ડ પ્રોબ્લેમ સોલ્વીંગ એમ દરેકના ટોપીકમાંથી 20 માર્ક્સના ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત કુલ 120 માર્ક્સનું પ્રશ્નપત્ર હોય છે, જે માટે 1.30 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. પ્રશ્નપત્રનું માધ્યમ અંગ્રજી રહેશે. આ પ્રવેશ પરીક્ષામાં 50 ટકા ગુણ મેળવવા જરૂરી છે. આ પ્રવેશ પરીક્ષા ગુજરાતના અનેક શહેરોમાંથી આપી શકાય છે.
- PTPT પ્રવેશ પરીક્ષા સફળતાપૂર્વક પાસ કર્યા બાદ PET (Profession Entry Test) નામની અન્ય પરીક્ષા આપવાની રહે છે, જેમાં ટીચીંગ એપ્ટીટ્યુડ આધારિત રીલેશન ટુ ક્લાસરૂમ ઇન્ટરેક્શન, ટીચર-સ્ટુડન્ટ રેલેશન્સ, સ્કુલ એન્વાયર્નમેન્ટ એન્ડ સોસાયટી ટોપીક આધારિત 40 ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો અને કુલ 80 ગુણની પરીક્ષા આપવાની રહે છે, જે માટે 1 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. આ પ્રવેશ પરીક્ષા ફક્ત ગાંધીનગર ખાતેના યુનિવર્સિટી કેમ્પસ ખાતે લેવામાં આવે છે.
- PTPT ના 40% અને PET ના 60% ના મેરીટના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. હાલમાં આ પરીક્ષાના મેરીટમાં ટોપ પાંચમાં ક્રમ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ આપવામાં આવે છે.

"सपनों ऊन्हीं के सथ होते हैं, जून के सपनों में जान होती है, सिर्फ पंખों से कुछ नहीं होता, छोंसलों से उड़ान होती है"

SLS (School of Liberal Studies)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (સામાન્યપ્રવાહ / વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	લિબરલ સ્ટડીઝ આધારિત અભ્યાસક્રમ કરી કોર્પોરેટ જગતનું એક્સ્પોઝર મેળવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 100 પ્રશ્નોની એપ્રિલ ટેસ્ટ, નિબંધ લેખન, ઇન્ટરવ્યૂ
વેબસાઈટ	http://sls.pdpu.ac.in

- ગુજરાત રાજ્યની સૌપ્રથમ અને ગાંધીનગર સ્થિત પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી એવી પંડિત દિનદ્યાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી (PDPU), ગાંધીનગરની લિબરલ સ્ટડીઝ આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે SLS ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- તેમાં B.A./B.B.A./B.Com./B.Sc. (Hons.) ને લગતો ચાર વર્ષનો અભ્યાસક્રમ છે. આ અભ્યાસક્રમ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓને કોર્પોરેટ જગતમાં એક્સ્પોઝર મળે છે તેમજ સ્ટુડન્ટ એક્સચેન્જ પ્રોગ્રામ હેઠળ વિદેશ જવાની તક મળે છે.
- B.A./B.B.A. માટે ધો. 12 કોઈ પણ સ્ટ્રીમ સાથે, B.Com. માટે ધો. 12 કોમર્સ સ્ટ્રીમ સાથે અને B.Sc. માટે ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ સ્ટ્રીમ સાથે પાસ હોવું જરૂરી છે.
- SLS માં એપ્રિલ ટેસ્ટ, ક્રિએટીવ નિબંધ લેખન અને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂના આધારે પ્રવેશ મળે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષાની એપ્રિલ ટેસ્ટમાં જનરલ નોલેજના 40 પ્રશ્નો, વર્બલ એબિલીટીના 20 પ્રશ્નો, ક્વોન્ટિટેટિવ એબિલીટીના 20 પ્રશ્નો અને લોજિકલ રિઝોનીંગના 20 પ્રશ્નો મળી કુલ 100 પ્રશ્નો અને 100 માર્ક્સ માટે 1.30 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. તેમાં નેગેટિવ માર્કિંગ નથી.
- એપ્રિલ ટેસ્ટમાં મેરીટ આધારિત વિદ્યાર્થીઓનો ક્રિએટીવ નિબંધ લેખન અને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂ લેવામાં આવે છે.
- અંતે, એપ્રિલ ટેસ્ટના 50 %, ક્રિએટીવ નિબંધ લેખનના 25 % અને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂના 25 % એમ કુલ 100 %ના આધારે મેરીટ તૈયાર કરીને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા માટે ઓનલાઈન ફોર્મ ભરવાનું હોય છે, જેની પ્રવેશ પરીક્ષા મે માસમાં યોજાય છે.
- ઓલ ઇન્ડિયા એન્ટ્રન્સ ટેસ્ટના સેન્ટર ગાંધીનગર, વડોદરા, રાજકોટ, સુરત, ભાવનગર સિવાય બેંગલુરુ, ઇન્દોર, કોલકાતા, મુંબઈ, ન્યુ દિલ્હી, ઉદયપુર વગેરે હોય છે.
- આ અભ્યાસક્રમની સાથે જ ક્રિએટીવ અને મલ્ટિ ટેલેન્ટેડ વિદ્યાર્થીઓને થિયેટર, મ્યુઝિક, પેઈન્ટિંગ, લિડરશીપ, કવિતા પ્રકારની અનેક પ્રવૃત્તિઓ અને અનેક વિષયો શીખવાની તક મળે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા માટેના ફોર્મ એપ્રિલ મહિનામાં અને પ્રવેશ પરીક્ષા મે મહિનામાં યોજાય છે.
- મોટા ભાગે આ પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત એપ્રિલ મહિનામાં આવતી હોય છે અને પ્રવેશ પરીક્ષા મે મહિનામાં યોજાતી હોય છે.

BITSAT (Birla Institute of Technology & Science Admission Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	પ્રિમીયર ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં પ્રવેશ મેળવી એન્જિનીયરીંગ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	NCERT અભ્યાસક્રમ આધારિત ઓનલાઇન ઓબ્જેક્ટિવ પરીક્ષા
વેબસાઇટ	www.bitsadmission.com

- બીટ્સ પિલાની જેવી અગ્રગણ્ય ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં એડમિશન મેળવવા માટે BITSAT ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. તેમાં એન્જિનીયરીંગ, સાયન્સ, ટેકનોલોજી, ફાર્મસી, મેનેજમેન્ટ આધારિત અભ્યાસક્રમમાં કારકિર્દી બનાવી શકાય છે.
- ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) A ગ્રુપના વિદ્યાર્થીઓ એન્જિનિયરિંગ, સાયન્સ, ટેકનોલોજી આધારિત અભ્યાસક્રમમાં જ્યારે ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) B ગ્રુપના વિદ્યાર્થીઓ B. Pharm ના અભ્યાસક્રમમાં જોડાઈ શકે છે.
- તેમાં NCERT ના ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, અંગ્રેજી, લોજીકલ રિઝનીંગ, મેથ્સ/બાયોલોજીના અભ્યાસક્રમ આધારિત 3 કલાકની ઓનલાઇન ઓબ્જેક્ટિવ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. તેના સેમ્પલ પેપર્સ વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે.
- બિરલા ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી સંસ્થા પિલાની (રાજસ્થાન) સિવાય ગોવા, હૈદરાબાદ અને દુબઈમાં આવેલી છે.

"સારી કારકિર્દી બનાવવામાં ફક્ત ડિગ્રી અને સારી નોકરી મેળવી લેવાનું લક્ષ્ય નથી હોતું."

VITEEE (Vellore Institute of Technology Engineering Entrance Examination)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	પ્રિમીયર ઇન્સ્ટિટ્યુટમાં પ્રવેશ મેળવી એન્જિનીયરીંગ ક્ષેત્રમાં કારકિર્દી બનાવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	કમ્પ્યુટર બેઝડ ઓનલાઇન ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત પરીક્ષા
વેબસાઇટ	www.vit.ac.in

- ભારતની નામાંકિત એન્જિનિયરિંગ સંસ્થામાં વેલ્લોર ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજી (VIT) નો સમાવેશ થાય છે, જેમાં B. Tech. આધારિત વિવિધ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.
- તેમાં એડમિશન લેવા માટે સંસ્થા દ્વારા લેવામાં આવતી ખાસ પ્રવેશ પરીક્ષા VITEEE આપવી જરૂરી છે.
- વિદ્યાર્થી VITEEE ના મેરીટના આધારે વેલ્લોર સિવાય ચેન્નઈ, ભોપાલ કે અમરાવતી (આંધ્રપ્રદેશ) પૈકી કોઈ પણ કેમ્પસમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.
- તેમાં કમ્પ્યુટર આધારિત ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નોની ઓનલાઇન પરીક્ષા લેવામાં આવે છે, જેમાં ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી, મેથ્સ/બાયોલોજી, અંગ્રેજી વિષય આધારિત પ્રશ્નપત્ર હોય છે. ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહ અને VITEEE પરીક્ષા મેથ્સ સાથે પાસ કરનાર વિદ્યાર્થી B. Tech. પ્રોગ્રામ્સમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે, જ્યારે બાયોલોજી પાસ કરનાર વિદ્યાર્થી B. Tech. બાયોટેકનોલોજી, બાયોએન્જિનિયરિંગ, બાયોઇન્ફોર્મેટીક્સ, બાયોમેડિકલ એન્જિનિયરિંગ આધારિત પ્રોગ્રામ્સમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

"શોખને કારકિર્દીમાં ફેરવવાથી જ્વલંત સફળતા મળે છે."

IIST (Indian Institute of Space Science and Technology)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ) A ગ્રુપ
હેતુ	સ્પેસ સાયન્સ અને ટેકનોલોજીમાં રસ ધરાવતાં વિદ્યાર્થીઓ માટે ઉત્તમ વિકલ્પ
પરીક્ષા પદ્ધતિ	JEE (Advanced) આધારિત
વેબસાઇટ	www.iist.ac.in

- સ્પેસ સાયન્સમાં રસ ધરાવતાં વિદ્યાર્થીઓ માટે ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ સ્પેસ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી દ્વારા JEE Advanced ના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- ભારત સરકારની આ સંસ્થામાં 4 વર્ષના બી.ટેક. (એરોસ્પેસ એન્જિનિયરિંગ) અને બી. ટેક. (ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને કમ્યુનિકેશન એન્જિનિયરિંગ) નો તથા 5 વર્ષનો ડ્યુઅલ ડિગ્રી આધારિત બી.ટેક. સાથે માસ્ટર ઓફ સાયન્સ/માસ્ટર ઓફ ટેકનોલોજીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવવામાં આવે છે.
- તેમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીએ ધો. 12 વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં મેથ્સ, ફિઝીક્સ, કેમેસ્ટ્રી સાથે પાસ કરીને JEE Advanced ના મેરીટના આધારે વિદ્યાર્થીઓ તેની પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે છે.

"લહેરો સે ડર કર નૌકા પાર નહિ હોતી, કોશિશ કરને વાલો કી કભી હાર નહિ હોતી."

IPM-AT (Integrated Programme in Management-Aptitude Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12
હેતુ	મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્રમાં રસ ધરાવતાં અને MBA માં કારકિર્દી બનાવવા માટેનો ઉત્તમ વિકલ્પ
પરીક્ષા પદ્ધતિ	એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટ, લેખિત પરીક્ષા, પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ
વેબસાઈટ	www.iimdr.ac.in

- મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓને IIM એટલે કે ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટમાં પ્રવેશ મેળવવાની ઇચ્છા હોય છે. વળી, તેમાંથી અભ્યાસ પૂર્ણ કરેલાં વિદ્યાર્થીઓ મહત્તમ પેકેજનો રેકૉર્ડ ધરાવે છે.
- IIM-I એટલે કે ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ મેનેજમેન્ટ - ઇન્દોર દ્વારા લેવાતા પાંચ વર્ષના મેનેજમેન્ટ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે IMP-AT (ઇન્ટિગ્રેટેડ પ્રોગ્રામ ઇન મેનેજમેન્ટ - એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટ) ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા ધો. 12 ની પરીક્ષા કોઈ પણ પ્રવાહમાંથી 60% સાથે પાસ કરેલી હોય તે આપી શકે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે વિદ્યાર્થીઓ પાંચ વર્ષના ઇન્ટિગ્રેટેડ MBA અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવી શકે છે.
- આ માટે કુલ ત્રણ ભાગમાં પ્રવેશ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે.
- પ્રથમ ભાગમાં એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટ હેઠળ ક્વોન્ટિટેટીવ એબિલીટી (ઓબ્જેક્ટીવ પ્રશ્નો) ના 40 પ્રશ્નો, ક્વોન્ટિટેટીવ એબિલીટી (શોર્ટ આન્સર) ના 20 પ્રશ્નો અને વર્બલ એબિલીટી (ઓબ્જેક્ટીવ પ્રશ્નો) ના 40 પ્રશ્નો મળીને કુલ 120 ગુણની પરીક્ષા માટે 2 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે.
- પ્રથમ ભાગમાં પાસ થયેલાં ઉમેદવારોમાંથી મેરીટના આધારે બીજા ભાગની WAT (Written Test Ability) અને ત્રીજા ભાગની PI (Personal Interview) ની પ્રવેશ પરીક્ષા લેવામાં આવે છે.
- અંતે, એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટના 50 ટકા, પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂના 35 ટકા અને લેખિત પરીક્ષાના 15 ટકાના મેરીટના આધારે પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- મોટા ભાગે આ પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત માર્ચ મહીનામાં આવતી હોય છે અને એપ્ટિટ્યુડ ટેસ્ટ મે મહીનામાં યોજાતી હોય છે.

"જે વાંચે છે, વિચારે છે, વિકસે છે તે જ્વલંત સફળતા મેળવે છે."

CLAT (Common Law Admission Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ / સામાન્યપ્રવાહ)
હેતુ	પરંપરાગત LL.B. ના સ્થાને ઇન્ટિગ્રેટેડ ગ્રેજ્યુએશન+LL.B. કોર્સમાં કારકિર્દી બનાવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 200 પ્રશ્નો, નેગેટીવ માર્ક 0.25, સમય 2 કલાક
વેબસાઈટ	https://clatconsortiumofnlu.ac.in

- CLAT પરીક્ષા પાસ કરવાથી નેશનલ લો યુનિવર્સિટી સંલગ્ન રાજ્યની લો યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મળે છે.
- ધો. 12 માં કોઈ પણ સ્ટ્રીમ પછી 5 કે 6 વર્ષના ગ્રેજ્યુએશન + LL.B. ના ઇન્ટિગ્રેટેડ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CLAT પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી પરંપરાગત LL.B. કરવાના સ્થાને ધો. 12 પછી ગ્રેજ્યુએશન + LL.B. ના ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લેવાનું ચલણ વધ્યું છે.
- તેમાં B.A./B.Com./B.Sc./B.B.A./B.L.S સાથે LL.B. ના 5 વર્ષ તથા B.Tech. સાથે LL.B. ના 6 વર્ષ થાય છે.
- અહીં, B.A./B.Com/B.B.A./B.L.S. માટે ધો. 12 કોઈ પણ સ્ટ્રીમ સાથે, B.Sc. માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ કોઈ પણ ગ્રુપ સાથે તથા B.Tech. માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ A ગ્રુપ સાથે પાસ હોવું જરૂરી છે.
- CLAT ની પ્રવેશ પરીક્ષામાં લિંગલ એપ્ટિટ્યુડના 50 પ્રશ્નો, જનરલ નોલેજના 50 પ્રશ્નો, લોજિક/તાર્કિકના 40 પ્રશ્નો, અંગ્રેજીના 40 પ્રશ્નો અને ગણિતના 20 પ્રશ્નો એમ કુલ 200 પ્રશ્નો અને કુલ 200 માર્ક્સના ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો હોય છે, જેના માટે 2 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. અહીં, 0.25 નેગેટિવ માર્ક છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત મોટા ભાગે જાન્યુઆરી મહીનામાં આવે છે અને પ્રવેશ પરીક્ષા મે મહીનામાં યોજાય છે.
- ખાસ નોંધ લેશો કે – દિલ્હીની નેશનલ લો યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CLAT કે LSAT ના બદલે AILET ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની રહે છે.

"ધીરજ અને ખંત હોય તો સફળ કારકિર્દી અશક્ય નથી."

LSAT (Law School Admission Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ / સામાન્યપ્રવાહ)
હેતુ	પરંપરાગત LL.B. ના સ્થાને ઇન્ટિગ્રેટેડ ગ્રેજ્યુએશન+LL.B. કોર્સમાં કારકિર્દી બનાવવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 100 પ્રશ્નો, સમય 2 કલાક 20 મિનિટ
વેબસાઈટ	www.pearsonvueindia.com/lSATindia

- LSAT પરીક્ષા પાસ કરવાથી નેશનલ લો યુનિવર્સિટી સંલગ્ન ખાનગી કોલેજમાં પ્રવેશ મળે છે.
- ધો. 12 માં કોઈ પણ સ્ટ્રીમ પછી 5 કે 6 વર્ષના ગ્રેજ્યુએશન + LL.B. ના ઇન્ટિગ્રેટેડ કોર્સમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CLAT પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- છેલ્લા ઘણાં વર્ષોથી પરંપરાગત LL.B. કરવાના સ્થાને ધો. 12 પછી ગ્રેજ્યુએશન + LL.B. ના ઇન્ટિગ્રેટેડ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ લેવાનું ચલણ વધ્યું છે.
- તેમાં B.A./B.Com./B.Sc./B.B.A./B.L.S સાથે LL.B. ના 5 વર્ષ તથા B.Tech. સાથે LL.B. ના 6 વર્ષ થાય છે.
- અહીં, B.A./B.Com/B.B.A./B.L.S. માટે ધો. 12 કોઈ પણ સ્ટ્રીમ સાથે, B.Sc. માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ કોઈ પણ ગ્રુપ સાથે તથા B.Tech. માટે ધો. 12 વિજ્ઞાન પ્રવાહ A ગ્રુપ સાથે પાસ હોવું જરૂરી છે.
- LSAT ની પ્રવેશ પરીક્ષામાં એનાલિટીકલ રિઝનીંગના 25 પ્રશ્નો, લોજીકલ રિઝનીંગના 50 પ્રશ્નો અને રીડિંગ કોમ્પ્રીહેન્શનના 25 પ્રશ્નો આધારિત કુલ 100 ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો માટે 2 કલાક 20 મિનિટનો સમય આપવામાં આવે છે. તેની ઓફિશિયલ વેબસાઈટ પર સેમ્પલ ટેસ્ટ ઉપલબ્ધ છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષાની જાહેરાત મોટા ભાગે ઓક્ટોબર મહીનામાં આવે છે અને પ્રવેશ પરીક્ષા મે મહીનામાં યોજાય છે.
- ખાસ નોંધ લેશો કે – દિલ્હીની નેશનલ લો યુનિવર્સિટીમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે CLAT કે LSAT ના બદલે AILET ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવાની રહે છે.

" સમયનું યોગ્ય દિશામાં આયોજન કરવાથી સફળ કારકિર્દીનું આયોજન થાય છે. "

CA-CPT (Chartered Accountancy - Common Proficiency Test)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12
હેતુ	એન્ટી લેવલ પરીક્ષા પાસ કરીને CA બનવાની દોડમાં આગળ વધવા
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નપત્ર, જેની ભાષા અંગ્રેજી કે હિન્દી પૈકી કોઈ પણ પસંદ કરી શકાય
વેબસાઈટ	https://icaiaexam.icaai.org

- CA (Chartered Accountants) ના એન્ટ્રી લેવલ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા લેવામાં આવતી કોમન પ્રોફિશિયન્સી ટેસ્ટ આપવી જરૂરી છે. આ પરીક્ષા મોટા ભાગે વર્ષમાં બે વખત જૂન અને ડિસેમ્બરમાં લેવામાં આવે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા ફક્ત એન્ટ્રી લેવલ છે, જેના આધારે બીજા લેવલમાં પ્રવેશ મળે છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા પેન-પેપર મોડ આધારિત અને બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે. જેના પ્રથમ ભાગમાં ફંડામેન્ટલ ઓફ એકાઉન્ટિંગ અને મર્કેન્ટાઈલ લો આધારિત પ્રશ્નપત્ર હોય છે, જ્યારે બીજા ભાગમાં જનરલ ઇકોનોમીક્સ અને ક્વોન્ટિટેટીવ એપ્ટીટ્યુડ આધારિત પ્રશ્નપત્ર અંગ્રેજી અથવા હિન્દી આધારિત હોય છે. તેમાં સાચા જવાબ માટે 1 માર્ક આપવામાં આવે છે, જ્યારે ખોટા જવાબ માટે 0.25 ગુણ કાપી લેવામાં આવે છે.

"સફળ કારકિર્દી બનાવવા માટે ઇચ્છાશક્તિ એ કાબેલિયતથી વધારે તાકતવર હોય છે."

NDA (National Defence Academy)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	ભારતીય લશ્કરી દળમાં સાહસપૂર્ણ કારકિર્દી બનાવવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત મેથ્સ અને જનરલ એબિલિટીના બે પ્રશ્નપત્ર
વેબસાઇટ	www.upsconline.nic.in અને https://upsc.gov.in

- ભારતીય લશ્કરી દળની ત્રણેય પાંખ આર્મી, નેવી અને એરફોર્સમાં સાહસપૂર્ણ, ગૌરવપ્રદ અને રોમાંચક કારકિર્દી બનાવવા માટે NDA ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- દેશ સેવા કરવા ઇચ્છતાં યુવા વિદ્યાર્થીઓ માટે ઇન્ડિયન આર્મી, નેવી કે એરફોર્સમાં જોડાવા માટેની ગૌરવપૂર્ણ કારકિર્દી બનાવવાનું અનેક વિદ્યાર્થીઓનું સપનું હોય છે અને તેઓ આ પરીક્ષાની આતુરતાપૂર્વક રાહ જોતાં હોય છે.
- આ પરીક્ષા UPSC (Union Public Service Commission) દ્વારા વર્ષમાં બે વખત લેવામાં આવે છે. આ માટેની જાહેરાત એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યુઝ પેપરમાં આપવામાં આવે છે.
- આ માટેની પ્રવેશ પરીક્ષા ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત હોય છે. તે બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે, જેના પ્રથમ ભાગમાં મેથ્સના 300 માર્ક્સ પ્રશ્નપત્ર માટે અઢી કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે, જ્યારે બીજા ભાગમાં જનરલ એબિલિટીના 600 માર્ક્સના પ્રશ્નપત્ર માટે અઢી કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. તેમાં પ્રશ્નપત્રની ભાષા અંગ્રેજી અથવા હિન્દીમાંથી કોઈ પણ રાખી શકાય છે.
- આ પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરનાર વિદ્યાર્થીએ પુણેના ખડકવાસલા ખાતે તાલીમ લેવાની રહે છે.

"કારકિર્દી પસંદગીમાં દેખાદેખી કે આંધળું અનુકરણ ન હોય."

SCRA (Special Class Railway Apprentice)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	રેલ્વેની સ્પેશિયલ એપ્રેન્ટિસ ક્લાસ ભરતી હેઠળ કારકિર્દી બનાવવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	લેખિત પરીક્ષા અને પર્સનાલીટી ટેસ્ટના આધારે પ્રવેશ
વેબસાઈટ	www.upsconline.nic.in અને https://upsc.gov.in

- રેલ્વેના સ્પેશિયલ સર્વિસ રિફ્રુટમેન્ટમાં કારકિર્દી ઘડવા માટે UPSC (Union Public Service Commission) દ્વારા લેવાતી નેશનલ લેવલની SCRA ની પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે.
- ઓફલાઈન મોડમાં લેવાતી આ પરીક્ષા વર્ષમાં એક વખત લેવામાં આવે છે.
- જનરલ એબિલીટી, ફિઝિકલ સાયન્સ અને મેથ્સ આધારિત 200 માર્ક્સના ત્રણ પેપરના કુલ 600 માર્ક્સની લેખિત પરીક્ષા અને પર્સનાલીટી ટેસ્ટ 200 માર્ક્સની લેવામાં આવે છે.
- આ માટેની જાહેરાત એમ્પ્લોયમેન્ટ ન્યુઝ પેપરમાં આપવામાં આવે છે.

"મહેનત કરને વાલોં કી કલી હાર નહીં હોતી – થોડાક ફેરફાર સાથે... સાચી દિશામાં મહેનત કરને વાલોં કી... !!!"

BSF (Border Security Force)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 (વિજ્ઞાનપ્રવાહ)
હેતુ	સીમા સુરક્ષા દળની વિવિધ ભરતી હેઠળ કારકિર્દી બનાવવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	લેખિત પરીક્ષા, ટાઇપીંગ સ્પીડ ટેસ્ટ, મેડિકલ ટેસ્ટ, પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ
વેબસાઇટ	http://bsf.nic.in

- બોર્ડર સિક્યોરીટી ફોર્સ એટલે કે સીમા સુરક્ષા દળમાં કોન્સ્ટેબલ, ઇન્સ્પેક્ટર, ક્લાર્કની પોસ્ટ હેઠળ કારકિર્દી ઘડવા માટે તેની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. તેમાં પગારધોરણ સિવાય અન્ય લાભ અને ભથ્થા મળી શકે છે.
- આ પરીક્ષા માટે સ્ત્રી અને પુરુષ ઉમેદવાર પ્રવેશપાત્ર છે, જેમાં ઉંમર 18 થી 25 વર્ષ સુધીની હોવી જરૂરી છે.
- આ માટે લેખિત પરીક્ષા, ટાઇપીંગ સ્પીડ ટેસ્ટ, મેડિકલ ટેસ્ટ અને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવે છે.
- લેખિત પરીક્ષામાં અંગ્રેજી/હિન્દી, જનરલ નોલેજ, ન્યુમેરિકલ એપ્ટિટ્યુડ, ક્લેરિકલ એપ્ટિટ્યુડ આધારિત ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો હોય છે.

"કારકિર્દી પસંદગીમાં શારીરિક ક્ષમતા, કામ કરવાની પદ્ધતિ, ફેમિલી બેકગ્રાઉન્ડ અને આર્થિક સ્થિતિ પણ મહત્વની છે"

સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન (SSC)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 પાસ અથવા સરકારે માન્ય કરેલ તેની સમકક્ષ શૈક્ષણિક લાયકાત
હેતુ	ગુજરાતની કેન્દ્ર સરકારની કચેરીઓમાં નોકરી મેળવવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારની પ્રવેશ કસોટી
વેબસાઈટ	www.ssc.nic.in

- સ્ટાફ સિલેક્શન કમિશન એ સમગ્ર ભારતની કેન્દ્ર સરકારની કચેરીઓ માટે સ્ટાફ ભરતીનું કાર્ય કરતી સંસ્થા છે. તેનું વડુ મથક ન્યુ દિલ્હી અને ઓફિસ ગુજરાત અને મુંબઈ ખાતે આવેલી છે.
- તેના દ્વારા ધો. 12 પાસ વિદ્યાર્થીઓ માટે ક્લાર્ક, ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેટર પ્રકારની વિવિધ ભરતી પરીક્ષાઓ ઈન્ટરવ્યૂનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- આ સિવાય કોન્સ્ટેબલ જનરલ ડ્યૂટી આધારિત ભરતી પણ ઉપલબ્ધ હોય છે. આ માટે લેખિત પરીક્ષા ઉપરાંત ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટ આપવી પણ જરૂરી બને છે.
- આ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા સામાન્ય જ્ઞાન, અંગ્રેજી, ન્યુમેરિકલ એબિલિટી જેવા વિભાગો હેઠળ હિન્દી અને અંગ્રેજી માધ્યમમાં લેવામાં આવે છે. અમુક પરીક્ષા આ માટેના પરીક્ષા કેન્દ્ર અમદાવાદ સહિતના મુખ્ય શહેરો હોય છે.

"આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં હાર્ડવર્કની સાથે સ્માર્ટવર્ક કરવાની જરૂર છે."

રેલ્વે રિફ્રૂટમેન્ટ બોર્ડ (RRB)

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 પાસ અથવા સરકારે માન્ય કરેલ તેની સમકક્ષ શૈક્ષણિક લાયકાત
હેતુ	રેલ્વેની નોન-ટેકનિકલ સ્ટાફમાં કારકિર્દી ઘડવા માટે ઉપયોગી
પરીક્ષા પદ્ધતિ	NTPC હેઠળ કમ્પ્યુટર બેઝડ ટેસ્ટ કુલ બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે.
વેબસાઈટ	www.rrbcdg.gov.in અને www.rrbahmedabad.gov.in

- ભારતીય રેલ્વેની નોન-ટેકનિકલ સ્ટાફમાં કારકિર્દી ઘડવા માટે લેવાતી NTPC (Non Technical Popular Categories) ની પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી જરૂરી છે. ધો. 12 પાસ વિદ્યાર્થીઓ રેલ્વેના નોન-ટેકનિકલ સ્ટાફ હેઠળ જુનિયર ક્લાર્ક કમ ટાઈપીસ્ટ, એકાઉન્ટ ક્લાર્ક કમ ટાઈપીસ્ટ, જુનિયર ટાઈમ કીપર, ટ્રેઈન ક્લાર્ક, કોમર્શિયલ કમ ટીકીટ ક્લાર્કની જગ્યા પર પ્રવેશ મેળવી શકે છે.
- આ સિવાય રેલ્વેમાં ગ્રુપ D ની ગેંગમેન, ટ્રેકમેન, પ્લેટફોર્મ પોર્ટર, ખલાસી, સફાઈવાળી વગેરેની પોસ્ટ માટે પણ ભરતી કરવામાં આવે છે, જેમાં મોટા ભાગે ફક્ત પુરુષ ઉમેદવારો જ અરજીપાત્ર હોય છે. આ માટે લેખિત અને મૌખિક પરીક્ષા ઉપરાંત ફિઝિકલ ફિટનેસ ટેસ્ટમાં પણ પાસ થવું જરૂરી છે.
- આ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા કુલ બે ભાગમાં કમ્પ્યુટર બેઝડ ટેસ્ટ (CBT) લેવામાં આવે છે. પ્રથમ ભાગમાં જનરલ અવેરનેસ, મેથ્સ, જનરલ ઇન્ટેલિજન્સ એન્ડ રિઝનીંગ આધારિત કુલ 100 માર્ક્સની પરીક્ષા માટે 1.30 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. ત્યાર બાદ બીજા ભાગમાં આ જ ટોપીક આધારિત 120 માર્ક્સની પરીક્ષા માટે 1.30 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. તેમાં નેગેટીવ માર્કીંગ છે. તેમાં અમુક પોસ્ટ માટે ટાઈપીંગ ટેસ્ટ પણ લેવામાં આવે છે.

" સફળ કારકિર્દી માટેનું સૌપ્રથમ પગથિયું છે - હકારાત્મક અભિગમ "

તલાટી કમ મંત્રી / રેવન્યુ તલાટી

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 પાસ અથવા સરકારે માન્ય કરેલ તેની સમકક્ષ શૈક્ષણિક લાયકાત
હેતુ	ગુજરાતમાં જ રહીને મોભાદાર કારકિર્દી ઘડવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 100 પ્રશ્નો, નેગેટીવ માર્ક 0.25, સમય 1 કલાક
વેબસાઈટ	https://ojas.gujarat.gov.in અને https://gsssb.gujarat.gov.in

- તલાટીની ભરતી ગુજરાતના પંચાયત સેવા પસંદગી મંડળ દ્વારા લેવામાં આવે છે. આ પરીક્ષા ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓમાં લેવાય છે.
- તલાટી કમ મંત્રીની પરીક્ષા ફક્ત એક જ ભાગમાં લેવામાં આવે છે, જેમાં ફક્ત 100 માર્ક્સનું ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નો આધારિત પ્રશ્નપત્ર હોય છે, જ્યારે રેવન્યુ તલાટીની પરીક્ષા બે ભાગમાં લેવામાં આવે છે, જેમાં ઓબ્જેક્ટિવ પ્રશ્નપત્ર સિવાય કમ્પ્યુટર આધારિત પરીક્ષા પણ આપવાની રહે છે.
- આ માટેની પરીક્ષામાં ગુજરાતી ભાષા, ગુજરાતી વ્યાકરણ, અંગ્રેજી વ્યાકરણ, સામાન્ય જ્ઞાન અને બુદ્ધિચાતુર્યને લગતાં કુલ 100 ગુણનું પ્રશ્નપત્ર હોય છે.
- લેખિત પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયા બાદ કમ્પ્યુટર કાર્યક્ષમતા આધારિત 1.30 કલાકની પરીક્ષામાં ગુજરાતી ટાઇપીંગ, અંગ્રેજી ટાઇપીંગ, પ્રેઝન્ટેશન, એક્સેલ સ્પ્રેડશીટ, વર્ડ ડૉક્યુમેન્ટ અને ઇ-મેઇલ આધારિત 100 ગુણની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. અહીં, ખાસ નોંધ લેશો કે – ટાઇપીંગની ઝડપ, ચોકસાઈ અને કલાકના કી ડીપ્રેસન્સ 5000 થી ઓછા ન હોય તે જરૂરી છે.
- તલાટી માટે પસંદગી પામ્યા બાદ ગુજરાતમાં કોઈ પણ જગ્યા પોસ્ટ મળે છે.

"કારકિર્દી પસંદગીમાં જે તે કોર્ષની ભવિષ્યની ડિમાન્ડ અને તકો વિશે જાણવું જરૂરી છે."

સચિવાલય / બિન સચિવાલય

શૈક્ષણિક લાયકાત	ધો. 12 પાસ અથવા સરકારે માન્ય કરેલ તેની સમકક્ષ શૈક્ષણિક લાયકાત
હેતુ	ગુજરાતમાં જ રહીને મોભાદાર કારકિર્દી ઘડવા માટે
પરીક્ષા પદ્ધતિ	ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના 200 પ્રશ્નો, નેગેટીવ માર્ક 0.25, સમય 1 કલાક
વેબસાઈટ	https://ojas.gujarat.gov.in અને https://gsssb.gujarat.gov.in

- ગુજરાતનો ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિ, ગુજરાતી વ્યાકરણ, અંગ્રેજી વ્યાકરણ, ભારત અને ગુજરાતના વર્તમાન બનાવો, સામાન્ય વિજ્ઞાન, એપ્લિકેટિવ ક્વોન્ટિટેટીવ, જાહેર વહીવટ અને ભારતનું સંવિધાન, કમ્પ્યુટરના ઉપયોગની પાયાની જાણકારીને લગતાં કુલ 200 ગુણનુ પ્રશ્નપત્ર હોય છે.
- લેખિત પરીક્ષામાં ઉત્તિર્ણ થયા બાદ કમ્પ્યુટર કાર્યક્ષમતા આધારિત 1.30 કલાકની પરીક્ષામાં અંગ્રજી ટાઈપીંગ, ગુજરાતી ટાઈપીંગ, કમ્પ્યુટરના ઉપયોગની પાયાની જાણકારીના સંદર્ભ આધારિત 100 ગુણની પરીક્ષા લેવામાં આવે છે.

તેજસ કક્કર

એ-503, પરિષ્કાર-2, ખોખરા સર્કલ પાસે,
મણિનગર (પૂર્વ), અમદાવાદ-380026

"કારકિર્દીમાં જ્વલંત સફળતા મેળવવાનો કોઈ શોર્ટકટ નથી."

પ્રવેશ પરીક્ષામાં સફળ થવાની માસ્ટર - 'કી'

જો વિદ્યાર્થી મિત્રોને સારી કોલેજ / ઇન્સ્ટિટ્યૂટ / યુનિવર્સિટીમાંથી સારો કોર્સ કરવો હોય, તો સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ વૈતરણી પાર કર્યા વિના છૂટકો નથી. આવી પ્રવેશ પરીક્ષા માટે ઉપયોગી સાહિત્ય બજારમાં ઉપલબ્ધ હોય જ છે, વળી તે માટેના કોચીંગ ક્લાસીસ પણ ઉપલબ્ધ હોય જ છે. આમ છતાંયે પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવામાં ઉપયોગી થઈ શકે તેવી કેટલીક ટિપ્સ ને માસ્ટર - 'કી' સ્વરૂપે જોઈ લઈએ. આ ગુરુચાવીઓ સામાન્ય રીતે પ્રવેશ પરીક્ષાઓમાં પુછાતા જુદા જુદા પ્રકારના પ્રશ્નોને આધારે બનાવી છે.

❖ તર્ક / લોજિકલ પ્રશ્નો :

સારી તર્કશક્તિ ધરાવનારાઓ 'લોજિકલ સ્માર્ટ' કે 'નંબર સ્માર્ટ' તરીકે ઓળખાય છે. તેઓ હંમેશા કોઈપણ બાબતમાં શા માટે ? (Why) કેવી રીતે ? (How) પ્રશ્નો પુછીને પોતાની સમસ્યાનું સમાધાન શોધતા હોય છે, જેમકે ઝાડ પરથી નીચે પડેલા સફરજનને જોઈને 'સફરજન નીચે જ કેમ પડ્યું ?' ઉપર કે ડાબી - જમણી બાજુ પર જ કેમ ન ગયું ? (Why) જેવા પ્રશ્નો પોતાની જાતને પુછીને ન્યૂટને 'ગુરૂત્વાકર્ષણ બળ' ની શોધ કરી હતી.

ઉદાહરણ : એક શર્ટને સૂકાતા 20 મિનીટ લાગતી હોય, તો 5 શર્ટને સૂકાતા કેટલી મિનીટ લાગે ?

તર્કશક્તિ (Logic Power) કઈ રીતે વધારવી ? :

1. તાર્કિક કોયડા વાળી રમતો રમવી. ગંજીફાના પાનાની રમતમાં પોતાની પાનાની બાજીને આધારે હરિફ પાસે કયા પાના હોઈ શકે, અથવા ચેસની રમતમાં પોતાની એક ચાલના બદલામાં હરિફ પાસે કઈ ચાલ રમવાના વિકલ્પો રહેશે, અને દરેક વિકલ્પનો મુકાબલો કઈ રીતે કરવો તે અંગેનો તર્ક લગાવવો.
2. જુદા - જુદા ધાર્મિક રીત - રિવાજો અને માન્યતાની તરફેણમાં વૈજ્ઞાનિક આધારો શોધવા.
3. વિવિધ વૈજ્ઞાનિક શોધની ઉત્પત્તિ અંગે જાણવું. સાયન્સ કીટ ખરીદીને જુદા જુદા પ્રયોગો કરવા.
4. નવરાશના દિવસોમાં મ્યુઝિયમ, સાયન્સ સેન્ટર, પ્લેનેટોરિયમની મુલાકાત લેવી. મિત્ર વર્તુળમાં તર્કબદ્ધ પઝલ (કોયડા) પુછવાની ટેવ પાડવી.
5. કમ્પ્યુટરની વિવિધ લેંગ્વેજ જેવી કે C++, JAVA વગેરે શીખવી.

સારી તર્કશક્તિના ફાયદા :

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં પુછાતા અંકોની શ્રેણી (સ્ટેટેસ્ટીકલ ડેટા સિરીઝ), બે શબ્દો વચ્ચેનો સંબંધ (Analog), સામાન્ય અંક ગણિત (Arithmetic) ના પ્રશ્નો ઝડપથી ઉકેલાઈ જાય છે.

યુવા T20 140 થી વધુ બુદ્ધિઆંક (I.Q.) ધરાવનારાઓને પ્રતિભાશાળી (Genius) ગણવામાં આવે છે, પરંતુ સમગ્ર વિશ્વમાં આવા વિરલાઓની સંખ્યા માત્ર 0.4% જ છે !

❖ સામાન્ય બુદ્ધિ / કોમન સેન્સના પ્રશ્નો :

સારી સામાન્ય બુદ્ધિ શક્તિ ધરાવનારાઓ 'સેલ્ફ સ્માર્ટ' તરીકે ઓળખાય છે. તેઓ હંમેશા

સમસ્યાઓનું સરળ સમાધાન શોધતા હોય છે. તેઓ જિંદગીની ફિલોસોફીને અન્યોને સામાન્ય શબ્દોમાં સમજાવતા હોય છે.

ઉદાહરણ : A 10 ફૂટ લાંબી પાઈપનો એક ટૂકડો કરતાં 1 કલાક થતો હોય, તો 10 ટૂકડા કરતાં કેટલાં કલાક લાગે ?

ઉદાહરણ : B દોડની સ્પર્ધામાં ત્રીજા ક્રમાંકે દોડતા સ્પર્ધકને ઓવરટેક કરીને આગળ આવનાર દોડવીર કયા ક્રમાંકે પહોંચશે ?

સામાન્ય બુદ્ધિશક્તિ (Common Sense) કઈ રીતે વધારવી ? :

1. વાંચનની ટેવ પાડવી. વાંચન કર્યા બાદ ચિંતન કરતા રહેવું. સમય મળે, ત્યારે ધ્યાન ધરવું.
2. દરરોજ રાત્રે સૂતા સમયે આખા દિવસમાં કરેલી પ્રવૃત્તિઓને અન્ય કઈ રીતે વધુ સારી રીતે કરી શકાય હોત નો વિચાર કરવો. શક્ય હોય, તો યોગાસન શીખી લેવા.
3. વિવિધ ધર્મ - સંપ્રદાયોના વિચારો જાણવા. શક્ય હોય તો ધર્મગુરુઓ તેમજ કથાકારોના પ્રવચનો સાંભળવા. દૃષ્ટાંત કથાઓ, બોધ કથાઓ, 'અકબર - બિરબલ' જેવી બુદ્ધિયુક્ત વાર્તાઓ વાંચવી.
4. નવરાશની પળોમાં બુદ્ધિશાળી મિત્રો, વડિલો, મોટા પિતરાઈઓ સાથે સમય પસાર કરવો.
5. અરીસાને ગુઝ માનીને અરીસામાં જોઈને પોતાની જાતનું નિરીક્ષણ કરવું.

સામાન્ય બુદ્ધિશક્તિના ફાયદા :

સામાન્ય બુદ્ધિશક્તિને કારણે વિદ્યાર્થીનો માત્ર બુદ્ધિઆંક (IQ = Intelligence Quotient) જ નહિ પણ સામાજિકતાનો આંક (SQ = Social Quotient) તેમજ આધ્યાત્મિકતાનો આંક (SQ = Spiritual Quotient) વધે છે.

દૃશ્ય (Visual) / અશાબ્દિક (Non - Verbal) કસોટીના પ્રશ્નો :

સારી અશાબ્દિક / દૃશ્ય શક્તિ ધરાવનારાઓ 'પિક્ચર સ્માર્ટ' તરીકે ઓળખાય છે. તેઓ શબ્દોમાં પણ ચિત્ર જોઈ શકવાની ક્ષમતા ધરાવતા હોય છે. સારી દૃશ્ય (Visual) કે અશાબ્દિક (Non- Verbal) શક્તિ ધરાવવા ઈચ્છુકોએ પાબ્લો, લિયોનાર્દો દે વિન્ચી, વાન ગોગ, માઈકલ એન્જેલો વગેરેને પોતાના આદર્શ / આઈડોલ કે ગુઝ માનવા જોઈએ.

ઉદાહરણ : A, E, I, W, ? .

દૃશ્ય શક્તિ (Visual Efficiency) / અશાબ્દિક (Non - Verbal Efficiency) વધારવાના ઉપાયો :

1. જુદા જુદા પ્રદેશોના નકશાઓનો ઊંડાણથી અભ્યાસ કરવો. એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે જવા માટેના જળમાર્ગ, રસ્તા માર્ગ તેમજ રેલમાર્ગનું નિરીક્ષણ કરવું.
2. બસ સ્ટેન્ડ, રેલવે સ્ટેશન, એરપોર્ટ, સિનેમાગૃહો, કોમ્પ્લેક્ષ, હાઈ-વે વગેરે જેવા સ્થળોએ ભાષાની મર્યાદાને દૂર કરવા મુકાયેલા સંકેતોનો રસપૂર્વક અભ્યાસ કરી આવા સંકેતોના વિકલ્પો વિચારવા.
3. જુદી - જુદી કંપનીઓના પ્રતિક (સિમ્બોલ) નો અભ્યાસ કરવો. એક સરખો ધંધો ધરાવતી કંપનીઓના સિમ્બોલમાં રહેલી સામ્યતા તેમજ તફાવત અંગેનો સહસંબંધ જોડવો.
4. વર્તમાનપત્રો, મેગેઝીનમાં આવતી આંખોથી ઉકેલવાની ગેઈમ રમવી જોઈએ. જેમ કે બે એક સરખા લાગતા ચિત્રોમાંથી શક્ય તેટલી ઝડપથી અને વધુ તફાવતો શોધવા. ભૂલ ભૂલામણી વાળા રસ્તામાં એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે પેન / પેન્સીલના ઉપયોગ વગર આંખથી પહોંચવું.
5. રાત્રીના સમયે ચંદ્રમાંથી જોવા મળતી અને દર બે - ત્રણ દિવસે બદલાતા જે તે રાશીના ચિન્હો શોધવાની ટેવ પાડવી. તારાઓની હારમાળાને મગજમાં લીટી દોરીને જોડીને તેનું ચિત્ર બનાવવું.
6. સવાર તેમજ સાંજના સમયે વાદળો તરફ નિરીક્ષણ કરીને તેમાં છૂપાયેલું ચિત્ર જોવાનો પ્રયત્ન કરવો. ફોટોશોપ કે કોરલમાં ફોટાઓની ડિઝાઇન કરવી.
7. શક્ય તેટલાં વધુને વધુ 3D (થ્રી ડાઇમેન્શન / ત્રિ પરિમાણીય) ચિત્રો જોવા અને શક્ય હોય, તો દોરવા. એન્જિનિયર, આર્ટિફેક્ટ, આર્ટિસ્ટ, ડિઝાઇનરની મુલાકાત લેવી તેમની કૃતિઓનું નિરીક્ષણ કરવું. તેમાં ફેરફાર વિચારવા.

સારી અશાબ્દિક / દૃશ્ય શક્તિના ફાયદા :

લગભગ તમામ પ્રકારની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં અશાબ્દિક કસોટી / દૃશ્ય કસોટીના પ્રશ્નો પુછાતા જ હોય છે. ઊંડા ગાણિતીક જ્ઞાન વગર પણ દૃશ્ય કસોટીઓને સોલ્વ કરી શકવાની ક્ષમતા વધે છે.

શાબ્દિક (Verbal) કસોટીના પ્રશ્નો :

સારી શાબ્દિક શક્તિ ધરાવનારાઓને 'વર્ડ સ્માર્ટ' તરીકે ઓળખાય છે. ભાષાના શિક્ષકો, વકિલો, વક્તાઓ, રાજકીય નેતાઓની શાબ્દિક (Verbal) શક્તિ સારી ગણાય છે.

યુવા T20 70 થી ઓછો બુદ્ધિઆંક (I.Q.) ધરાવનારાઓ મંદબુદ્ધિ સમાન ગણાય. જેની વસતી સમગ્ર વિશ્વમાં 2.3% જ છે !

ઉદાહરણ : પંખો : હવા, બલ્બ : ? .

(A) અંધારું (B) વીજળી (C) વિદ્યુત (D) પ્રકાશ

શાબ્દિક (Verbal) શક્તિ વધારવાના ઉપાયો :

1. શાળા / કોલેજોની વકતૃત્વ સ્પર્ધાઓમાં ભાગ લેવાની તકને ઝડપવી.
2. વિવિધ છાપા, મેગેઝીનોમાં આવતી ક્રોસવર્ડ પઝલોને સોલ્વ કરવી.
3. જુદી જુદી કંપનીઓની ટેગલાઈન, પંચલાઈનને યાદ રાખવી તેમજ સમજવી.
4. વિવિધ પુસ્તકમાં લેખક / કવિ દ્વારા લખાયેલી પ્રસ્તાવના તો વાંચવી જ.
5. સમય મળે ત્યારે કવિ સંમેલન, ડાયરો, મુશાયરો, પુસ્તક વિમોચન સમારંભમાં જવું.
6. વિવિધ સાહિત્યકારોના વ્યાખ્યાનો સાંભળવા, વિવેચકોના વિવેચનો વાંચવા.
7. ફિલ્મો, સિરીયલ્સ, નાટકોના સંવાદો અગાઉથી જ વિચારવા. સંવાદોના શબ્દોને બદલીને લખવા.
8. ફિલ્મો, સિરીયલ્સ, નાટકો વગેરે જોતી વખતે તેનો અંત વિચારવો.

સારી શાબ્દિક શક્તિના ફાયદા :

શાબ્દિક શક્તિ વધવાથી પ્રવેશ પરીક્ષાઓના અનુબંધ (Analog) પ્રકારના પ્રશ્નોને ઉકેલવામાં સરળતા રહે છે. તેમજ શાબ્દિક ભંડોળ (Vocabulary) સમૃદ્ધ બને છે.

પ્રવેશ પરીક્ષાઓનું આખરી સ્ટેજ – G.D.P.I. (ગ્રુપ ડિસ્ક્શન એન્ડ પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ)

જ્યારે ડિયર સ્ટુડન્ટ ભીડુ પ્રવેશ પરીક્ષાની લેખિત કસોટી પાસ કરીને પર્સનલ ઇન્ટરવ્યુ (P.I.) ના અંતિમ તબક્કે પહોંચે ત્યારે પોતાની કારકિર્દીરૂપી જહાજ હવે છેક કાંઠે આવીને ડૂબી ન જાય, તેની બીક પણ સતાવતી હોય છે. આથી અહીં પર્સનલ ઇન્ટરવ્યૂમાં મહદઅંશે પુછાતા પ્રશ્નોની ચર્ચા કરી છે, તેમજ ઇન્ટરવ્યૂના ભાગરૂપે યોજાતા ગ્રુપ ડિસ્ક્શન (G.D.) ની પણ ચર્ચા કરી છે. આશા છે, કે રોજગારી વાંચ્છુક યુવા વર્ગ માટે આ લેખ ફ્રેન્ડ, ફિલોસોફર અને ગાઈડ બની રહેશે.

યુવા T₂₀ 90 થી 109 નો બુદ્ધિઆંક (I.Q.) ધરાવનારાઓની વસતી સમગ્ર વિશ્વમાં સૌથી વધુ 48% જ છે !

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં પુછાતા પ્રશ્નો :

- 1. ફોર્મલ પ્રશ્નોને બદલે ઈનફોર્મલ પ્રશ્નો :** પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પરંપરાગત ઔપચારિક પ્રશ્નો પુછવાને બદલે 'ઈન્ટરવ્યૂનું સ્થળ મળી ગયું ને ?', 'શોધવામાં તકલીફ નથી પડીને ?', 'ઠંડી / ગરમી કેવી પડે છે ?', 'તમે ક્યાંથી ?, કેવી રીતે આવ્યા ?' વગેરે જેવા ઈનફોર્મલ પ્રશ્નો પૂછીને ઉમેદવારનો આત્મવિશ્વાસ વધારવામાં આવે છે.
- 2. મલ્ટીપલ / પૂરક પ્રશ્નો :** કેટલીકવાર ઈન્ટરવ્યૂઅરે પુછેલા પ્રશ્નોના ઉમેદવારે આપેલા જવાબને આધારે વધુ માહિતી મેળવવા પૂરક પ્રશ્નો પુછવામાં આવે છે. પૂરક / મલ્ટીપલ પ્રશ્નોને આધારે ઉમેદવારને જે તે ટોપિકનું ઊંડાણપૂર્વકનું કેટલું જ્ઞાન છે, તે ચકાસવામાં આવે છે. જોકે ઉમેદવારના પક્ષે એક મહત્વની બાબત એ છે, કે જે તે ટોપિકના પૂરક પ્રશ્નો પુછવાને કારણે અન્ય ટોપિકના પ્રશ્નો ઓછા પુછી શકાય છે. અહીં ઈન્ટરવ્યૂઅર દ્વારા 'શું તમારે જવાબ હંમેશા દરેક પરિસ્થિતિમાં આજ રહેશે ?' એમ પૂછીને ઉમેદવારની વિચારશક્તિ / કલ્પનાશક્તિ ચકાસવામાં આવે છે.
- 3. પડકાર ફ્રેંકતા ચેલેન્જિંગ પ્રશ્નો :** કેટલીકવાર ઈન્ટરવ્યૂઅર, ઉમેદવારને પડકાર ફ્રેંકે છે, આ માટે, તેઓ ઉમેદવારના જવાબ બાદ, "માફ કરશો, પણ હું આ અંગે તમારી સાથે સંમત નથી," એમ કહીને ઉમેદવારને તેઓના જવાબની તરફેણમાં વધુ સારી સચોટ દલીલો કરવા માટે પ્રેરે છે.
કેટલીકવાર ઈન્ટરવ્યૂઅર "તમે આવું ખાતરીપૂર્વક કઈ રીતે કહી શકો ?" કહીને ઉમેદવાર પાસેથી પૂરાવો પણ માંગે છે. પડકારયુક્ત પ્રશ્નો પુછવાનો આશય મહદઅંશે ઉમેદવારનો આત્મવિશ્વાસ ચકાસવાનો હોય છે. કેટલીકવાર ઈન્ટરવ્યૂઅર "તમે આ સંસ્થામાં પ્રવેશ માટે પૂરતી લાયકાત ધરાવો છો, તેવું સાબિત કરો." જેવો પ્રશ્ન પણ પૂછે છે.
- 4. કાયમી પૂછાતા પ્રશ્નો :** ઉમેદવારે કરેલી અરજી અને બાયોડેટાની વિગતો લઈને બેઠેલા હોય છે. આથી તેઓ બાયોડેટામાં અપાયેલી માહિતીને ઊંડાણથી પુછતા હોય છે. ખાસ કરીને જે – તે સ્ટ્રીમ પસંદ કરવાનું કારણ, ટકાવારી ઓછી આવવાનું કારણ જેવા પ્રશ્નોના જવાબમાં ઉમેદવારને નકારાત્મક કે હકારાત્મક અભિગમ રજૂ થાય છે તે જોવામાં આવે છે.

યુવા T20 "ન્યુરો પ્લાસ્ટીસીટી" ની શોધ થયા બાદ, 20 દિવસ સુધી દરરોજ 20 મિનિટની ચોક્કસ કસરત કરવાથી I.Q. માં 5 થી 10 પોઈન્ટનો વધારો થઈ શકે છે !

સામાન્ય રીતે પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં ઉમેદવારની 'હોબી' ખાસ પુછવામાં આવતી હોય છે. ઉમેદવાર ઉત્સાહથી પોતાની હોબી જણાવે, એટલે તરત જ ઉમેદવારને તેની હોબીને લગતા પ્રશ્નો પુછવામાં આવે છે. આ પ્રશ્નોના જવાબમાં ઉમેદવાર થાપ ખાય, તો ઉમેદવારને પોતાની ગમતી હોબીના જ પ્રશ્નોના જવાબ આવડતા નથી તેવું સાબિત થાય છે. જે ઉમેદવાર માટે નુકશાનકારક બને છે.

અમુક પ્રકારની પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં 'લેંગ્વેજ નોન' એટલે કે કેટલી અને કઈ કઈ ભાષાઓ જાણે છે, તેના પર ભાર મૂકવામાં આવે છે. અહીં ઉમેદવારે જે તે ભાષાનું સમજ પુરતું, બોલવા પુરતું કે લખવા – વાંચવા પુરતું જ્ઞાન છે, તે ચકાસવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત પ્રશ્નો ઉપરાંત ઉમેદવારનું પોતે જે સંસ્થામાં ઈન્ટરવ્યૂ આપી રહ્યો છે, તેની કેટલી જાણકારી છે, તે અંગેના પ્રશ્નો પણ હંમેશા પુછાતા હોય છે.

5. ઓપન હેન્ડેડ પ્રશ્નો : જે પ્રશ્નોના જવાબ ચોક્કસ હોય, તો તેને 'ક્લોઝડ' પ્રશ્નો કહેવાય. જ્યારે જે પ્રશ્નોના જવાબ ચોક્કસ ન હોય, તેવા પ્રશ્નોને 'ઓપન હેન્ડેડ' પ્રશ્નો કહેવાય. અગાઉના જમાનામાં પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂમાં 'ક્લોઝડ' પ્રશ્નો વધુ પુછાતા હતા. જ્યારે આજ-કાલ જોબ ઈન્ટરવ્યૂમાં 'ઓપન હેન્ડેડ' પ્રશ્નો વધુ પુછવામાં આવે છે.

ઓપન – હેન્ડેડ પ્રશ્નોના ઉદાહરણોમાં “દસ વર્ષો બાદ આ સંસ્થા કયા તબક્કે હશે?”, “અગામી દસ વર્ષો બાદ આપ કયાં અને કઈ પરિસ્થિતિમાં હશો?”, “તમે ફાયનાન્સ મિનીસ્ટર હોવ, તો કોર્પોરેટ સેક્ટર અંગે કેવી નીતિ ઘડશો?” “વર્તમાન કાયદામાં કયા ફેરફાર કરવાની કે નવા કાયદા અમલમાં લાવવાની જરૂર છે?” વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ઓપન હેન્ડેડ પ્રશ્નોના જવાબ કોઈ ચોક્કસ કે રેડી રેકનર હોતા નથી. આવા પ્રશ્નોના જવાબ સ્થળ, સમય, પરિસ્થિતિ મુજબ બદલાતા રહે છે. આથી ઉમેદવારે આવા પ્રશ્નોના જવાબની કોઈ ખાસ તૈયારી કરવાની રહેતી નથી.

પર્સનલ ઈન્ટરવ્યૂની સફળતાનો આધાર ઉમેદવારે પ્રશ્નોના જવાબ કયા આપ્યા છે, તેને બદલે જવાબ કઈ રીતે આપ્યા છે, તેના પર વધુ રહેલો છે. અહીં ઉમેદવારે પ્રશ્નોના જવાબ આપવામાં લીધેલો સમય, જવાબમાં ઉપયોગમાં લીધેલા શબ્દો, આરોહ – અવરોહ, બોડી લેંગ્વેજ વગેરેને વધુ મહત્વ આપવામાં આવે છે. ક્લોઝડ પ્રશ્નોના જવાબમાં ઓછો સમય લાગતો હોય છે. જ્યારે ઓપન હેન્ડેડ પ્રશ્નોના જવાબને વીચારવામાં વધુ સમય આપવામાં આવતો હોય છે. એક અંદાજ મુજબ જોબ ઈન્ટરવ્યૂની સફળતાનો 15% આધાર ઉમેદવારે પ્રશ્નોના જવાબ આપવામાં લીધેલ સમય પર રહેલો છે.

યુવા T20 સારી કોલેજ / ઈન્સ્ટિટ્યૂટ / યુનિવર્સિટીની પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવા માટે બુદ્ધિઆંક (I.Q.) 115 થી 125 હોવો જરૂરી છે.

ઉમેદવારની નીતિમતા ચકાસવા માટે “તમારી સફળતાનો યશ કોને આપશે અને કયા ક્રમમાં ? શા માટે ?” કે “તમારી નિષ્ફળતા માટે કોને કોને જવાબદાર ઠેરવશો ? કયા ક્રમમાં ? શા માટે ?” વગેરે જેવા પ્રશ્નો પુછવામાં આવે છે. જોબ ઈન્ટરવ્યૂમાં ઉમેદવારે પણ કામના કલાકો, કામની સ્થિતિ, કામની શરતો, રજાઓ વગેરેને લગતા પ્રશ્નો સમગ્ર ઈન્ટરવ્યૂ દરમિયાન વાત – વાતમાં પુછીને ‘જોબ’ ની સાથો સાથ ‘જોબ સેટીસફેક્શન’ પણ મળે તે જોવું જોઈએ.

ગ્રુપ ડિસ્ક્શન (G.D.) :

ગ્રુપ ડિસ્ક્શનમાં કોમન ઈન્ટરેસ્ટ ગ્રુપની સભ્ય સંખ્યાને બે કે વધુ વિભાગોમાં વહેંચી દેવામાં આવે છે. એક જ વિષયની બે બાજુઓ – પોઝિટીવ તેમજ નેગેટીવ એમ ‘પક્ષ’ અને ‘વિપક્ષ’ માં અલગ અલગ ગ્રુપના સભ્યોએ બોલવાનું રહે છે. બન્ને ગ્રુપના સભ્યો પોતાનું વ્યક્તિત્વ પરફોર્મન્સ ચડિયાતું રહે તે માટે ધારદાર દલીલો કરતા હોય છે. પોતાની રજૂઆત કરવા માટે દરેક સ્પર્ધકોને પૂરતો સમય તેમજ પેન – નોટબુકનો ઉપયોગ કરવાની છૂટ આપવામાં આવે છે. અહીં રેફરી / ઓબ્ઝર્વરનો નિર્ણય અંતિમ રહે છે.

1. ગ્રુપ ડિસ્ક્શન (G.D.) માં સફળતા મેળવવા માટે શું કરવું ? :

- પોતાના હરિફ સ્પર્ધકો સાથે સ્મિત સાથે હાથ મેળવવા, રેફરી તેમજ ઓબ્ઝર્વરને પણ સ્માઈલ આપીને બન્ને હાથ લેગા કરીને ‘નમસ્તે’ કરવું.
- ગ્રુપ ડિસ્ક્શનના વિષયને સાંભળવામાં કોઈ કયાશ રહી ગઈ હોય, તેમ લાગે તો પૂરતી વિનમ્રતાથી રેફરીને જે તે વિષયનું શીર્ષક પુછી લેવું, વિષયને પૂરતો સમજ્યા બાદ જે વિષયની તરફેણમાં તેમજ વિરૂદ્ધમાં કેટલી અને કેવી દલીલ કરી શકશો તે વિચારીને ત્યારબાદ જ વિષયની તરફેણ કે વિરૂદ્ધમાં બોલવાનો નિર્ણય લેવો.
- જ્યારે અન્ય સ્પર્ધક રજૂઆત કરતો હોય, ત્યારે તેને સંપૂર્ણપણે શાંતિથી સાંભળવો અને તેની રજૂઆતના મુખ્ય મુદ્દાઓની નોંધ કરીને તેની વિરૂદ્ધમાં કંઈ દલીલ થઈ શકે તે વિચારવું.
- જ્યારે રજૂઆત કરવાનો પોતાનો સમય આવે, ત્યારે ‘તમારી રજૂઆત ખોટી છે.’ તેમ કહેવાને બદલે ‘માફ કરશો, પણ આ અંગે મારો મત આપના મત કરતાં તદ્દન અલગ છે.’ અથવા ‘તમે તમારી જગ્યાએ તમારા મત મુજબ સાચા હોઈ શકો છો, પણ મારા દૃષ્ટિકોણ મુજબ જોવા જઈએ તો...’ કહેવું જોઈએ.

યુવા T20 મેડિકલ - એન્જિનિયરીંગના ફિલ્ડમાં જવા માટે બુદ્ધિઆંક (I.Q.) 120 હોવો જરૂરી છે, જ્યારે લેખક, કવિ કે વિવેચક બનવા માટે બુદ્ધિઆંક (I.Q.) 135 જોઈએ !

2. ગ્રુપ ડિસ્ક્શન (G.D.) માં નિષ્ફળતાથી બચવા શું કરવું ? :

- ક્યારેય હરિફ સ્પર્ધકની હાંસી ન ઉડાડવી. ચર્ચા દરમિયાન કોઈપણ ધર્મ / જ્ઞાતિ / દેશ / સરકાર તેમજ સરકારી નીતિની ટીકા ન કરવી. ગ્રુપ ડિસ્ક્શનએ કુસ્તીનો અખાડો ન માનવો. સ્પર્ધક / હરિફને દુશ્મન ન ગણવો.
- સમગ્ર ગ્રુપ ડિસ્ક્શન દરમિયાન પોતાની રજૂઆત મક્કમતાથી કરવી, પરંતુ ઉગ્ર કે આક્રમક ન બનવું. સમગ્ર ગ્રુપ ડિસ્ક્શન દરમિયાન બિન સંસદીય શબ્દોનો પ્રયોગ ન કરવો. કોઈ સ્પર્ધકની લાગણી દૂભાય તેવી રજૂઆત ન કરવી. બોલતી વખતે અચકાતા સ્પર્ધકની હાંસી ન ઉડાડવી. કોઈપણ હરિફથી બોલવામાં ભૂલ પડે, તો હસીને મજાક ન ઉડાડવી.
- રજૂઆત દરમિયાન આંકડાકીય માહિતી રજૂ કરવી પડે તો તે પ્રમાણભૂત (સ્ટાન્ડર્ડાઈઝડ) હોય, તે જરૂરી છે.
- પોતાના હરિફ / સ્પર્ધકની વ્યૂહરચના (સ્ટ્રેટેજી / ગેઈમપ્લાન) નું આંધળું અનુકરણ ન કરવું.
- સમગ્ર ગ્રુપ ડિસ્ક્શન દરમિયાન લગભગ, મોટે ભાગે, કદાચ 99.99% આશરે જેવા શબ્દોનો ઉપયોગ ન કરવો.
- ગ્રુપ ડિસ્ક્શન દરમિયાન પોતાની બોડી લેંગ્વેજનું ખાસ ધ્યાન રાખવું. હરીફ સ્પર્ધક કરતાં વધુ સારી રજૂઆત થાય, ત્યારે ખુશી થાયએ સ્વાભાવિક છે, પરંતુ તેના અતિરેકમાં હરિફ સ્પર્ધક સમક્ષ 'થમ્સ ડાઉન' જેવો નકારાત્મક ઈશારો કરવો નહીં.

[રાજેન્દ્ર ઉપાધ્યાય, ૩બી જીવન સ્મૃતી સોસાયટી, મીરામ્બિકા માર્ગ, નારણપુરા, અમદાવાદ-
380013 મોબાઈલ નં. **9327014077**]

યુવા T20 મહાન વૈજ્ઞાનિક આઈનસ્ટાઈને પોતાના વસીયતનામામાં પોતાના મૃત્યુ બાદ પોતાના મગજ પર સંશોધન કરવાની છૂટ આપી હતી. પરિણામે તેમના મગજના 240 ટુકડાઓ કરીને સંશોધન કરાયુ હતું. જે મુજબ તેમના મગજનું કદ સામાન્ય કદના મગજ કરતા 15% મોટું અને બમણા કોષો ધરાવતુ જોવા મળ્યુ હતું !

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

1

બિન અનામત વર્ગ

1. પ્રમાણપત્ર ક્યાંથી?
2. સંલગ્ન ઠરાવો?
3. શૈક્ષણિક યોજના?
4. ભોજનનું બિલ?
5. શૈક્ષણિક યોગ્યતા?
6. વિદેશ અભ્યાસ?

**ગુજરાત બિન અનામત
શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ**

સંપૂર્ણ માહિતી

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

2

બિન અનામત વર્ગના પ્રમાણપત્ર
કઈ કઈ યોજનાઓ
ક્યાંથી ?
કેવી રીતે?
સંલગ્ન ઠરાવો?
શૈક્ષણિક યોજના
ભોજનનું બિલ
શૈક્ષણિક યોગ્યતા
વિદેશ અભ્યાસ

ગુજરાત રાજ્ય બિનઅનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

અંતર્ગત બંધારણીય અનામતમાં બદલાવ વિના સામાજિક સમરસતા માટે બિન અનામત વર્ગ માટે અનેક કલ્યાણકારી યોજનાની જાહેરાત કરતી આપણી રાજ્ય સરકાર

ચાલું સત્રથી જ તમામ યોજનાઓનો લાભ,
ફોર્મ ભરવાથી સહાય/લોન મંજુર થાય ત્યાં સુધીની
તમામ પ્રક્રિયા ઓનલાઇન

6

માનનીય નાયબ મુખ્યમંત્રીશ્રી અને ચેરમેનશ્રી બી.
એચ. ઘોડાસરા દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ બિન
અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમની
યોજનાઓ અંગે માનનીય મુખ્યમંત્રીશ્રીની
અધ્યક્ષતામાં તા.
૦૬/૦૮/૨૦૧૮ની મીટીંગમાં મંજૂર થયેલ
યોજનાઓની વિગતો.

સામાજીક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

7

**GUJARAT UNRESERVED
EDUCATIONAL & ECONOMICAL
DEVELOPMENT CORPORATION**

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

8

- શ્રી બી. એચ. ધોડાસરા -અધ્યક્ષ
- શ્રી વિમલ ડી. ઉપાધ્યાય -ઉપાધ્યક્ષ
- શ્રી રૂપિન પરચીગર -સભ્ય
- શ્રી કરણસિંહ ચાવડા -સભ્ય
- શ્રી હિમાંશુ ખમાર -સભ્ય
- શ્રી જગદીશ ભાવસાર -સભ્ય
- શ્રીમતી અમીબેન પરીખ -સભ્ય
- શ્રી કમલેશ જી. શાહ -મેનેજિંગ ડિરેક્ટર

યોજનાઓ

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

10

(૧) યોજનાનું નામ : શૈક્ષણિક અભ્યાસ યોજના

- યોજનાનું સ્વરૂપ/લોન સહાયના ધોરણો:
- રાજ્યમાં ચાલતા મેડીકલ, ડેન્ટલના સ્વનિર્ભર સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો, વ્યવસાયિક અભ્યાસક્રમો, ઇજનેરી, ટેકનોલોજી, ફાર્મસી, આર્કિટેક્ચર, આર્યુવેદિક, હોમીયોપેથી, ફિઝીયોથેરાપી, વેટરનરી વગેરે સ્વનિર્ભર સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો, નર્સિંગ (સ્નાતક કક્ષાના) વગેરે અભ્યાસક્રમો માટે (હાયર એજ્યુકેશન જેવા કે બીબીએ, બીકોમ, બીએસસી, બીએ વિગેરે સિવાય,) સમગ્ર અભ્યાસક્રમની કુલ ટ્યુશન ફી અથવા **રૂ.૧૦.૦૦ લાખ** તે બે પૈકી જે ઓછું હોય તે પ્રમાણેની **લોન ૪ ટકાના સાદા વ્યાજે** નિગમ તરફથી આપવામાં આવશે.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

11

- લાયકાતના ધોરણો: ધો-૧૨ માં ૬૦ ટકા કે તેથી વધુ.
- વ્યાજનો દર : વાર્ષિક ૪ ટકા લેખે સાદુ વ્યાજ
- આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ.3.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી.
- અરજદાર બિન અનામત વર્ગના હોવા જોઈએ.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

12

(૨) યોજનાનું નામ : વિદેશ અભ્યાસ
લોન

●યોજનાનું સ્વરૂપ/લોન સહાયના ધોરણો:

●ધોરણ-૧૨ પછી M.B.B.S માટે, ડિપ્લોમા પછી ડીગ્રી માટે, સ્નાતક પછી અનુસ્નાતક માટે, અને રિસર્ચ જેવા ટેકનિકલ, પેરામેડીકલ, પ્રોફેશનલ વગેરે જેવા કોઈપણ પ્રકારના વિદેશમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે બિન અનામત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ માટે કુલ **રૂ.૧૫.૦૦ લાખની** વિદેશ અભ્યાસ લોન નિગમ તરફથી આપવામાં આવશે.

●લાયકાતના ધોરણો: ધો-૧૨ માં **૬૦ ટકા કે તેથી વધુ.**

●વ્યાજનો દર : વાર્ષિક **૪ ટકા** લેખે સાદુ વ્યાજ.

●આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા **રૂ.૪.૫૦ લાખ** કે તેથી ઓછી.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

13

(૩) યોજનાનું નામ : ભોજન બીલ સહાય

● યોજનાનું સ્વરૂપ/ સહાયના ધોરણો:

- બિન અનામત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને સ્નાતક કક્ષાના મેડીકલ, ડેન્ટલ, ટેકનીકલ, પેરા મેડીકલમાં અભ્યાસ કરતા હોય અને પોતાના પરિવારથી દુર પોતાના તાલુકામાં શૈક્ષણિક વ્યવસ્થા ન હોય અને તાલુકા બહાર રહી અભ્યાસ કરતા હોય તેવા સરકારી / અનુદાનિત સિવાયના છાત્રાલયમાં રહી અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓને ૧૦ માસ માટે માસિક રૂ.૧૨૦૦/- લેખે ભોજનબીલ સહાય મળવાપાત્ર થશે.
- કોઈ પણ સમાજ / ટ્રસ્ટ / સંસ્થા દ્વારા સંચાલીત કન્યા છાત્રાલયોમાં રહીને ધો. ૯ થી ૧૨માં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓને પણ ઉપર મુજબની ફુડ બીલ સહાય મળવાપાત્ર થશે.
- આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ. ૩.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી રહેશે.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

14

(૪) યોજનાનું નામ :

ટયુશન સહાય

યોજનાનું સ્વરૂપ/ સહાયના ધોરણો:

- બિન અનામત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ-૧૦માં ૭૦ ટકા મેળવેલ હોય અને ધોરણ-૧૧, ૧૨માં વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં અભ્યાસ કરતા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને પ્રતિ વર્ષ વાર્ષિક ૩. ૧૫,૦૦૦/- ટયુશન પ્રોત્સાહક સહાય આપવામાં આવશે.
- કોઈપણ સમાજ / ટ્રસ્ટ / સેવા ભાવી સંસ્થા દ્વારા સંચાલીત ટયુશન/કોચીંગ ક્લાસમાં અભ્યાસ કરતા લાયકાત ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને ઉપર મુજબની સહાય મળવાપાત્ર થશે.
- લાયકાતના ધોરણો: ધો-૧૦ માં ૭૦ ટકા કે તેથી વધુ.
 - દરેક વર્ષમાં માત્ર એક જ વાર સહાય મળવાપાત્ર થશે.

● આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા ૩.૩.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

15

(પ) યોજનાનું નામ: (JEE),ગુજકેટ(GUJCET),નીટ(NEET)
પરીક્ષા માટે કોચિંગ સહાય.

- યોજનાનું સ્વરૂપ/ સહાયના ધોરણો:
- બિન અનામત વર્ગના ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ-૧૨ પછી મેડીકલ, એન્જીનીયરીંગમાં પ્રવેશ ની જરૂરી પરીક્ષાઓ જેવી કે જી (JEE), ગુજકેટ, નીટની તૈયારીના કોચિંગ માટે ધોરણ-૧૦માં ૭૦ ટકા હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને ત્રણ વર્ષ કે તેથી વધુ અનુભવ ધરાવતી સંસ્થાઓમાં કોચિંગ માટે વિદ્યાર્થી દીઠ વાર્ષિક રૂ. ૨૦,૦૦૦/- અથવા ખરેખર ફી એ બે પૈકી જે ઓછું હોય તે કોચિંગ સહાય આપવામાં આવશે.
- લાયકાતના ધોરણો: ધો-૧૦ માં ૭૦ ટકા કે તેથી વધુ માર્ક્સ મેળવેલ હોવા જોઈએ.
- આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ. ૩.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

16

(દ) યોજનાનું નામ : સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે તાલીમ સહાય

- યોજનાનું સ્વરૂપ/સહાયના ધોરણો:
- બિન અનામત વર્ગના વિદ્યાર્થીઓને યુ.પી.એસ.સી(U.P.S.C), જી.પી.એસ.સી (G.P.S.C.) વર્ગ-૧, વર્ગ-૨ અને વર્ગ-૩, ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, પંચાયત સેવા પસંદગી મંડળ તથા ભારત સરકારના રેલ્વે, બેંકો વગેરેમાં થતી ભરતી પરીક્ષા માટે માન્યતા / પસંદ કરેલ સંસ્થાઓમાં અભ્યાસ કરતા તાલીમાર્થીઓને તાલીમાર્થી દીઠ રૂ. ૨૦,૦૦૦ અથવા ખરેખર ચુકવવાની થતી ફી એ બે માંથી જે ઓછું હોય તે સહાય તરીકે મળવાપાત્ર થશે.
- લાયકાતના ધોરણો: ધો-૧૨ માં ૬૦ ટકા કે તેથી વધુ.
- આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ. ૩.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

17

(9) યોજનાનું નામ : સ્વરોજગારલક્ષી યોજનાઓ

● યોજનાનું સ્વરૂપ/લોન સહાયના ધોરણો:

- ૧. રીક્ષા, લોડીંગ રીક્ષા, માણ્તી ઇકો, જીપ-ટેક્ષી વગેરે સ્વરોજગારલક્ષી વાહનો માટે ઓનરોડ યુનિટ કોસ્ટ.
- ૨. ટ્રાન્સપોર્ટ, લોજીસ્ટીક, ટ્રાવેલર્સ, ફુડ કોર્ટ વગેરે વ્યવસાય માટે વાહન જરૂરી સ્ટ્રક્ચર સહિત મેળવવા માટે ઓનરોડ યુનિટ કોસ્ટ
- ૩. વ્યવસાય જેવા કે કરીયાણાની દુકાન , મેડીકલ સ્ટોર, રેડીમેડ ગારમેન્ટ સ્ટોર, બુક સ્ટોર વગેરે કોઇપણ સ્વરોજગારલક્ષી વ્યવસાય માટે
- ઉપરોક્ત ત્રણેય યોજના માટે **રૂ. ૧૦.૦૦ લાખ** સુધી અથવા ખરેખર થનાર ખર્ચ એ બે પૈકી જે ઓછું હોય તે લોન પેટે વાર્ષિક **૫ ટકા ના સાદા વ્યાજે** મળવાપાત્ર થશે. **મહિલાઓ માટે ૪ ટકાના સાદા વ્યાજે** લોન મળવાપાત્ર થશે.

● **આવક મર્યાદા :** કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા **રૂ.૩.૦૦ લાખ** કે તેથી ઓછી.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

18

(૮) યોજનાનું નામ : સ્નાતક તબીબ, વકીલ, ટેકનીકલ સ્નાતક માટે વ્યાજ સહાય.

● યોજનાનું સ્વરૂપ/ સહાયના ધોરણો:

● તબીબ, વકીલ, ટેકનીકલ સ્નાતક વગેરે માટે બિન અનામત વર્ગના લાભાર્થીઓ પોતાનું ક્લીનિક, લેબોરેટરી, રેડીયોલોજી ક્લીનિક કે ઓફિસ ખોલવા ઈચ્છે તો બેન્ક પાસેથી લીધેલ રૂ. ૧૦.૦૦ લાખ સુધીની લોન પર ૫ ટકા વ્યાજ સહાય આપવામા આવશે.

● આવક મર્યાદા : કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા રૂ.૩.૦૦ લાખ કે તેથી ઓછી.

● લાયકાતનાં ધોરણો:

- ૧. વ્યવસાય માટે નિયમોનુસાર જરૂરી રજીસ્ટ્રેશન હોવું જોઈશે.
- ૨. અરજદાર ગુજરાતના ડોમીસાઇલ વતની હોવા જોઈશે. અને બિન અનામત વર્ગના હોવા જોઈએ.
- ૩. અરજદારની ઉંમર ૧૮ વર્ષ થી ૫૦ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈશે.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

19

બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમની યોજનાઓમાં માપદંડો

શૈક્ષણિક યોજનાઓ માટેના પાત્રતા અને ધિરાણના માપદંડ

1. ગુજરાત રાજ્યની કોઇપણ શાળામાંથી ધોરણ-૧૨ માં ૬૦ ટકા કે તેથી વધુ સાથે પાસ કરેલ હોવું જોઈએ.
2. જે તે અભ્યાસક્રમના સંબંધિત કાઉન્સિલની માન્યતા પ્રાપ્ત હોઇ તેવા અભ્યાસક્રમ માટે લોન મળવા પાત્ર થશે.
3. અરજદાર ગુજરાતના ડોમીસાઇલ વતની હોવા જોઈએ અને બિન અનામત વર્ગના હોવા જોઈએ.
4. સંબંધિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવ્યા અંગેનો પુરાવો રજૂ કરવાનો રહેશે.
5. ધિરાણનો વ્યાજ દર વાર્ષિક ૪ ટકા સાદા વ્યાજ રહેશે. પ્રતિ વર્ષ જેટલું ધિરાણ આપવામાં આવશે. તે મુજબ જ સાદુ વ્યાજ ગણવામાં આવશે.
6. લાભાર્થીને મેરીટના આધારે લોન આપવામાં આવશે.
7. અભ્યાસ વચ્ચેથી છોડી દેનાર કે ડીગ્રી ન મેળવી શકનારની લોન એક સાથે વસુલ કરવાને પાત્ર થશે તેમજ વ્યાજ સહાય મળવાપાત્ર રહેશે નહીં.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

20

● શૈક્ષણિક યોજનાઓ માટેના પાત્રતા અને ધિરાણના માપદંડ

● જામીન / દસ્તાવેજ

1. સમગ્ર કોર્ષની લોનની કુલ રકમ રૂ. 9.૫૦ લાખ કે તેથી ઓછી હોય તો તેટલી રકમ ભરી શકે તેવા બે સધ્ધર જામીનનું જામીન ખત રજુ કરવાનું રહેશે.
2. સમગ્ર કોર્ષની લોનની કુલ રકમ રૂ. 9.૫૦ લાખ કરતા વધતી હોય તો તે કુલ રકમ જેટલી રકમની પોતાની અથવા અન્ય કોઈ સગા સબંધીની સ્થાવર મિલ્કત નિગમની તરફેણમાં ગીરો કરવાની રહેશે.
3. દરેક લોન લેનારે નિગમની તરફેણમાં સહી કરેલા પાંચ બ્લેન્ક ચેક આપવાના રહેશે.

● લોનની પરત ચુકવણી

1. રૂ. ૫.૦૦ લાખ સુધીની કુલ લોનના કિસ્સામાં અભ્યાસ પુરો કર્યાના ૧ વર્ષ બાદ ૫ (પાંચ) વર્ષના એક સરખા માસિક હપ્તામાં ભરવાના રહેશે.
2. રૂ. ૫.૦૦ લાખથી વધુની લોનના કિસ્સામાં અભ્યાસ પુરો કર્યાના ૧ વર્ષ બાદ ૬(છ) વર્ષના એક સરખા માસિક હપ્તામાં ભરવાના રહેશે.
3. ભરપાઈ થતી લોનના નાણાં પ્રથમ વ્યાજ પેટે જમા થનારા ગણાશે.
4. લોન લેનાર નિશ્ચિત સમય મર્યાદા પહેલા પણ લોનની પરત ચુકવણી કરી શકાશે.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

21

● સ્વરોજગારલક્ષી યોજનાઓ માટેના ધિરાણના માપદંડ

1. વાહન માટેની લોનની યોજનામાં અરજદાર પાસે પાકું લાયસન્સ હોવું જોઈએ.
 2. મેળવેલ વાહન નિગમ તરફે ગીરો (હાઇપોથીકેશન) કરવાનું રહેશે.
 3. વાહન મેળવ્યાના ત્રણ માસ પછી પાંચ વર્ષના એક સરખા માસિક હપ્તામાં લોન ભરવાની રહેશે.
 4. નાના વ્યવસાય લોન મેળવ્યાના ત્રણ માસમાં શરૂ કરવાનો રહેશે તથા વ્યવસાય શરૂ કર્યા બાદ ત્રણ માસ પછી પાંચ વર્ષના એક સરખા માસિક હપ્તામાં લોનની વસુલાત કરવામાં આવશે.
 5. લોનની કુલ રકમ **રૂ. 9.૫૦ લાખ** કે તેથી ઓછી હોય તો તેટલી રકમ ભરી શકે તેવા બે સધ્ધર જામીનનું જામીન ખત રજુ કરવાનું રહેશે.
 6. લોનની કુલ રકમ **રૂ. 9.૫૦ લાખ** કરતા વધતી હોય તો તે કુલ રકમ જેટલી રકમની પોતાની અથવા અન્ય કોઈ સગા સબંધીની સ્થાવર મિલ્કત નિગમની તરફેણમાં ગીરો કરવાની રહેશે.
 7. દરેક લોન લેનારે નિગમની તરફેણમાં સહી કરેલા પાંચ બ્લેન્ક ચેક આપવાના રહેશે.
- સ્વરોજગારલક્ષી તમામ યોજનામાં નીચે મુજબની પાત્રતા પણ રહેશે.
1. અરજદાર ગુજરાતના ડોમીસાઇલ વતની હોવા જોઈએ અને બિન અનામત વર્ગના હોવા જોઈએ.
 2. અરજદારની ઉંમર ૧૮ વર્ષ કે ૫૦ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ.
 3. ધિરાણનો વ્યાજ દર વાર્ષિક **૫ ટકા સાદા વ્યાજ અને મહિલાઓ માટે ૪ ટકા** રહેશે. પ્રતિ વર્ષ જેટલું ધિરાણ આપવામાં આવશે. તે મુજબ જ સાદુ વ્યાજ ગણવામાં આવશે.

ગુજરાત રાજ્ય બિન અનામત વર્ગોનું આયોગની સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગની વેબસાઈટ ઉપર પ્રદર્શિત કરવાની માહિતી.

- સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગની તા.૦૫/૧૦/૨૦૧૭ની અધિસૂચના ક્રમાંક: જીએચએમ/૨૦૧૭/૧૩/સશપ/૧૨૨૦૧૭/૫૭૫૯૪૯/અ થી ગુજરાત રાજ્ય બિન અનામત વર્ગોનું આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે.
- ગુજરાત રાજ્ય બિન અનામત વર્ગોનું આયોગના પદાધિકારીઓ:
 - શ્રી હસરાજભાઈ જી. ગજેરા, અધ્યક્ષ
 - શ્રી રશ્મિભાઈ પંડ્યા, ઉપાધ્યક્ષ
 - શ્રી નરેન્દ્રભાઈ શાહ, સભ્ય
 - શ્રી હસમુખભાઈ ભગદેવ, સભ્ય
 - શ્રી પ્રદિપસિંહ વાઘેલા, સભ્ય
 - ડૉ.દિનેશ કાપડીયા, સભ્ય સચિવ
- માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીના વરદહસ્તે તા.૦૪/૦૪/૨૦૧૮ ના રોજ આયોગની કચેરીનો શુભારંભ કરવામાં આવેલ છે.
- સમગ્ર ગુજરાત રાજ્ય બિન અનામત વર્ગોના આયોગનું કાર્યક્ષેત્ર છે.
- ગુજરાત રાજ્યના બિન અનામત વર્ગોની પીડાઓ, મુશ્કેલીઓ અને સમસ્યાઓની તપાસ કરશે અને સમાજના આ વર્ગોની પીડાઓ, મુશ્કેલીઓ અને સમસ્યાઓના સમાધાન માટે ભલામણો કરશે.
- કલ્યાણકારી યોજનાઓ ધડશે, તેના અમલ માટે સરકારને ભલામણ કરશે.
- ગુજરાત રાજ્ય સરકારની અમલમાં હોય તેવી કલ્યાણકારી યોજનાઓ અભ્યાસ કરશે તે યોજનાઓ બિન અનામત વર્ગોના હિતમાં કેવી રીતે લાગુ કરી શકાય તે અંગેની ભલામણો કરશે.
- આયોગ અન્ય રાજ્યો અને કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશોની કલ્યાણકારી નીતિઓનો અભ્યાસ કરશે. આવી નીતિઓ સ્વીકારવી કે કેમ તેની ભલામણો કરશે.
- માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (Directive Principles) અને અન્ય ભાગોમાં સમાવાયેલી બિન અનામત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓના અમલ માટે ભલામણો કરશે.

ગુજરાત સરકાર
સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ
ક્રમાંક:સશપ/૧૨૨૦૧૮/૨૧૮૯૨૭/અ
સચિવાલય, ગાંધીનગર
તા.૩૦/૦૫/૨૦૧૮

વંચાણમાં લીધા :-

- (૧) ગુજરાત સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગના તા.૩૦/૯/૨૦૧૭ના ઠરાવ ક્રમાંક:સશપ/૧૨૨૦૧૭/૫૬૮૪૫૧/અ
- (૨) ગુજરાત સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગના તા.૨/૬/૨૦૧૪ના ઠરાવ ક્રમાંક: સશપ/૧૪૦૮/૧૩૫૬/અ
- (૩) ગુજરાત સરકારના સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગના તા.૨૭/૪/૨૦૧૦ના ઠરાવ ક્રમાંક: સશપ/૧૧૦૯/૧૬૬૩/અ

પ્રસ્તાવના

વંચાણે લીધા ક્રમાંક(૧) હેઠળના તા.૩૦/૯/૨૦૧૭ના ઠરાવથી ગુજરાત સરકાર દ્વારા બિન અનામત વર્ગોના શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ માટે “ગુજરાત બિનઅનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ”ની રચના કરવામાં આવી છે. આ નિગમની યોજનાઓના લાભ મેળવવા માટે લાભાર્થીઓને બિન અનામત વર્ગના પ્રમાણપત્રો આપવા માટે નીચે મુજબ ઠરાવ કરવામાં આવે છે.

:: ઠરાવ ::

૧. બિન અનામત વર્ગો એટલે કે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને કેન્દ્ર સરકાર કે રાજ્ય સરકાર હેઠળના અન્ય પછાત વર્ગો/ સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગો સિવાયના વર્ગો/વ્યક્તિઓને બિન અનામત વર્ગો (Unreserved classes) ગણવાના રહેશે.
૨. બિન અનામત વર્ગો (Unreserved classes) માટેના પ્રમાણપત્રનો નમૂનો આ ઠરાવ સાથેના પરિશિષ્ટ-અ મુજબનો રહેશે તથા તે માટેના અરજી પત્રકનો નમૂનો આ સાથેના પરિશિષ્ટ-બ મુજબનો રહેશે તેમજ અરજી સાથે આપવાની થતી બાંહેધરી પરિશિષ્ટ-ક મુજબની રહેશે.

૩. બિન અનામત વર્ગોના પ્રમાણપત્રો આપવા માટેના સક્ષમ સત્તાધિકારીઓ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક પછાત વર્ગોના પ્રમાણપત્રો આપવા માટેના વખતો વખતના ઠરાવથી નિર્ધારિત કર્યા અનુસારના અધિકારીઓ રહેશે. આવા પ્રમાણપત્રો આપવા માટે નીચે મુજબના સક્ષમ સત્તાધિકારીઓ છે.

- (૧) કલેક્ટર / મદદનીશ કલેક્ટર / નાયબ કલેક્ટર
- (૨) જિલ્લા વિકાસ અધિકારી / નાયબ જિલ્લા વિકાસ અધિકારી
- (૩) મામલતદાર
- (૪) તાલુકા વિકાસ અધિકારી
- (૫) જિલ્લા નાયબ નિયામક(વિ.જ.) / જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી(વિ.જ.)

૫. સામાન્ય રીતે તાલુકાના ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ, તાલુકાના વડા મથક માટે મામલતદારે તેમજ જિલ્લાના વડા મથક માટે નાયબ નિયામક(વિ.જ.) / જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી(વિ.જ.)એ આવા પ્રમાણપત્રો આપવાનાં રહેશે. પરંતુ જિલ્લામાં કોઇપણ કારણોસર મામલતદાર કે તાલુકા વિકાસ અધિકારી પાસેથી આવા પ્રમાણપત્રો ન મળ્યા હોય તો સમગ્ર જિલ્લા માટે સંબંધિત નાયબ નિયામક(વિ.જ.)/જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી(વિ.જ.)એ આવા પ્રમાણપત્રો આપવાનાં રહેશે.

૬. આ જોગવાઈનો લાભ મૂળ ગુજરાતના વતની હોય તેવા બિન અનામત વર્ગના ઇસમોને મળવાપાત્ર રહેશે.

૭. બિન અનામત વર્ગના પ્રમાણપત્ર આપવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારી ઇન્કાર કરે ત્યારે અથવા આવું પ્રમાણપત્ર ખોટું અથવા હોવાનું જણાય ત્યારે અપીલની જોગવાઈ વંચાણે લીધેલા ક્રમાંક (૨) હેઠળના તા.૨/૬/૨૦૧૪ના ઠરાવ અનુસાર નીચે મુજબની રહેશે.

- (૧) મામલતદારશ્રી/તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રીએ નિર્ણય કરેલ હોય તો પ્રાંત અધિકારીશ્રી/નાયબ કલેક્ટરશ્રી/મદદનીશ કલેક્ટરશ્રીને અપીલ કરી શકાશે.
- (૨) પ્રાંત અધિકારીશ્રી/નાયબ કલેક્ટરશ્રી /મદદનીશ કલેક્ટરશ્રીએ નિર્ણય કર્યો હોય તો જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીને અપીલ કરી શકાશે.
- (૩) જિલ્લા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી(વિ.જ.)એ નિર્ણય કર્યો હોય તો નાયબ નિયામકશ્રી(વિ.જ.)ને અને નાયબ નિયામકશ્રી(વિ.જ.) એ નિર્ણય કર્યો હોય તો અધિક કલેક્ટરશ્રીને અપીલ કરી શકાશે.
- (૪) જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીએ નિર્ણય કરેલ હોય ત્યારે નિયામકશ્રી (વિ.જ.) સમક્ષ અપીલ કરી શકાશે.

ગુજરાત બિન અનામત શૈક્ષણિક અને આર્થિક વિકાસ નિગમ

25

૮. આવા પ્રમાણપત્રો આપવા અંગે સ્થાનિક કક્ષાએ ઉભી થતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટેની કાર્યવાહી વંચાણે લીધેલા ક્રમાંક (૩) હેઠળના તા.૨૭/૪/૨૦૧૦ના ઠરાવથી નક્કી થયેલ સંબંધિત કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને રચાયેલી કમિટિએ કરવાની રહેશે.
૯. આ અંગેના રેકર્ડ જાળવણીની જવાબદારી પ્રમાણપત્ર આપનાર સંબંધિત સક્ષમ સત્તાધિકારીની રહેશે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(કે.જી.વણારા)

અધિક સચિવ

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

સંવેદનશીલ સરકારના નિર્ધાયક પગલાં

(કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારની જનહિતલક્ષી યોજનાઓનો માહિતી સંપૂર્ણ)

પારદર્શક સરકાર

સંવેદનશીલ સરકાર

નિર્ધાયક સરકાર

પ્રગતિશીલ સરકાર

Sample Output to test PDF Combine only

અનુક્રમણિકા

ક્રમ.	યોજનાનું નામ	પાના. નં.
૧	પ્રધાનમંત્રી જન-ધન યોજના	૧
૨	પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષા વીમા યોજના	૨
૩	પ્રધાનમંત્રી જીવન જ્યોતિ વીમા યોજના	૩
૪	અટલ પેન્શન યોજના	૪
૫	સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજના	૬
૬	પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના	૭
૭	આમ આદમી બીમા યોજના	૮
૮	સુરક્ષા બંધન યોજના	૯
૯	પ્રધાનમંત્રી ફસલ બીમા યોજના (PMFBY)	૧૦
૧૦	પ્રધાનમંત્રી કૃષિ સિંચાઈ યોજના (PMKSY)	૧૨
૧૧	“બેટી વધાવો” અભિયાન	૧૪
૧૨	સર્વ શિક્ષા અભિયાન	૧૫
૧૩	મુખ્યમંત્રી અમૃતમ “મા” યોજના અને “મા વાતસલ્ય” યોજના	૧૭
અન્ય યોજનાઓ		
૧૪	મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર બાહેધરી યોજના	૧૮
૧૫	મુખ્યમંત્રી યુવા સ્વાવલંબન યોજના	૧૯
૧૬	વૃદ્ધ પેન્શન	૨૧
૧૭	વૃદ્ધ પેન્શન યોજના (રાજ્ય સરકાર) (નિરાધાર વૃદ્ધ પેન્શન યોજના)	૨૨
૧૮	વિકલાંગ પેન્શન યોજના	૨૩
૧૯	વિકલાંગ પેન્શન યોજના	૨૪
૨૦	પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના	૨૫
૨૧	લોકવ્યવસ્થાપિત ગ્રામ્ય પેયજળ કાર્યક્રમ (રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ પેયજળ કાર્યક્રમ)	૨૬
૨૨	રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય વીમા યોજના	૨૭
૨૩	સ્વચ્છ ભારત મિશન (ગ્રામીણ)	૨૮

ક્રમ.	યોજનાનું નામ	પાના. નં.
૨૪	વિદ્યા સાધના યોજના	૩૦
૨૫	પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ યોજના	૩૧
૨૬	અનુ.જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને વનબંધુ કલ્યાણ યોજના અંતર્ગત ઉત્તમકક્ષાના આવાસીય વિદ્યાલયમાં સર્વશ્રેષ્ઠ શિક્ષણ મળે તે માટે “ટેલેન્ટપુલ સ્કુલ વાઉચર” યોજના	૩૨
૨૭	ઘોરણ ૧૧-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને ગુજકેટ અને જેઈઈની પરીક્ષાની પૂર્વ તૈયારી માટે કોચીંગ ફ્રી આપવાની યોજના	૩૩
૨૮	વોકેશનલ તાલીમ કેન્દ્ર પબ્લિક પ્રાઇવેટ પાર્ટનરશીપ (પીપીપી મોડ)	૩૪
૨૯	સંકલિત ડેરી વિકાસ કાર્યક્રમ (IDDP)	૩૫
૩૦	વેલાવાળા પાકો માટે મંડપ બનાવવા(વર્ટીકલ ક્રોપીંગ સીસ્ટમ)માટે સાધન સહાય યોજના	૩૬
૩૧	કૃષિ વૈવિધ્યકરણ પ્રોજેક્ટ યોજના	૩૭
૩૨	માનવ ગરિમા યોજના	૩૮
૩૩	અનુ.જનજાતિની કન્યાના લગ્ન પ્રસંગે કુંવરબાઈનું મામેરું યોજના	૩૯
૩૪	પુરક પોષણ યોજના (દૂધ સંજીવની)	૪૦
૩૫	એકલવ્ય મોડેલ રેસીડેન્સીયલ શાળા યોજના	૪૧
૩૬	અલ્પ સાક્ષરતા કન્યા નિવાસી શાળા યોજના	૪૨
૩૭	મોડેલ શાળા યોજના	૪૩
૩૮	વ્યકિતગત ઘોરણે આવાસ માટે નાણાંકિય સહાય	૪૪
૩૯	અનુસૂચિત જનજાતિના તેજસ્વી કારકિર્દી ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને વિદેશમાં અભ્યાસ માટે લોન	૪૫

૧ પ્રધાનમંત્રી જન-ઘન યોજના

- ❑ **હેતુ:** બેંક ખાતાની સાથે જ લોકોને નાણાકીય સવલતો જેવી કે ડેબિટકાર્ડ, બેંકિંગ સર્વિસ, થાપણ, નાણાની લેવડ-દેવડ, વીમો, પેન્શન વગેરે પૂરી પાડવાનો છે. ઉપરાંત પ્રધાનમંત્રી જન-ઘન યોજના રાષ્ટ્રીય નાણાકીય સમાવેશનું મિશન છે.
- ❑ **યોગ્યતા:** ૧૦ વર્ષથી વધુ વય ધરાવતી કોઈ પણ વ્યક્તિ આ યોજના હેઠળ બેંકમાં ખાતું ખોલાવી શકે છે.
- ❑ **ફાયદાઓ:** આ યોજના સાથે સંકળાયેલ લાભો નીચે મુજબ છે:
 - ૧) જમા રાશિ ઉપર વ્યાજ
 - ૨) એક લાખ રૂપિયાનું દુર્ઘટના વીમા કવચ
 - ૩) કોઈ ન્યૂનતમ બેલેન્સની જરૂર નથી, તેમ છતાંય, રૂપે કાર્ડની મદદથી રકમ ઉપાડવા માટે થોડી રકમ જમા રાખવામાં આવે એ હિતાવહ છે.
 - ૪) રૂ.૩૦,૦૦૦ નું જીવન વીમા કવચ.
 - ૫) ભારત ભરમાં સહેલાઈથી રકમ ટ્રાન્સફર થઈ શકશે.
 - ૬) સરકારી યોજનાના લાભાર્થીઓને તેમના આ ખાતામાં સીધા લાભો જમા કરવામાં આવશે.
 - ૭) ૬ મહિના સુધી ખાતામાં સંતોષજનક લેવડ-દેવડ પછી ઓવરડ્રાફ્ટની સુવિધા આપવામાં આવશે.
 - ૮) પેન્શન તથા વીમાની સુવિધા મળી શકશે.
- ❑ **કાર્યપદ્ધતિ:**

પ્રધાનમંત્રી જન-ઘન યોજનામાં ખાતું ખોલાવવા માટે નીચે મુજબનાં દસ્તાવેજ જરૂરી છે.

 - ૧) આધારકાર્ડ હોય, તો બીજા કોઈ દસ્તાવેજની જરૂર નથી.
 - ૨) સરનામું બદલાઈ ગયું હોય, તો હાલના સરનામાનું પ્રમાણપત્ર જરૂરી છે.
 - ૩) જો આધારકાર્ડ ન હોય, તો નીચે જણાવેલ સરકારી દસ્તાવેજ પૈકી કોઈપણ એક જરૂરી છે.
 - અ) મતદાર ઓળખપત્ર
 - બ) ડ્રાયવિંગ લાયસન્સ
 - ક) પાન કાર્ડ
 - ડ) પાસપોર્ટ
 - ઈ) નરેગા કાર્ડ

નોંધ: આ દસ્તાવેજોમાં જો અરજદારનું સરનામું હોય, તો આ ઓળખાણ તેમજ સરનામાના પુરાવા તરીકે કાર્ય કરશે.

 - ૪) જો કોઈપણ વ્યક્તિ પાસે ઉપર જણાવેલ દસ્તાવેજ ન હોય તો બેંક દ્વારા ઓછા જોખમ વાળા વર્ગ માટે ગેઝેટેડ અધિકારી દ્વારા જારી કરેલ પત્ર જેમાં વ્યક્તિનો ફોટો પણ પ્રમાણિત કરેલ હોય તેવા કોઈપણ દસ્તાવેજથી ખાતું ખોલાવી શકે છે.
- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** રાષ્ટ્રીયકૃત અને જાહેર ક્ષેત્રની બેંકોની શાખાઓ, સહકારી બેંકોની શાખાઓ, બેંક મિત્ર, વ્યવસાય પ્રતિનિધિ વગેરે મારફત આ યોજનાનો અમલ કરવામાં આવશે.

૨ પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષા વીમા યોજના

- ❑ **હેતુ:** આકસ્મિક મૃત્યુ અને સંપૂર્ણ વિકલાંગતાના કિસ્સામાં રૂ. ૨ લાખનું વીમા રક્ષણ.
- ❑ **યોગ્યતા:** બધા જ બચત ખાતેદાર કે જેમની ઉંમર ૧૮ થી ૭૦ વર્ષ હોય તેવા લોકો આ યોજનામાં જોડાઈ શકેશે. વાર્ષિક પ્રિમિયમ વ્યક્તિ દીઠ રૂ.૧૨ રહેશે. ખાતાધારકના સંબંધિત બેંક એકાઉન્ટમાંથી પ્રિમિયમની રકમ “ઓટો ડેબિટ” થશે.
- ❑ **ફાયદાઓ:** આ યોજનામાં લાભ નીચે મુજબ છે.

ક્રમ	લાભનો પ્રકાર	વીમા રાશી
૧.	આકસ્મિક મૃત્યુ	રૂ. ૨ લાખ સુધી
૨.	અકસ્માતમાં સંપૂર્ણ અને કાયમી, બંને આંખોની દ્રષ્ટિ ગુમાવવી અથવા અકસ્માતમાં બંને પગ અથવા બંને હાથ ગુમાવવા અથવા એક આંખની દ્રષ્ટિ ગુમાવવી અને એક પગ અથવા એક હાથ ગુમાવવો.	રૂ. ૨ લાખ સુધી
૩.	એક આંખની નજર ગુમાવ્યેથી અથવા એક હાથ કે પગ બિન ઉપયોગી થયે	રૂ. ૧ લાખ સુધી

❑ કાર્યપદ્ધતિ:

- અકસ્માત બાદ દાવો મૃત્યુના ૩૦ દિવસોની અંદર નિર્ધારિત દાવા ફોર્મમાં નીચે દર્શાવેલ પ્રમાણપત્રો / પુરાવાઓ સાથે વીમાધારકનું બેંક ખાતું જે બેંક શાખામાં હોય ત્યાં રજૂ કરવાનો રહેશે.
- વીમા ધારકના મૃત્યુના કિસ્સામાં પોસ્ટમોર્ટમ રીપોર્ટ અને મૃત્યુનું પ્રમાણપત્ર
- ❑ **અમલીકરણ એજન્સી:** જાહેરક્ષેત્રની સામાન્ય વીમા કંપનીઓ અને અન્ય વીમા કંપનીઓ દ્વારા બેંક મારફતે યોજનાનું અમલીકરણ કરવામાં આવશે.

3 પ્રધાનમંત્રી જીવન જ્યોતિ વીમા યોજના

- ❑ **હેતુ:** આર્થિક સુરક્ષાના અભાવ હેઠળ જીવન જીવતા મહત્તમ લોકોની સુરક્ષા માટે ખાસ પ્રધાનમંત્રી જીવન જ્યોતિ વીમા યોજના અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે, જેની લાક્ષણિકતા નીચે મુજબ છે.
અ) આ યોજના એક વર્ષના જીવનવીમાની યોજના છે. જે દર વર્ષે રીન્યુ કરાવી શકાય છે.
બ) આ યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય એ એક પ્રકારની જીવન વીમા પોલીસી છે. જેમાં વીમા ધારકના કોઈપણ કારણસર થયેલા મૃત્યુ સામે તેના વારસદાર/પરિવારજનોને રૂપિયા બે લાખ ચૂકવવામાં આવશે. આ માટે દરેક ઉપભોક્તાએ રૂ.૩૩૦/- જેટલું પ્રિમિયમ ભરવાનું રહેશે.
- ❑ **યોગ્યતા:** બેંકમાં ખાતુ ધરાવતી હોય એવી ૧૮ થી ૫૦ વર્ષની વ્યક્તિ લાભ લઈ શકે છે. ૫૫ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા પહેલાં યોજનામાં જોડાયેલ લોકોને વાર્ષિક પ્રિમિયમ ભરવાના કારણે ૫૫ વર્ષની ઉંમર સુધી વીમા રક્ષણ મળશે.
- ❑ **ફાયદા:** સભ્યનું કોઈ પણ કારણસર મૃત્યુ થાય તો રૂ. ૨ લાખ ચૂકવવા પાત્ર રકમ થશે.
- ❑ **કાર્યપદ્ધતિ:** ઉક્ત યોજના નીચે રક્ષણ એક વર્ષના સમયગાળા માટે ૧લી જુન થી ૩૧મી મે માટે ગ્રાહકોએ નોંધણી તેમજ એમના બચત ખાતામાંથી આપોઆપ કપાત માટે સંમતિ દર વર્ષે ૩૧મી મે સુધીમાં જરૂરી ફોર્મમાં આપવાની રહેશે, જે પહેલા વર્ષને લાગુ પડશે નહીં. નિયત સમય પછી નોંધણી જરૂરી વાર્ષિક પ્રિમિયમ તેમજ સારા આરોગ્ય અંગેનું સ્વ પ્રમાણિત પ્રમાણપત્ર આપી યોજના નીચે રક્ષણ મેળવવું શક્ય રહેશે.
- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** જાહેર ક્ષેત્રની LIC અને અન્ય વીમા કંપનીઓ દ્વારા બેંક મારફતે યોજના અમલમાં મૂકાશે.

૪ અટલ પેન્શન યોજના

- ❑ **હેતુઓ:** અટલ પેન્શન યોજનાએ ભારતના નાગરિકો માટે ખાસ કરીને અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી યોજના છે.
- ❑ **યોગ્યતા/પાત્રતા:** ભારતનો કોઈ પણ નાગરિક અટલ પેન્શન યોજનામાં જોડાઈ શકે છે, જેની યોગ્યતા માટેના માપદંડ નીચે મુજબ છે:
 - ૧) અરજદારની ઉંમર ૧૮ થી ૪૦ વર્ષની વચ્ચે હોવી જોઈએ.
 - ૨) તેમનું બેંકમાં બચત ખાતું હોવું જોઈએ/ખોલાવવું જોઈએ.
- નોંધ:** સંભવિત અરજદાર રજીસ્ટ્રેશન સમયે બેંકને આધાર અને મોબાઈલ નંબર આપી શકે છે. જેનાથી અરજદારને અટલ પેન્શન યોજના ખાતાની નિયતકાલિક માહિતી મેળવી શકે છે. જો કે, આધાર નોંધણી માટે ફરજિયાત નથી.
- ❑ **ફાયદાઓ:** પેન્શન લોકોને તેમના નિવૃત્તિકાળમાં માસિક આવક પૂરી પાડે છે. પેન્શનની જરૂરિયાત:
 - ૧) ઉંમર વધવાની સાથે આવક કમાવાની ક્ષમતામાં ઘટાડો.
 - ૨) નવા વિભક્ત પરિવાર બનતા-આવક ધરાવતા સભ્યોનું સ્થળાંતર.
 - ૩) ૬૦ વર્ષની વય બાદ રૂ.૧૦૦૦ થી ૫૦૦૦ સુધી માસિક પેન્શન મેળવી શકાય છે. આ માટે લાભાર્થીએ રૂ.૪૨/- થી ૧૪૫૪/- સુધી ઉંમર આધારિત છ માસિક, ત્રિમાસિક કે માસિક ફાળો ભરવાનો રહે છે.
- ❑ **કાર્યપદ્ધતિ:**
 - ૧) જે બેંકમાં બચત ખાતું ધરાવતા હોય તે બેંક શાખાનો સંપર્ક કરવો અથવા જો અરજદારનું ખાતું ન હોય તો બચત ખાતું ખોલાવવું.
 - ૨) બેંક ખાતા નંબર આપી બેંકના કર્મચારીની મદદથી અટલ પેન્શન યોજનાનું નોંધણી ફોર્મ ભરવું.
 - ૩) આધાર અથવા મોબાઈલ નંબર આપવો ફરજિયાત નથી, પરંતુ ફાળા સંબંધિત સંદેશા વ્યવહાર સુગમ બનાવવા તે જરૂરી છે.
 - ૪) માસિક/ત્રિમાસિક/છ માસિક ફાળાના ટ્રાન્સફર માટે બેંક બચત ખાતામાં જરૂરી રકમ જમા હોય તેની ખાતરી રાખવી.

❑ અમલીકરણ સંસ્થાઓ: પેન્શન ફંડ રેગ્યુલેટરી એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ઓથોરીટી કરશે.

અટલ પેન્શન યોજના –યોગદાન ચાર્ટ						
દાખલ ઉંમર	યોગદાન ના વર્ષો	માસિક પેન્શન ૧૦૦૦/-	માસિક પેન્શન ૨૦૦૦/-	માસિક પેન્શન ૩૦૦૦/-	માસિક પેન્શન ૪૦૦૦/-	માસિક પેન્શન ૫૦૦૦/-
૧૮	૪૨	૪૨	૮૪	૧૨૬	૧૬૮	૨૧૦
૧૯	૪૧	૪૬	૯૨	૧૩૮	૧૮૩	૨૨૮
૨૦	૪૦	૫૦	૧૦૦	૧૫૦	૧૯૮	૨૪૮
૨૧	૩૯	૫૪	૧૦૮	૧૬૨	૨૧૫	૨૬૯
૨૨	૩૮	૫૯	૧૧૭	૧૭૭	૨૩૪	૨૯૨
૨૩	૩૭	૬૪	૧૨૭	૧૯૨	૨૫૪	૩૧૮
૨૪	૩૬	૭૦	૧૩૯	૨૦૮	૨૭૭	૩૪૬
૨૫	૩૫	૭૬	૧૫૧	૨૨૬	૩૦૧	૩૭૬
૨૬	૩૪	૮૨	૧૬૪	૨૪૬	૩૨૭	૪૦૯
૨૭	૩૩	૯૦	૧૭૮	૨૬૮	૩૫૬	૪૪૬
૨૮	૩૨	૯૭	૧૯૪	૨૯૨	૩૮૮	૪૮૫
૨૯	૩૧	૧૦૬	૨૧૨	૩૧૮	૪૨૩	૫૨૯
૩૦	૩૦	૧૧૬	૨૩૧	૩૪૭	૪૬૨	૫૭૭
૩૧	૨૯	૧૨૬	૨૫૨	૩૭૯	૫૦૪	૬૩૦
૩૨	૨૮	૧૩૮	૨૭૬	૪૧૪	૫૫૧	૬૮૯
૩૩	૨૭	૧૫૧	૩૦૨	૪૫૩	૬૦૨	૭૫૨
૩૪	૨૬	૧૬૫	૩૩૦	૪૯૫	૬૫૯	૮૨૪
૩૫	૨૫	૧૮૧	૩૬૨	૫૩૪	૭૨૨	૯૦૨
૩૬	૨૪	૧૯૮	૩૯૬	૫૯૪	૭૯૨	૯૯૦
૩૭	૨૩	૨૧૮	૪૩૬	૬૫૪	૮૭૦	૧૦૮૭
૩૮	૨૨	૨૪૦	૪૮૦	૭૨૦	૯૫૭	૧૧૯૬
૩૯	૨૧	૨૬૪	૫૨૮	૭૯૨	૧૦૫૪	૧૩૧૮
૪૦	૨૦	૨૯૧	૫૮૨	૮૭૩	૧૧૬૪	૧૪૫૪
૬૦ વર્ષની પાકતી ઉંમરે		૧.૭ લાખ	૩.૦૪ લાખ	૫.૧ લાખ	૬.૮ લાખ	૮.૫ લાખ

- ❑ **હેતુ:** પોસ્ટ વિભાગ દ્વારા બેટી બચાવો, બેટી પઢાવો અંતર્ગત મહત્વાકાંક્ષી યોજનાઓનું સુદૃઢ અમલીકરણ.
- ❑ **યોગ્યતા:** સ્ત્રી સંતાનનાં માતા કે પિતા અથવા કાનૂની વાલી ખાતુ ખોલાવી શકે. બાળકીનો જન્મ થાય ત્યારથી દસ વર્ષની ઉંમર સુધી(વધુમાં વધુ બે બાળકીના) લઘુત્તમ રૂ.૧૦૦૦ની રકમ સાથે ખાતુ ખોલાવી શકાય છે.
- ❑ **ફાયદાઓ:** આ યોજના અંતર્ગત બાળકીના લીગલ/નેચરલ ગાર્ડિયન રૂ. ૧૦૦૦ થી રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ સુધીની રકમ વર્ષ દરમિયાન જમા કરાવી શકે છે. હમાની સંખ્યા મર્યાદિત નથી.
 - અન્ય કોઈપણ બચત યોજના કરતાં સુકન્યા સમૃદ્ધિ યોજનાનો વ્યાજ દર અધિક મળે છે.
 - એક બાળકી માટે માત્ર એક જ ખાતું ખૂલી શકે છે.
 - કલમ-૮૦ સી અંતર્ગત ઇન્કમેટેક્સમાંથી કર રાહતનો લાભ મેળવી શકાય છે.
 - બાળકીની ઉંમર ૧૮ વર્ષની થાય ત્યારે ૫૦ ટકા સુધીની આંશિક ઉપાડની સુવિધા અને ૨૧ વર્ષની ઉંમર બાદ ખાતું બંધ કરી શકાય છે.
- ❑ **કાર્યપદ્ધતિ:**
 - ૧) આ યોજનાનો લાભ લેવા નજીકની પોસ્ટ ઓફિસ કે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંક શાખાનો સંપર્ક કરવો.
 - ૨) કન્યાના જન્મનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવું આવશ્યક છે.
- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** આ યોજનાનો લાભ લેવા નજીકની પોસ્ટ ઓફિસ કે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંક શાખાનો સંપર્ક કરવો.

૬ પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના

- ❑ **હેતુ:** બેંક અથવા નાણાકીય સંસ્થાઓ દ્વારા સુક્ષ્મ એકમોને આવક મેળવવા અને બિન કૃષિ પ્રવૃત્તિઓ માટે રૂ.૧૦ લાખ સુધીની લોન માટેની જોગવાઈ. આ યોજનાનો માનનીય પ્રધાનમંત્રીશ્રી દ્વારા ૮મી એપ્રિલ ૨૦૧૫નાં રોજ શુભારંભ કરાયો છે.

તા.૦૮/૦૪/૨૦૧૫નાં રોજ માનનીય વડાપ્રધાન દ્વારા ઉત્પાદન, સેવા, નાના વ્યવસાય અને વેપાર હેઠળ આવનાર નાની બિઝનેસ પ્રવૃત્તિઓને લોન પ્રદાન કરવા માટે પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજનાનું ઉદઘાટન કરવામાં આવેલ છે. આ યોજના અંતર્ગત લોન નીચે મુજબ ત્રણ વર્ગમાં ઉપલબ્ધ છે.

- ૧) શિશુ લોન-રૂ.૫૦,૦૦૦/- સુધીની લોન
- ૨) કિશોર લોન-રૂ.૫૦,૦૦૦/- થી રૂ.૫ લાખ સુધીની લોન
- ૩) તરૂણ લોન-રૂ.૫ લાખ થી રૂ.૧૦ લાખ સુધીની લોન

- ❑ **યોગ્યતા:** કોઈ પણ ભારતીય નાગરીક

- ❑ **લાભો:**

- ૧) જામીન સિવાય લોનની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.
- ૨) મહિલાઓ દ્વારા આયોજિત યોજનાઓને ૦.૨૫ ટકા ઓછું વ્યાજ ચૂકવવું પડશે.
- ૩) ઉત્પાદન, વ્યવસાય અને સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓ માટે લોનની સુવિધાઓ:
 - વાહન વ્યવહાર પ્રવૃત્તિ માટે લોન: ઓટો રીક્ષા, નાના માલવાહક વાહનો, શ્રી વ્હીલર્સ, પેસેન્જર કાર, ટેક્ષી વગેરે ખરીદવા માટે લોન.
 - સામૂહિક, સામાજિક અને વ્યક્તિગત સેવા પ્રવૃત્તિ માટે લોન: જેવી કે સલૂન, બ્યુટી પાર્લર્સ, જીમ, બ્યુટીક્સ, દરજીની દુકાન, ડ્રાય કિલનિંગ, સાયકલ અને મોટરસાયકલ રિપેરિંગ દુકાન, ઝેરોક્ષ માટેની દુકાન, દવાની દુકાન, કુરિયર એજન્ટસ સેવાઓ વગેરે માટે લોન.
 - કુડ પ્રોડક્ટસ પ્રવૃત્તિ માટે લોન: ગૃહ ઉદ્યોગો જેવા કે પાપડ, અથાણાં, જામ કે જેલી બનાવવા, ગ્રામ્ય કક્ષાએ કૃષિ ઉત્પાદનોનું સંરક્ષણ, મીઠાઈની દુકાનો, નાના ફૂડ સ્ટોલ્સ અને કેન્ટીન સેવાઓ, આઈસ અને આઈસ્ક્રીમ બનાવવાના એકમો, બિસ્કીટ, બ્રેડ બનાવવાના એકમો વગેરે.

- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** કોઈ પણ બેંકની શાખા

૭ આમ આદમી બીમા યોજના

- ❑ **હેતુ:** આમ આદમી બીમા યોજના ગ્રામીણ જમીન વિહોણા ઘર માટે એક સામાજિક સુરક્ષા યોજના છે. આ યોજનાની શરૂઆત ૨જી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૭ના રોજ કરવામાં આવી.
- ❑ **યોગ્યતા:** ૧૮ થી ૫૯ વર્ષ વચ્ચેની વય ધરાવતી વ્યક્તિ.
- ❑ **ફાયદાઓ:** આ યોજના હેઠળ કુટુંબની મુખ્ય વ્યક્તિ અથવા એક કમાતા સભ્યને આવરી લેવામાં આવશે.
 - ૧) પ્રતિ વ્યક્તિ દીઠ વાર્ષિક પ્રિમિયમ રૂ.૨૦૦/- કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકાર દ્વારા એકસરખા ભાગે વહેંચવામાં આવશે. જેથી વીમા રક્ષિત વ્યક્તિએ કોઈ પ્રિમિયમ ભરવાનું રહેશે નહીં.
 - ૨) કુદરતી મૃત્યુ પર રૂ.૩૦,૦૦૦/-
 - ૩) અકસ્માતમાં મૃત્યુના કિસ્સામાં અથવા અકસ્માતના કારણે અપંગતાના કિસ્સામાં રૂ. ૭૫,૦૦૦/-
 - ૪) અકસ્માતના કારણે આંશિક અપંગતાના માટે(એક આંખ અથવા એક પગ ગુમાવ્યેથી) રૂ. ૩૭,૫૦૦/-
- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** આ ઇન્ડ લાઈફ ઇન્સ્યોરન્સ કોર્પોરેશન (LIC) દ્વારા જાળવવામાં આવે છે.

- ❑ **હેતુ:** આકસ્મિક મૃત્યુ અને સંપૂર્ણ વિકલાંગતાના કિસ્સામાં રૂ. ૨ લાખનું વીમા રક્ષણ તથા આ યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય એ એક પ્રકારની જીવન વીમા પોલીસી છે. જેમાં વીમા ધારકના કોઈપણ કારણસર થયેલા મૃત્યુ સામે તેના વારસદાર/પરિવારજનોને રૂપિયા બે લાખ ચૂકવવામાં આવશે.
- ❑ **યોગ્યતા:** પ્રધાનમંત્રી જીવન જ્યોતિ વીમા યોજના તથા પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષા વીમા યોજના માં જોડાઈ શકવાની યોગ્યતા.
- ❑ **ફાયદાઓ:** આ યોજના અંતર્ગત ૦૩ યોજનાઓનું જોડાણ કરવામાં આવેલ છે.
- ❑ **સુરક્ષા ડિપોઝીટ યોજના:**
આ યોજના અંતર્ગત કોઈપણ વ્યક્તિ PMSBY યોજનાના સતત કવરેજ માટે ફક્ત એક વખત ભેટની વ્યવસ્થા. જે માટે ફક્ત એક વાર રૂ.૨૦૧/-ની રકમ રોકડ અથવા ચેક મારફતે ચૂકવવાની વ્યવસ્થા.
- ❑ **જીવન સુરક્ષા ડિપોઝીટ યોજના:**
આ યોજના અંતર્ગત કોઈપણ વ્યક્તિના PMSBY અને PMJJBY યોજનાના સતત કવરેજ માટે ફક્ત એક વખત ભેટની વ્યવસ્થા. જે માટે રૂ. ૫૦૦૧ ની રકમ રોકડમાં અથવા ચેક મારફત જમા કરાવવાની વ્યવસ્થા.
- ❑ **જીવન સુરક્ષા ગ્રીફ્ટ ચેક:**
આ યોજના અંતર્ગત કોઈપણ વ્યક્તિના પ્રધાનમંત્રી સુરક્ષા બંધન યોજના સતત કવરેજ માટે ફક્ત એક વખત ભેટની વ્યવસ્થા. આ માટે જે વ્યક્તિ વીમા પ્રિમિયમ ગ્રિફ્ટ આપવા ઇચ્છતું હોય તે જે તે વ્યક્તિના નામનો રૂ.૩૫૧/- નો ડીમાન્ડ ડ્રાફ્ટ અથવા ગિફ્ટ ચેક ખરીદી શકશે.
- ❑ **અમલીકરણ સંસ્થાઓ:** આ યોજનાનો લાભ લેવા નજીકની કોઈપણ બેંકની શાખાનો સંપર્ક કરવો.

૯ પ્રધાનમંત્રી ફસલ બીમા યોજના (PMFBY)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- ક) અણધાર્યા સંજોગો/ઘટનાના કારણે ખેડૂતોને પાક નુકસાનીથી જે આર્થિક નુકસાન થયું હોય તેમને આર્થિક ટેકો આપવો.
- ખ) ખેડૂતોની આવક સ્થિર રાખવી જેથી તેઓ ખેતી વ્યવસાય ક્ષેત્રે ટકી રહે.
- ગ) ખેડૂતોને ખેતી માટે આધુનિક અને નવીન ટેકનિક અપનાવવા પ્રોત્સાહન આપવું.
- ઘ) કૃષિ ક્ષેત્રમાં ધિરાણ/નાણાંનો પ્રવાહ જાળવી રાખવો.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- ૨.૧ બધા ખેડૂતો જેમાં ભાગિયા/ભાગીદાર અને ગણોત ખેડૂતો જેઓ નોટીફાઈડ વિસ્તારમાં નોટીફાઈડ પાક પકવતા હોય, તેઓ આ યોજના હેઠળ આવરી લેવાને પાત્ર છે.
- ૨.૨ બધા ખેડૂતો જેઓ મોસમી ખેતીની કામગીરી માટે નાણાંકીય સંસ્થાઓ પાસેથી નોટીફાઈડ પાક માટે ધિરાણ મેળવતા (એટલે કે ધિરાણી ખેડૂતો) ખેડૂતોને ફરજિયાતપણે આવરી લેવાનાં રહેશે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

આ યોજના હેઠળ ખેડૂતો દ્વારા ખરીફ પાક માટે બે ટકા, રવીપાક માટે ૧.૫ ટકા તેમજ વાર્ષિક વાણિજ્યિક અને વાર્ષિક બાગાયતી પાકો માટે પાંચ ટકા સુધીનું પ્રિમિયમ ભરવાનું થાય છે.

આ યોજના હેઠળ પાકના નીચે જણાવેલ તબક્કાઓ અને પાકને નુકસાન થાય તેવા જોખમ આવરી લેવામાં આવેલ છે .

એ) વાવેતર ન થવું/રોપણી ન થવી (Prevented sowing): ઓછા વરસાદના કારણે અથવા વિપરીત મોસમની સ્થિતિના કારણે, વીમા હેઠળના વિસ્તારમાં વાવણી અને વાવેતરને રોકાવું પડેતેવા સંજોગોમાં.

બી) ઊભો પાક (વાવણીથી લણણી સુધી): અટકાવી ન શકાય તેવા જોખમો એટલે કે દુકાળ, વરસાદ ન પડવો, પૂર, વધારે વરસાદ/જળબંબાકાર, જીવાત અને રોગો, જમીન ખસવી, કુદરતી આગ, વીજળી પડવી, વાવાઝોડું, બરફના તોફાન, ચક્રવાત અને ચક્રવાતના કારણે થતો વરસાદ તેમજ કમોસમી વરસાદ/માવઠાના જોખમોના કારણે થતું નુકસાન વ્યાપક રીતે આવરી લેવામાં આવે છે.

- સી) **કાપણી પછીના નુકસાન:**કાપણી બાદના બે સપ્તાહ સુધીના સમયને આ વીમા યોજના હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યા છે.
- ડી) **સ્થાનિક આપત્તિઓ:** નોટીફાઈડ વિસ્તારમાં કરા પડવા, જમીન ખસવી અને જળ બંબાકારના કારણે સ્થાનિક વિસ્તારમાં પાકને નુકસાન.
- ઈ) **ઓન એકાઉન્ટ પેમેન્ટની જોગવાઈ :** મુખ્ય પાકો માટે મધ્યવર્તી પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિને કારણે થયેલ નુકસાન માટે ખેડૂતોને ઓન એકાઉન્ટ પેમેન્ટની જોગવાઈ

❑ પ્રક્રિયા

રાજ્ય કક્ષાએ સચિવશ્રી, કૃષિના અધ્યક્ષપણા હેઠળ વીમા યોજનાની સંકલન સમિતિની રચના કરવામાં આવેલ છે. સદર સમિતિ કેન્દ્ર સરકારશ્રીની માર્ગદર્શક સૂચના મુજબ જે તે ઋતુની શરુઆતમાં ટેન્ડર/બીડ કરી અમલકર્તા સંસ્થાઓ નક્કી કરવાનું રહેશે તેમજ યોજના હેઠળ આવરી લેવાનાર પાક, ડીફાઈન્ડ વિસ્તાર, પ્રિમિયમના દર, પ્રિમિયમમાં સબસીડી, વિમાપાત્ર રકમ વગેરે બાબતો નક્કી કરે છે અને તે મુજબ જે તે ઋતુનો ઠરાવ બહાર પાડશે. જેના આધારે જે તે નોટીફાઈડ વિસ્તારના નોટીફાઈડ પાકો માટે ખેડૂતો દ્વારા દરખાસ્ત પત્રક ઓનલાઈન રજુ કરવાનું રહેશે અને તેના આધારે યોજનાની અમલકર્તા સંસ્થા બેંકો મારફતે પ્રિમિયમ સ્વીકારશે, દાવાઓની ગણતરી કરી નિયમોનુસાર મળવાપાત્ર દાવાઓ મંજૂર કરશે અને નોડલ બેંકો મારફતે ખેડૂતોના ખાતામાં પાક વિમાના દાવાની રકમ જમા કરાવશે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

ભારતીય કૃષિ વિમા કંપની(AIC) અને ભારત સરકારશ્રી દ્વારા એમ્પેનલ્ડ થયેલ અન્ય વિમા કંપનીઓ પાસેથી ટેન્ડર/બીડ મંગાવી પ્રિમિયમના દર તથા વીમા કંપનીઓ નક્કી કરવાની રહેશે અને તે સંસ્થા યોજનાની અમલીકરણ સંસ્થા તરીકે કાર્યવાહી કરશે.

❑ અન્ય શરતો

પ્રધાનમંત્રી ફસલ બીમા યોજના(PMFBY)ની ઓપરેશનલ ગાઈડ લાઈનમાં જણાવેલ જોગવાઈઓને ધ્યાને લઈ કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

૧૦ પ્રધાનમંત્રી કૃષિ સિંચાઈ યોજના (PMKSY)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- 'જલ સંચય' અને 'જલ સિંચન' દ્વારા વરસાદી પાણી ઉપયોગ કરીને જળ સંરક્ષણ અને ભૂગર્ભ જળ રિચાર્જ સંવર્ધન તથા વોટરશેડ વિકાસ જેવા કામો દ્વારા જળ સંપત્તિનો મહત્તમ ઉપયોગ કરવો.
- વરસાદ પર નોંધપાત્ર નિર્ભરતાને કારણે બીજા પિયત વિસ્તારમાં ખેતી અતિ જોખમકારક અને ઓછી ઉત્પાદકતાનો વ્યવસાય બની રહેલ છે. આ સંજોગોમાં . અનુભવ સાથે રક્ષણાત્મક સિંચાઈ ટેકનોલોજી અને ઉત્પાદકતા વૃદ્ધિ તરફ દોરી જતાં ઈનપુટ્સ દ્વારા સૂક્ષ્મ સિંચાઈને લોકપ્રિય કરી વધુ ઉત્પાદકતા અને વધુ આવક દ્વારા ગ્રામીણ વિકાસ હાંસલ કરવો .

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- રાજ્ય દ્વારા તમામ જિલ્લાઓના ડીસ્ટ્રીક્ટ ઈરીગેશન પ્લાન તૈયાર કરવાના રહે છે અને તે મુજબ રાજ્યનો સ્ટેટ ઈરીગેશન પ્લાન તૈયાર કર્યેથી આ યોજના માટે યોગ્યતા/લાયકાત સિદ્ધ થાય છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- યોજના અંતર્ગત 'પર ડ્રોપ મોર કોપ' માટે સૂક્ષ્મ સિંચાઈ પદ્ધતિથી કુલ પિયત વિસ્તારમાં વધારો થાય છે.
- પિયત જરૂરીયાત અને ઉપયોગીતા વચ્ચે કડી રૂપ બને છે .
- પાણી વિતરણ વ્યવસ્થા મજબૂત બને છે .
- પાણી વપરાશની કાર્યક્ષમતા વધે છે .
- પાક ઉત્પાદકતા વધે છે અને ખેતી ખર્ચ ઘટે છે.
- રોગ અને જીવાતથી થતું નુકસાન ઘટે છે.

❑ પ્રક્રિયા

આ યોજના હેઠળ 'પર ડ્રોપ મોર કોપ' ઘટક માટે સૂક્ષ્મ સિંચાઈ પદ્ધતિ અંતર્ગતનો લાભ મેળવવા માટે ગુજરાત ગ્રીન રીવોલ્યુશન કંપની , વડોદરા ને ખેતીને લગતા સાધનિક કાગળો સહિત અરજી કરવાની રહે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

આ યોજના હેઠળ નીચે મુજબના ઘટકો છે.

અનુ.	ઘટકનું નામ	અમલીકરણ કરનાર વિભાગ
૧	Accelerated Irrigation Benefit Programme (AIBP)	નર્મદા, વોટર રીસોર્સીસ અને કલ્પસર વિભાગ
૨	Har Khet Ko Pani	
૩	Per Drop More Crop	કૃષિ અને સહકાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
૪	Watershed Development	રૂરલ ડેવલપમેન્ટ)CEO-GSWMA
૫	MNREGA (Water Conservation)	રૂરલ ડેવલપમેન્ટ, એડીશનલ કમીશનર, મનરેગા

આ યોજના અંતર્ગત ‘પર ડ્રોપ મોર ક્રોપ’ માટે કૃષિ અને સહકાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર હસ્તક કામગીરી છે અને પર ડ્રોપ મોર ક્રોપ’ ઘટક માટેની અમલીકરણ એજન્સી ગુજરાત ગ્રીન રીવોલ્યુશન કંપની લી., વડોદરા છે.

❑ અન્ય શરતો

રાજ્ય દ્વારા તમામ જિલ્લાઓના ડીસ્ટ્રીક ઇરીગેશન પ્લાન (DIP) તૈયાર કરી તેને સ્ટેટ લેવલ સેન્કશનિંગ કમિટિમાં મંજૂર કરવાનો રહે છે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

સ્ત્રી ભૂણ હત્યા અટકાવવાના હેતુસર ગર્ભના જાતિ પરીક્ષણ ઉપર પ્રતિબંધ મુકતો, ઘી પીસી એન્ડ પીએનડીટી એકટ, ૧૯૯૪ રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. જન્મ સમયે બાળકોના જાતિ પ્રમાણદરમાં સમાનતા લાવવા ગુજરાતમાં “બેટી વધાવો” અભિયાન અંતર્ગત કાયદાનું સઘન અમલીકરણ કરવામાં આવેલ છે તથા જનજાગૃતિના વિવિધ માધ્યમો ધ્વારા પ્રચાર-પ્રસાર કરવામાં આવી રહ્યો છે. હાલ ભારત સરકારના મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયે ‘બેટી બચાઓ બેટી પઢાઓ’ યોજના અમલમાં મુકેલ છે, જેમાં ગુજરાતના અમદાવાદ, ગાંધીનગર, સુરત, મહેસાણા, રાજકોટ, અમરેલી આણંદ, પાટણ અને ભાવનગર એમ કુલ ૯ જિલ્લાઓ આવરી લેવામાં આવેલ છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

પીસી એન્ડ પીએનડીટી એકટ-૧૯૯૪ની જોગવાઈ અનુસાર કાયદાનું અમલીકરણ કરવા સારુ રાજ્ય સરકાર દ્વારા એપ્રોપ્રિએટ ઓથોરીટી તરીકે સ્ટેટ એપ્રોપ્રિએટ ઓથોરીટી, કલેક્ટરશ્રી, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી, મુખ્ય જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારીશ્રી, તાલુકા હેલ્થ ઓફિસરશ્રી, પ્રાંત ઓફિસરશ્રી, કોર્પોરેશન એરીયાની નિમણૂંક કરી સદર કાયદાનું અમલીકરણ તથા સંલગ્ન કાર્યવાહી કરવામાં આવી રહેલ છે.

- ❑ **ઉદ્દેશો:**રાજ્યમાં ગુણવત્તાયુક્ત પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રિકરણ અને સ્થાયીકરણ અભિવૃદ્ધિના દ્યેયોને હાંસલ કરવા
ક થી ૧૪ વર્ષના તમામ બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ અન્વયે રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ-નો એપ્રિલ ૨૦૦૯-૨૦૧૦થી અમલ
- ❑ **પાત્રતા:**ક થી ૧૪ વર્ષના તમામ બાળકો
- ❑ **યોજનાના ફાયદા:**ક થી ૧૪ વર્ષની વયજૂથના તમામ બાળકો સામાજિક, આર્થિક કે લિંગભેદ વિના ગુણવત્તાયુક્ત પ્રાથમિક શિક્ષણ પુર્ણ કરે તે માટે
 - શાળાની માળખાકીય સુવિધાઓનો વિકાસ,
 - તાલીમ દ્વારા શિક્ષક સજ્જતા,
 - કન્યાઓ માટે નિવાસી સુવિધા સાથેના કસ્ટુરબા ગાંધી બાલિકા વિદ્યાલય,
 - વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતા બાળકો (CWSN-Children With Special Needs) ને સાધનસહાય,
 - શાળા બહારના બાળકોને ખાસ તાલીમ દ્વારા શાળામાં પુનઃ સ્થાપન
- ❑ **પ્રક્રિયા:**ક થી ૧૪ વયજૂથના તમામ બાળકોને સાર્વત્રિક શિક્ષણ આપવાના દ્યેયને પરિપુર્ણ કરવા માટે
 - રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટની ૨૦૦૯- જોગવાઈ મુજબ શાળાની ઉપલબ્ધતા
 - સ્પેશિયલ ટ્રેનિંગ (STP) વયજૂથના શાળા બહારના બાળકો માટે ક થી ૧૪ : વયક્ષણ મુજબ નજીકની શાળામાં નામાંકન અને સ્પેશિયલ ટ્રેનીંગ આપી બાળકોને તેમની વયને અનુરૂપ ધોરણમાં સામાન્ય શાળામાં મેઈનસ્ટ્રીમ કરવા
 - અંતરિયાળ અને શહેરી વંચિત વિસ્તારના બાળકોને ટ્રાન્સપોર્ટેશનની સુવિધા
 - ક થી ૧૪ વયજૂથના તમામ બાળકોને સમાન શિક્ષણ આપવાના દ્યેયને પરિપુર્ણ કરવા માટે
 - વિશિષ્ટ જરૂરિયાત ધરાવતા બાળકો (CWSN-Children With Special Needs) માટે પ્રારંભિક શિક્ષણ, સાધન સહાય, વાલીને માર્ગદર્શન અને જન જાગૃતિ
 - કન્યા શિક્ષણને પ્રોત્સાહન માટે જનજાગૃતિ કાર્યક્રમો અને કે.જી.બી.વી.

- ૬ થી ૧૪ વયજૂથના તમામ બાળકોને ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ આપવાના ધ્યેયને પરિપૂર્ણ કરવા માટે
- પ્રજ્ઞા અભિગમ એટલે “પ્રવૃત્તિ દ્વારા જ્ઞાન” ભાર વિનાનું ભણતર પદ્ધતિ દ્વારા શિક્ષણ
- કોમ્પ્યુટર એઈલેડ લર્નિંગ એટલે કોમ્પ્યુટર દ્વારા વિષય શિક્ષણનો અભિગમ
- જરૂરિયાત આધારિત સેવાકાલીન શિક્ષક તાલીમ
- ❑ **અમલીકરણ એજન્સી:**રાજ્ય કક્ષાએ ગુજરાત રાજ્ય પ્રારંભિક શિક્ષણ પરિષદ – સ્ટેટ પ્રોજેક્ટ કચેરી
 - જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા પ્રોજેક્ટ કચેરી
 - તાલુકા કક્ષાએ બ્લોક રીસોર્સ સેન્ટર
 - કલસ્ટર કક્ષાએ કલસ્ટર રીસોર્સ સેન્ટર
 - શાળા કક્ષાએ શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ

૧૩ મુખ્યમંત્રી અમૃતમ “મા” યોજના અને “મા વાત્સલ્ય” યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબો અને મધ્યમ વર્ગીય પરિવારો પોતાની પસંદગીવાળી ખાનગી તેમજ સરકારી સંલગ્ન હોસ્પિટલમાંથી સારી ગુણવત્તાયુક્ત સારવાર તદ્દન મફત મેળવી શકે .

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- લાભાર્થી કુટુંબનો ગ્રામ્ય ગૃહ નિર્માણ અને ગ્રામ્ય વિકાસ વિભાગ તેમજ શહેરી ગૃહ નિર્માણ અને શહેરી વિકાસ વિભાગની બીપીએલ યાદીમાં સમાવેશ જરૂરી.
- રૂ.૧.૨૦ લાખ કે તેથી ઓછી પારિવારિક વાર્ષિક આવકનો દાખલો.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- યોજના હેઠળ ગંભીર બીમારીઓ જેવી કે હૃદય, કીડની, કેન્સર, નવજાત શિશુઓના ગંભીર રોગ, ગંભીર ઇજાઓ, બર્ન્સ અને મગજના રોગો જેવી બીમારીઓની કુલ ૫૪૪ જેટલી પ્રોસીજર માટે કુટુંબ દીઠ વાર્ષિક રૂ.૨ લાખ સુધીની કેશલેસ સારવાર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.
- મા કાર્ડ ધરાવતો લાભાર્થી યોજના સાથે જોડાયેલ કુલ ૧૧૨ જેમાં ૬૮ ખાનગી ૧૮ સરકારી તેમજ ૨૫ સ્ટેન્ડ અલોન ડાયાલીસીસ સેન્ટરમાં જઈને લાભ લઈ શકે છે.
- લાભાર્થીના કુટુંબના દરેક સભ્યના ફોટો, બાયોમેટ્રિક અંગુઠાના નિશાનનો સમાવેશ હોય તેવું ક્યુ.આર. (કવીક રિસ્પોન્સ) મા/મા વાત્સલ્ય કાર્ડ આપવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- મા/મા વાત્સલ્ય યોજનાનું કાર્ડ તાલુકા કક્ષાએ સ્થાપિત ૨૫૧ કિઓસ્ક તેમજ સીટી કક્ષાએ સ્થાપિત ૬૭ કિઓસ્ક પરથી મેળવી શકે છે.
- લાભાર્થી કુટુંબના ફોટા અને અંગુઠાના નિશાન લઈ તાલુકા વેરિફાયીંગ ઓથોરિટી દ્વારા ચકાસણી કરી કાર્ડ આપવામાં આવે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- રાજ્ય કક્ષાએ સ્ટેટ નોડલ સેલની રચના કરવામાં આવેલ છે.
- ક્લેઈમ પ્રોસેસ, હોસ્પિટલ એમપેનલમેન્ટ, આઈ.ઈ.સી. પ્રવૃત્તિઓ માટે **Implementation Support Agency** તરીકે એમ.ડી.ઈન્ડિયા હેલ્થકેર નેટવર્ક પ્રા.લિ.ને નિયુક્ત કરેલ છે.

❑ અન્ય શરતો

- યોજના હેઠળ મા/મા વાત્સલ્ય કાર્ડ કઢાવવું જરૂરી છે.
- યોજના અંતર્ગત ગંભીર બીમારીઓની નિયત કરેલ ૫૪૪ પ્રોસિજરોની સારવાર સંલગ્ન હોસ્પિટલોમાંથી જ મળવાપાત્ર થાય છે.

૧૪ મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર બાહેધરી યોજના

- ❑ **યોજનાનો ઉદ્દેશ:** ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેતા કુટુંબોને, કુટુંબદીઠ વર્ષ દરમિયાન વધુમાં વધુ ૧૦૦ દિવસ રોજગારીની બાહેધરી આપવાનો આ યોજનાનો ઉદ્દેશ છે.
- ❑ **પાત્રતાના ધોરણો:** યોજના હેઠળ તમામ ગ્રામીણ કુટુંબોના પુખ્ત વયના સદસ્યો કે જેઓ સવેતન રોજગારી મેળવવા શારિરીક શ્રમ તથા બિનકુશળ કામ કરવા ઇચ્છુક હોય, તેવા કુટુંબો આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે છે.
- ❑ **યોજનાના ફાયદા/સહાય:** જોબ કાર્ડ ધારક ગ્રામીણ કુટુંબને વધુમાં વધુ ૧૦૦ દિવસ રોજગારી આપવાની સાથે ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં લોકોપયોગી વ્યક્તિગત અને સામૂહિક માળખાકીય સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.
- ❑ **પ્રક્રિયા:** રોજગારી વાર્ષિક કુટુંબોએ સંબંધિત ગ્રામ/તાલુકા પંચાયત સમક્ષ સળંગ ૧૪ દિવસની રોજગારી લેખિત/મૌખિક સ્વરૂપે માંગણી કરવાની રહે છે. આવી માંગણી થયેથી જોબકાર્ડધારક કુટુંબને ગ્રામ પંચાયત દ્વારા દિન-૧૫માં કામ શરૂ કરી રોજગારી પૂરી પાડવાની રહેશે. પ્રોગ્રામ ઓફીસર તે માટે અઠવાડિક ઇ-મસ્ટર ઇસ્યુ કરશે. ગ્રામ પંચાયત દ્વારા કામ શરૂ કરાવી, મસ્ટર નિભાવણી કરી પ્રોગ્રામ ઓફીસરને ચુકવણા માટે મોકલી આપશે. પ્રોગ્રામ ઓફીસરની કચેરી દ્વારા કરેલ કામોના માપો લઈ શ્રમિકે કરેલ કામના પ્રમાણમાં મળવાપાત્ર વેતન ૧૫ દિવસમાં જે તે કુટુંબના બેન્ક/ પોસ્ટના ખાતામાં જમા કરાવશે. શ્રમિકોની આધાર કાર્ડની વિગતો પણ સ્પેરછાએ જોડી શકાશે.
- ❑ **અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા:** યોજનાના કામોનું અમલીકરણ ગ્રામ પંચાયત/તાલુકા પંચાયત/જિલ્લા પંચાયત, સરકારશ્રીના સંબંધિત વિભાગો, કેન્દ્ર/રાજ્ય સરકારના જાહેર સાહસો, પ્રખ્યાત બિન સરકારી સંસ્થા તથા સ્વ-સહાય જૂથો કરશે. જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા પ્રોગ્રામ કો-ઓર્ડીનેટર તરીકે જિલ્લા વિકાસ અધિકારી છે.
- ❑ **અન્ય શરતો:** કામના સ્થળે છાંયડો, તાત્કાલિક સારવારની દવાઓ, પીવાનું પાણી અને ૬ વર્ષથી નીચેના પાંચથી વધુ બાળકો હોય તો ઘોડિયાઘરની સવલતો આપવાની રહેશે. કામ પર અકસ્માતના કિસ્સામાં મળવાપાત્ર રાહત, સામાજિક ઓર્ડિટ અને ફરિયાદ નિવારણ, ઇ-એફ.એમ.એસ. પદ્ધતિથી શ્રમિકોના વેતન ચુકવણા સીધે સીધા શ્રમિકના ખાતામાં જમા કરવા, કામની માંગણી અનુસાર ૧૫ દિવસની સમયમર્યાદામાં રોજગારી પૂરી પાડી ન શકાય તો તે કુટુંબને બેરોજગારી ભથ્થું, વગેરે શરતોનું પાલન કરવાનું રહેશે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

રાજ્યના ઉચ્ચ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા માંગતા તેજસ્વી અને જરૂરિયાતમંદ વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે ગુણવત્તા અને આવક (Merit cum Means)ના ધોરણે આર્થિક સહાય આપવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- (૧) રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦/- સુધીની વાર્ષિક આવક ધરાવતા વાલીઓના સંતાનો.
- (૨) સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્રમો માટે ધોરણ-૧૨ની વિજ્ઞાન પ્રવાહ અથવા સામાન્ય પ્રવાહની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પરસેન્ટાઈલ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓ.
- (૩) ડિપ્લોમા કક્ષાના અભ્યાસક્રમો માટે ધોરણ-૧૦ની પરીક્ષામાં ૮૦ કે તેથી વધુ પરસેન્ટાઈલ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓ.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

❑ ટ્યુશન ફી સહાય

- (૧) સ્નાતક કક્ષાના મેડીકલ અને ડેન્ટલના સરકાર માન્ય સંસ્થાના સ્વ-નિર્ભર અભ્યાસક્રમો માટે નિયત થયેલ વાર્ષિક ટ્યુશન ફીની ૫૦% રકમ અથવા રૂપિયા ૨,૦૦,૦૦૦/- તે બે પૈકી જે ઓછું હોય તેટલી સહાય.
- (૨) સ્નાતક કક્ષાના પ્રોફેશનલ કોર્સિસ માટે નિયત થયેલ વાર્ષિક ટ્યુશન ફીની ૫૦% રકમ અથવા રૂપિયા ૫૦,૦૦૦/- તે બે પૈકી જે ઓછું હોય તેટલી સહાય.
- (૩) સ્નાતક કક્ષાના કોર્સિસ નિયત થયેલ વાર્ષિક ટ્યુશન ફીની ૫૦% રકમ અથવા રૂપિયા ૧૦,૦૦૦/- તે બે પૈકી જે ઓછું હોય તેટલી સહાય.
- (૪) સરકાર માન્ય સંસ્થાના ડીપ્લોમા સ્વ-નિર્ભર અભ્યાસક્રમો માટે નિયત થયેલ વાર્ષિક ટ્યુશન ફીની ૫૦% રકમ અથવા રૂપિયા ૨૫,૦૦૦/- તે બે પૈકી જે ઓછું હોય તેટલી સહાય.
- (૫) સરકારી મેડીકલ, ડેન્ટલ, ઈજનેરી કોલેજોમાં જનરલ બેઠકો પર અનામત કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ જે સંખ્યામાં પ્રવેશ મેળવે અને તેને કારણે જનરલ કેટેગરીના જે સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓને સ્થળાંતર કરવું પડે અને છેલ્લે જો કોઈ પણ સરકારી કોલેજમાં તેઓને પ્રવેશ ન મળે અને ફરજિયાતપણે તેઓને સ્વ-નિર્ભર કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવવો પડે તો આવા આ યોજના હેઠળ પાત્રતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ મેળવેલ સ્વ-નિર્ભર કોલેજ અને સરકારી કોલેજ વચ્ચેની ટ્યુશન ફીના તફાવતની રકમ સહાય પેટે મળવાપાત્ર છે.

❑ સાધન-પુસ્તક સહાય

મેડીકલ/ડેન્ટલના સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વર્ષે સાધન-પુસ્તક સહાય પેટે રૂ.૧૦,૦૦૦, ઈજનેરી/ ટેકનોલોજી/ ફાર્મસી/ આર્કિટેક્ચરના સ્નાતક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વર્ષે સાધન-પુસ્તક સહાય પેટે રૂ.૫,૦૦૦ તથા ડીપ્લોમા અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રથમ વર્ષે સાધન-પુસ્તક સહાય પેટે રૂ.૩,૦૦૦ મળવાપાત્ર છે. અભ્યાસક્રમની અવધિ દરમિયાન સાધન-પુસ્તક સહાય માત્ર એક જ વખત મળવાપાત્ર છે.

❑ પ્રક્રિયા

- (૧) વિદ્યાર્થીએ NIC દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ વેબ પોર્ટલ (<http://mysy.guj.nic.in>) પર ઓનલાઇન અરજી કરવાની રહે છે.
- (૨) ઓનલાઇન અરજી કર્યા બાદ જરૂરી દસ્તાવેજો સાથે વિદ્યાર્થીએ અરજીની ખરાઈ હેતુ રાજ્યમાં આવેલા કુલ ૯૧ હેલ્પ સેન્ટર્સ પૈકીના નજીકના હેલ્પ સેન્ટર ખાતે જવાનું રહે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- (૧) આ યોજના માટે નોડલ એજન્સી તરીકે કેસીજીને નિયુક્ત કરવામાં આવેલ છે.
- (૨) અભ્યાસક્રમ અનુસાર નીચે જણાવેલ કમિશનરશ્રી/નિયામકશ્રીની કચેરીઓ અરજીની અંતિમ ચકાસણી અને મંજૂરી માટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ છે.
 - ૧) ટેકનિકલ શિક્ષણને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે કમિશનરશ્રી, ટેકનિકલ શિક્ષણની કચેરી;
 - ૨) ઉચ્ચ શિક્ષણને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે કમિશનરશ્રી, ઉચ્ચ શિક્ષણની કચેરી;
 - ૩) મેડીકલ, ડેન્ટલ અને પેરામેડીકલને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે કમિશનરશ્રી, આરોગ્ય, તબીબી સેવાઓ અને તબીબી શિક્ષણની કચેરી;
 - ૪) એગ્રીકલ્ચરને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે નિયામકશ્રી, ખેતીની કચેરી;
 - ૫) વેટરનરીને લગતા અભ્યાસક્રમો માટે નિયામકશ્રી, પશુ-પાલનની કચેરી;
 - ૬) આ સિવાયના અન્ય અભ્યાસક્રમો માટે સંબંધિત નિયામકશ્રી / કમિશનરશ્રીની કચેરીઓ દ્વારા અરજીઓની ચકાસણી અને મંજૂરીની કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય વૃદ્ધ પેન્શન યોજના (વય વંદના)

[IndiraGandhi National Old Age Pension Scheme – (IGNOAPS)]

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

❑ રાષ્ટ્રીય સામાજિક સહાય કાર્યક્રમ (National Social Assistance Programme(NSAP)) હેઠળ વૃદ્ધોને આર્થિક સહાય આપવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

(૧) અરજદારની ઉંમર ૬૦ વર્ષથી વધુ હોવી જોઈએ.

(૨) બી.પી.એલ.યાદીમાં ૦ થી ૧૬ના સ્કોરમાં સમાવિષ્ટ.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

(૧) ૬૦ થી ૭૯ વર્ષ સુધીનાને રૂ.૪૦૦/- માસિક સહાય
(રૂ.૨૦૦/- ભારત સરકાર અને રૂ.૨૦૦/- રાજ્ય સરકાર)

(૨) ૮૦ વર્ષથી વધુ ઉંમર ધરાવનારને રૂ.૭૦૦/- માસિક સહાય
(રૂ.૫૦૦/- ભારત સરકાર અને રૂ.૨૦૦/- રાજ્યસરકાર)

❑ પ્રક્રિયા

તાલુકા મામલતદારને નિયત નમૂનામાં અરજી કરવાની હોય છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

મહેસૂલ વિભાગ હસ્તકના ૩૩ જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી હેઠળના ૨૪૯ તાલુકા મામલતદારશ્રીઓ.

વૃદ્ધ પેન્શન યોજના (રાજ્ય સરકાર) (નિરાધાર વૃદ્ધ પેન્શન યોજના)

નિરાધાર વૃદ્ધ અને નિરાધાર અપંગને નાણાંકીય સહાય યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

નિરાધાર વૃદ્ધો અને અપંગ નિરાધારોને નિભાવ માટે નાણાંકીય સહાય આપવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

(૧) અરજદારની ઊંમર ૬૦ વર્ષથી વધુ હોવી જોઈએ. અપંગ અરજદારના કિસ્સામાં ઊંમર ૪૫ વર્ષથી વધુ અને અપંગતાની ટકાવારી ૭૫% થી વધુ હોવી જોઈએ.

(૨) ૨૧ વર્ષથી વધુ વયનો પુત્ર ન હોવો જોઈએ. પુખ્ત વયનો પુત્ર હોય પરંતુ શારીરિક, માનસિક અપંગતા ધરાવતો કે કેન્સર, ટી.બી. જેવી ગંભીર માંદગીથી પીડાતો હોય.

(૩) અરજદારની વાર્ષિક આવક:-

- ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ.૪૭,૦૦૦/- અને
- શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ.૬૮,૦૦૦/- થી વધુ ન હોય.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય:- રૂ.૪૦૦/- માસિક (રાજ્ય સરકારનો ફાળો)

❑ પ્રક્રિયા

તાલુકા મામલતદારને નિયત નમૂનામાં અરજી કરવાની હોય છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

મહેસૂલ વિભાગ હસ્તકના ૩૩ જિલ્લા કલેક્ટરશ્રી હેઠળના ૨૪૮ તાલુકા મામલતદારશ્રીઓ.

❑ અન્ય શરતો

છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી ગુજરાતમાં વસવાટ કરતો હોવો જોઈએ.

૧૮ વિકલાંગ પેન્શન યોજના

ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ડીસએબીલીટી પેન્શન સ્કીમ (IGNDPS) (કેન્દ્ર સરકારની યોજના)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

તીવ્ર અશક્ત વિકલાંગ વ્યક્તિઓ માટે નાણાંકીય સહાય આપવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

(૧) લાભાર્થીનું નામ B.P.L. કુટુંબની (૦ થી ૧૬ સ્કોર) ચાટીમાં સમાવિષ્ટ હોવું જોઈએ.

(૨) અરજદારની ઉંમર ૧૮ થી વધુ અને ૮૦ વર્ષથી ઓછી હોવી જોઈએ. (૧૮ થી ૭૯ વર્ષ)

(નોંધ- ૮૦ વર્ષથી વધુ ઉંમરની વ્યક્તિને ઈન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય વૃદ્ધ પેન્શન યોજના (IGNOPS) હેઠળ તબદીલ કરવાના રહે છે)

(૩) અરજદારની વિકલાંગતાની ટકાવારી ૮૦% કે તેથી વધુ હોવી જોઈએ.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય :- માસિક રૂ.૬૦૦/-

(ભારત સરકાર રૂ.૩૦૦/- + રાજ્ય સરકાર રૂ.૩૦૦/-)

❑ પ્રક્રિયા

જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીને નિયત નમૂનામાં અરજી કરવાની હોય છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

સમાજ સુરક્ષા ખાતા હસ્તકના ૩૩ જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીઓ.

૧૯ વિકલાંગ પેન્શન યોજના

સંત સુરદાસ યોજના (રાજ્ય સરકારની યોજના)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

તિવ્ર અશક્ત વિકલાંગ વ્યક્તિઓ માટે નાણાંકીય સહાય આપવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- (૧) લાભાર્થીનું નામ B.P.L. કુટુંબની (૦ થી ૧૬ સ્કોર) યાદીમાં નામ સમાવિષ્ટ.
- (૨) અરજદારની ઉંમર ૦ થી ૬૪ વર્ષ સુધીની હોવી જોઈએ. (તા.૩૧/૭/૨૦૦૯ના પહેલાનાં જૂના લાભાર્થીઓ)
- (૩) અરજદારની વિકલાંગતાની ટકાવારી ૭૫ ટકા કે તેથી વધુ હોવી જોઈએ.
- (૪) તા.૧/૮/૨૦૦૯ પછી ૦ થી ૧૮ વર્ષ સુધી બી.પી.એલ., ૮૦ ટકા વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિઓ.

(નોંધ:- ૧૮ વર્ષની ઉંમર બાદ ભારત સરકારની IGNDPSમાં તબદીલ કરવામાં આવે છે.)

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય માસિક રૂ.૪૦૦/- (રાજ્ય સરકારનો ફાળો)

❑ પ્રક્રિયા

જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીને નિયત નમુનામાં અરજી કરવાની હોય છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

સમાજ સુરક્ષા ખાતા હસ્તકના ૩૩ જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીઓ.

❑ અન્ય શરતો

છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી ગુજરાતમાં વસવાટ કરતો હોવો જોઈએ.

❑ વિશેષ નોંધ :-

- (૧) ભારત સરકારની IGNDPS વિકલાંગતાની ટકા ૮૦ % કે તેથી વધુ છે.
- (૨) રાજ્ય સરકારના જૂના લાભાર્થીઓમાં વિકલાંગતાની ટકાવારી ૭૫% છે. તા.૧/૮/૨૦૦૯ બાદ ૭૫% વિકલાંગતા ધરાવતા લાભાર્થીને લાભ મળતો નથી.
- (૩) ભારત સરકારની IGNDPSમાં વય ૧૮- ૭૯ વર્ષ છે, જ્યારે રાજ્ય સરકારમાં ૦-૧૭ વર્ષની ઉંમરનો સમાવેશ થાય છે.

૨૦ પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

■ પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના-૧

વસતી ગણતરી ૨૦૦૧ મુજબના ૨૫૦ થી વધુ વસતીના આદિજાતિ પરા અને ૫૦૦ થી વધુ વસતીવાળા બિન આદિજાતિ પરાઓને કનેક્ટિવિટી આપવી.

■ પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના-૨

જે રાજ્યોમાં પ્રધાનમંત્રી ગ્રામ સડક યોજના-૧ મુજબ ના મળવાપાત્ર પરા જોડાણ ની ૧૦૦% મંજૂરી મેળવી લેવામાં આવી હોય તેવા રાજ્યોના હયાત રોડ નેટવર્ક પેકી માર્ગદર્શિકા મુજબના માર્કિંગ ની પાત્રતામાં આવતા પસંદગીના ગ્રામ્ય અને અન્ય જિલ્લા માર્ગોને જોડીને બનતા શુ રૂટ ને ૫.૫ મીટર સુધી પહોળા અને મજબૂતીકરણની જોગવાઈ છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- ૧) પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના-૧ હેઠળ ૨૦૫૭ આદિજાતિ પરાઓ અને ૧૨૩૦ બિન આદિજાતિ પરાઓ મળી કુલ ૩૨૮૭ પરાઓને કુલ ૫૩૪૮.૯૨ કિલોમીટરની લંબાઈ દ્વારા એક બારમાસી રસ્તાથી જોડાણના લાભ માટે રૂ. ૧૩૬૪.૬૭ કરોડ ની કિંમતે આવરી લેવામાં આવ્યા છે. જે પૈકી ૩૨૬૧ પરાઓને જોડતા ૫૨૧૨.૩૦ કિલોમીટરના રસ્તાઓના કામો પૂર્ણ કરવામાં આવ્યા છે. ઉપરાંત કુલ ૬૧૯૧.૩૭ કિલોમીટરના ગ્રામ્ય રસ્તાઓ ને રૂ. ૨૦૦૩.૪૯ કરોડની કિંમતે સુધારણા/મજબૂતીકરણ માટે મંજૂરી મેળવી લેવામાં આવી, જે પૈકી ૬૦૬૩.૪૭ કિલોમીટરની લંબાઈ ના રસ્તાઓની સુધારણા/મજબૂતીકરણ ના કામો પૂર્ણ કરવામાં આવ્યા છે.
- ૨) પ્રધાન મંત્રી ગ્રામ સડક યોજના-૨ હેઠળ કુલ ૧૧૮૦.૩૧ કિલોમીટરના ગ્રામ્ય રસ્તાઓ ને રૂ. ૬૭૭.૦૧ કરોડની કિંમતે પહોળા અને સુધારણા/મજબૂતીકરણ માટે મંજૂરી મેળવી લેવામાં આવી જે પૈકી ૯૦૬.૪૨ કિલોમીટરની લંબાઈના રસ્તાઓના સુધારણા/મજબૂતીકરણના કામો પૂર્ણ કરવામાં આવ્યા છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

યોજના અમલીકરણ માર્ગ અને મકાન (પંચાયત) વિભાગ હેઠળ ની વિભાગીય કચેરી મારફતે અમલ કરવામાં આવે છે તથા રાજ્ય કક્ષાએ સમીક્ષા ગુજરાત સ્ટેટ રૂરલ રોડ ડેવલપમેન્ટ એજન્સી/ માર્ગ અને મકાન (પંચાયત) વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

❑ અન્ય શરતો

- ૧) જમીન ઉપલબ્ધ કરાવવાની જવાબદારી રાજ્ય સરકારની છે.
- ૨) મંજૂર કરેલ રકમ ઉપરનું નાણાકીય ભારણ જેમ કે - ટેન્ડર પ્રિમિયમ / સ્ટાર રેટ / એક્સ્ટ્રા - એક્સેસ જેવી રકમ વગેરે રાજ્ય સરકારે ભોગવવાની હોય છે.
- ૩) નવેમ્બર ૨૦૧૫ ના પરિપત્ર થી ભારત સરકારે ૦૧-૦૪-૨૦૧૫ થી અમલમાં આવે તે રીતે યોજનાની ફંડીંગ પેટર્નમાં ૬૦ : ૪૦ (કેંદ્ર : રાજ્ય) નો ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં પીવાના પાણીની સમસ્યાના કાયમી ઉકેલ માટે સંપૂર્ણ વિકેન્દ્રિત અને લોક વ્યવસ્થાપિત આંતરિક પેયજળ યોજના દ્વારા ઘરે-ઘરે નળ જોડાણ થકી પીવાનું શુદ્ધ અને પૂરતું પાણી મળી રહે તેવી વ્યવસ્થા ઊભી કરવી. જેમાં મુખ્યત્વે નીચેની કામગીરીનો સમાવેશ થાય છે.

પાણી સમિતિની રચના કરવી, પાણી વિતરણ અને સ્વચ્છતાના વ્યવસ્થાપનમાં દરેક સમુદાય અને સ્ત્રીઓની ભાગીદારી સુનિશ્ચિત કરવી, લોકજાગૃતિ કેળવવી, પાણી અને સ્વચ્છતા માટે ઇજનેરી પદ્ધતિઓ વિકસાવવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

જે ગામ ગ્રામ પંચાયત તરીકે સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ ધરાવતા હોય તેમજ જૂથ ગ્રામ પંચાયતના ભાગ તરીકે હોય તેવા તમામ ગામો.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

ગામની સ્થાનિક માંગ અને જરૂરિયાતને આધારિત પેયજળ યોજના થકી પાણી પૂરું પાડવું.

લોકભાગીદારીના અભિગમથી યોજનાના પોતીકા પણાની ભાવના જાગૃત થાય છે અને તેનું સંચાલન સંપૂર્ણ આત્મનિર્ભર અને વિકેન્દ્રિત ધોરણે થાય છે.

❑ પ્રક્રિયા:

વાસ્તોના સામાજિક તેમજ તકનિકી સભ્યોના માર્ગદર્શનથી નીચે મુજબની પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવે છે.

પાણી સમિતિની રચના અને વીલેજ એક્શન પ્લાનની મંજૂરી.

જિલ્લા જળ અને સ્વચ્છતા સમિતિમાં યોજના મંજૂર કરી પાણી સમિતિ થકી અમલીકરણ કરાવવું.

યોજના પૂર્ણ થયા બાદ ગ્રામસભામાં યોજનાના મરામત અને નિભાવણી માટે ખાસ પાણીપેરાની રકમ નક્કી કરવી તેમજ યોજનાનું આત્મર્પણ કરી સંચાલન અંગેની તાલીમ આપવી.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

ગ્રામ્ય જળ અને સ્વચ્છતા સમિતિ (પાણી સમિતિ) દ્વારા જેમાં વોટર એન્ડ સેનિટેશન મેનેજમેન્ટ ઓર્ગેનાઇઝેશન (વાસ્મો) માર્ગદર્શન આપવાનું કામ કરે છે.

❑ અન્ય શરતો

રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ પેયજળ કાર્યક્રમના ધારાધોરણ પ્રમાણે આંતરિક પેયજળ વ્યવસ્થાપનની યોજનાની કુલ કિંમતના ૧૦૮કા જેટલી રકમ પાણી સમિતિ દ્વારા ગામ લોકો પાસેથી એકઠી કરીને યોજનાના અમલીકરણ હેતુ ઉપયોગ કરવાની રહે છે. આ બાબતે સહમત થતા તમામ ગામો આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે છે.

૨૨ રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય વીમા યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- અસંગઠિત ક્ષેત્રનાં પરિવારોને આરોગ્ય સુરક્ષા પ્રદાન થાય અને તેઓને કેશલેસ સારવાર સુવિધા મળી રહે .
- ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબોને બીમારીના સમયે નાણાકીય જવાબદારીઓ સામે રક્ષણ પૂરું પાડવું .

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- બી.પી.એલ. કુટુંબો, રેલ્વે પોર્ટર, બીડી વર્કર, મનરેગા હેઠળના શ્રમિકો, અન્ય કારીગર વર્ગ.
- ૪૦ ટકાથી વધુ વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિઓ.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- વાર્ષિક રૂ.૩૦,૦૦૦ સુધીનો કુટુંબદીઠ તબીબી સેવા ખર્ચ વીમા કવચ હેઠળ આવરી લેવાય છે.
- પૂર્વ અસ્તિત્વમાં હયાત રોગ પણ દિન એકથી આવરી લેવામાં આવે છે અને ઉંમરની કોઈ મર્યાદા રહેતી નથી. યોજના હેઠળ (કુટુંબના મહત્તમ પાંચ વ્યક્તિને કુટુંબના વડા, પતિન અને આધારિત ૩ બાળકો) લાભ મળવા પાત્ર છે.
- આ યોજના હેઠળ ફૂલ ૧૩૮૫ (સરકારી જ૩૭ અને ખાનગી ૯૪૮) દવાખાનામાંથી સારવાર મેળવી શકે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- આ યોજનાનો લાભ લેવા માટે લાભાર્થી કુટુંબને સ્માર્ટકાર્ડ આપવામાં આવે છે. સ્માર્ટ કાર્ડ માટે રજિસ્ટ્રેશન ચાર્જ રૂ.૩૦ ચુકવવાનો હોય છે.
- લાભાર્થી પાસે સ્માર્ટ કાર્ડ હોવું જરૂરી છે, જે કાર્ડ લઈ તે **RABY** યોજના હેઠળ સંલગ્ન હોસ્પિટલોમાંથી મફત સારવાર મેળવી શકે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- આ યોજના માટે રાજ્ય સરકારે સ્ટેટ નોડલ એજન્સીની રચના કરી યોજનાને સફળતા પૂર્વક અમલી કરેલ છે.
- યોજનાના સુપરવિઝન અને મોનીટરીંગ હેતુ મુખ્ય જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારીના સીધા માર્ગદર્શન હેઠળ જિલ્લા પ્રોજેક્ટ ઓફિસર- **RABY**ની નિમણૂક કરેલ છે.
- **RABY**યોજના હેઠળ ટેન્ડર પ્રક્રિયા દ્વારા ઇન્સ્યોરન્સ કંપની નિયુક્ત કરવામાં આવેલ છે.

❑ અન્ય શરતો

- યોજનાનો લાભ મેળવવા રજીસ્ટ્રેશન કરાવી **RABY** કાર્ડ હોવું જરૂરી છે.
- યોજના હેઠળ (કુટુંબના મહત્તમ પાંચ વ્યક્તિને કુટુંબના વડા, પતિન અને આધારિત ૩ બાળકો) લાભ મળવાપાત્ર છે.
- જે તે વિભાગ દ્વારા નોંધાયેલા કુટુંબોને જ યોજના અંતર્ગત લાભ મળવાપાત્ર થાય છે .

૨૩ સ્વચ્છ ભારત મિશન (ગ્રામીણ)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- સ્વચ્છતા અને સ્વાસ્થ્યને ઉત્તેજન આપીને અને ખુલ્લામાં શૌચક્રિયા સદંતર બંધ કરાવી ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં જીવનની ગુણવત્તામાં સુધારો લાવવો.
- ૨ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯ સુધીમાં સ્વચ્છ ભારત હેઠળ ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં સંપૂર્ણ સ્વચ્છતાને આવરી લેવી .
- સલામત અને ટકાઉ સ્વચ્છતા માટે ઓછી ખર્ચાળ ટેકનોલોજીને પ્રોત્સાહન આપવું .
- ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં ઘન અને પ્રવાહી કચરાના નિકાલની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત સમુદાય વ્યવસ્થાપાળી પદ્ધતિઓ વિકસાવવી
- સ્વચ્છતા બાબતે માનસિક બદલાવ લાવવા માટે લોકજાગૃતિ કેળવવી

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- વર્ષ: ૨૦૧૨ માં શૌચાલય વિહોણા કુટુંબોના બેઝલાઈન સર્વેમાં નોંધાયેલ તમામ બીપીએલ કુટુંબો
- એપીએલ કેટેગરી પૈકી નિયત કરેલ નીચે જણાવેલ વિગતેના પાંચ કેટેગરીવાળા કુટુંબો
- અનુસૂચિત જાતિના કુટુંબો અનુસૂચિત જનજાતિના કુટુંબો
- નાના અને સિમાંત ખેડૂતોના કુટુંબો
- જમીન વિહોણા ખેતમજૂર કુટુંબો
- મહિલા કુટુંબના વડા હોય તેવા કુટુંબો
- કુટુંબના વડા અપંગ હોય તેવા કુટુંબો

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- લોક માનસમાં પરિવર્તન લાવી અસ્વચ્છતાલક્ષી સ્થિતિમાં એકંદરે સુધારો લાવવો.
- ઘર આંગણે શૌચાલય હોવાથી દૂર ચાલીને ન જવું પડે તેમજ તડકામાં, વરસાદમાં, શિયાળાની ઠંડીમાં હેરાન ન થવું પડે .
- ઘરના બાળકો, વૃદ્ધ, અપંગ તથા માંદા માણસોને સરળતા રહે .
- મહિલાઓ અને દિકરીઓ તેમજ સગર્ભા બહેનો માટે આશીર્વાદ સમાન, જેથી તેમનું માન તથા આબરૂ જળવાઈ રહે .

- માખી, મચ્છરથી ફેલાતા રોગોમાં ઝાડા, કોલેરા, ટાઇફોઇડ અને કરમીયા જેવા રોગોથી બચી શકાય.
- બાળકોમાં સ્વચ્છતાલક્ષી સંસ્કારોનું સિંચન.

❑ પ્રક્રિયા:

- લાભાર્થી કુટુંબોએ વ્યક્તિગત શૌચાલય માટે પ્રોત્સાહક સહાય મેળવવા ગ્રામ પંચાયતે અરજી કરવી.
- તાલુકા વિકાસ અધિકારી કક્ષાએ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા ભલામણ થઈ આવેલ અરજીઓ મંજૂર કરવી.
- લાભાર્થી કુટુંબ દ્વારા વ્યક્તિગત શૌચાલયનું બાંધકામ પૂર્ણ કરવું .
- વ્યક્તિગત શૌચાલયના બાંધકામની કામગીરી પૂર્ણ થયાની જાણ લાભાર્થી દ્વારા પંચાયતને કરવાની રહેશે.
- પૂર્ણ થયેલ શૌચાલયની ચકાસણી તાલુકા જિલ્લાના એન્જનીયર દ્વારા કરાવી તેમના પ્રમાણપત્રના આધારે તાલુકા વિકાસ અધિકારીને દરખાસ્ત કરાવીને લાભાર્થીને પ્રોત્સાહક સહાય ચુકવવા માટેની કાર્યવાહી કરવી.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- **જિલ્લા કક્ષાએ:** જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી,
- **તાલુકા કક્ષાએ:** તાલુકા પંચાયત,
- **ગ્રામ્ય કક્ષાએ:** ગ્રામ પંચાયત

૨૪ વિદ્યા સાધના યોજના

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ હસ્તકની યોજનાઓ

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ:

ઘોરણ ૯ માં અભ્યાસ કરતી અનુ.જનજાતિની કન્યાઓને શિક્ષણમાં પ્રોત્સાહન આપવાના હેતુથી સાયકલ ભેટ આપવાની યોજના.

❑ પાત્રતાના ધોરણો:

- (૧) ઘોરણ ૯ માં અભ્યાસ કરતી અનુ.જનજાતિની કન્યાઓને સાયકલ ભેટ આપવાપાત્ર થશે.
- (૨) અંતર મર્યાદાના બાધ વિના રહેઠાણના સ્થળથી અન્ય ગામ/ શહેર/ સ્થળે હવે ઘોરણ ૯ માં માધ્યમિક શાળામાં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓને વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ થી સાયકલ ભેટ આપવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે.

❑ આવકનું ધોરણ:

ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ. ૪૭,૦૦૦/- તથા શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૬૮,૦૦૦/- વાર્ષિક આવક.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

પાત્રતા તથા આવકનું ધોરણ ધરાવતી કન્યાઓને સાયકલ ભેટ આપવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

અનુ.જનજાતિની ઘોરણ ૯ માં અભ્યાસ કરતી કન્યાઓની સાયકલ મેળવવા માટેની નિયત નમુનાની દરખાસ્ત સંબંધિત માધ્યમિક શાળા દ્વારા તૈયાર કરી જે તે જિલ્લાના મદદનીશ કમિશ્નરશ્રી / આદિજાતિ વિકાસ અધિકારીશ્રીની કચેરીમાં રજુ કરવાની હોય છે અને આ દરખાસ્તના આધારે નિયમોનુસાર મળવાપાત્ર વિદ્યાર્થીનીઓને સાયકલ પૂરી પાડવામાં આવે છે.

૨૫ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

શૈક્ષણિક વિકાસ માટે સહાય.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

એસ. એસ. સી. પછીના અભ્યાસક્રમોમાં અભ્યાસ કરતા અનુ.જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને આ શિષ્યવૃત્તિ મળવાપાત્ર થાય છે

❑ આવકનું ધોરણ:

વાર્ષિક રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦/- ની આવક મર્યાદા ધ્યાને લેવાની રહેશે.

❑ શિષ્યવૃત્તિના દર

ગ્રુપ	હોસ્ટેલર	ડેસ્કોલર
૧	૧૨૦૦/-	૫૫૦/-
૨	૮૨૦/-	૫૩૦/-
૩	૫૭૦/-	૩૦૦/-
૪	૩૮૦/-	૨૩૦/-

❑ પ્રક્રિયા

અનુ.જનજાતિના વિદ્યાર્થીએ પોતાનું અરજીફોર્મ ભરીને જરૂરી દસ્તાવેજો સાથે સંબંધિત શાળા/કોલેજને રજુ કરવાનું હોય છે. શાળા/કોલેજ દ્વારા તમામ વિદ્યાર્થીઓના ફોર્મ મેળવી નિયત નમુનામાં જરૂરી વિગતો સાથેની દરખાસ્ત તૈયાર કરી સંબંધિત મદદનીશ કમિશ્નરશ્રી/આદિજાતિ વિકાસ અધિકારીશ્રીની કચેરીમાં રજુ કરવાનું હોય છે, જ્યાં તેઓની શિષ્યવૃત્તિ મંજૂર કરી વિદ્યાર્થીઓના બેંક ખાતાઓમાં જમા કરાવવાની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

નોંધ:- આ યોજના હેઠળ રૂ.૨,૫૦,૦૦૦/- ની આવક મર્યાદા નિયત કરેલ છે. પરંતુ આ આવક મર્યાદા કરતા વધુ આવક ધરાવતા વાલીઓની કન્યાઓને પણ ઉક્ત ધોરણે શિષ્યવૃત્તિ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

- ❑ **યોજનાનો ઉદ્દેશ:** અનુ.જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને ઉત્તમ કક્ષાનું શિક્ષણ તેમજ સુવિધાઓ મળે અને ઉત્તમ કક્ષાની નામાંકિત શાળાઓમાં પ્રવેશ અપાવીને અન્ય સમાજની હરોળમાં બરોબરી કરી શકે અને તેમનો આત્મવિશ્વાસ કેળવવાય તે માટે ટેલેન્ટપુલ સ્કુલ નું નિર્માણ કરવાની યોજના.
- ❑ **પાત્રતાના ધોરણો:** અનુ.જનજાતિના ધોરણ-૫ માં પ્રથમ કે બીજા વર્ગમાં પાસ થયેલ વિદ્યાર્થીઓની ઇ.એમ.આર.એસ દ્વારા પ્રવેશ પરીક્ષા ગોઠવીને તેમાં વધુ ગુણ મેળવીને મેરીટમાં આવનાર વિદ્યાર્થીઓને ટેલેન્ટપુલ યોજના હેઠળ પસંદ કરેલી શાળાઓમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.
- ❑ **આવકનું ધોરણ:**
 - (૧) જે વાલીની વાર્ષિક આવક રૂ.૨.૦૦ લાખ સુધીની હોય તેમના બાળકોને આ યોજનાનો લાભ મળવાપાત્ર થશે.
 - (૨) જે વાલીની વાર્ષિક આવક રૂ.૨.૦૦ લાખ થી ૩.૦૦ લાખ સુધીની હોય અને તેઓ આ યોજનામાં જોડાવા માંગતા હોય તો તેઓએ આ યોજનામાં થનાર ખર્ચના ૫૦ % રકમ પોતે ભોગવવાની રહેશે.
- ❑ **યોજનાના ફાયદા/સહાય –**
 - ❑ ટેલેન્ટ પુલ યોજના હેઠળ પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીને રૂ.૬૦૦૦૦/- કેશ વાઉચર તરીકે ચુકવવામાં આવે છે. જો શાળાની ફી તે કરતા ઓછી હોય તો બાકીની રકમ વિદ્યાર્થીને છાત્ર શિષ્યવૃત્તી તરીકે ચુકવવાની રહે છે. જ્યારે રૂ.૬૦,૦૦૦/- કરતા વધુ ફી હોય તો તે વાલીએ ભોગવવાની રહે છે. જ્યારે ટેલેન્ટ પુલ સ્કુલ વાઉચર યોજના હેઠળ અતિશ્રેષ્ઠ શાળામાં પ્રવેશ મેળવનાર વિદ્યાર્થીને શાળાની ફી અથવા રૂ.૮૦૦૦૦/- બે માંથી જે ઓછું હોય તે કેશ વાઉચર તરીકે ચુકવવામાં આવે છે. જ્યારે રૂ.૮૦,૦૦૦/- કરતાં વધુ ફી હોય તે વાલીએ ભોગવવાની રહે છે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ:

મેડીકલના અભ્યાસક્રમોની અનુ.જનજાતિની અનામત જગ્યાઓ પૈકી કેટલીક અનામત જગ્યાઓ ગુજકેટમાં જરૂરીયાત મુજબના ૪૦ ટકા માર્ક્સ ન મેળવવાને કારણે વર્ષોથી ખાલી રહેતી હતી, જે જગ્યાઓ પૂરેપૂરી ભરાય તે માટે ગુજકેટની તાલીમ આપવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો:

૧) ધો. ૧૦ માં ૬૦ ટકાથી વધુ ગુણ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓ.

૨) ધો. ૧૧-૧૨ વિજ્ઞાનપ્રવાહમાં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ.

❑ આવકનું ધોરણ:

આવક મર્યાદા ધ્યાને લીધા સિવાય

❑ પ્રક્રિયા:

સંબંધિત જિલ્લા મદદનીશ કમિશ્નરશ્રી/ આદિજાતિ વિકાસ અધિકારીશ્રી (આ.વિ.) કર્ણ, ડાંગની કચેરીનો સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- રાજ્યના આદિજાતિ યુવક-યુવતિને રોજગાર લક્ષી ઉચ્ચ કૌશલ્ય/તાલીમ આપવી તથા તાલીમ પૂર્ણ થયા બાદ રોજગારી પૂરી પાડવી.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- ગુજરાત રાજ્ય ના કોઈ પણ આદિજાતિ યુવકો આનો લાભ લઈ શકે છે.
- વોકેશનલ તાલીમ મેળવવા માટે નિયત કરેલ તાલીમ કોર્સની પાત્રતા મુજબ કોઈપણ તાલીમ કોર્સમાં જોડાઈ શકે છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- આદિજાતિ યુવક યુવતી ને વિના મૂલ્ય કૌશલ્યવર્ધન તાલીમ આપવામાં આવે છે. તાલીમ દરમિયાન લાભાર્થી ને પસંદ કરેલ ટ્રેડ અને કોર્સના સમયગાળા દરમિયાન વિના મૂલ્ય રહેવા તથા જમવાની સુવિધા આપવામાં આવે છે .
- તાલીમ પૂર્ણ થયા બાદ લાભાર્થી ને રોજગારી માટે રોજગારી આપતી સંસ્થા સાથે જોડવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- આદિજાતિ યુવક/યુવતી પોતાના જિલ્લાની પ્રાયોજના કચેરીનો સંપર્ક કરી શકે છે.
- આદિજાતિ યુવક/યુવતી વોકેશનલ તાલીમ આપવી અમલીકરણ સંસ્થાનો પણ સંપર્ક કરી શકે છે.
- ડેવલપમેંટ સપોર્ટ એજન્સી દ્વારા તૈયાર કરેલ ઓનલાઇન પોર્ટલ પર લાભાર્થી ઓનલાઇન રજીસ્ટ્રેશન કરી શકે છે .

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- અતુલ રૂરલ ડેવલપમેંટ ફંડ, ગામ-અતુલ-તા.ધરમપુર-જિ.વલસાડ
- વાઘલધારા વિભાગ કેળવણી મંડળ, ગામ-વાઘલધારા, જી-વલસાડ
- સેન્ટ્રલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ પ્લાસ્ટિક એન્જીનીયરિંગ એન્ડ ટ્રેનીંગ, ગામ-અટક પારડી, તા.ધરમપુર-વલસાડ
- ઓલ ગુજરાત ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ડ્રાઇવિંગ ટેકનિકલ ટ્રેનીંગ એન્ડ રિસર્ચ, ગામ-ગજાધરા, તા.વાઘોડિયા-જી-વડોદરા
- મુનિ સેવા આશ્રમ, ગામ-ગોરજ, તા.વાઘોડિયા.જી-વડોદરા
- શ્રોફ ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ, ગામપાલડી-તા.વાઘોડિયા, જી-વડોદરા
- ગ્રામીણ વિકાસ ટ્રસ્ટ, તા.અને જુદાહોદ-
- સેવા રૂરલ ટ્રસ્ટ, ગામ-ગુમાનદેવ, તા.ઝગડિયા. જી-ભરુચ

૨૯ સંકલિત ડેરી વિકાસ કાર્યક્રમ (IDDP)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- પશુપાલન વ્યવસાયમાં જોડાયેલ મહત્વની કડી મહિલાઓને લઈ તેનો વિકાસ.
- વિસ્તારમાં રહેલા નબળા ઢોરની જગ્યાએ જાતવાન જાનવરનો વિકાસ.
- પશુપાલન વ્યવસાય માટે જરૂરી માળખું ઉભું કરવું.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- આ યોજના હેઠળ મહિલા લાભાર્થી ૦ થી ૨૦ નો બીપીએલ સ્કોર ધરાવતા હોવા જોઈએ.
- આ યોજના અંતર્ગત લાભાર્થી અનુ. જનજાતિનાં જ હોવા જોઈએ અને તે સક્ષમ અધિકારીશ્રી દ્વારા પ્રમાણપત્ર મેળવેલ હોવો જોઈએ.
- લાભાર્થી દ્વારા આ યોજના હેઠળ આપવાના થતા ૨ પશુના યુનીટનો અગાઉ લાભ મેળવેલ ન હોવા જોઈએ.
- આ યોજના હેઠળ લાભાર્થી દૂધ મંડળીનાં સભાસદ હોવા જોઈએ.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- આ યોજના હેઠળ પસંદ કરેલ લાભાર્થીને બે દૂધાળા પશુનો લાભ આપવામાં આવે છે. દૂધાળા પશુ ઉપરાંત પશુ વીમો સહાય, પશુ પરિવહન ખર્ચ, પશુ ખાણ- દાણ, વાસણ કીટ, પશુ સારવાર તથા તાલીમની સંલગ્ન સવલતો આપવામાં આવે છે.
- આ યોજના હેઠળ આપવાની થતી યુનિટ કોસ્ટની રકમ રૂ.૫૪,૪૦૦/- નિયત કરેલ છે. (જેમાં ભારત સરકારના સહાય રૂ.૧૭,૪૦૦ રાજ્ય સરકારની સહાય રૂ.૧૫,૦૦૦/-, જીટીડીસી લોન રૂ.૨૦,૦૦૦/- તથા લાભાર્થી ફાળો રૂ.૨૦૦૦/-)

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- આદિજાતિ વિસ્તારોમાં આવેલી જીલ્લા દૂધ ઉત્પાદક સંઘો દ્વારા આ યોજનાનું અમલીકરણ કરવામાં આવે છે તથા યોજનાનું સમગ્ર મોનીટરીંગ સંબંધિત પ્રાયોજના વહીવટદારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવે છે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- આ યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય આદિજાતિ ખેડૂતોને આધુનિક ખેતી વ્યવસ્થા દ્વારા રોજગારી તકો વિકસાવી કુટુંબની આર્થિક સ્થિતિમાં સુધાર કરવાનો છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- આ યોજના હેઠળ આદિજાતીનાખેતી ધરાવતા ખાતેદાર ખેડૂત કુટુંબો આ યોજનાના લાભાર્થી રહેશે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- આ યોજના હેઠળ લાભાર્થીઓનેવેલાવાળા પાકો માટે ૧૦ ગુંઠા માટે મંડપ તૈયાર કરવા માટે જરૂરી સાધન ખરીદવા માટે રૂ. ૧૪૫૬૦.૦૦ નાણાંકિય સહાય આપવામાં આવશે.

❑ પ્રક્રિયા

- આ યોજના માટેના લાભાર્થીની પસંદગી જિલ્લા કક્ષાએ પ્રાયોજના વહીવટદારશ્રીની કચેરી દ્વારા કરવામાં આવશે. જિલ્લાના લક્ષ્યાંક મુજબ પાકની ઋતુ (સીઝન) શરૂ થાય તે પહેલા અરજીઓ મંગાવવાની રહેશે. જે અરજીઓ પૈકી લાભાર્થીની પાત્રતા ધ્યાને રાખી પાત્ર અરજીઓ અલગ કરી મંજૂર કરવાની રહેશે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- જિલ્લા કક્ષાએ યોજનાના અમલીકરણ પ્રાયોજના વહીવટદારશ્રીની કચેરી મારફત થશે.

૩૧ કૃષિ વૈવિધ્યકરણ પ્રોજેક્ટ યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- આદિજાતિ વિસ્તારના આદિજાતિ લોકોને કૃષિ થકી વધુ આવક મેળવતા થઈ શકે. આ પ્રોજેક્ટની અંતર્ગત મકાઈ, કારેલા, દુધી, ટમેટા, ભીંડા અને રીંગણ જેવા પાક માટે બિયારણ તથા ખાતરની કીટનું વિતરણ અને ખેતીને લગતી જરૂરી તાલીમ આપવામાં આવે છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- આ યોજના હેઠળ આદિજાતિના ખેતી ધરાવતા ખાતેદાર ખેડૂત કુટુંબો પૈકી ૦ થી ૨૦ બીપીએલ સ્કોર ધરાવતા કુટુંબો આ યોજનાના લાભાર્થી હોય છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત મકાઈ, રીંગણ, ભીંડા, કારેલા, તથા દુધી જેવા શાકભાજીના ગુણવત્તાના બિયારણ તથા પાકને અનુરૂપ રાસાયણિક ખાતરની કીટ તૈયાર કરી પૂરી પાડવામાં આવે છે અને ખેતીને લગતી જરૂરી તાલીમ આપવામાં આવે છે.
- આ યોજના હેઠળ લાભાર્થીએ રૂ ૫૦૦/- લોકફાળા તરીકે આપવાનો રહે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- આ યોજના માટેના લાભાર્થીની પસંદગી તથા ચકાસણી જિલ્લા કક્ષાએ પ્રાયોજના વહીવટદારશ્રીની કચેરી દ્વારા કરવામાં આવે છે. આદિજાતિ વિસ્તારમાં ગરીબી રેખા નીચે જીવતા તથા ફોરેસ્ટ રાઈટ એક્ટ ધરાવતા આદિજાતિ ખેડૂતો પૈકી લાભાર્થીની પસંદગી કરવામાં આવે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- તમામ આદિજાતિ જીલ્લાઓમાં પ્રાયોજના કચેરીના પરામર્શમાં રહી અમલીકરણ એજન્સી (એગ્રીકલ્ચર સર્વિસ પ્રોવાઈડર) દ્વારા યોજનાનું અમલીકરણ કરવામાં આવે છે.

૩૨ માનવ ગરિમા યોજના

- ❑ **યોજનાનો ઉદ્દેશ:** અનુસુચિત જનજાતિના ઈસમો સ્વરોજગારી મેળવી શકે. યોજના અન્વયે તેઓને ટુલ કીટ/ઓજારો આપવામાં આવે છે.
- ❑ **પાત્રતાના ધોરણો:** અનુ.જનજાતિના ઈસમ કુટુંબની વાર્ષિક આવક મર્યાદા ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ. ૪૭,૦૦૦/- અને શહેરી વિસ્તારમાં રૂ. ૬૮,૦૦૦/-
- ❑ **યોજનાના ફાયદા/સહાય :** અનુ જનજાતિના લોકોને વિવિધ પ્રકારના વ્યવસાય માટે ગ્રીમકો ગાંધીનગર દ્વારા ટુલકીટ/ઓજાર આપવામાં આવે છે.
- ❑ **પ્રક્રિયા :** જિલ્લાના મદદનીશ કમિશનરશ્રી/આદિજાતિ વિકાસની કચેરીમાં નિયત નમૂનામાં દસ્તાવેજ પુરાવાના સહિતની અરજી રજુ કરવાની હોય છે અને આ દસ્તાવેજના આધારે નિયમ અનુસાર મળવાપાત્ર લાભાર્થીઓને ટુલકીટસ આપવામાં આવે છે.

૩૩ અનુ.જનજાતિની કન્યાના લગ્ન પ્રસંગે કુંવરબાઈનું મામેરુ યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- અનુસુચિત જનજાતિના કુંટુંબની કન્યાના લગ્ન પ્રસંગે નાણાંકિય સહાય.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- લાભાર્થી કન્યાની ઉંમર ૧૮ વર્ષ અને કુમાર ૨૧ વર્ષ થી ઓછી ન હોવી જોઈએ.
- લગ્ન કર્યાના પુરાવા
- લગ્ન થયેના ૧ વર્ષમાં અરજી કરવાની રહેશે.
- કુંટુંબની વાર્ષિક આવકમર્યાદા ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ.૪૭,૦૦૦/-અને શહેરી વિસ્તારમાં રૂ. ૬૮,૦૦૦/-

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- લાભાર્થીને રૂ. ૧૦,૦૦૦/- ની સહાય ચેક થી ચુકવવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- જિલ્લાના મદદનીશ કમિશનરશ્રી/આદિજાતિ વિકાસની કચેરીમાં નિયત નમૂનામાં દસ્તાવેજી પુરાવાના સહિતની અરજી રજુ કરવાની હોય છે અને આ દસ્તાવેજના આધારે નિયમ અનુસાર મળવાપાત્ર લાભાર્થીઓને સહાય ચુકવવામાં આવે છે.

૩૪ પુરક પોષણ યોજના (દૂધ સંજીવની)

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- પ્રાથમિક શાળાઓમાં અભ્યાસ કરતા બાળકોમાં વિટામીન, પ્રોટીન, કેલ્શીયમ અને ક્ષાર તત્વની ઉણપ દૂર કરી તેના આરોગ્યમાં સુધારો થાય અને તેનો શારીરિક અને માનસિક વિકાસ થાય તે હેતુથી આ યોજના અમલમાં મુકેલ છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- પ્રાથમિક શાળાઓમાં ધોરણ ૧ થી ૮માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ
- આવક મર્યાદા ધ્યાને લીધા સિવાય વિદ્યાર્થીઓને દૂધ પૂરું પાડવામાં આવે છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- ૨૦૦ml સ્ટેવર્ડ દૂધના પાઉચ પૂરા પાડવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- ડેરી મારફતે જિલ્લાની પે સેન્ટર શાળાઓ પર દૂધનો જથ્થો ઉતારવામાં આવે છે અને પે સેન્ટરો પરથી તાબાની શાળાઓમાં પહોંચાડવામાં આવે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- આ યોજના જે તે જિલ્લાઓનાં પ્રાયોજના વહીવટદારશ્રીઓ મારફતે અમલવારી કરવામાં આવે છે.

૩૫ એકલવ્ય મોડેલ રેસીડેન્સીયલ શાળા યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- આદિજાતિના બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મળી રહે તેમજ શહેરી વિસ્તારના વિદ્યાર્થીઓની સમકક્ષ થાય તેમજ દરેક ક્ષેત્રે હરીફાઈ કરી શકે તે માટે ધોરણ ૬ થી ધોરણ ૧૨ સુધીનું શિક્ષણ વિના મૂલ્યે આપવાની યોજના.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- જી.એસ.ટી.ઈ.એસ દ્વારા પ્રવેશ પરીક્ષામાં મેરીટમાં આવેલ વિદ્યાર્થી/વિદ્યાર્થીની અનુસૂચિત જનજાતિના હોવા જોઈએ. તેની ઉંમર પ્રવેશ સમયે વધુમાં વધુ ૧૩ વર્ષની હોવી જોઈએ. વિદ્યાર્થી/વિદ્યાર્થીની ફક્ત સરકારી શાળા/આશ્રમશાળા અથવા માન્ય ગ્રાન્ટ ઈન એઈડ શાળાઓમાં (શિક્ષણ વિભાગની યાદી મુજબ) ધોરણ-૫ માં અભ્યાસ કરતા હોવા જોઈએ અને પ્રવેશ મેળવતી વખતે ધોરણ-૫ પાસ કરેલ હોવું જોઈએ.

❑ આવકનું ધોરણ: કોઈ આવક મર્યાદા નક્કી કરવામાં આવેલ નથી.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- ધોરણ ૬ થી ૧૨ સુધી વિના મૂલ્યે શિક્ષણ, ગણવેશ, પુસ્તકો, રહેઠાણ અને ભોજનની સુવિધા સાથે વોકેશનલ તાલીમ, રમત ગમત, કલબ પ્રવૃત્તિઓ, કોમ્પ્યુટર શિક્ષણ આપવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- જી.એસ. સોસાયટી દ્વારા લેવામાં આવતી પ્રવેશ પરિક્ષામાં ઈ.ટી.એસ. મેરીટમાં આવ્યા બાદ શાળામાં પ્રવેશ મેળવી શકાય છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- ગુજરાત સ્ટેટ ટ્રાયબલ એજ્યુકેશન સોસાયટી.

૩૬ અલ્પ સાક્ષરતા કન્યા નિવાસી શાળા યોજના

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- ❑ આદિજાતિની બાળાઓમાં ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મળી રહે તે હેતુથી આદિજાતિ વિસ્તારમાં ઓછી સાક્ષરતા ધરાવતા તાલુકાઓમાં આદિજાતિની કન્યાઓનું શિક્ષણનું સ્તર ઉંચું આવે તે હેતુસર “કન્યા નિવાસી શાળા” યોજના જાહેર કરેલ છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- આ યોજના દ્વારા નક્કી કરેલ જિલ્લાઓમાં ઓછી સાક્ષરતા ધરાવતા તાલુકાઓમાં વસવાટ કરતી આદિજાતિ કન્યાઓનું શાળામાં ૧૦૦% પ્રવેશ આપી તેમનો સાક્ષરતા દર ઉંચો લાવવાનો તથા ડ્રોપ આઉટ અટકાવી કન્યાઓનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરાવવાનો પ્રયાસ છે. અલ્પ સાક્ષર કન્યા નિવાસી શાળા યોજનાનો અમલ ૨૫% થી વધુ આદિજાતિ વસતી ધરાવતા જિલ્લાઓ જેમાં સ્ત્રી સાક્ષરતાનું પ્રમાણ ૩૫% કે તેથી ઓછું હોય તેવા જિલ્લામાં કરવામાં આવે છે.
- આવકનું ધોરણ: કોઈ આવક મર્યાદા નક્કી કરવામાં આવેલ નથી.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- ૬ થી ધોરણ ૧૦ સુધીનું વિના મૂલ્યે શિક્ષણ, રહેઠાણ, પુસ્તકો, ગણવેશ તેમજ ભોજન વગેરેની વિના મૂલ્યે સગવડો પૂરી પાડી અલ્પ સાક્ષરતા કન્યા નિવાસી શાળા ચલાવવામાં આવે છે. સાથે વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રકારની વોકેશનલ તાલીમ, કલન, એક્સપોઝર મુલાકાત, કોમ્પ્યુટર શિક્ષણ, વિવિધ રમત-ગમત જેવી પ્રવૃત્તિઓ કરાવવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીનીઓને માસિક રૂ. ૧૦૦/- સ્ટાઇપેન્ડ આપવામાં આવે છે.

- ❑ પ્રક્રિયા: ધો.૫ પાસ કરેલ વિદ્યાર્થીનીઓને શાળાની બેઠક પ્રમાણે વહેલા તે પહેલાંના ધોરણે પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા:

- ગુજરાત સ્ટેટ ટ્રાયબલ એજ્યુકેશન સોસાયટી.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- માધ્યમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારવા માટે તેમજ આદિજાતિના બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મળી રહે તે હેતુથી રાજ્યના આદિજાતિ વિસ્તારમાં ૧૨ મોડેલ સ્કૂલો સ્થાપવામાં આવેલ છે. મોડેલ સ્કૂલ કે સ્કૂલ પ્રકારની શાળા છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- તમામ જાતિના બાળકોને પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. બાળક જે શાળામાં પ્રવેશ મેળવવાનો છે તે તાલુકાનો નિવાસી હોવો જોઈએ, ધો.૫ પાસ કરેલ હોવું જોઈએ, આરક્ષણ સંબંધિત રાજ્યના પ્રવર્તમાન નિયમો લાગુ પડશે.
- આવકનું ધોરણ: કોઈ આવક મર્યાદા નક્કી કરવામાં આવેલ નથી.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય

- ૬ થી ધોરણ ૧૨ સુધીનું વિના મૂલ્યે શિક્ષણ, પુસ્તકો, ગણવેશ તેમજ ભોજન વગેરેની વિના મૂલ્યે સગવડો પૂરી પાડવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રકારની વોકેશનલ તાલીમ, કલબ, એક્સપોઝર મુલાકાત, કોમ્પ્યુટર શિક્ષણ, વિવિધ રમત-ગમત જેવી પ્રવૃત્તિઓ કરાવવામાં આવે છે. તેમજ વિદ્યાર્થીઓને અપ-ડાઉન માટે બસની સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવે છે.

❑ પ્રક્રિયા

- ધો.૫ પાસ કરેલ વિદ્યાર્થીઓને શાળાની બેઠક પ્રમાણે વહેલા તે પહેલાંના ધોરણે પ્રવેશ મેળવી શકે છે.

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- ગુજરાત સ્ટેટ ટ્રાયબલ એજ્યુકેશન સોસાયટી

૩૮ વ્યક્તિગત ધોરણે આવાસ માટે નાણાંકિય સહાય

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

- અનુસુચિત જનજાતિના વ્યક્તિઓ અને આદિમજુથ/પ્રીમીટીવ ગ્રુપ-હળપતિ જાતિના લોકોને વસવાટની મુશ્કેલીઓ દુર કરવા માટે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- અનુ.જનજાતિ/હળપતિ/આદિમજૂથ જાતિના હોવા જોઈએ.
- ૦ થી ૨૦ ગુણાંક ધરાવતા બી.પી.એલ યાદીમાં સમાવિષ્ટ લાભાર્થીઓને કેન્દ્ર પુરસ્કૃત ઈન્દીરા આવાસ યોજના હેઠળ આવરી લેવાના રહેશે.
- ઉપરોક્ત શરત મુજબ લાભ આપી શકાય તેમ ન હોય અને આ યોજનાઓની અન્ય શરતો પરિપૂર્ણ કરતા હોય તેવા લાભાર્થીઓને સહાય આપવામાં આવે છે.
- ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે ૨૦ થી ઉપરનો બી.પી.એલ સ્કોર ધરાવતા અને નગરપાલિકા વિસ્તારમાં ૮૦ થી ૧૦૦ ભારાંક ધરાવતા લાભાર્થીઓને નાણાંકિય સહાય આપવામાં આવે છે.
- ગ્રામ પંચાયતના ચોપડે તદ્દન કાચું ગાર માટીનું કામ ચલાઉ ઝૂંપડું નોંધાયેલું હોય તેવા લાભાર્થીઓને.
- મકાન વિહોળા પરંતુ પોતાની માલિકીની જમીન/પ્લોટ ધરાવતા અને જેમણે સરકારશ્રીની અન્ય ગૃહ નિર્માણ યોજનાનો લાભ મેળવેલ ન હોય તેવા લાભાર્થીઓને સહાય આપવામાં આવે છે.

❑ યોજનાના ફાયદા/સહાય: રૂ. ૭૦,૦૦૦/-

❑ પ્રક્રિયા

❑ અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા

- જિલ્લાના મદદનીશ કમિશનરશ્રી/આદિજાતિ વિકાસની કચેરીમાં નિયત નમૂનામાં દસ્તાવેજ પુરાવાના સહિતની અરજી રજુ કરવાની હોય છે અને આ દસ્તાવેજના આધારે નિયમ અનુસાર મળવાપાત્ર લાભાર્થીઓને સહાય આપવામાં આવે છે.
- હળપતિ લાભાર્થીઓએ અરજી ફોર્મ ગુજરાત જમીન વિહોળા મજુરો અને હળપતિ બોર્ડની કચેરીમાંથી વિના મુલ્યે પુરા પાડવામાં આવે છે, જેની ચકાસણી બોર્ડની પેટા કચેરી દ્વારા ચકાસણી કરી પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીઓને સહાય આપવામાં આવે છે.

❑ યોજનાનો ઉદ્દેશ

અનુસૂચિત જનજાતિના તેજસ્વી કારકિર્દી ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને વિદેશમાં વ્યવસાયલક્ષી અભ્યાસક્રમો/તાલીમ માટે હળવા વ્યાજની લોન આપવાની યોજના અમલમાં મુકવામાં આવી છે.

❑ પાત્રતાના ધોરણો

- (૧) અરજદાર અનુસૂચિત જનજાતિનો હોવો જોઈએ.
- (૨) અરજદારે મેટ્રીક્યુલેશન અથવા હાયર સેકન્ડરો અથવા ઇન્ડિયન સ્કુલ સર્ટીફિકેટ કે તેની સમકક્ષ પરીક્ષામાં વિશેષ યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરેલ હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને/અરજદારોને વિદેશમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ કક્ષા, પી.એચ.ડી. તેમજ ઉચ્ચ કક્ષાના સંશોધન અને કોમ્પ્યુટર ક્ષેત્રના અભ્યાસક્રમો માટે લોન આપવામાં આવશે.
- (૩) અરજદાર જે વિદેશની યુનિ.માં અભ્યાસક્રમ કરવા માંગતો હોય તે યુનિ.માં મળેલ પ્રવેશ અંગેની વિગત આપવાની રહેશે તેમજ જે શરતો/નિયમો નક્કી કર્યા હશે તે રજુ કરવાનો રહેશે.
- (૪) વિદેશમાં અભ્યાસ કરવા માટેના સમયગાળા દરમિયાન વીઝા તથા પાસપોર્ટ મેળવી રજુ કરવાનો રહેશે.
- (૫) આવી યોજનાનો લાભ કુટુંબમાંથી એક જ વ્યક્તિને આપવામાં આવશે. આવક મર્યાદા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહિ.
- (૬) આ યોજના હેઠળ ગુજરાત રાજ્યમાં કે ભારતના જે અભ્યાસક્રમો કે પદવીઓ માટેની સપલત ઉપલબ્ધ ન હોય તેવા અભ્યાસક્રમો કે પદવીઓ માટે જ લોન આપવામાં આવશે.

યોજનાના ફાયદા/સહાય: લોન મહત્તમ રૂ.૧૫.૦૦ લાખ (પંદર લાખ)

પ્રક્રિયા

- (૧) અરજદાર અનુસૂચિત જનજાતિનો ઉમેદવાર હોવા અંગેનો સક્ષમ અધિકારીશ્રીએ આપેલા જાતિના પ્રમાણપત્રની સ્વયં પ્રમાણિત/ખરી નકલ.

- (૨) અરજદારે પસાર કરેલી મેટ્રીક્યુલેશન અથવા હાયર સેકન્ડરી અથવા તો ઇન્ડીયન સ્કુલ સર્ટીફિકેટ પરીક્ષાની માર્ક્શીટ તેમજ પ્રમાણપત્રની સ્વયં પ્રમાણિત/ખરી નકલ
- (૩) સ્કુલ લીવીંગ સર્ટીફિકેટની ઝેરોક્ષ નકલ
- (૪) લાભાર્થીએ બે સદ્યદ જામીનો રજુ કરવાના રહેશે અને તેઓના રૂ.૨૦/-ના સ્ટેમ્પ પેપર ઉપર મામલતદારશ્રી/નોટરી રૂબરૂ સોગંદનામું કરાવી મિલકતના પુરાવા સહિત રજુ કરવા
- (૫) લાભાર્થીનું પોતાનું રૂ.૨૦/-ના સ્ટેમ્પ પેપર સોગંદનામું કરાવી રજુ કરવું.
- (૬) વિદેશ જતાં પહેલાં અરજદારે પાસપોર્ટ, સ્ટુડન્ટ વિઝા, વિદેશમાં માન્ય યુનિ.માં પ્રવેશ મળ્યા અંગેનો પત્ર વગેરે આધાર રજુ કરવાના રહેશે.
- (૭) આ યોજના હેઠળ અભ્યાસક્રમ માટે થનાર ખર્ચના અંદાજો સંસ્થા પાસેથી મેળવીને રજુ કરવાના રહેશે.
- (૮) આ યોજના હેઠળ લોન મેળવનાર લાભાર્થીએ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યાબાદ ભારતમાં તેમની સેવાઓ ઓછામાં ઓછી પાંચ વર્ષ માટે આપવાની બાંહેધરી રૂ.૨૦/- ના નોન જ્યુડશીયલ સ્ટેમ્પ ઉપર આપવાની રહેશે.
- (૯) આવા અભ્યાસક્રમોમાં દાખલ થવા ઇચ્છતા ઉમેદવારના કોઈ સગા સંબંધી વિદેશમાં રહેતા હોય તો તાલીમાર્થીને તેઓ દ્વારા નાણાકીય જવાબદારી માટે પુરસ્કૃત કરેલા હોવા જોઈએ.
- (૧૦) લાભાર્થીએ આ યોજના હેઠળ લોનની રકમ રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા નિયત થયેલ વિનિયમના દરે ચુકવવામાં આવશે અને રીઝર્વ બેન્કની નિયમ અનુસારની મંજૂરી લેવાની રહેશે.

❑ **અમલીકરણ કરતી કચેરી/એજન્સી/સંસ્થા:**

ગુજરાત આદિજાતિ વિકાસ કોર્પોરેશન, ગાંધીનગર

પંચાયત, ગ્રામ ગૃહનિર્માણ અને ગ્રામવિકાસ વિભાગના સહયોગથી

પ્રકાશક : માહિતી નિયામક, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર. ● પ્રોસેસિંગ અને મુદ્રણ : સરકારી ફોટો લીથો પ્રેસ, અમદાવાદ.

CENTRAL SECTOR INTEREST SUBSIDY SCHEME, 2009
(As Revised – Applicable for loans taken w.e.f. 01.04.2018)

Introduction

One of the major objectives of the Government is to ensure that no student is denied the opportunity to pursue higher education because he or she is poor. To achieve this objective, Ministry of Human Resource Development (MHRD) launched a Scheme titled "Central Sector Interest Subsidy Scheme" (CSIS) in 2009. The scheme provides full interest subsidy during the moratorium period on modern education loans without any collateral security and third-party guarantee, for pursuing technical/professional courses in India. Students whose annual gross parental/ family income is up to Rs.4.5 lakhs are eligible under the scheme. The existing Scheme has been modified with the approval of the Cabinet on March 28th, 2018.

Objective of the Scheme

CSIS is a unique scheme which pivots around the vision that no student desiring to pursue higher education is denied of the opportunity if he/ she is financially poor. This scheme benefits all categories of economically weaker students for pursuing professional/ technical courses in India only, and intends to provide affordable higher education. The Scheme, envisages to uplift the students from the grassroot level and increase the number of qualified technicians/ professionals in the nation. CSIS aims to check the existing geographical imbalance with regard to Gross Enrolment Ratio (GER) in Higher Educational Institutions.

Features of the Scheme

The Scheme is adopted by all Scheduled Banks and is linked with the existing Model Educational Loan scheme of the Indian Banks' Association, and restricted to students enrolled in professional/ technical courses only from NAAC accredited Institutions or professional/ technical programmes accredited by NBA or Institutions of National Importance or Central Funded Technical Institutions (CFTIs). Those Professional Institutions/programmes, which do not come under the ambit of NAAC or NBA, would require approval of the respective regulatory body viz, approval of Medical Council of India for Medical courses, Nursing Council of India for Nursing courses, Bar Council of India for Law etc. The scheme is applicable to students belonging to Economically Weaker Sections, i.e. students whose annual gross parental income is up to Rs.4.5 lakhs. Subsidy is admissible only once either for undergraduate or post graduate or integrated course. Under the scheme, education loan is provided without any collateral security and third-party guarantee and for a maximum amount of Rs. 7.5 lakhs.

Eligibility

- Education Loans taken under IBA Model Education Loan Scheme.
- Students having parental income up to Rs. 4.5 lakhs per annum.
- Students enrolled in professional/ technical courses only from NAAC accredited Institutions or professional/ technical programmes accredited by NBA or Institutions of National Importance or Central Funded Technical Institutions (CFTIs). Those Professional Institutions/programmes, which do not come under the ambit of NAAC or NBA, would require approval of the respective regulatory body viz, approval of Medical Council of India for Medical courses, Nursing Council of India for Nursing courses, Bar Council of India for Law etc.
- Admissible only for once either for UG, PG. Also admissible for integrated courses (graduate + post graduate).

Interest Subsidy under this Scheme shall not be available to those students who discontinue their course midstream, or who are expelled from the Institution on disciplinary or academic grounds. However, the interest subsidy would be available only if discontinuation is due to medical grounds for which necessary documentation to the satisfaction of the Head of educational institution needs to be provided.

Interest Rates

The interest rates charged on the educational loan shall be as per the BPLR/Base Rate of the individual banks and as per the provisions for interest rates under the IBA Model Educational Loan Scheme.

Moratorium Period

Under the Scheme, the interest payable on the Educational Loan for the moratorium period i.e., **Course Period plus one year** as will be borne by the Government of India. After the period of moratorium, the interest on the outstanding loan amount shall be paid by the student, in accordance with the provisions of the existing Model Educational Loan Scheme of Banks and as may be amended from time to time.

Income Limit/Proof

The benefits of the Scheme is applicable to students belonging to economically weaker sections, with having parental income upto Rs. 4.5 lacs per year (from all sources). Income proof is required from authorised Public authority of the State Government. The present scheme is intended to cater to the needs of students belonging to economically weaker sections with prescribed upper parental gross income limit of the family from all sources, which is based on economic index and not on social background. The scheme is independent of any other schemes which may cater to EWS.

Competent Authority

The Ministry of HRD, Government of India has issued an Advisory to all the State Governments requesting them to designate appropriate authority or authorities who are competent to issue income certificates, based on economic index and not social background, for the purpose of this scheme.

The Banks shall implement the Scheme based on the notification of the certification authority by State Governments communicated through District Level Consultative Committees (DLCCs).

Awards/Certificates

There would be tag/marker on the degree of the student indicating his repayment liabilities. Electronic Tags will enable employers to identify loanees.

Similar Schemes

The National Minorities Development and Finance Corporation (NMDFC) has an Educational Loan Scheme for individual beneficiaries, which is implemented through State Channelizing Agencies (SCAs). The National Safai Karamcharis Finance and Development Corporation (NSKFDC), National Backward Classes Finance and Development Corporation (NBCFDC), National Scheduled Castes Finance and Development Corporation (NSCFDC), and the National Handicapped Finance and Development Corporation (NHFDC), under the Ministry of Social Justice and Empowerment also provide educational loan to the students of the target group for higher education. Interest on Education Loan provided under the educational loan schemes of these four corporations, if the loans are for pursuing professional courses after XII class, shall also be subsidized for the period of moratorium as per the terms and conditions of this Scheme. The interest charged by NMDFC, NSKFDC, NBCFDC, NSCFDC and NHFDC are to be paid by Government direct to the respective Corporations.

Nodal Bank

The Scheme shall continue to be implemented through Canara Bank, which is the Nodal Bank for the Ministry of Human Resource Development. Modalities for implementation and monitoring shall be finalised in consultation with the Canara Bank.

Applicable Academic Year

The Modified Scheme shall be applicable from the academic year 2018-19, starting 1st April, 2018.

List of Technical/ Professional courses

List of Centrally Funded Technical Institutions and Institutions of National Importance is available on MHRD website URLs <http://mhrd.gov.in/technical-education-1> and <http://mhrd.gov.in/institutions-national-importance>. The list of NAAC accredited universities/ institutions is available at NAAC website URL http://www.naac.gov.in/Universities_Colleges.asp and NBA recognised professional courses is available at NBA website URL <http://www.nbaind.org/accreditation-status.aspx>. In case of doubt, Banks may approach UGC/AICTE and other councils for clarification, for which UGC/AICTE and other councils would be requested to create Cells and identify Nodal officers, whom banks can approach for relevant information.

Monitoring

An Interest Subsidy & Credit Guarantee dashboard would be set up by the Nodal Bank for the Scheme with real-time data from banks on geographical/ socio-economic/ gender/ institution/ accreditation grade of the institution/ category/ course-wise distribution of loan applications, sanctions, subsidy released and adjusted, loan repayments, NPAs, etc. This dashboard will ensure effective monitoring and enable the Ministry to measure the outcome of the Scheme.

Disbursement of Interest Subsidy claims

The disbursement of interest subsidy claims to the Banks shall be on half yearly or yearly basis, as decided by the Ministry of HRD, Govt. of India.

Interest Concession

Under the IBA Scheme, 1% interest concession is provided for the loanees if the interest is serviced during the period when repayment holiday is specified for interest/repayment under the scheme. This 1% interest concession would be extended under the Central Scheme of Interest Subsidy, provided the Government of India disburses interest subsidy claims to the Banks on half-yearly or yearly basis.

Claims by RRBs

RRBS should submit their claim directly to Canara Bank, the nodal bank and not to route it through the sponsor bank.

Audit

Statutory Audit of the Accounts coinciding with the Annual Statutory Audit of the Bank should be conducted once a year.

**Government of India
Ministry of Human Resource Development
Department of Higher Education
(Scholarship Bureau)**

GUIDELINES

CENTRAL SECTOR SCHEME OF SCHOLARSHIP FOR COLLEGE AND UNIVERSITY STUDENTS

MAY, 2018

**Department of Higher Education
Scholarship Bureau
(National Scholarship Division)**

**GUIDELINES FOR THE CENTRAL SECTOR SCHEME OF SCHOLARSHIP FOR
COLLEGE AND UNIVERSITY STUDENTS**

1. OBJECTIVE: -

To provide financial assistance to meritorious students from low income families to meet a part of their day-to-day expenses while pursuing higher studies.

2. SCOPE: -

The scholarships are awarded on the basis of the results of Senior Secondary Examination. 82000 fresh scholarships per annum [41000 for boys and 41000 for girls] are awarded for pursuing graduate / postgraduate studies in colleges and universities and for professional courses, such as Medical, Engineering etc.

3. ALLOCATION OF SCHOLARSHIPS: -

The total number of scholarships are divided amongst the State Education Boards based on the State's population in the age group of 18-25 years, after segregating share of CBSE and ICSE on the basis of number of students passing out from various Boards in the country. 50 % of the scholarship is earmarked for girls. The number of scholarships allotted to a State Education Board is distributed amongst pass outs of the Science, Commerce and Humanities streams in the ratio of 3:2:1. In case of shortfall in the number of applications, the scholarship slots could be inter-changed.

4. ELIGIBILITY

Students who are above 80th percentile of successful candidates in the relevant stream from the respective Board of Examination in Class XII of 10+2 pattern or equivalent and pursuing regular courses (not correspondence or distance mode) in Colleges/Institutions recognized by All India Council of Technical Education, UGC Act, 1956, Medical Council of India, Dental Council of India and respective regulatory authorities and not availing benefit of any other scholarship scheme including State run scholarship schemes/Fee waiver and reimbursement scheme are eligible under the scheme. Students pursuing Diploma courses are not eligible under the scheme.

5. RESERVATION

Students belonging to reserved categories/weaker sections /minorities are eligible on the basis of merit, subject to Central Reservation Policy and internal earmarking. Reservations for the various categories are as follows : Scheduled Castes (SCs) 15 % , Scheduled Tribes (STs) 7.5 % , Other Backward Classes(OBCs) 27 % and horizontally 5 % for Physically Handicapped / Persons(s) with Disabilities (PwDs) in all the categories.

6. ANNOUNCEMENT OF THE SCHEME AND SELECTION PROCEDURE

- 1) National Scholarship Portal (NSP) www.scholarships.gov.in will be opened for online application in the month of June-July every year.
- 2) Class XII pass out students of the current Academic Year, who are above 80th percentile of the respective State Education Boards (SEBs) are eligible under the scheme and can apply on National Scholarship Portal (www.scholarship.gov.in), before the cut-off date. Physical application would not be accepted.
- 3) The online applications would be verified at two levels:
 - (i) By the Institute where the student is studying.
 - (ii) By the respective State Education Board.
- 4) Applicant is required to submit requisite documents, such as [Class 12th mark sheet, Income Certificate] to the Institute.
- 5) Application which is not verified either by the institute or by the concerned State Education Board or by both will be treated as 'Invalid'.
- 6) Merit list as per the State allocated quota would be generated from the verified applications.

7. RATE OF SCHOLARSHIPS:

The rate of scholarship is Rs.10000/- per annum at Graduation level for first three years of College and University courses and Rs.20000/- per annum at Post- Graduation level. Students pursuing professional courses, in case, where the duration of course is five (5) years/Integrated course would get Rs.20000/- per annum in the 4th and 5th year. However, students pursuing technical courses such as B.Tech., B.Engg would get scholarship up to graduation level.

8. PARENTAL INCOME CEILING:

The parental/family income ceiling is Rs. 6 lakh per annum for all categories under the scheme. Every year a fresh income certificate is not required.

9. DURATION OF SCHOLARSHIPS AND ITS RENEWAL

A student will be eligible for the scholarship for a total duration not exceeding 5 years. A scholarship under the scheme is renewable on year basis to year up to Post Graduate level in the same stream (except for the students pursuing technical courses leading to degree at graduation level). The renewal will depend on:

- (i) scholar securing 50 % or more marks in the preceding examination.
- (ii) 75% attendance.
- (iii) Not indulged in ragging activities.

If a scholar is unable to appear in the annual examination owing to illness and or on account of any unforeseen event, the award may be renewed for the next academic year on submission of medical certificate and other proof to satisfy the Head of the Institution who will certify that the student would have passed with 50% or more marks or equivalent Grade Point Average, had he/she appeared in the examination.

A scholar would be allowed to continue/renew his/her scholarship if, he/she changes the course of study to a stream not offered by his school Board in Class XII (e.g. Law, Fashion Technology, etc.). Students changing their college/institute of study would be allowed to continue/renew the scholarship provided the course of study and the institution is recognized.

10. For receiving scholarship benefit under Central Sector Scheme of Scholarship for College and University Students, an individual shall furnish proof of possession of Aadhaar or undergo Aadhaar authentication. Till the time Aadhaar is assigned to the individual, following alternative identifiers can be used:-

- (i) Aadhaar Enrolment ID slip
- (ii) Application made for Aadhaar enrolment
- (iii) Voter identity card
- (iv) Permanent Account Number
- (v) Passport
- (vi) Driving License

- (vii) Certificate of identity having photo of such member issued by a Gazetted Officer or a Tehsildar on an official letter head; (viii) Identity Card issued by the college or institute or university.
- (viii) Any other document with photo specified by the State Government:

Further, the students are required to have the bank accounts opened, especially, in their name for availing the benefits under the scheme. The scholarship will be disbursed directly into the bank accounts of the beneficiaries through Direct Benefit Transfer (DBT) mode. The student can track their payment status from the template “ Know Your Payment” in the Public Financial Management System (PFMS) portal [<https://pfms.nic.in/Users/LoginDetails/Login.aspx>] either by indicating Aadhaar number or bank account number.

11. PROCEDURE FOR RENEWAL OF SCHOLARSHIP

For students of Academic Year 2015 and onwards:

Students who have passed Class XII and have received fresh/renewal scholarship through the National Scholarship Portal (NSP) must apply online in the National Scholarship Portal (www.scholarships.gov.in) for the renewal scholarships.

For students of Academic Year prior to 2015:

Students who have passed Class XII prior to 2015, are required to obtain the renewal application blank form from the respective State Education Boards and submit the same duly certified from their respective institutions which is required to certify:

- (a) that the student has secured 50 % or more marks in the previous exam,
- (b) that the student has 75 % attendance and
- (c) that the student is not involved in any ragging activities.

Renewal applications sent directly to the Ministry of Human Resource Development shall not be accepted.

In case of any grievances/complaint regarding the above scheme the same may be registered to the following link <http://pgportal.gov.in/grievancenew.aspx>

Contact us:

National Scholarship Division,
Ministry of Human Resource Development, Department of Higher Education,
West Block 1, 2nd Floor, Wing 6, Room No. 6,
R. K. Puram, Sector 1, New Delhi 110066.
Tele: 011-26172917, 26172491, 26165238

Number of Scholarships allocated to States/UTs under the Central Sector Scheme of Scholarship for University and College Students		
S. No.	State	Quota (per year)
1	CBSE	5413
2	ICSE	577
3	Andhra Pradesh *	3527
4	Arunachal Pradesh	77
5	Assam	2002
6	Bihar	5624
7	Chattisgarh	1387
8	Delhi	1162
9	Goa	113
10	Gujarat	3944
11	Haryana	1591
12	Himachal Pradesh	461
13	Jammu & Kashmir	768
14	Jharkhand	1878
15	Karnataka	4237
16	Kerala	2324
17	Maharashtra	7417
18	Madhya Pradesh	429
19	Manipur	181
20	Meghalaya	166
21	Mizoram	75
22	Nagaland	176
23	Odisha	2736
24	Punjab	1902
25	Rajasthan	3978
26	Sikkim	44
27	Tamil Nadu	4883
28	Telengana *	2570
29	Tripura	236
30	Uttar Pradesh	11460
31	Uttarakhand	616
32	West Bengal	5941
33	Andaman & Nicobar	31
34	Chandigarh	82
35	Dadra & Nagar Haveli	21
36	Daman & Diu	19
37	Lakshadweep	4
38	Puducherry	78
	Total: -	82000
* Note: - Bifurcation of Quota of unified State of Andhra Pradesh (6097) divided between the new State of Telengana (2570) and Andhra Pradesh (3527) vide letter no. 1-42/2014-NS-I (AP) dated 17.09.2014.		

**SCHEME OF SCHOLARSHIP TO STUDENTS FROM
NON-HINDI SPEAKING STATES FOR
POST-MATRIC STUDIES IN HINDI 2004-05**

1. **OBJECT :**

The main object of the scheme is to encourage the study of Hindi in Non-Hindi speaking states and to make available to the Governments of these States, suitable personnel to man teaching and other posts where knowledge of Hindi is essential.

2. **SCOPE :**

The scholarships under the scheme will be given from class XI to Ph. D level for recognized fulltime courses of education for study of Hindi as one of the subjects on the basis of the results of "examinations next below" conducted by a Board of Education or a University or a Voluntary Hindi Organisation.

- (i) 10th Class/Matriculation/High School - For award of scholarship in +2 level/pre University/pre Degree.
- (ii) 12th Class of 10 + 2 pattern/Intermediate/pre University/pre Degree - For award of scholarship in B.A./B.Sc./B.Com.(Pass or Honors) or an equivalent examination.
- (iii) B.A./B.Sc./B.Com.(Pass or Honors) or an equivalent examination -For award of scholarship in M.A., M.Litt. and equivalent courses and Hindi Teacher's Training Course.
- (iv) M.A. Hindi/M.Litt. (Hindi)/Pre Ph. D./qualification leading to the admission to Ph. D (Hindi) Degree - For award of scholarship in Ph. D. (Hindi)
- (v) Full-time courses in Hindi for which examinations are conducted by Hindi Voluntary Organisations engaged in the propagation of Hindi or by Universities provided these examinations are recognized as equivalent to Intermediate or above. These will be given on the basis of the results of the "Examination next below". A list of recognized Voluntary Organisations and the examinations conducted by them is given in Appendix 'A' along with the "Examination next below".

[Handwritten signature and date]

- (vi) Training courses in Hindi Teacher's Training College run by the Government or Hindi Voluntary Organisation provided these are either recognized by a State Government or are conducted by an Institution declared as an Institution of national importance by an Act of Parliament. Candidates taking up B.Ed./B.T. where both content and method of teaching Hindi are studied will also be eligible. Scholarships will be awarded on the basis of the result of the examination which makes the candidate eligible for admission to the course.
- (vii) Course conducted by institutions declared as institutions of national importance by an Act of Parliament, provided these course are equivalent to Intermediate or above. These will be awarded on basis of admission qualification for these courses.

3. **NUMBER OF SCHOLARSHIPS :**

2,500 scholarships will be available per year from 2004-05 onwards on all India basis as per the quota of each Non-Hindi Speaking State/Union Territory given in Appendix - B.

4. **CONDITION OF ELIGIBILITY :**

- (i) Only those candidates whose mother tongue is not Hindi and who belong to any of the following Non-Hindi Speaking States/Union Territories will be eligible for the scholarship :

Andhra Pradesh, Assam, Gujarat, Jammu & Kashmir, Karnataka, Kerala, Maharashtra, Manipur, Meghalaya, Nagaland, Orissa, Punjab, Sikkim, Tamil Nadu, Tripura, West Bengal, Andaman and Nicobar Islands, Arunachal Pradesh, Chandigarh, Dadra and Nagar Haveli, Goa, Daman & Diu, Lakshadweep, Mizoram and Pondicherry.

- (ii) Candidates who belong to Non-Hindi Speaking States specified in Rule 4(i) above but have been residing for any purpose in a Hindi Speaking State will not be eligible for scholarship under this scheme. This condition of residence will not apply to candidates who are already studying in Hindi Speaking States on scholarships awarded under the scheme upto 2003-04.

(iii) Candidates in employment, whether full or part-time or whether in a private organisation or a government organisation, will not be eligible unless they are sponsored by the State Government/Union Territory Administration concerned and provided they execute a bond with the State Government/Union Territory Administration, if so, required by them.

Explanation : The certificate regarding sponsorship is not required to be given to the Government of India. This certificate will be taken into consideration by the State Government/Union Territory Administration concerned while deciding the eligibility of the candidate.

(iv) Candidates studying for a bachelor's degree will not be eligible for a scholarship unless they have taken Hindi as a subject which will make them eligible for admission to M.A. (Hindi) course of the same University. This condition will not apply in case of universities which do not conduct M.A. (Hindi) examinations.

(v) Candidates who are studying for M.A. course will not be eligible for a scholarship unless they have taken Hindi as their principal subject. (This applies to cases of Universities, where candidates have to offer two subjects for the M.A. degree).

(vi) Candidates who wish to pursue their studies through correspondence course or who are preparing for an examination privately, will not be eligible.

(vii) Since this scholarship is in the form of an incentive to study Hindi, a candidate in receipt of this scholarship is not debarred from receiving any other scholarships irrespective of terms and conditions of those scholarships. A fee concession, in part or full, is not considered as a scholarship or a stipend for this purpose. Scholars studying for Ph.D. course can be permitted to accept remuneration for teaching, provided it is part of study or research.

5. TENABILITY :

The scholarships are tenable for study in recognized institutions only. The scholarship will be awarded to those students whose mother tongue is not Hindi and are studying in Non-Hindi Speaking States. The minimum eligibility requirement for award of scholarship under the Hindi Scheme is that the student should secure atleast 60% marks in the qualifying examination.

6. RATES OF SCHOLARSHIPS :

Sl. No.	Name of the class	Rates of scholarship (Rs. per month)
(1)	(2)	(3)
1.	XI & XII (i.e. +2 stage, Intermediate, pre University / pre Degree.	300
2.	B.A./B.Sc./B.Com.(Pass or Honors) or an equivalent examination	500
3.	M.A., M.Litt. and equivalent courses and Hindi Teacher's Training Course/Ph.D.	1000

7. SELECTION OF CANDIDATES :

- (i) A student will be selected by the Non-Hindi Speaking State to which the student belongs against its quota.
- (ii) Only those candidates will be eligible who have passed the "next below examination" (the examination which is the minimum qualification for admission to the course now joined by the students) either in the year of award (the year in which the application for scholarship is made) or in the year immediately preceding the year of award.
- (iii) Only those candidates will be eligible who have passed the "next below examination" with Hindi as one of the subject or have passed another examination in Hindi recognized by the Government of India as equivalent to the "next below examination".
- (iv) Only those candidates will be eligible who have passed the "next below examination" in the first attempt.
- (v) If after considering the candidates mentioned in Rule 7 (iv) above, some scholarship out of the quota allotted to particular State remain available, candidates who passed the examination mentioned in Rule 2 in earlier years, may also be considered.

8. DURATION AND RENEWAL OF AWARDS :

(i) An award once made will be tenable only for the stage of course for which it is given, subject to good conduct and regularity in attendance. Within a course which is continuous for a number of years, the scholarship will be renewed from year to year provided the scholar passes in Hindi, secures promotion to the next higher class, and Hindi continues to be part of the course of study in the next higher class. The period of scholarship for Ph. D. will be 2 years, but this may be extended for one more year at the most, subject to good progress in research work and the recommendation of the appropriate academic authorities.

EXPLANATION :- The award is tenable for only one stage of education. For example, candidates who are awarded scholarships for the P.U.C. class will have to apply afresh for B.A./B.Sc./B.Com. course through the State Government, and take their chance along with other applicants for courses. Similarly candidates awarded scholarship for B.A./B.Sc./B.Com. course will have to apply fresh for the M.A. (Hindi) course, and take chance. But, in case of continuous course promotion from B.A. I to B.A. II or from B.A.II to B. A. III or from M.A. (prev.) to M.A. (final), the renewal would be automatic, subject to submission of an Annual Progress Report and fulfillment of other conditions of award.

(ii) Candidates who have been admitted to a three-year degree course will receive the scholarship for one year, two years or three years if the Hindi examination is taken at the end of first year, second year and third year respectively. i.e. the period for which they are required to study Hindi compulsorily.

(iii) If the scholar is unable to appear for the annual examination within a continuous course owing to illness, the scholarship may be suspended till the scholar secures promotion to the next higher class subject to the submission of a medical certificate to the satisfaction of the Head of the Institution and on his certifying that the scholar would have passed had he appeared in the examination.

(iv) If a scholar fails to pass the examination or fails in Hindi the award will be cancelled.

(v) The award once cancelled will not be restored.

(vi) The scholarship will be renewed on the basis of an Annual Progress Report to be submitted by the Head of the Institution where the scholar is studying.

9. **PAYMENT :**

- (i) Although the scholarship will be sanctioned for the academic year, the payment to the scholar will be made in regular monthly installments through the Head of the Institution.
- (ii) The payment of scholarship will start from the month of joining the institution and will end with the month in which the annual examination is completed. In the case of renewal of scholarship for the succeeding year, the payment will be made from the month following that for which the scholarship was paid during the previous academic year, provided the course of studies is continuous.
- (iii) In case of absence due to illness the scholarship will be admissible provided the period of illness does not exceed three months, a medical certificate is submitted to the satisfaction of the Head of the Institution and his certifying that the scholar is likely to make up deficiency in lectures and studies during the rest of the period of the course of studies.

10. **OTHER CONDITIONS FOR THE AWARD :**

- (i) The scholars shall devote themselves to their studies to the entire satisfaction of the Head of the Institution and shall not undertake any paid work, whether part or full-time or whether under a Government or a Private Organisation except as provided under Rule 4 (vii).
- (ii) In case, a scholar migrates from one institution to another without changing the course, he should immediately inform the concerned authority of the change through the Head of the Institution, newly joined by him.
- (iii) In case a scholar changes over to a course not providing study of Hindi he will have to refund the amount of scholarship received by him in the year in which he changes the course.

11. **ANNOUNCEMENT OF THE SCHEME :**

The State Government/Union Territory Administrations concerned will announce the scheme every year after the issuance of administrative approval by the Government of India the continuance of scheme and invite applications by issuing a press advertisement.

12. **PROCEDURE FOR APPLYING :**

- (i) The application should comprise :-
- (a) One copy of the application for scholarship in the prescribed form for the year ;
 - (b) One copy of a recent passport size photograph with signature (to be pasted on the application form in the space provided for it); and
 - (c) One attested copy each of the certificates, diplomas, degrees, mark sheets, etc., in respect of all examinations passed since Matriculation. Original documents should not be sent unless especially called for. The Government will not be responsible if the original documents sent without being called for, are lost.
- (ii) Candidates must ensure that they apply through the State to which they belong as defined under Rule 7 (i) of these Rules.
- (iii) The application forms will be supplied by the Non-Hindi Speaking States to whom the applications are to be submitted. APPLICATION FORMS WILL NOT BE SUPPLIED BY THE GOVERNMENT OF INDIA.
- (iv) Each Non-Hindi Speaking State Government will prescribe the authority which will supply the application forms and to whom the completed application forms are to be submitted. Application sent to any other authority are liable to be rejected.
- (v) Completed applications must be submitted by the date prescribed by each Non-Hindi Speaking State in the newspapers. Applications received by the State Government after the last date prescribed, are liable to be rejected.
- (vi) Incomplete application are liable to be rejected.
- (vii) Incorrect entry in the application form or wrong declaration in any respect would make the scholarship liable to cancellation and/or to penalties to be determined by the Government.

13. **SUBMISSION OF APPLICATION AND SELECTION OF CANDIDATE FOR AWARD OF SCHOLARSHIPS :**

- (i) Applications are required to be submitted to the Non-Hindi Speaking State Government/Union Territory Administration to which the candidate belongs as defined in Rule 7 (i) of these Rules. Voluntary Hindi Organisations are also required to send the applications to the State Government/Union Territory Administration concerned. The Non-Hindi Speaking State Government/Union Territory Administration will make the final selection of the scholars and will issue award letters to the scholars through Heads of Institutions concerned with instructions to send their acceptance letters to the Officer designated by the State Government/Union Territory Administration for further necessary action regarding payment of amount of scholarship to the scholars. The applications received by them on the basis of which selection of scholars is made will not be forwarded to the Ministry of Human Resource Development but will be kept by them for their record.
- (ii) Institutions conducting courses of Voluntary Hindi Organisations must submit the applications THROUGH PARENT BODY.

APPENDIX 'A'

(Referred to in Rule 2(v))

S. No.	Name of the Organisation	Name of the course for which scholarship may be awarded	Standard of Hindi prescribed in the equivalent examination	Name of the "examination next below"
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	Hindi Sahitya Sammelan, Allahabad.	Madhyama (Visharad) Uttam (in Hindi Sahitya)	B.A. B.A. (Hons.)	Intermediate Intermediate
	Rashtraphasha Prachar Samiti, Wardha.	Kovid Ratna	Inter B.A.	Parichaya Kovid
	Hindi Prachar Sabha, Hyderabad.	Bhushan Vidwan	Inter B.A.	Vishard Bhushan
1	Mharashtra Rashtrabhasha Prachar Sabha, Pune.	Praveen Pandit	Inter B.A.	Prabodh Praveen
5	Gujarat Vidyapeeth, Ahmedabad.	Vinit Sevak	Inter B.A.	Tisri Vinit
6	Dakshina Bharat Hindi Prachar Sabha, Chennai.	Visharad Praveen	Inter B.A.	Praveshika Visharad
	Assam Rashtrabhasha Prachar Samiti, Guwahati.	Visharad	Inter	Prabodh
8	Manipur Hindi Parishad, Imphal.	Visharad	Inter	Prabodh
9	Kerala Hindi Prachar Sabha, Trivendrum.	Bhushan	Inter	Praveen
10.	Hindi Vidyapeeth, Deoghar	Sahitya Bhushan Sahityalankar	Inter B.A.	Praveshika Sahitya Bhushan
11.	Bombay Hindi Vidyapeeth, Bombay	Bhasha Ratna	Inter	Uttam Bhasha

S. No.	Name of the Organisation	Name of the course for which scholarship may be awarded	Standard of Hindi prescribed in the equivalent examination	Name of the "examination next below"
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Hindustani Prachar Sabha, Bombay.	Kabil	Inter	Tisri
13	Mysore Hindi Prachar Parishad, Bangalore.	Uttam	Inter	Pravesh
14	Karnataka Mahila Hindi Sewa Samiti, Bangalore.	Hindi Bhasha Bhushan Bhasha Praveen	Inter B.A.	Hindi Uttama Hindi Bhasha Bhushan
15	Mysore Riyasat Hindi Prachar Samiti, Bangalore	Raj Bhasha Prakash Raj Bhasha Vidwan	Inter B.A.	Raj Bhasha Pravesh Raj Bhasha Prakash
16	Orissa Rastra Bhasha Parishad, Jagannathdham, Puri.	Praveen Shastri	Inter B.A.	Vinod Praveen

Appendix – 'B'**Scheme of Scholarship to Students from Non-Hindi Speaking States for Post-Matric Studies in Hindi**

Sl.No.	Name of State/Union Territory	Number of Scholarships
✓1.	ANDHRA PRADESH	480
✓2.	ASSAM	89
✓3.	GUJARAT	135
✓4.	JAMMU & KASHMIR	23
✓5.	KARNATAKA	325
✓6.	KERALA	239
✓7.	MAHARASHTRA	255
✓8.	MANIPUR	10
✓9.	MEGHALAYA	10
✓10.	NAGALAND	5
✓11.	ORISSA	110
✓12.	PUNJAB	68
✓13.	SIKKIM	5
✓14.	TAMIL NADU	455
✓15.	TRIPURA	15
✓16.	WEST BENGAL	239
✓17.	ANDMAN & NICOBAR	5
✓18.	CHANDIGARH	5
✓19.	DADRA & NAGAR HAVELI	3
✓20.	ARUNACHAL PRADESH	5
✓21.	GOA	3
✓22.	DAMAN & DIU	2
✓23.	LAKSHADWEEP	3
✓24.	MIZORAM	5
✓25.	PONDICHERRY	6
	TOTAL	2,500

CENTRAL SECTOR SCHEME NATIONAL MEANS-CUM-MERIT
SCHOLARSHIP SCHEME

1.0 The Scheme:

- 1.1 Under this scheme, 100,000 scholarships are awarded to the gifted or meritorious students whose parental income is not more than Rs. 1,50,000/- per annum from all sources. Each State /UT have fixed quota of scholarship as given at Annexure of concerned age group of class VII and VIII. The scheme would provide reservation to different categories of students as per the State/UT norms; as different States/UTs have their own norms of reservation.
- 1.2 These scholarships will be provided on yearly basis to the students studying as regular students in class IX in a Government, Government-aided and local body schools which will be renewed for classes X, XI and XII. Thus the scholarships will be for a maximum period of four years.
- 1.3 The amount of scholarship will be Rs. 12000/- per annum @ Rs. 1000 per month.
- 1.4 A separate examination shall be conducted by the State Governments/UT Administrations for selection of students for the award of the National Means-cum-Merit Scholarships in the States/UTs.

2.0 Procedure for Selection of Awardee Students:

- 2.1 Each State/UT will conduct its own test for selection of students for the award of the National Means-cum-Merit Scholarship. The State Level Examination may consist of the following two tests:
 - (i) Mental Ability Test (MAT)
 - (ii) Scholastic Aptitude Test (SAT)
- 2.2 The students shall have minimum of 55 % marks or equivalent grade in Class VII examination for appearing in selection test for award of scholarship (relax able by 5% for SC/ST students). The students should be studying as regular student in a Government, Government-aided and local body schools.
- 2.3 **Mental Ability Test** may consist of 90 multiple-choice questions testing verbal and non-verbal meta-cognitive abilities like reasoning and critical thinking. The questions in the test may be on analogy, classification, numerical series, pattern perception, hidden figure etc.
- 2.4 **Scholastic Aptitude Test** may consist of 90 multiple-choice questions covering subjects namely, science, social studies and mathematics as taught in classes VII and VIII.

2.5 Duration of the Test

Each test will be of 90 minutes duration. Children with disability will be given extra time, as applicable.

3.0 Declaration of Results

3.1 For selecting the students, the following conditions may apply:

- (i) The students must pass both the tests i.e. MAT and SAT with at least 40 % marks in aggregate taken together for these two tests. For the SC/ST students, this cut off will be 32% marks.
- (ii) At the time of selection for the award of scholarship the student must have scored at least 55% mark or equivalent grade in Class VIII examination. There will be 5 % relaxation for SC/ST students.
- (iii) The awardees should satisfy the eligibilities and the conditions mentioned in the scheme.

4.0 Disbursement of Scholarships

- 4.1 A student can avail only one Scholarship under any scheme.
- 4.2 The awardees will be required to open bank accounts preferably in SBI, or any public sector bank or any scheduled bank which has core banking facility.
- 4.3 The State Governments / UT Administrations shall normally send the proposals/ list of beneficiaries on-line on the Scholarship Portal. The Ministry will scrutinize the proposal and sanction funds from Annual Budget Provision for releasing them to SBI, the implementing bank for scheme for disbursement of scholarships to students directly into their bank accounts by electronic transfer.
- 4.4 The awardees should get minimum of 55% marks in Class IX and XI and 60% in Class X for continuance of scholarship (relaxable by 5% for SC/ST candidates) in next higher classes.
- 4.5 SBI will ensure that the scholarship is paid to awardees in one go (Rs. 12000) immediately after getting the funds and the lists from the Ministry.
- 4.6 SBI will instruct some of its branches to coordinate with the State Education Department in connection with the payment of scholarships.

5. General Eligibility Conditions

5.1 An awardee is eligible for the scholarship provided he/she:

- i. takes up studies in approved courses.

- ii. maintains good conduct as certified by the Head of the College/Institution and continues his/her studies as a regular student in a Government/Government-aided /Local Body school.
 - iii. does not absent himself/herself without proper leave.
 - iv. takes up studies on a whole time basis.
 - v. does not take up any job.
- 5.2 No scholarship shall be available for studies abroad for any course.
- 5.3 No claim for scholarship arrears will be entertained after the expiry of 12 months of the academic session for which one has applied for the claim.
- 5.4 In case any awardee leaves his/her course of study within one month of registration/admission, no scholarship shall be paid to him/her.
- 5.5 In case awardee is not able to appear at the annual examination due to serious illness, one should send the medical certificate through the Head of the Institution within three months of one's falling ill. The duration of illness should be clearly certified by a specialist, who is a Registered Medical Practitioner. The facility will be available to the awardee to continue the same course in which one is studying provided the principal or the head of the institution certifies that the overall performance of the awardee during the year is 50% or above.
- 5.6 The awardee must join the next class/desired course within 3 months of the declaration of the result of the previous class/course.
- 5.7 Scholarship shall be deemed to be discontinued with any gap of one academic session in studies at any time due to any reason.
- 5.8 Scholarship once discontinued on the basis of the rules of disbursement of scholarship cannot be revived under any circumstances.
- 5.9 All rules are subject to change from time to time, as and when required, which will be binding on all awardees.
- 6.0 Eligibility and other conditions for starting and continuing of Scholarship at Secondary and Higher Secondary Stage**
- 6.1 The awardees should get clear promotion from class VIII to Class IX for being eligible for starting the scholarship.
- 6.2 The scholarship at the secondary and higher secondary stage or equivalent classes IX to XII is payable for a maximum period of four years for studies in India only.
- 6.3 No scholarship at this stage is payable for studying diploma/certificate level courses.
- 6.4 For continuing the scholarship in class X and XII, the awardees should get clear promotion from class IX to class X and from class XI to class XII in the first attempt with 55% marks (relaxable by 5% for SC/ST students)

- 6.5 The awardees must obtain a minimum of 60 per cent marks in Class X (relaxable by 5% for SC/ST students) examination or equivalent examination for continuation of the scholarship at higher secondary stage.
- 6.6 In case an institution/school does not conduct an examination at the end of Class IX and / or Class XI, the scholarship for the second year will be continued on the submission of a certificate to this effect from the Head of the Institution/School.
- 7.0 The scheme will be further in operation beyond March 2017 from the financial year 2017-18 and the selection test for the awarded of scholarship will be conducted for Class IX students in November every year as a separate test by the State Governments/UT Administrations.
- 8.0 A Technical Support Group (TSG) consisting of Consultants / support staff etc. may be constituted for assisting in effective implementation and monitoring of the scheme.
- 9.0 The scheme will be monitored in the Department at regular intervals with the concerned Stake holders.
- 10.0 The scheme may be reviewed after three years.

PRAGATI SCHOLARSHIP SCHEME FOR GIRLS STUDENT

*Pragati is a MHRD Scheme being implemented by of AICTE aimed at providing assistance for Advancement of Girls pursuing Technical Education. Education is one of the most important means of empowering women with the knowledge, skill and self-confidence necessary to participate fully in the development process. This is an attempt to give young Women the opportunity to further her education and prepare for a successful future by “**Empowering Women through Technical Education**”*

Salient Features of the Scheme

- **Total Number of Scholarship-4000 per Annum (2000 for Degree and 2000 for Diploma)**
- The candidate should be admitted to 1st year of Degree/Diploma course in any of the AICTE approved Institution of respective year through Centralized Admission process of the State/Central Government.
- The Scholarships for Degree and Diploma are transferable in event of non-availability of eligible applicant in any of the Degree/Diploma level Programme.
- Two Girls Child per family are eligible, who's family income is not more than 8 lakh per annum during the preceding financial year (in case of married girl, the income of parents/in-laws, whichever is higher will be considered).
- The selection of candidate will be made on merit on the basis of qualifying examination to peruse the respective Technical Degree/Diploma course from any of the AICTE approved institution.
- Amount of scholarship: Tuition Fee of Rs. 30,000/- or at actual, whichever is less and Rs.2000/- per month for 10 months as incidentals charges each year. In case of Tuition fee waiver/reimbursement, Students are eligible to get an amount of Rs. 30,000/- for the purchase of Books/Equipment/Softwares/Laptop/Desktop/Vehicle/Fee paid towards competitive examination applications forms/exam.
- Reservation-15% for SC, 7.5% for ST and 27% for OBC candidate/applicant.

Document Required

1. Mark Sheet of standard Xth /XIIth / others as applicable.
2. Annual family Income Certificate for the preceding financial year in the prescribed format issued by not below the rank of Tahsildar.
3. Admission letter issued by Directorate of Technical Education for the admission in Diploma/Degree course.
4. Certificate issued by the Director/Principal/ Head of the Institute.
5. Tuition fee receipt.
6. AADHAR seeded Bank Pass Book in the name of the student indicating Account number, IFSC code and Photograph
7. Caste Certificate for SC/ST/OBC category.
8. AADHAR Card
9. Declaration by parents duly signed stating that the information provided by their child is correct and will refund Scholarship amount, if found false at any stage.

SAKSHAM SCHOLARSHIP SCHEME FOR SPECIALLY ABLED STUDENT

Saksham is a MHRD Scheme being implemented by of AICTE aimed at providing encouragement and support to specially abled children to pursue Technical Education. This is an attempt to give every young student, who is otherwise specially abled, the opportunity too study further and prepare for a successful future.

Salient Features of the Scheme

- **Total Number of Scholarship-1000 per Annum (500 for Degree and 500 for Diploma)**
- The Scholarships for Degree and Diploma are transferable in event of non-availability of eligible applicant in any of the Degree/Diploma level Programme.
- The candidate should be admitted to 1st year of Degree/Diploma course in any of the AICTE approved Institution of respective year through Centralized Admission process of the State/Central Government.
- Specially Abled Student, having disability of not less than 40% and family income not more than 8 lakh per annum during the preceding financial year (in case of married girl, the income of parents/in-laws, whichever is higher will be considered).
- The selection of candidate will be made on merit on the basis of qualifying examination to peruse the respective Technical Degree/Diploma course from any of the AICTE approved institution.
- Amount of scholarship: Tuition Fee of Rs. 30,000/- or at actual, whichever is less and Rs.2000/- per month for 10 months as incidentals charges each year. In case of Tuition fee waiver/reimbursement, Students are eligible to get an amount of Rs. 30,000/- for the purchase of Books/Equipment/Softwares/Laptop/Desktop/Vehicle/Fee paid towards competitive examination applications forms/exam/ specific equipments/ software's for visually impaired/ speech and hearing disabled.
- Reservation-15% for SC, 7.5% for ST and 27% for OBC candidate/applicant.

Document Required

1. Mark Sheet of standard Xth /XIth / others as applicable.
2. Annual family Income Certificate for the preceding financial year in the prescribed format issued by not below the rank of Tahsildar.
3. Disability certificate issued by Competent Authority
4. Admission letter issued by Directorate of Technical Education for the admission in Diploma/Degree course.
5. Certificate issued by the Director/Principal/ Head of the Institute.
6. Tuition fee receipt.
7. AADHAR seeded Bank Pass Book in the name of the student indicating Account number, IFSC code and Photograph
8. Caste Certificate for SC/ST/OBC category.
9. AADHAR card.
10. Declaration by parents duly signed stating that the information provided by their child is correct and will refund Scholarship amount, if found false at any stage.

**UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BHADUR SHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI – 110 002**

**GUIDELINES FOR POST GRADUATE MERIT SCHOLARSHIP SCHEME FOR
UNIVERSITY RANK HOLDERS AT UNDER GRADUATE LEVEL**

INTRODUCTION

Higher Education has had played a very vital role in the history of nation building all over the world. It is amply clear that no rise in general standards of living and culture is possible without strengthening the higher education system in the country. It obviously calls for a multipronged strategy. There is a need to modernize our higher education system, and equally important to continuously attract young and talented students to pursue higher education. It is being increasingly observed that the brighter lot is not pursuing Post-Graduate education in our institutions of higher learning. To emerge as a powerful nation, there is an urgent need to bring in talented boys and girls in the field of Post-Graduate education by way of providing them good incentives in the form of scholarships. The UGC, therefore, introduced a Post-Graduate Merit Scholarship Scheme for University undergraduate rank holders.

The scholarship may be tenable **for a period of two years to enable the rank holders of each university at undergraduate level to pursue their Master's Degree.** All universities/degree awarding institutions would be required to issue rank certificates to the toppers of the university in B.A., B.Sc., and B.Com. The purpose of this scheme is to attract talent for pursuing post graduate studies besides strengthening the basic subjects at Undergraduate level. The awardees, under this scheme, can pursue their Postgraduate programme in any area of specialization in any institution of higher learning in the country.

OBJECTIVES OF THE SCHEME

The objectives of the scheme are:

- a) to promote and nurture talent;
- b) to reward meritorious students with outstanding performance at the Under graduate level for pursuing postgraduate studies;
- c) to Promote study in **basic courses** at undergraduate level. Professional courses are not covered under the scheme;
- d) to build up academic excellence at postgraduate level across the colleges and universities in the country.

ELIGIBILITY/TARGET GROUP

- The First & Second Rank holders at undergraduate level and admitted in any Postgraduate Course would be awarded the scholarship. The students will have to submit the proof of their merit position at undergraduate level as well as their admission in postgraduate courses.
- The scholarship would, however, be subjected to securing a minimum of **sixty per cent** marks at undergraduate level.
- The scheme is applicable to such students who have taken admission in regular, full-time Master's Degree course in any recognized university, deemed university, private university, autonomous college or a post graduate college.
- The scholarship is available to the student for first PG Degree only. Age limit for the students is 30 years at the time of admission in PG course.
- Distance mode of education will not be considered under the scheme.

The Undergraduate courses from following stream have been identified for the award of scholarships:

S.No. Streams

1. Life Sciences
2. Physical Sciences
3. Chemical Sciences
4. Earth Sciences
5. Mathematical Sciences
6. Social Sciences
7. Commerce
8. Languages

Before forwarding applications students/Universities may kindly ensure that application satisfy all norms as per guidelines.

NUMBER OF SCHOLARSHIP AND TENURE OF SCHOLARSHIP

- The total number of scholarships in the first academic year would be **3000**. **The duration of the scholarship will be two years only.** The tenure of the scholarship will not be extendable beyond two years, under any circumstances.
- The rank holders would be considered from affiliated universities wherein at least **100** students and in Deemed/Private Universities, Autonomous/Non-affiliated Colleges, at least **25** students have appeared in the examination at undergraduate level in the aforesaid programmes.

MONITORING / OPERATION OF THE SCHEME

The Scholarship will be awarded by the UGC and will be informed to the concerned Universities and awardees pursuing Master's programmes. The selection will be purely merit based. The scholarship will be disbursed through College/ University where the awardees have taken admission in PG Course.

FINANCIAL ASSISTANCE UNDER THE SCHEME

- The financial assistance for the scheme will be provided by the UGC to all the eligible universities/ institutions which are under Section 2(f) and 12(B) of UGC Act. The Universities in turn will be responsible to submit all documents such as Statement of Expenditure and Utilization Certificate etc. to the UGC to settle the accounts.
- Each awardee, under the scheme, will be provided a scholarship of Rs.2,000/- p.m. for a period of two years (i.e. 10 months in a year). The second year grant will be released after receiving Utilization Certificate and statement of expenditure along with the progress report of the first year .
- No other additional grants will be payable in lieu of hostel charges and medical charges etc.

OTHER CONDITIONS

- The student who is awarded Post-graduate Scholarship will not be debarred from accepting any other scholarship.
- Students desirous of leaving the studies mid-way without completing the PG degree will have to take prior approval from the UGC by submitting an application along with justification through the concerned university.
- Any student who discontinues studies without prior approval of the UGC will have to refund the whole amount and the concerned institution will be responsible for this.
- The university/college/ institution has to submit a certificate of completion of the PG course in respect of each student availing this scholarship.
- No extension is permissible beyond two years.

CANCELLATION OF SCHOLARSHIP

The UGC may terminate the scholarship of any student in case of:

- a) Misconduct of the awardee, if any, reported by the University/ Institution.
- b) Unsatisfactory progress report (i.e. if the candidate scores **less than 60% marks** in the first year of Master's programme)
- c) Candidates being found ineligible at a later date shall face the penal action and will also be liable to refund the entire Scholarship amount paid.

DOCUMENTS TO BE SUBMITTED

- The candidate is required to submit an application only through **ONLINE MODE**.
- Attested copy of university undergraduate-degree.
- Matriculation certificate.
- A verification certificate by the institute where, students has taken admission to Ist Year P.G. Course.
- Prescribed format of provisional Rank certificate from the university / autonomous college.

CERTIFICATE TO BE SUBMITTED BY THE CONCERNED UNIVERSITY/ INSTITUTION TO THE UGC

Every year University/Institution will submit a compiled statement for the following:

- i) Statement giving the names of the students selected for the scholarship along with their receipt of scholarship amount.
- ii) Progress Report to be submitted after the first year of the award giving percentage of marks obtained by the candidates.
- iii) Utilization certificate.

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
BAHADURSHAH ZAFAR MARG
NEW DELHI – 110002

SA-III SECTION
JOINING REPORT

PASSPORT
SIZE PHOTO

Post-Graduate Merit Scholarship for University Rank Holders

Name of student: _____

Award letter number and date: (to be filled after the selection) _____

(a) This is to certify that Ms./Mr. _____ D-S/o _____
is a bonafied student of PG-Ist year regular, non-professional Master degree course
_____ in the subject of _____. She/He joined the 1st year
Post-graduate degree course on dated _____ in this
Institution/College/Department _____
affiliated to _____ University.

(b) It is also certified that he/she will not be debarred from accepting any other
scholarships during the tenure of the award of PG Merit Scholarship for University Rank
Holders.

Signature
Name
Date
(Awardee)
Ph. No.
Mobile :
e-mail :
Bank A/c No.
IFSC Code :

12-digit unique (aadhaar) number, if you have:

Signature
Name
Date
(Head of Deptt.)
Seal of HoD
Ph. No.

Signature
Name
Date
(Registrar/Director/Principal)
Seal of University / Institution / College
Ph. No.

PROVISIONAL RANK CERTIFICATE

(To be issued by the University / Institute / Autonomous College from whom the student had secured the
UNDER-GRADUATE LEVEL RANK POSITION)

It is certified that Mr./Ms. _____ D/S of _____ has cleared the Under Graduate level exam (name of Degree) _____, which comes under the stream of Life Sciences ☐, Physical Sciences ☐, Chemical Sciences ☐, Earth Sciences ☐, Mathematical Sciences ☐, Social Sciences ☐, Commerce ☐, Languages ☐ and obtained _____ Rank among _____ (*please mention the total number of appeared students*) students who were appeared for the above said examination at _____ under-graduate level conducted by _____ University/Institution/College.

It is also certifying that our University / Institution / College is covered under the following status (*please tick the appropriate box*):

(i)	Central University	☐
(ii)	State University	☐
(ii)	State University (Private)	☐
(iii)	Deemed University (Private)	☐
(iv)	Deemed to be University	☐
(v)	Autonomous College	☐
(vi)	Institute of National Importance	☐
(vii)	Non-University affiliated Institute	☐

Dated:

**Seal & Signature of
Controller of Examination / Registrar**

અગત્યની વેબસાઈટ

કાઉન્સિલ્સ ઑફ ઇન્ડિયા

યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમીશન, ન્યુ દિલ્હી	www.ugc.ac.in
નેશનલ એસેસમેન્ટ એન્ડ એક્રીડિટીએશન કાઉન્સિલ, ન્યુ દિલ્હી	www.naac.gov.in
ડેન્ટલ કાઉન્સિલ ઑફ ઇન્ડિયા, ન્યુ દિલ્હી	www.dciindia.gov.in
મેડિકલ કાઉન્સિલ ઑફ ઇન્ડિયા, ન્યુ દિલ્હી	www.mciindia.org
ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ઑફ ટેકનીકલ એજ્યુકેશન, ન્યુ દિલ્હી	www.aicte-india.org
નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર ટીચર્સ એજ્યુકેશન, ન્યુ દિલ્હી	www.ncte.gov.in
બાર કાઉન્સિલ ઑફ ઇન્ડિયા, ન્યુ દિલ્હી	www.barcouncilofindia.org
બાર કાઉન્સિલ ઑફ ગુજરાત, ગાંધીનગર	www.barcouncilofgujarat.org
ફાર્મસી કાઉન્સિલ ઑફ ઇન્ડિયા, ન્યુ દિલ્હી	www.pci.nic.in
ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન બ્યુરો, ન્યુ દિલ્હી	https://ugc.ac.in/deb
સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ફોર ઇન્ડિયન મેડીસીન, ન્યુ દિલ્હી	www.ccimindia.org
ઇન્ડિયન કાઉન્સિલ ઑફ એગ્રિકલ્ચર રિસર્ચ, ન્યુ દિલ્હી	https://icar.org.in
મિનિસ્ટ્રી ઑફ હેલ્થ એન્ડ ફેમિલી વેલ્ફેર, ન્યુ દિલ્હી	https://mohfw.gov.in
ગુજરાત ટેકનિકલ કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ, અમદાવાદ	www.jacpcldce.ac.in
ગુજરાત મેડિકલ કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિ, અમદાવાદ	www.medadmgujarat.org

ગુજરાત રાજ્યની વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ

આણંદ એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી, આણંદ	www.aau.in
સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટ પ્લાનિ. એન્ડ ટેકનોલોજી યુનિવર્સિટી	www.cept.ac.in
ચિલ્ડ્રન્સ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.cugujarat.ac.in
ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી, નડિયાદ	www.ddu.ac.in
ડૉ. બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	www.baou.edu.in
ગુજરાત આયુર્વેદ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	www.ayurveduniversity.com
ગુજરાત ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.gfsu.edu.in
ગુજરાત નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.gnlu.ac.in
ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	www.gujaratuniversity.org.in
હેમચંદ્રાચાર્ય નોર્થ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ	www.ngu.ac.in
ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન, ગાંધીનગર	www.iite.ac.in
ક્રાંતિગુરુ શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી, કચ્છ	http://kskvku.digitaluniversity.ac
મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજી ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગર	www.mkbhavuni.edu.in
રક્ષાશક્તિ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.rsu.ac.in
સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિધાનગર	www.spuvvn.edu
સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ	www.saurashtrauniversity.edu
શ્રી સોમનાથ સંસ્કૃત યુનિવર્સિટી, સોમનાથ	www.shreesomnathsanskrituniversity.info
સ્વર્ણિમ ગુજરાત સ્પોર્ટ્સ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	http://sycd.gujarat.gov.in
વીર નર્મદ સાઉથ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત	www.vnsgu.ac.in
નેશનલ લો યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.gnlu.ac.in
ધી મહારાજા સયાંજીરાવ યુનિવર્સિટી, બરોડા	www.msubaroda.ac.in
જુનાગઢ એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી, જુનાગઢ	www.jau.in

નવસારી એગ્રિકલ્ચર યુનિવર્સિટી, નવસારી	www.nau.in
---------------------------------------	--

પ્રાઇવેટ યુનિવર્સિટીઓ

અમદાવાદ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	https://ahduni.edu.in/
ધીરુભાઈ અંબાણી ઇન્સ્ટિટ્યુ ઓફ ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી, ગાંધીનગર (DAIICT)	www.daiict.ac.in/
કડી સર્વ વિશ્વવિદ્યાલય, ગાંધીનગર	https://ksvuniversity.org.in/
ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા	https://www.ganpatuniversity.ac.in/
નવરચના યુનિવર્સિટી, વડોદરા	https://nuv.ac.in/
નિરમા યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	www.nirmauni.ac.in/
પંડિત દિનદયાલ પેટ્રોલિયમ યુનિવર્સિટી, ગાંધીનગર	www.pdpu.ac.in/
ઇન્ડસ યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ	www.indusuni.ac.in/
રાય યુનિવર્સિટી, ધોળકા, અમદાવાદ	www.raioniversity.edu

બોર્ડના પરિણામ બાદ પ્રવેશ માટેની અગત્યની વેબસાઇટ્સ

ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, ફાર્મસી આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ	www.jacpcldce.ac.in/
ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ, ફાર્મસી આધારિત અભ્યાસક્રમમાં રજીસ્ટ્રેશન માટે	https://gujacpc.nic.in
ડિપ્લોમા એન્જિનિયરિંગ આધારિત અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે	www.acpdc.in/
મેડિકલ, ડેન્ટલ વગેરે અભ્યાસક્રમ પ્રવેશ માટે	www.medadmgujarat.org/
દેશભરની વિવિધ યુનિવર્સિટી	www.ugc.ac.in
દેશભરની વિવિધ ટેકનિકલ એન્જિનિયરિંગ ઇન્સ્ટિટ્યુટ્સ	www.aicte-india.org/
દેશભરની વિવિધ ફાર્મસી ઇન્સ્ટિટ્યુટ્સ	www.pci.nic.in/
દેશભરની આર્કિટેક્ચર ઇન્સ્ટિટ્યુટ્સ	www.coa.gov.in/

ટેક્નિકલ એજ્યુકેશન – ફ્રી રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટી	www.frctech.ac.in/
ગુજરાત સરકાર - શિક્ષણ વિભાગ	http://gujarat-education.gov.in/
કમિશનર ઑફ ટેક્નિકલ એજ્યુકેશન, ગુજરાત રાજ્ય	https://dte.gujarat.gov.in/
ગુજરાત ટેકનોલોજીકલ યુનિવર્સિટી	www.gtu.ac.in/
CEPT યુનિવર્સિટી	https://cept.ac.in
ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઑફ ટીચર્સ એજ્યુકેશન, ગુજરાત	www.iite.ac.in/
સરદાર વલ્લભભાઈ નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યુટ એન્ડ ટેકનોલોજી, સુરત	www.svnit.ac.in

અન્ય

ગુજરાત સેકન્ડરી એન્ડ હાયર સેકન્ડરી એજ્યુકેશન બોર્ડ	www.gseb.org
સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઑફ સેકન્ડરી એજ્યુકેશન	www.cbse.nic.in/
અમદાવાદ મેનેજમેન્ટ એસોશિએશન	www.amaindia.org/
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ	www.gujaratvidyapith.org/

● ● ●

F. No.11019/02/2017-Sch.
Government of India
Ministry of Tribal Affairs
(Scholarship Division)

Shastri Bhawan, New Delhi-110001.
Dated: 23 Nov, 2017.

Subject: **Guidelines of scheme “National Fellowship and Scholarship for Higher Education of ST students.**

- i) In order to remove layers resulting in time lag and to facilitate proper control over the implementation and monitoring of the two Central sector scholarship schemes for ST students viz; Rajiv Gandhi National Fellowship and Top Class Education, the Ministry merged these two schemes into a single Central Sector Scheme called **“National Fellowship and Scholarship for Higher Education of ST students”**. Guidelines were issued on 20th April, 2015.
- ii) Now, the **guidelines have been further revised and shall be effective from 2017-18 onwards.**
- iii) Guidelines are available at <https://tribal.nic.in/Schemes.aspx> (Scholarship section).

GUIDELINES
FOR THE CENTRAL SECTOR SCHEME
OF
NATIONAL FELLOWSHIP &
SCHOLARSHIP FOR HIGHER EDUCATION
OF
SCHEDULED TRIBE STUDENTS

MINISTRY OF TRIBAL AFFAIRS
SCHOLARSHIP DIVISION
SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001
NOVEMBER,2017

Table of Contents

1.0	Background	5
2.0	Objective	6
3.0	Salient Features of the Scheme	6
4.0	Eligibility	7
4.1	Fellowship:	7
4.2	Scholarship:	7
5.0	Procedure for selection of Institutes	8
5.1	Procedure for selection of Universities for Fellowship	8
5.2	Procedures for selection of Institutes for Scholarship	8
6.0	Number of Fellowships/Scholarships	8
6.1	Slot for Fellowships:	8
6.2	Slots for Scholarship:	9
7.0	Selection of candidates:	9
7.1.1	Advertisement for inviting applications:	9
7.1.2	Selection process:	10
8.0	Duration	11
8.1	Tenure of Fellowship	11
8.2	Tenure of Scholarship	11
9.0	Financial Assistance	12
9.1	Financial Assistance for Fellowship	12
9.2	Financial Assistance for Scholarship	12
10.0	Funding pattern	13
11.0	Implementation of the Scheme:	14
12.0	Modalities for payment:	16
13.0	Administrative Cost:	16
14.0	Review and Monitoring:	17
15.0	Nature of Assistance available under the scheme	18
16.0	Other criteria	19
16.1	Submission of Bond	19
16.2	Leave benefit for fellowship	19
18.0	Uploading Documents for fellowship	20
18.1	Fellowship	20
18.2	Scholarship	21
19.0	Annexures for fellowship	22

19.1	Annexure-I	22
19.2	Annexure- II	23
19.4	Annexure-IV	25
19.5	Annexure-V	26
19.6	Annexure-VI	28
19.6	Annexure-VII	30
19.7	Annexure-VIII	34

**Government of India
Ministry of Tribal Affairs**

Guidelines for the Central Sector Scheme of National Fellowship and Scholarship for Higher Education of ST Students.

1.0 Background

1.1 The erstwhile two Central Sector Schemes namely Rajiv Gandhi National Fellowship (RGNF) for ST students and Top Class Education for ST Students earlier implemented by this Ministry to provide financial assistance for pursuing higher education of ST students were merged into a single Central Sector Scheme called **“National Fellowship and Scholarship for Higher Education of ST Students”**.

1.2 Under this merged scheme, Fellowships are provided to ST students to take up higher studies after completing Post Graduation, such as M.Phil and Ph.D courses, Fellowship is awarded on the lines of UGC Fellowships for research students pursuing such courses on regular and full time basis. Similarly, Scholarships is provided to ST Students to encourage meritorious ST students to pursue courses at Graduate/Post Graduate level in identified Institutions of excellence, Government and Private, in professional fields such as Management, Medicine, Engineering, Information Technology, Law etc.

1.3 Fellowship component of the merged scheme came into force from the year 2014-15 and Scholarship component from the year 2015-16. However, the scholars/students already covered under the scheme prior to these years were allowed to continue to be in the existing scheme till they complete their fellowships /studies.

2.0 Objective

2.1 Fellowship: The objective of the scheme is to encourage the ST students, a section of society with the lowest literacy levels in the country, to acquire higher education in the form of fellowships to pursue M. Phil and Ph. D. Courses, with a view to create qualified professionals to hold posts of teachers /professionals and other higher stages of employment

2.2 Scholarship: ST Students is intended to encourage meritorious ST students to pursue courses at Graduate/Post Graduate level in identified Institutions of excellence, Government and Private, in professional fields such as Management, Medicine, Engineering, Information Technology, Law etc.

3.0 Salient Features of the Scheme

3.1 Fellowship: The Fellowship scheme covers all Universities /Institutions recognized by the University Grants Commission (UGC) under Section 2(f) of the UGC Act

3.2 The Fellowship will be on the pattern of UGC/ICAR Fellowships awarded to research students and it will cater to the requirements of the Scheduled Tribe students pursuing research studies leading to regular and full time M.Phil, Ph.D. course only and equivalent research degree in Universities, Research Institutions and Scientific Institutions.

3.3 Scholarship: The Scholarship covers courses and Institutions notified by the Ministry of Tribal Affairs.

.

3.4 ST students who secure admission in these Institutes are awarded scholarships. The scholarship, once awarded, will continue till the completion of the course tenure, subject to satisfactory performance.

4.0 Eligibility

The Fellowship/ Scholarship will be available only to the ST candidates who fulfill the following conditions for the award:

4.1 Fellowship:

- 4.1.1** The candidate belonging to ST should have passed the Post-Graduation examination for being eligible for the Fellowship. The candidate should get admission and registration for regular and full time M.Phil/Ph.D Courses in University / Academic Institutions recognized by UGC under Section 2 (f) of the UGC Act / ICAR by fulfilling conditions of admission of that University/Institution.
- 4.1.2** The list of University/Academic Institution as referred to in sub para (i) above shall be identified by ministry.
- 4.1.3** The ST students once considered eligible for the Fellowship shall not be entitled for any other scholarship of the Centre or State Government the same study.
- 4.1.4** The fellowship shall be payable once the student has secured admission and started the research work.
- 4.1.5** In order to qualify for Senior Research Fellowship a candidate will have to fulfill the UGC/ICAR norms prescribed in this regard.

4.2. Scholarship:

- 4.2.1** ST students who have secured admission in the notified Institutions according to the norms prescribed by the respective Institutions will be eligible for the scholarship under the scheme.
- 4.2.2** The student will be eligible to join only the list of Institution identified by Ministry.
- 4.2.3** The total family income of the candidate to be eligible for this scholarship from all sources should not exceed Rs.6.0 lakh per annum.

4.2.4 The scholarship shall be payable once the student has secured admission and started attending the classes.

4.2.5 The scholarship awarded, will continue till the completion of the course, subject to satisfactory performance of the student.

5.0 Procedure for selection of Institutes

5.1 Procedure for selection of Universities for Fellowship

The scheme presently covers all Universities/Institutions recognized by the University Grants Commission (UGC) under Section 2(f) of the UGC Act/ICAR. The addition/deletion of institutes in the list will be done by the Ministry.

5.2 Procedures for selection of Institutes for Scholarship

The Ministry of Tribal Affairs is authorized to select and notify the list of reputed premier Institutions.

6.0 Number of Fellowships/Scholarships

6.1 Slot for Fellowships:

6.1.1 The total number of fresh fellowships each year, will be 750. In case of non-availability of adequate number of Scheduled Tribe candidates, the number of fellowships not availed during a year will be carried forward to the next academic session. **There is no State/University wise ceiling on number of slots.**

6.1.2 In case the number of candidates exceeds the number of available awards, the MoTA will select the candidates based on a criterion of marks obtained in the last passed examination. Slots will be provided to sub-categories in the following priority:

Priority	Category	Slots
1	Person with Disability (PWD)WD	3% of total slots
2	PVTG (List at Annexure-VIII)	50 slots
3	BPL	50 slots
4	Female	30% of total slots

In case of adequate number of application is not received for the above sub-category, then slots will be allotted to eligible ST candidates on the basis of inter-se merit based on last passed examination.

6.2 Slots for Scholarship:

6.2.1 The total number of fresh Scholarship each year is 1000. **There is no ceiling in Institution wise and stream wise number of slots for the Top-Class Institution.**

6.2.2 In case the number of candidates exceeds the number of available awards the criteria will be followed as mentioned at para 6.1.2.

6.2.3 The remaining left out candidates from ST category admitted in the institute in different courses may apply for the Post-Matric Scholarship (PMS) administered by this Ministry as a Centrally sponsored scheme, provided such students are otherwise eligible for the said scheme.

7.0 Selection of candidates:

7.1.1 Advertisement for inviting applications:

Fellowship: The Scheme of Fellowship will be advertised in the leading newspapers, Employment News. A portal is being developed at Ministry to invite online fellowship application. Candidates shall, after getting registration/admission in the notified Universities/Institutes and after assessing their eligibility and suitability as per the criteria prescribed for Fellowship

Scholarship: The Scheme for Scholarship will be advertised in the National Scholarship Portal every year in the beginning of the academic session. Candidates shall, after getting registration/admission in the notified Universities/Institutes and after assessing their eligibility and suitability as per the criteria prescribed for Scholarship apply online through the Scholarship Portal strictly within the cutoff date and time given in the advertisement. The applications submitted after the cutoff date and time shall not be entertained/considered.

7.1.2 Selection process:

7.1.2.1 Fellowship: An online portal is developed by Ministry for inviting application. Candidates after taking admission for the various courses in the notified Universities/Institutes will submit the application online for fellowship. Selection list of the eligible candidates for the award of Fellowship based on the data available online will be auto generated and displayed on the portal.

- Hard/soft copy of Thesis will be furnished to MoTA
- University will make sure that Teacher/Guide does not enroll more students than allowed as per UGC norms
- MoTA may from time to time check with guide/student regularly the progress of work. In case MoTA finds the progress unsatisfactory, it may discontinue the fellowship

7.1.2.2 Scholarship: An end-to-end online portal www.scholarships.gov.in for application, processing, approval, disbursement and monitoring has been developed by this Ministry. Candidates after taking admission for the various courses in the notified Universities/Institutes will submit the application online for scholarships.

7.1.2.3 The provided in the application form will be verified by the respective Institute.

7.1.2.4 Institute will verify authentication of the following certificate:

- ◊ Scheduled Tribe, Certificate issued by the competent authority.
- ◊ Certificate to the effect that the total family income from all sources shall not exceed Rs 6.0 lakh per annum in the case of Scholarships
- ◊ Every year, the Institute will verify & forward Annual Income Certificate in case of Scholarship scheme. For first year the income certificate should have been issued by competent Authority. From second year onwards students can submit self certified income certificate.
- ◊ Amount of full Annual tuition fee and other nonrefundable dues payable by the candidate to the Institute in the case of Scholarships.
- ◊ PVTG, BPL certificate issued by the competent authority (if applicable).

7.1.2.5 All applications submitted within the stipulated date and time shall be processed based on the criteria mentioned at Para 6.1.2.

7.1.2.6 Merit list of the eligible candidates for the award of Scholarship based on the data available online will be auto generated and displayed on the portal.

7.1.2.7 Candidates who are included in the merit list but not selected for the award of Scholarship, shall be eligible for the Post-Matric Scholarship (PMS) administered by this Ministry as a centrally sponsored scheme, provided such students are otherwise eligible for the said scheme.

8.0 Duration

8.1 Tenure of Fellowship

The maximum duration for which the fellowships are available is given below: -

a.	Enrollment of M.Phil.	2 years
B	Ph.D Exclusively	5 years
c.	Enrollment of Ph.D after completion of M.Pil	2 years (M.Phil) and 3 years (Ph.D)

8.2 Tenure of Scholarship

- (i) The duration of the course varies as per the course selected by the candidates. The scholarship, once awarded, will continue till the completion of the course, subject to satisfactory performance.
- (ii) In case of students who cannot complete the course in due time, provision for extension of scholarships as per the norm of course may be made only for admissible tuition fee subject to report in this regard being given by Principal/Dean of College/Institution.

9.0 Financial Assistance

9.1 Financial Assistance for Fellowship

	Fellowship	Contingency	HRA	Escorts/Reader Assistance
M.Phil	@ Rs. 25000/- PM	i.Rs.10000/per year for Humanities & Social Sciences ii.Rs.12000/-per year for Science, Engineering Technology	As per rules of the University/Institutions/Colleges	Rs.2000/-p.m in case of physically handicapped and blind candidates for all the subjects
Ph.D	@ Rs.28000/- PM	i.Rs.20500 per year for Humanities & Social Sciences ii. Rs.25000 per year for Science, Engineering Technology		

Note: The fellow doing M.phil will be paid fellowship amount upto the period of 02 years or the date of dissertation whichever is earlier. The fellow doing Ph.D will be paid fellowship amount upto 5 years or the date of viva-voce whichever is earlier.

9.2 Financial Assistance for Scholarship

Under the scheme, the ST students will be awarded a scholarship to meet the requirements for:

Component	Details	Remark
Tuition Fees	full tuition fee and other non-refundable dues in respect of Government/Government-funded institutions.	There will be a ceiling of Rs.2.50 lakhs per annum per student for private sector institutions
Books & Stationery	@ Rs.3000/-	per annum per student without bills/vouchers
Living expenses	2200/-per month	Amount will be provided as per actuals subject to maximum ceiling 26400/- per annum
Computer & Accessories	Rs.45000/- One time assistance during the tenure)	Computer may be Desktop/Laptop etc. The accessories may, interalia, include all kind of printers, CDs/DVDs, Keyboard, Mainboard, Motherboard, Hard Disk Drive, Mouse, Sound adapters, Toners, Speakers, USB Hubs/Cables, Memory Chips, Memory Card readers etc.

10.0 Funding pattern

10.1 Fellowship: It is a Central Sector Scheme and Ministry of Tribal Affairs will provide 100% funding for the scheme. The funds will be released by the Ministry of Tribal Affairs on quarterly basis for Fellowship

10.2 Scholarship : It is a Central Sector Scheme and Ministry of Tribal Affairs will provide 100% funding for the scheme and fund will be released in a single installment for Scholarship immediately after the registration/admission.

11.0 Implementation of the Scheme:

The Scheme will be implemented through the Ministry of Tribal Affairs and the modalities of the implementation are as follows:

Fellowship:

- (i) MoTA will notify the scheme by inserting suitable advertisements in the Newspaper/ Websites /Portal.
- (ii) University/Institution will be responsible for verifying genuineness of the requisite certificates furnished by the candidates in order to eliminate the possibility of students availing the Fellowship on fake certificates shall rest with concerned. The University/Institute will not charge any fee for verification.
- (iii) Fellowship will become payable to successful ST students who are included in the selection list auto generated by the portal only upon securing registration/admission in any of the notified University/Institution and fulfilling the eligibility criteria prescribed for the Scheme.
- (iv) The students, who are awarded the Fellowship under the scheme, shall have to pursue the study in the respective University/Institution on full time basis.
- (v) The performance of the ST students covered under the scheme shall be monitored regularly by the Head of the Department of respective university /Institute and the same shall be reported, through a report card, to the Ministry of Tribal Affairs at the end of each academic year.
- (vi) Any Institution violating the provisions of the Scheme and/or instructions issued by the Government of India will be de-notified. In the event of de-notification/deletion of any Institution, the Fellowship will continue to be available to the ST students already admitted under the scheme, if otherwise eligible, till completion of the course. However, no fresh seats

will be allotted and no funds will be released to such de-notified Institution.

(vii) Decision of the MoTA in regard to awarding the Fellowship shall be final.

Scholarship:

- (i) MoTA will notify the scheme by suitable advertisements in the Ministry Websites /Portal.
- (ii) Institution will be responsible for verifying genuineness of the requisite certificates furnished by the candidates in order to eliminate the possibility of students availing the Scholarship on fake certificates shall rest with concerned. The University/Institute will not charge any fee for verification.
- (iii) Scholarship will become payable to successful ST students who are included in the merit list auto generated by the portal only upon securing registration/admission in any of the notified Institution and fulfilling the eligibility criteria prescribed for the Scheme.
- (iv) The students, who are awarded the Scholarship under the scheme, shall have to pursue the study in the respective Institution on full time basis.
- (v) The performance of the ST students covered under the scheme shall be monitored regularly by the Head of the Department of respective Institute and the same shall be reported, through a report card, to the Union Ministry of Tribal Affairs at the end of each academic year.
- (vi) Any Institution violating the provisions of the Scheme and/or instructions issued by the Government of India will be de-notified. In the event of de-notification/deletion of any Institution, the scholarship will continue to be available to the ST students already admitted under the scheme, if otherwise eligible, till completion of the course. However, no fresh seats will be allotted and no funds will be released to such de-notified Institution.
- (vii) Decision of the MoTA in regard to awarding the Scholarship shall be final.

12.0 Modalities for payment:

12.1 Payment of the Fellowship/Scholarship amount of the scheme for STs would be made through the system of Direct Benefit Transfer through the Aadhaar Payment Bridge into the Aadhaar seeded bank a/c of the beneficiaries from the Ministry of Tribal Affairs. The selected candidates should obtain the Aadhaar number on priority basis. Pending Aadhaar seeding of the beneficiary bank a/c, payment would be made into the bank account through NEFT.

12.2 Payment of scholarships to the selected students will be made on yearly basis and for fellowship on quarterly basis respectively, through the Direct Benefit Transfer system by the Ministry of Tribal Affairs through the accredited bank immediately after selection of the candidates. This will also help Ministry to monitor using the Public Financial Management System – PFSM (formerly CPSMS).

12.3 The selected candidates would be required to have bank accounts in banks having Core Banking Solutions.

12.4 In case the students are not having Aadhaar numbers, they are required to apply for Aadhaar Card, within a month of their registration/admission in the courses under the Fellowship/Scholarship.

12.5 No Scholarship will be considered if Aadhar number is not mentioned in the registration form.

13.0 Administrative Cost:

The Project Management cost @2% of the estimated cost is provided in the scheme. This shall be optimally and judiciously utilized for the purpose of hiring the services of Consultants/MIS experts, office equipment & furniture, advertisement, awareness campaign, meetings, development and hosting charges, server charges, bank charges if any, office contingences (internet/telephone/stationery etc.), and for the purpose of Monitoring & Evaluation.

14.0 Review and Monitoring:

14.1 Expenditure on evaluation/monitoring and administration of the Fellowship/Scholarship programme shall be done by MoTA out of 2% of the administrative cost under the Scheme.

14.2 In the case of Fellowship, concerned Universities/Institutions/committee shall assess the work on the completion of two years "tenure of the M.Phil and for the award of Ph.D". The research work being done by the candidates shall be monitored by this mechanism. The concerned Universities/Institutions shall send a list of such fellows who have completed the studies with fellowships received under the scheme and Ministry will maintain year-wise data of such beneficiaries.

14.3 In the case of Scholarships, concerned College/Institutions shall send the list of such students who have successfully completed the course with scholarships received under the scheme at the end of every academic session and the Ministry will maintain year-wise data of such beneficiaries.

14.4 The progress of implementation of the scheme will be reviewed by the Ministry of Tribal Affairs through Committee consisting of the following: -

(a)	Secretary (M/o TA)	Chairperson
(b)	Joint Secretary & Financial Adviser (M/o TA)	Member
(c)	Joint Secretary, M/o TA	Member
(d)	Joint Secretary, M/o SJ&E	Member
(e)	Joint Secretary, Deptt.of Higher Education, M/o HRD	Member
(f)	Joint Secretary, Deptt. of Medical Education, M/H&FW	Member
(g)	One representative of the UGC	Member
(h)	Director/Deputy Secretary, Scholarship Division, M/o TA	Member Secretary

14.5 The Committee may invite an expert as a special invitee, as and when it deems necessary.

14.6 The Committee may recommend to the Ministry of Tribal Affairs about addition or deletion of any institution based on their performance. For the purpose, the Committee may take into account the recommendations of the concerned bodies conducting entrance examination for admissions into such courses or having the administrative control over such Institutes.

14.7 The committee will also decide the eligible candidates for paying fellowship.

15.0 Nature of Assistance available under the scheme

The tenure of fellowship is initially for two years under the National Fellowship for Higher Education for ST Students Scheme. Before expiry of this period, the work of the Fellow will be evaluated by a Committee of three members comprising of Head of the Department, Supervisor and one outside subject expert to be constituted by the concerned Department of the /University/Institution/College. If the research work is found satisfactory, his/her tenure will be extended further for a period of three years for upgradation from M.Phil to Ph.D under the enhanced emoluments of the National Fellowship for Higher Education for ST Candidates (Ph.D) in Annexure-VI. The recommendation of the Committee shall be submitted to the Ministry Designated Team for upgradation to the level of National Fellowship for Higher Education for ST Students Ph.D. The work done and the time spent on scholarships or fellowships of any agency other than the Ministry designated team will not be taken into account while considering the proposals for enhancement in the value of fellowship. The fellowship may be withdrawn if the work is not considered satisfactory or the candidate fails in any of the examinations related to Ph.D. In case the work for the first two years is not found satisfactory, an additional year will be given to him/her for improvement. However, during this period he/she will be designated as National Fellowship for Higher Education for ST Students M.Phil.

In such cases work will be evaluated again before third year of the tenure, and if improvement is found, the Fellow will get two more years under the National Fellowship for Higher Education for ST Students (Ph.D). Thus, the total period of fellowship (National Fellowship for Higher Education for ST Students M.Phil and Ph.D) is for five years, with no further provision of extension.

16.0 Other criteria

The payment of fellowship for the gap period from M.Phil to Ph.D may be made and shall be counted in the total tenure of the fellowship i.e. for five years, if the candidates are actually working in the university during the gap period. However, the total period of the fellowship shall remain five years. The gap period for the registration in Ph.D after completion of M.Phil is strictly one year only and ***Fellowship will lapse if the gap is more than one year.***

16.1 Submission of Bond

The beneficiary shall be required to submit the bond at the time of joining fellowship. Ministry may prescribe that the details of project summary details being done by the student should be submitted at Ministry within three months of release of the first installment of the fellowship. If the student discontinues the fellowship without completion of the course for any reason, he/she liable to refund 50% of the total fellowship amount received by him/her to the Ministry.(Please refer Annexure-VII)

16.2 Leave benefit for fellowship

- i. The candidates are entitled for a maximum period of 30 days of leave in a year in addition to public holidays. They are not entitled to any other vacation.
- ii. Candidates are eligible for maternity/Paternity leave as per Govt.of India norms issued from time to time at full rates of fellowship once during the tenure of their award.
- iii. Beside this an “Intermittent Break’ for a maximum period of 1 year may also be permissible to the women candidates. The leave can be availed 3 times during the entire period of fellowship. However, the total duration of leave shall not exceed one year. This Flexi Time period should not be counted towards the tenure of the fellowship and thus effectively the total period of fellowship will remain the same.

- iv. **Academic Leave:** Academic leave without fellowship shall be permissible only for one year throughout the tenure (for any kind of academic assignment/teaching/foreign visit in connection with research work). The period of leave without fellowship will be counted towards the tenure. Expenditure on foreign visit in connection to research work cannot be claimed from Ministry.

Note: All kinds of leave should be approved at the level of the University/College/Institute. Prior approval of the University/Institute/College is mandatory for all types of leaves.

17.0 Transfer of fellowship

The Fellowship will be permitted to transfer the fellowship from one Universities/Institutes/Colleges to another Universities/Institutes/Colleges under special circumstances with prior approval of the Ministry based on 'No Objection Certificate' from both Universities/Institutes/Colleges.

18.0 Uploading Documents for fellowship

18.1 Fellowship

For registration

- (i) Photograph
- (ii) Caste Certificate
- (iii) BPL card (if applicable)
- (iv) Post-Graduation passing certificate
- (v) Physically Handicapped certificate (if applicable)

After Selection

- (i) Non-Judicial bond (original to be produced at the time joining)
- (ii) Certificate from Head of the Department/Institution stating that the necessary facilities will be provided by the college/University/Institution in case the candidates selected for this fellowship.
- (iii) Details about the project (Topic & Methodology etc.)
- (iii) Award letter
- (vi) Joining report

- (vii) Upgradation certificate (for candidates who upgraded from M.Phil to Ph.D)-if applicable
- (viii) Proof of bank account in the name of student

For Disbursement of fellowship

- (i) Continuation Certificate from the Institution (quarterly)
- (ii) HRA (quarterly)
- (iii) Progress report (yearly)

18.2 Scholarship

- (i) Domicile Certificate
 - (ii) Student Photograph
 - (iii) Institute verification form/Bonafied certificate
 - (iv) Income certificate by competent authority (Tehsildar/Executive Magistrate/District Magistrate/ Revenue Officer etc.). Please Note that for first year self-certified income certificates (i.e not signed by a competent authority) will not be accepted.
 - (v) Caste certificate by competent authority (Tehsildar/Executive Magistrate/District Magistrate/ Revenue Officer etc.)
 - (vi) Certificate of previous academic marksheet attested by Institute
 - (vii) Fee Receipt of current course year
 - (viii) Proof of bank account in the name of student
-

19.0 Annexures for fellowship

19.1 Annexure-I

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

JOINING REPORT

AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS

Name of Awardee:

This is to certify thathas joined the Department offor doing M.Phil/Ph.D.....under the above scheme of the Ministry with effect from(F.N./A.N.). He/She will be provided with all necessary facilities during his/her tenure of award. The terms and conditions of the offer are acceptable to the awardee.

Also certified that the Fellow shall not accept/hold any emoluments, paid or otherwise, or receive emoluments, salary, stipend etc., from any other source during the tenure of the award.

Signature of Awardee

Roll No:

Aadhar No:

Address:

**Supervisor
(Seal)**

Head of Department

Registrar/Principal/Director

(Seal of University/Institution)

Name of the Guide:

Topic:

19.2 Annexure- II

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

H. R. A. Certificate

**AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER
NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS**

Certificate No. 1

Certified that Mr./Ms.....is paying house Rent of
Rs.....and is eligible to draw House Rent
allowance @ Rs.....as per university rules
w.e.f.....

Registrar

OR Certificate No. 2

Certified that Mr./Ms.....is
Staying independently and, therefore, is eligible to draw House Rent Allowance of
Rs.....minimum admissible to a lecturer as per university
rules w.e.f.

Registrar

OR

Certificate No. 3

Certified that Mr./Ms. has been
Provided accommodation in the hostel. However, he/she could not be provided with
single-seated flat-type accommodation. Hostel fee @ Rs.per month
w.e.f.is being charged from him/her.

Registrar

If, as a result of a check or audit objection, some irregularity is noticed at a later stage, action
will be taken to refund, adjust or regularize the objected amount.

Signature of Awardee

**Head of Department
(Seal of University/Institution)**

**Registrar/Principal/Director
(Seal)**

*N.B: For any correspondence in this regard, the Ministry letter number and date may please
be quoted without fail.*

19.3 Annexure-III

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

CONTINUATION CERTIFICATE

**AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER
NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS**

This is to certify that Mr./Mrs/Mrs.....
has been continuously working in the Department in the subject under the above scheme for
the quarter from..... to

Signature
Date:

Signature
Date:

Signature
Date:

Name of the Awardee

Head of the Deptt.

Registrar

Director/Principal

19.4 Annexure-IV

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

FORM FOR UTILISATION CERTIFICATE FOR FELLOWSHIP

**AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER
NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS**

Certificate that an amount of

Rs.....

.....

(Rupees) sanctioned vide letter

NO.....dated.....released toin respect of

Junior Research Fellowship / Senior Research Fellowship / Contingency/ HRA/

Departmental Assistance etc. under the scheme of 'At any one given time basis' has been

utilized for the purpose for which it was sanctioned in accordance with the terms and

conditions laid down by the Ministry. Out of the grant sanctioned in respect of

Mr./Ms.....has been carried forward/refunded vide Demand

Draft

No.....dated

.....for Rs.

If, as a result of a check or audit objection, some irregularity is noticed at a later stage, action will be taken to refund/adjust or regularize the objected amount.

Signature of Awardee

(Seal)

**Head of Department
Registrar/Principal/Director
(Seal of University/Institution)**

19.5 Annexure-V

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

YEARLY PROGRESS REPORT

**AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER
NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS**

YEARLY PROGRESS REPORT FOR THE PERIOD W.E.F.

.....

1. Name of Fellow:
2. Number and date of award letter:
3. Details of Research:
 - a. Topic of research:
 - b. Is the Fellow working on the topic for the award of doctorate degree?
 - c. If so, the date of resignation with the university:
4. Date of commencement of research:
 - a. At the University:
 - b. Under the UGC Fellowship:
5. Total number of working days during the period:
6. Number of days the Fellow remained on leave (with dates):
 - a. With fellowship, number of days:
Fromto.....
 - b. Without Fellowship, number of days:
From.....to.....
7. Number days the Fellow remained out of station for fieldwork/travel with dates and place visited:
 - a. Number of days.....from.....to.....
 - b. places visited:
8. Number of days the fellow remained present at the university/college:
9. Published during the period under report:
Title of the article/paper (please enclose reprint of each):

10. Title of monograph written during the period under report:
Teaching work done during the period under report:
a. Number of periods taken per week at B.Sc.(Engg.)/B.Tech./B.E. level:
b. Number of periods taken per week at M.E./M.Sc./Engg/M.Tech. level:
11. A detailed account of the work done during the period (a separate sheet may be attached for the purpose):
12. Comments of the supervisor on the progress of the research work during the period under report:

Signature of Awardee

(Seal)

Head of Department

Registrar/Principal/Director

(Seal of University/Institution)

19.6 Annexure-VI

**MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001**

**AWARD OF M.Phil/Ph.D IN SCIENCES, HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES UNDER
NATIONAL FELLOWSHIP & SCHOLARSHIP FOR HIGHER STUDIES OF ST STUDENTS**

THREE MEMBER ASSESSMENT

Assessment for upgradation of Mr./Ms./Mrs.M.Phil working
at the Department ofUniversity/Institution/college.....on
completion of two years on date..... CONSTITUTION OF THE COMMITTEE

(Name and Designation) (ONE OUTSIDE EXPERT OF CONCERNED SUBJECT

- 1.
- 2.
- 3.

Date of Joining:

Ph.D. registration No.:

Date of Meeting:

Time:

VENUE OF ASSESSMENT/INTERVIEW:

The Committee assessed the progress of the candidate through their presentation followed
by interview and recommended as follows

(Satisfactory/Good/Very Good/Excellent) (Strike out whichever is not applicable)

In view of the outstanding very good/satisfactory performance of the M.Phil, and the fact
that he/she has published work to his/her credit the committee makes the following
recommendations.

Mr./Mrs./Ms..... may be upgraded from M.Phil to
Ph.D w.e.f.....

Signature

Date:

Name of the Supervisor
(seal)

Signature

Name:

Head of Department
(seal)

Signature

Name:

Registrar/Director/Principal
(seal)

Signature outside Expert

Date

Name of the Expert

19.6 Annexure-VII

MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS,
SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001

BOND

(FOR SCHOLARS BELONGING TO SCHEDULED TRIBES AND PRIMITIVE TRIBES GROUPS (PTGs) AWARDED FELLOWSHIP UNDER THE SCHEME OF NATIONAL FELLOWSHIP AND SCHOLARSHIP FOR HIGEHER EDUCATION OF ST CANDIDATES (from 2017-18 to 2019-20)

KNOW ALL MEN BY THESE PRESENTS THAT

I,

Son/daughter

of

(Permanent Address)

belonging to Scheduled Castes/Denotified, Nomadic and Semi-Nomadic Tribes/
Landless Agricultural labourers and

Traditional Artisans family (hereinafter called 'The Awardee') AND

son/daughter

of _____

(hereinafter called 'The surety', which expression shall unless excluded by or repugnant to the context, be deemed to include his/her successors, heirs, executors, administrator and assigns) do hereby jointly or severally bind ourselves, our respective heirs, executors or administrators to pay to the President of India acting through the Secretary, Ministry of Tribal Affairs (hereinafter called 'The Government' which expression shall unless excluded by or repugnant to the context, be deemed to include his successors in office, representatives and assigns) on demand and without any demur, the 50% of the total fellowship amount received from the Ministry under the scheme of National Fellowship and Scholarship for higher education of ST candidates (hereinafter referred to as 'Scheme').

The total amount of fellowship components are Fellowship, Contingency, HRA, Escort Allowance (only for physically handicapped), The awardee has been selected for the award under the said Scheme for the selection year _____.

All disputes arising out of terms and conditions of this Scheme for performance of this Bond shall be subject to the sole jurisdiction of Law Courts situated in Union Territory of Delhi/NCT of Delhi.

WHEREAS the 'awardee' represents that he/she belongs to Scheduled Tribe.

AND WHEREAS THE 'awardee' has entered into the bond for the performance of a public duty and a duty in which public is interested.

AND WHEREAS THE 'awardee' has been nominated to a Government of India award for the selection year _____ under the said Scheme.

AND WHEREAS one of the conditions of the grant of such fellowship requires that the awardee should execute one bond in favour of the Government of India along with two different sureties in the manner aforesaid.

NOW THE CONDITIONS OF THE WRITTEN OBLIGATION IS THAT

In the event of: -

1. The awardee not conforming to or observing the regulations governing the Scheme;
2. the awardee refusing to hand over and surrender to the Government whole or part of the such honorarium or other monies received by him/her as aforesaid, if and when required to do so by the Government;
3. the awardee failing to complete successfully his/her studies for reasons other than ill-health, provided that such ill health has not been brought on by his/her own neglect, carelessness, or misconduct (of which a certificate of medical officer nominated by the Indian Mission abroad shall be conclusive);
4. the awardee contracting an infectious disease requiring prolonged hospitalisation, forbidding the medical advisers/attendants from communicating the nature and condition of disease to Indian Missions concerned or Government;

5. it being transpired that the claim/statement made by the awardee that he/she belongs to Scheduled Tribe is false or incorrect;

The said Awardee and the Surety shall forthwith pay/refund and without demur to the Government within 30(thirty) days from the date of demand the 50% of the total fellowship amount received from the Ministry under the scheme. In any event, it will be the obligation of the Surety to ensure the payment of aforesaid amount within the stipulated period stated above and he/she shall have no obligation to go into the veracity of any such demand so made and shall pay the amount specified in the demand notwithstanding any direction to the contrary given or any dispute whatsoever raised by any other person.

It is hereby agreed and declared that the decision of the Government of India as to whether the awardee has or has not performed, observed or discharged the obligations and conditions herein before mentioned and as to whether what amount is refundable to the Government of India will be final and binding on the awardee and the surety.

IT IS SPECIFICALLY agreed and declared by the Surety that this bond is in addition of and not in lieu of any other surety bond. There will be no necessity for the Government of India to exhaust other remedy, which it may have under any other surety/assurance/Bond before demanding the aforesaid amount or any part thereof from the Surety under this Bond.

PROVIDED ALSO THAT this bond shall in all respects be governed by the laws in India.

IN WITNESS to the above written bond and conditions hereto we _____ and _____

(Awardee)

(Surety)

have hereunto set our respective hands this _____ day of _____ Two Thousand _____.

Signed and delivered by the
above named awardee in
the presence of :

Signature (awardee)

* (1) Name _____
Signature _____

*(2) Name _____
Signature _____

Signed and delivered by the above named
Surety in the presence of:

Signature (Surety)

*(1) _____

*(2) _____

Accepted _____

For and on behalf of the President of
India (the Accepting Officer will not
be less than Under Secretary to the
Government of India

* Witnesses are required to be Gazetted Officer
only, who will put their Official seals also,
below their signatures.

(1) Full Name of the Awardee and address _____

(2) Full Name, Designation and address of the surety and relation, if any, to Awardee
: _____

19.7 Annexure-VIII

MINSITRY OF TRIBAL AFFAIRS, SCHOLARSHIP DIVISION, SHASTRI BHAWAN, NEW DELHI-110001

PVTG LIST

Names of the Particularly Vulnerable Tribal Groups (PVTGs) - State / UT wise.

S.No.	Name of the State /UT	Name of PVTGs
1	Andhra Pradesh (including Telangana)	1. Bodo Gadaba 2. Bondo Poroja 3. Chenchu 4. Dongria Khond 5. Gutob Gadaba 6. Khond Poroja 7. Kolam 8. Kondareddis 9. Konda Savaras 10. Kutia Khond 11. Parengi Poroja 12. Thoti
2	Bihar (including Jharkhand)	13. Asurs 14. Birhor 15. Birjia 16. Hill Kharia 17. Korwas 18. Mal Paharia 19. Parhaiyas 20. Sauria Paharia 21. Savar
3	Gujarat	22. Kathodi 23. Kotwalia 24. Padhar 25. Siddi 26. Kolgha
4	Karnataka	27. Jenu Kuruba 28. Koraga
5	Kerala	29. Cholanaikayan (a section of Kattunaickans) 30. Kadar 31. Kattunayakan 32. Kurumbas 33. Koraga
6	Madhya Pradesh (including Chhattisgarh)	34. Abujh Marias 35. Baigas 36. Bharias 37. Hill Korwas 38. Kamars 39. Saharias 40. Birhor
7	Maharashtra	41. Katkaria (Kathodia) 42. Kolam 43. Maria Gond

8	Manipur	44. Morram Nagas
9	Orissa	45. Birhor 46. Bondo 47. Didayi 48. Dongria-Khond 49. Juangs 50. Kharias 51. Kutia Kondh 52. Lanjia Sauras 53. Lodhas 54. Mankidias 55. Paudi Bhuyans 56. Soura 57. Chuktia Bhunjia
10	Rajasthan	58. Seharias
11	Tamil Nadu	59. Kattu Nayakans 60. Kotas 61. Kurumbas 62. Irulas 63. Paniyans 64. Todas
12	Tripura	65. Reangs
13	Uttar Pradesh (including Uttarakhand)	66. Buxas 67. Rajis
14	West Bengal	68. Birhor 69. Lodhas 70. Totos
15	Andaman & Nicobar Islands	71. Great Andamanese 72. Jarawas 73. Onges 74. Sentinelese 75. Shom Pens